ຂຸທ຺ທກນິກາຍສ຺ສ

ອຸທານປາລິ

ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ.

໑. ໂພຘິວຄ຺ໂຄ

໑. ປຐມໂພຘິສຸຕ຺ຕໍ

໑. * ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ອຸຣຸເວລາຍໍ ວິຫຣຕິ ນຊ຺ຊາ ເນຣຎ຺ຊຣາຍ ຕີເຣ ໂພຘິຣຸກ຺ຂມູເລ ປຐມາຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠຄວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ເອກປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂ-ປຏິສໍເວທີ.[1] ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕາຫສ຺ສ ອຈ຺ຈເຍນ ຕມ຺ຫາ ສມາຘິມ຺ຫາ ວຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິຍາ ປຐມໍ ຍາມໍ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທໍ ອນຸໂລມໍ ສາຘຸກໍ ມນສາກາສິ.

“ອິຕິ ອິມສ຺ມິໍ ສຕິ ອິທໍ ໂຫຕິ, ອິມສ຺ສຸປ຺ປາທາ ອິທໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຍທິທໍ ອວິຊ຺ຊາປຈ຺ຈຍາ ສງ຺ຂາຣາ, ສງ຺ຂາຣປຈ຺ຈຍາ ວິຎ຺ຎາຓໍ, ວິຎ຺ຎາຓປຈ຺ຈຍາ ນາມຣູປໍ, ນາມຣູປປຈ຺ຈຍາ ສຬາຍຕນໍ, ສຬາຍຕນປຈ຺ຈຍາ ຜສ຺ໂສ, ຜສ຺ສປຈ຺ຈຍາ ເວທນາ, ເວທນາປຈ຺ຈຍາ ຕຓ຺ຫາ, ຕຓ຺ຫາປຈ຺ຈຍາ ອຸປາທານໍ, ອຸປາທານປຈ຺ຈຍາ ຠໂວ, ຠວປຈ຺ຈຍາ ຊາຕິ, ຊາຕິປຈ຺ຈຍາ ຊຣາມຣຓໍ ໂສກປຣິເທວ-ທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ. ເອວເມຕສ຺ສ ເກວລສ຺ສ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ສມຸທໂຍ ໂຫຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

---

໑. ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂໍ ປຏິສໍເວທີ (ສ຺ຍາ, ອິ, ກ)

* ວິ ໓-໑ ປິຏເກປິ.

"ຍທາ ຫເວ ປາຕຸພວນ຺ຕິ ຘມ຺ມາ,
ອາຕາປິໂນ ຌາຍໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ;
ອຖສ຺ສ ກ຺ຂາ ວປຍນ຺ຕິ ສພ຺ພາ,
ຍໂຕ ປຊານາຕິ ສເຫຕຸຘມ຺ມນ຺ຕິ. ປຖມໍ;

໒. ທຸຕິຍໂພຘິສຸຕ຺ຕໍ

໒. *ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກ ສມຍໍ ພຄວາ ອຸຣຸເວລາຍໍ ວິຫຣຕິ ນຊ຺ຊາ ເນຣຍ຺ຊຣາຍ ຕີເຣ ໂພຘິຣຸກ຺ຂມູເລ ປຖມາພິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ພຄວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ເອກປລ຺ລ຺ງ຺ເກນ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂປຝິສໍເວທີ. ອຖ ໂຂ ພຄວາ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕາຫສ຺ສ ອຈ຺ຈເຍນ ຕມ຺ຫາ ສມາຘິມ຺ຫາ ວຸຝ຺ຖຫິຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິຍາ ມຊ຺ຌິມໍ ຍາມໍ ປຝິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທໍ ປຝິໂລມໍ ສາຘຸກໍ ມນສາກາສິ.

"ອິຕິ ອິມສ຺ມິໍ ອສຕິ ອິທໍ ນ ໂຫຕິ, ອິມສ຺ສ ນິໂຣຘາ ອິທໍ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ, ຍທິທໍ ອວິຊ຺ຊານິໂຣຘາ ສ຺ງ຺ຂາຣນິໂຣໂຘ, ສ຺ງ຺ຂາຣນິໂຣຘາ ວິຍ຺ຍາຓນິໂຣໂຘ, ວິຍ຺ຍາຓນິໂຣຘາ ນາມຣູປນິໂຣໂຘ, ນາມຣູປນິໂຣຘາ ສຬາຍຕນນິໂຣໂຘ, ສຬາຍຕນນິໂຣຘາ ຜສ຺ສນິໂຣໂຘ, ຜສ຺ສນິໂຣຘາ ເວທນານິໂຣໂຘ, ເວທນານິໂຣຘາ ຕຓ຺ຫານິໂຣໂຘ, ຕຓ຺ຫານິໂຣຘາ ອຸປາທານນິໂຣໂຘ, ອຸປາທານນິໂຣຘາ ພວນິໂຣໂຘ, ພວນິໂຣຘາ ຊາຕິນິໂຣໂຘ, ຊາຕິ-ນິໂຣຘາ ຊຣາມຣຓໍ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ນິຣຸຊ຺ຌນ຺ຕິ. ເອວເມຕສ຺ສ ເກວລສ຺ສ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ນິໂຣໂຘ ໂຫຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ

"ຍທາ ຫເວ ປາຕຸພວນ຺ຕິ ຘມ຺ມາ,
ອາຕາປິໂນ ຌາຍໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ;
ອຖສ຺ສ ກ຺ຂາ ວປຍນ຺ຕິ ສພ຺ພາ,
ຍໂຕ ຂຍໍ ປຈ຺ຈຍານໍ ອເວທີຕິ. ທຸຕິຍໍ;

໓. ຕຕິຍໂພຘິສຸຕ຺ຕໍ

໓. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ອຸຣຸເວລາຍໍ ວິຫຣຕິ ນຊ຺ຊາ ເນຣຍ຺ຊຣາຍ ຕີເຣ ໂພຘິຣຸກ຺ຂມູເລ ປຖມາພິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ

---

໑. ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂໍ ປຝິສໍເວທີ (ສ຺ຍາ, ອິ, ກ) * ວິ ໓-໔ ປິຝຸເກປິ.

ຠຄວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ເອກປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂປຏິສໍເວທີ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕາຫສ຺ສ ອຈ຺ຈເຍນ ຕມ຺ຫາ ສມາຘິມ຺ຫາ ວຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຉິມໍ ຍາມໍ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທໍ ອນຸໂລມປຏິໂລມໍ ສາຘຸກໍ ມນສາກາສິ.

“ອິຕິ ອິມສ຺ມິໍ ສຕິ ອິທໍ ໂຫຕິ, ອິມສ຺ສຸປ຺ປາທາ ອິທໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ອິມສ຺ມິໍ ອສຕິ ອິທໍ ນ ໂຫຕິ, ອິມສ຺ສ ນິໂຣຘາ ອິທໍ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ; ຍທິທໍ ອວິຊ຺ຊາປຈ຺ຈຍາ ສງ຺ຂາຣາ, ສງ຺ຂາຣປຈ຺ຈຍາ ວິຎ຺ຎາຓໍ, ວິຎ຺ຎາຓປຈ຺ຈຍາ ນາມຣູປໍ, ນາມຣູປປຈ຺ຈຍາ ສຬາຍຕນໍ, ສຬາຍຕນປຈ຺ຈຍາ ຜສ຺ໂສ, ຜສ຺ສປຈ຺ຈຍາ ເວທນາ, ເວທນາປຈ຺ຈຍາ ຕຓ຺ຫາ, ຕຓ຺ຫາປຈ຺ຈຍາ ອຸປາທານໍ, ອຸປາທານປຈ຺ຈຍາ ຠໂວ, ຠວປຈ຺ຈຍາ ຊາຕິ, ຊາຕິປຈ຺ຈຍາ ຊຣາມຣຓໍ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ. ເອວເມຕສ຺ສ ເກວລສ຺ສ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ສມຸທໂຍ ໂຫຕິ.

“ອວິຊ຺ຊາຍ ຕ຺ເວວ ອເສສວິຣາຄນິໂຣຘາ ສງ຺ຂາຣນິໂຣໂຘ, ສງ຺ຂາຣນິໂຣຘາ ວິຎ຺ຎາຓນິໂຣໂຘ, ວິຎ຺ຎາຓນິໂຣຘາ ນາມຣູປນິໂຣໂຘ, ນາມຣູປນິໂຣຘາ ສຬາຍຕນນິໂຣໂຘ, ສຬາຍຕນນິໂຣຘາ ຜສ຺ສນິໂຣໂຘ, ຜສ຺ສນິໂຣຘາ ເວທນານິໂຣໂຘ, ເວທນານິໂຣຘາ ຕຓ຺ຫານິໂຣໂຘ, ຕຓ຺ຫານິໂຣຘາ ອຸປາທານນິໂຣໂຘ, ອຸປາທານນິໂຣຘາ ຠວນິໂຣໂຘ, ຠວນິໂຣຘາ ຊາຕິນິໂຣໂຘ, ຊາຕິນິໂຣຘາ ຊຣາມຣຓໍ ໂສກປຣິເທວ-ທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ນິຣຸຊ຺ຌນ຺ຕິ. ເອວເມຕສ຺ສ ເກວລສ຺ສ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ນິໂຣໂຘ ໂຫຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ຍທາ ຫເວ ປາຕຸຠວນ຺ຕິ ຘມ຺ມາ,
ອາຕາປິໂນ ຌາຍໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ;
ວິຘູປຍໍ ຕິຏ຺ຐຕິ ມາຣເສນໍ,
ສູຣິໂຍວ[1] ໂອຠາສຍມນ຺ຕລິກ຺ຂນ຺ຕິ. ຕຕິຍໍ.

໑. ສຸຣິໂຍວ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)

໔. ຫຸໍຫຸງ຺ກສຸຕ຺ຕໍ

໔. * ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ອຸຣຸເວລາຍໍ ວິຫຣຕິ ນຊ຺ຊາ ເນຣຎ຺ຊຣາຍ ຕີເຣ ອຊປາລນິຄ຺ໂຣເຘ ປຐມາຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠຄວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ເອກປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂປຏິສໍເວທີ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕາຫສ຺ສ ອຈ຺ຈເຍນ ຕມ຺ຫາ ສມາຘິມ຺ຫາ ວຸຏ຺ຐາສິ.

ອຖ ໂຂ ອຎ຺ຎຕໂຣ ຫຸໍຫຸງ຺ກຊາຕິໂກ[1] ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວຕາ ສທ຺ຘິໍ ສມ຺ໂມທິ. ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ສາຣາຓີຍໍ ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ເອກມນ຺ຕໍ ຐິໂຕ ໂຂ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ກິຕ຺ຕາວຕາ ນຸ ໂຂ, ໂຠ ໂຄຕມ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂຫຕິ, ກຕເມ ຈ ປນ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກາຣຓາ[3] ຘມ຺ມາຕິ?

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

\+ "ໂຍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ພາຫິຕປາປຘມ຺ໂມ,
ນິຫຸໍຫຸງ຺ໂກ[2] ນິກ຺ກສາໂວ ຍຕ຺ໂຕ.
ເວທນ຺ຕຄູ ວຸສິຕພ຺ຣຫ຺ມຈຣິໂຍ,
ຘມ຺ເມນ ໂສ ພ຺ຣຫ຺ມວາທໍ ວເທຍ຺ຍ;
ຍສ຺ສຸສ຺ສທາ ນຕ຺ຖິ ກຸຫິຎ຺ຈິ ໂລເກຕິ. ຈຕຸຕ຺ຖໍ;

໕. ພ຺ຣາຫ຺ມຓສຸຕ຺ຕໍ

໕. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ຈ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມາ ຈ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ອາຍສ຺ມາ ຈ ມຫາກສ຺ສໂປ ອາຍສ຺ມາ ຈ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ[4] ອາຍສ຺ມາ ຈ ມຫາໂກຏ຺ຐິໂກ ອາຍສ຺ມາ ຈ ມຫາກປ຺ປິໂນ ອາຍສ຺ມາ ຈ ມຫາຈຸນ຺ໂທ ອາຍສ຺ມາ ຈ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ ອາຍສ຺ມາ ຈ ເຣວໂຕ ອາຍສ຺ມາ ຈ ນນ຺ໂທ[5] ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິສຸ.

---

໑. ຫຸຫຸງ຺ກຊາຕິໂກ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)
໒. ນິຫຸຫຸງ຺ໂກ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)
໓. ພ຺ຣາຫ຺ມຓກາຣກາ (ກ)
໔. ມຫາກຈ຺ຈາຍໂນ (ສີ, ອິ, ກ)
໕. ອານນ຺ໂທ (ສີ, ອິ)
\+ ວິ ໒-໒ ປິຏເກປິ.
* ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໑໐໔-ປພ຺ພ)

ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ເຕ ອາຍສ຺ມນ຺ເຕ ທູຣໂຕວ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ; ທິສ຺ວານ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ "ເອເຕ, ຠິກ຺ຂເວ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ; ເອເຕ, ຠິກ຺ຂເວ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອຎ຺ຎຕໂຣ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຊາຕິໂກ ຠິກ຺ຂຸ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ກິຕ຺ຕາວຕາ ນຸ ໂຂ, ຠນ຺ເຕ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂຫຕິ, ກຕເມ ຈ ປນ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຣຓາ ຘມ຺ມາຕິ?

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

*"ພາຫິຕ຺ວາ ປາປເກ ຘມ຺ເມ, ເຍ ຈຣນ຺ຕິ ສທາ ສຕາ;
ຂີຓສໍໂຍຊນາ ພຸທ຺ຘາ, ເຕ ເວ[1] ໂລກສ຺ມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາຕິ.

ປຎ຺ຈມໍ.

໖. ມຫາກສ຺ສປສຸຕ຺ຕໍ

໖. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣຕິ ເວຬຸວເນ ກລນ຺ທກນິວາເປ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ປິປ຺ປລິຄຸຫາຍໍ[4] ວິຫຣຕິ ອາພາຘິໂກ[5] ທຸກ຺ຂິໂຕ ພາຬ຺ຫຄິລາໂນ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ອປເຣນ ສມເຍນ ຕມ຺ຫາ ອາພາຘາ ວຸຏ຺ຐາສິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ຕມ຺ຫາ ອາພາຘາ ວຸຏ຺ຐິຕສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ຍໍນູນາຫໍ ຣາຊຄຫໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິເສຍ຺ຍນ຺ຕິ.

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ປຎ຺ຈມຕ຺ຕານິ ເທວຕາສຕານິ ອຸສ຺ສຸກ຺ກໍ ອາປນ຺ນານິ ໂຫນ຺ຕິ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິລາຠາຍ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ຕານິ ປຎ຺ຈມຕ຺ຕານິ ເທວຕາສຕານິ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຣາຊຄຫໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ ເຍນ ທລິທ຺ທວິສິຂາ ກປຓວິສິຂາ ເປສກາຣວິສິຂາ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກສ຺ສປໍ ຣາຊຄເຫ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕໍ ເຍນ ທລິທ຺ທວິສິຂາ ກປຓວິສິຂາ ເປສກາຣວິສິຂາ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ອນຎ຺ຎໂປສິມຎ຺ຎາຕໍ, ທນ຺ຕໍ ສາເຣ ປຕິຏ຺ຐິຕໍ;
ຂີຓາສວໍ ວນ຺ຕໂທສໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓນ຺ຕິ. ຉຏ຺ຐໍ;

---

໑. ເຕວ (ສີ)

໔. ປິປ຺ຜລິຄຸຫາຍໍ (ສຸຍາ), ສິມ຺ພລິຄຸຫາຍໍ (ກ)

໕. ອາພາຘິໂກ ໂຫຕິ (ສຸຍາ, ອິ) ສໍ ໕-ກ໑ ປິຏ຺ເຐປິ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ.

* * ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໑໐໔-ປພ຺ພ)

໗. ອຊກລາປກສຸຕ຺ຕໍ

໗. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ປາວາຍໍ[໑] ວິຫຣຕິ ອຊກລາປເກ ເຈຕິເຍ, ອຊກລາປກສ຺ສ ຍກ຺ຂສ຺ສ ຠວເນ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠຄວາ ຣຕ຺ຕນ຺ຘກາຣຕິມິສາຍໍ ອພ຺ໂຠກາເສ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ; ເທໂວ ຈ ເອກເມກໍ ຜຸສາຍຕິ. ອຖ ໂຂ ອຊກລາປໂກ ຍກ຺ໂຂ ຠຄວໂຕ ຠຍໍ ຉມ຺ຠິຕຕ຺ຕໍ ໂລມຫໍສໍ ອຸປ຺ປາເທຕຸກາໂມ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ອວິທູເຣ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ “ອກ຺ກຸໂລ ປກ຺ກຸໂລຕິ ອກ຺ກຸລປກ຺ກຸລິກໍ ອກາສິ “ເອໂສ ເຕ, ສມຓ, ປິສາໂຈຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ຍທາ ສເກສຸ ຘມ຺ເມສຸ, ປາຣຄູ ໂຫຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ;
ອຖ ເອຕໍ ປິສາຈຎ຺ຈ, ປກ຺ກຸລຎ຺ຈາຕິວຕ຺ຕຕີຕິ. ສຕ຺ຕມໍ;

໘. ສງ຺ຄາມຊິສຸຕ຺ຕໍ

໘. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ສງ຺ຄາມຊິ ສາວຕ຺ຖິໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ ຠຄວນ຺ຕໍ ທສ຺ສນາຍ. ອສ຺ໂສສິ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ສງ຺ຄາມຊິສ຺ສ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາ “ອຍ຺ໂຍ ກິຣ ສງ຺ຄາມຊິ ສາວຕ຺ຖິໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕຕິ. ສາ ທາຣກໍ ອາທາຍ ເຊຕວນໍ ອຄມາສິ.

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ສງ຺ຄາມຊິ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ທິວາວິຫາຣໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ສງ຺ຄາມຊິສ຺ສ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາ ເຍນາຍສ຺ມາ ສງ຺ຄາມຊິ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສງ຺ຄາມຊິໍ ເອຕທໂວຈ “ຊຸທ຺ທປຸຕ຺ຕໍ ຫິ,[໒] ສມຓ, ໂປສ ມນ຺ຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ສງ຺ຄາມຊິ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ.

ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ສງ຺ຄາມຊິສ຺ສ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສງ຺ຄາມຊິໍ ເອຕທໂວຈ “ຊຸທ຺ທປຸຕ຺ຕໍ ຫິ, ສມຓ, ໂປສ ມນ຺ຕິ. ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ

---

໑. ປາຏລິຍໍ (ອິ) ໒. ຊຸທ຺ທປຸຕ຺ຕາມ຺ຫິ (ສີ)

ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ສງ຺ຄາມຊິສ຺ສ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສງ຺ຄາມຊິໍ ເອຕທໂວຈ “ຂຸທ຺ທປຸຕ຺ຕໍ ຫິ, ສມຓ, ໂປສ ມນ຺ຕິ. ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ສງ຺ຄາມຊິ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ສງ຺ຄາມຊິສ຺ສ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາ ຕໍ ທາຣກໍ ອາຍສ຺ມໂຕ ສງ຺ຄາມຊິສ຺ສ ປຸຣໂຕ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ[໑] “ເອໂສ[໒] ເຕ, ສມຓ, ປຸຕ຺ໂຕ; ໂປສ ນນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ສງ຺ຄາມຊິ ຕໍ ທາຣກໍ ເນວ ໂອໂລເກສິ ນາປິ ອາລປິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ສງ຺ຄາມຊິສ຺ສ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາ ອວິທູຣໍ[໓] ຄນ຺ຕ຺ວາ ອປໂລເກນ຺ຕີ ອທ຺ທສ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສງ຺ຄາມຊິໍ ຕໍ ທາຣກໍ ເນວ ໂອໂລເກນ຺ຕໍ ນາປິ ອາລປນ຺ຕໍ, ທິສ຺ວານສ຺ສາ ເອຕທໂຫສິ “ນ ຈາຍໍ ສມໂຓ ປຸຕ຺ເຕນປິ ອຕ຺ຖິໂກຕິ. ຕໂຕ ປຏິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ທາຣກໍ ອາທາຍ ປກ຺ກາມິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ວິສຸທ຺ເຘນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສເກນ ອາຍສ຺ມໂຕ ສງ຺ຄາມຊິສ຺ສ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາຍ ເອວຣູປໍ ວິປ຺ປກາຣໍ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

*“ອາຍນ຺ຕິໍ ນາຠິນນ຺ທຕິ, ປກ຺ກມນ຺ຕິໍ ນ ໂສຈຕິ;
ສງ຺ຄາ ສງ຺ຄາມຊິໍ ມຸຕ຺ຕໍ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓນ຺ຕິ.

໙. ຊຏິລສຸຕ຺ຕໍ

໙. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ຄຍາຍໍ ວິຫຣຕິ ຄຍາສີເສ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມ຺ພຫຸລາ ຊຏິລາ ສີຕາສຸ ເຫມນ຺ຕິກາສຸ ຣຕ຺ຕີສຸ ອນ຺ຕຣຏ຺ຐເກ ຫິມປາຕສມເຍ ຄຍາຍໍ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນ຺ຕິປິ ນິມ຺ມຸຊ຺ຊນ຺ຕິປິ, ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນິມ຺ມຸຊ຺ຊມ຺ປິ ກໂຣນ຺ຕິ ໂອສິຎ຺ຈນ຺ຕິປິ, ອຄ຺ຄິມ຺ປິ ຊຸຫນ຺ຕິ “ອິມິນາ ສຸທ຺ຘີຕິ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ເຕ ສມ຺ພຫຸເລ ຊຏິເລ ສີຕາສຸ ເຫມນ຺ຕິກາສຸ ຣຕ຺ຕີສຸ ອນ຺ຕຣຏ຺ຐເກ ຫິມປາຕສມເຍ ຄຍາຍໍ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນ຺ເຕປິ ນິມ຺ມຸຊ຺ຊນ຺ເຕປິ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນິມ຺ມຸຊ຺ຊມ຺ປິ ກໂຣນ຺ເຕ[໔] ໂອສິຎ຺ຈນ຺ເຕປິ ອຄ຺ຄິມ຺ປິ ຊຸຫນ຺ເຕ “ອິມິນາ ສຸທ຺ຘີຕິ.

---

໑. ປກ຺ກາມິ (ກ) ເອວມ຺ປຣິປິ.
໒. ເອສ (ສີ, ກ)
໓. ອວິທູເຣ (ສ຺ຍາ, ອິ)
໔. ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນິມ຺ມຸຊ຺ຊໍ ກາໂຣນ຺ເຕປິ (ສີ, ອິ, ກ)
* ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໑໐໔-ປພ຺ພ)

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

*"ນ ອຸທເກນ ສຸຈີ ໂຫຕີ, ພຫ຺ເວຕ຺ຖ ນ຺ຫາຍຕີ[1] ຊໂນ.
ຍມ຺ຫິ ສຈ຺ຈຌ຺ຈ ຘມ຺ໂມ ຈ, ໂສ ສຸຈີ ໂສ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓຕິ.

ນວມໍ;

໑໐. ພາຫິຍສຸຕ຺ຕໍ

໑໐. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ພາຫິໂຍ ທາຣຸຈີຣິໂຍ ສຸປ຺ປາຣເກ ປຕິວສຕິ ສມຸທ຺ທຕີເຣ ສກ຺ກໂຕ ຄຣຸກໂຕ ມານິໂຕ ປູຊິໂຕ ອປຈິໂຕ ລາພີ ຈີວຣປິຕ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍເພສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ ອຖ ໂຂ ພາຫິຍສ຺ສ ທາຣຸຈີຣິຍສ຺ສ ຣໂຫຄຕສ຺ສ ປຕິສລ຺ລີນສ຺ສ ເອວໍ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທິ "ເຍ ໂຂ ເກຈິ ໂລເກ ອຣຫນ຺ໂຕ ວາ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ວາ ສມາປນ຺ນາ, ອຫໍ ເຕສໍ ອຌ຺ຌຕໂຣຕິ.

ອຖ ໂຂ ພາຫິຍສ຺ສ ທາຣຸຈີຣິຍສ຺ສ ປຸຣາຓສາໂລຫິຕາ ເທວຕາ ອນຸກມ຺ປິກາ ອຕ຺ຖກາມາ ພາຫິຍສ຺ສ ທາຣຸຈີຣິຍສ຺ສ ເຈຕສາ ເຈໂຕປຣິວິຕກ຺ກມຌ຺ຌາຍ ເຍນ ພາຫິໂຍ ທາຣຸຈີຣິໂຍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພາຫິຍໍ ທາຣຸຈີຣິຍໍ ເອຕທໂວຈ "ເນວ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ພາຫິຍ, ອຣຫາ, ນາປິ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ວາ ສມາປນ຺ໂນ. ສາປິ ເຕ ປຕິປທາ ນຕ຺ຖິ ຍາຍ ຕ຺ວໍ ອຣຫາ ວາ ອສ຺ສ[4] ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ວາ ສມາປນ຺ໂນຕິ.

"ອຖ ເກ ຈຣຫິ ສເທວເກ ໂລເກ ອຣຫນ຺ໂຕ ວາ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ວາ ສມາປນ຺ໂນຕິ? "ອຕ຺ຖິ, ພາຫິຍ, ອຸຕ຺ຕເຣສຸ ຊນປເທສຸ[5] ສາວຕ຺ຖິ ນາມ ນຄຣໍ. ຕຕ຺ຖ ໂສ ພຄວາ ເອຕຣຫິ ວິຫຣຕິ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ. ໂສ ຫິ, ພາຫິຍ, ພຄວາ ອຣຫາ ເຈວ ອຣຫຕ຺ຕາຍ ຈ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ພາຫິໂຍ ທາຣຸຈີຣິໂຍ ຕາຍ ເທວຕາຍ ສໍເວຊິໂຕ ຕາວເທວ ສຸປ຺ປາຣກມ຺ຫາ ປກ຺ກາມິ. ສພ຺ພຕ຺ຖ ເອກຣຕ຺ຕິປຣິວາເສນ ເຍນ ສາວຕ຺ຖີ ເຊຕວນໍ ອນາຖປິຕ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາໂມ ເຕນຸປສງ຺ກມິ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມ຺ພຫຸລາ

---

໑. ນຫາຍຕີ (ສີ) ໔. ອສ຺ສສິ (ສ຺ຍາ, ກ) ໕. ຊນປເທ (ສີ) * ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປີ (໑໐໔-ປພ຺ພ)

ຠິກ຺ຂູ ອພ຺ໂພກາເສ ຈງ຺ກມນ຺ຕິ. ອຖ ໂຂ ພາຫິໂຍ ທາຣຸຈີຣິໂຍ ເຍນ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ເອຕທໂວຈ “ກຫໍ ນຸ ໂຂ, ຠນ຺ເຕ, ເອຕຣຫິ ຠຄວາ ວິຫຣຕິ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ? ທສ຺ສນກາມມ຺ຫາ ມຍໍ ຕໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘນ຺ຕິ. “ອນ຺ຕຣຆຣໍ ປວິຏ຺ໂຐ ໂຂ, ພາຫິຍ, ຠຄວາ ປິຓ຺ຑາຍາຕິ.

ອຖ ໂຂ ພາຫິໂຍ ທາຣຸຈີຣິໂຍ ຕຣມານຣູໂປ ເຊຕວນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອທ຺ທສ ຠຄວນ຺ຕໍ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕໍ ປາສາທິກໍ ປສາທນີຍໍ ສນ຺ຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ສນ຺ຕມານສໍ ອຸຕ຺ຕມທມຖສມຖມນຸປ຺ປຕ຺ຕໍ ທນ຺ຕໍ ຄຸຕ຺ຕໍ ຍຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ນາຄໍ. ທິສ຺ວານ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ນິປຕິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ເທເສຕຸ ເມ, ຠນ຺ເຕ ຠຄວາ, ຘມ຺ມໍ; ເທເສຕຸ, ສຸຄໂຕ, ຘມ຺ມໍ, ຍໍ ມມສ຺ສ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍາຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ຠຄວາ ພາຫິຍໍ ທາຣຸຈີຣິຍໍ ເອຕທໂວຈ “ອກາໂລ ໂຂ ຕາວ, ພາຫິຍ, ອນ຺ຕຣຆຣໍ ປວິຏ຺ຐມ຺ຫາ ປິຓ຺ຑາຍາຕິ.

ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ພາຫິໂຍ ທາຣຸຈີຣິໂຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ທຸຊ຺ຊານໍ ໂຂ ປເນຕໍ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວໂຕ ວາ ຊີວິຕນ຺ຕຣາຍານໍ, ມຍ຺ຫໍ ວາ ຊີວິຕນ຺ຕຣາຍານໍ. ເທເສຕຸ ເມ, ຠນ຺ເຕ ຠຄວາ, ຘມ຺ມໍ; ເທເສຕຸ, ສຸຄໂຕ, ຘມ຺ມໍ, ຍໍ ມມສ຺ສ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍາຕິ. ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ຠຄວາ ພາຫິຍໍ ທາຣຸຈີຣິຍໍ ເອຕທໂວຈ “ອກາໂລ ໂຂ ຕາວ, ພາຫິຍ, ອນ຺ຕຣຆຣໍ ປວິຏ຺ຐມ຺ຫາ ປິຓ຺ຑາຍາຕິ.

ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ພາຫິໂຍ ທາຣຸຈີຣິໂຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ທຸຊ຺ຊານໍ ໂຂ ປເນຕໍ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວໂຕ ວາ ຊີວິຕນ຺ຕຣາຍານໍ, ມຍ຺ຫໍ ວາ ຊີວິຕນ຺ຕຣາຍານໍ. ເທເສຕຸ ເມ ຠນ຺ເຕ ຠຄວາ, ຘມ຺ມໍ; ເທເສຕຸ, ສຸຄໂຕ, ຘມ຺ມໍ, ຍໍ ມມສ຺ສ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍາຕິ.

“ຕສ຺ມາຕິຫ ເຕ, ພາຫິຍ, ເອວໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ‘ທິຏ຺ເຐ ທິຏ຺ຐມຕ຺ຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ສຸເຕ ສຸຕມຕ຺ຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ມຸເຕ ມຸຕມຕ຺ຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ວິຎ຺ຎາເຕ ວິຎ຺ຎາຕມຕ຺ຕໍ ຠວິສ຺ສຕີ’ຕິ. ເອວຎ຺ຫິ ເຕ, ພາຫິຍ, ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ. ຍໂຕ ໂຂ ເຕ, ພາຫິຍ, ທິຏ຺ເຐ ທິຏ຺ຐມຕ຺ຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ສຸເຕ ສຸຕມຕ຺ຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ມຸເຕ ມຸຕມຕ຺ຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ວິຎ຺ຎາເຕ ວິຎ຺ຎາຕມຕ຺ຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ຕໂຕ ຕ຺ວໍ, ພາຫິຍ, ນ ເຕນ; ຍໂຕ ຕ຺ວໍ,

ພາຫິຍ, ນ ເຕນ ຕໂຕ ຕ຺ວໍ, ພາຫິຍ, ນ ຕຕ຺ຖ; ຍໂຕ ຕ຺ວໍ, ພາຫິຍ, ນ ຕຕ຺ຖ, ຕໂຕ ຕ຺ວໍ, ພາຫິຍ, ເນວິຘ ນ ຫຸຣໍ ນ ອຸຠຍມນ຺ຕເຣນ. ເອເສວນ຺ໂຕ ທຸກ຺ຂສ຺ສາຕິ.

ອຖ ໂຂ ພາຫິຍສ຺ສ ທາຣຸຈີຣິຍສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອິມາຍ ສໍຂິຕ຺ຕາຍ ຘມ຺ມເທສນາຍ ຕາວເທວ ອນຸປາທາຍ ອາສເວຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ພາຫິຍໍ ທາຣຸຈີຣິຍໍ ອິມິນາ ສໍຂິຕ຺ເຕນ ໂອວາເທນ ໂອວທິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ອຖ ໂຂ ອຈິຣປກ຺ກນ຺ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ພາຫິຍໍ ທາຣຸຈີຣິຍໍ ຄາວີ ຕຣຸຓວຈ຺ຉາ ອຘິປຕິຕ຺ວາ[1] ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕ-ປຏິກ຺ກນ຺ໂຕ ສມ຺ພຫຸເລຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິໍ ນຄຣມ຺ຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອທ຺ທສ ພາຫິຍໍ ທາຣຸຈີຣິຍໍ ກາລງ຺ກຕໍ;[4] ທິສ຺ວານ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ "ຄຓ຺ຫຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ພາຫິຍສ຺ສ ທາຣຸຈີຣິຍສ຺ສ ສຣີຣກໍ; ມຎ຺ຈກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຌາເປຖ; ຖູປຎ຺ຈສ຺ສ ກໂຣຖ. ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ ໂວ, ຠິກ຺ຂເວ, ກາລງ຺ກໂຕຕິ.

"ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ພາຫິຍສ຺ສ ທາຣຸຈີຣິຍສ຺ສ ສຣີຣກໍ ມຎ຺ຈກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຌາເປຕ຺ວາ ຖູປຎ຺ຈສ຺ສ ກຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ ທຑ຺ຒໍ, ຠນ຺ເຕ, ພາຫິຍສ຺ສ ທາຣຸຈີຣິຍສ຺ສ ສຣີຣໍ, ຖູໂປ ຈສ຺ສ ກໂຕ. ຕສ຺ສ ກາ ຄຕິ, ໂກ ອຠິສມ຺ປຣາໂຍຕິ? "ປຓ຺ຑິໂຕ, ຠິກ຺ຂເວ, ພາຫິໂຍ ທາຣຸຈີຣິໂຍ ປຈ຺ຈປາທິ ຘມ຺ມສ຺ສານຸຘມ຺ມໍ; ນ ຈ ມໍ ຘມ຺ມາຘິກຣຓໍ ວິເຫເສສິ. ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ, ຠິກ຺ຂເວ, ພາຫິໂຍ ທາຣຸຈີຣິໂຍຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

*"ຍຕ຺ຖ ອາໂປ ຈ ປຖວີ, ເຕໂຊ ວາໂຍ ນ ຄາຘຕິ;
ນ ຕຕ຺ຖ ສຸກ຺ກາ ໂຊຕນ຺ຕິ, ອາທິຈ຺ໂຈ ນປ຺ປກາສຕິ;
ນ ຕຕ຺ຖ ຈນ຺ທິມາ ຠາຕິ, ຕໂມ ຕຕ຺ຖ ນ ວິຊ຺ຊຕິ.

---

໑. ອຘິປາເຕຕ຺ວາ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ), ອຘິປາຕິຕ຺ວາ (ກ) * ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໑໐໔-ປພ຺ພ)
໔. ກາລກຕໍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ)

“ຍທາ ຈ ອຕ຺ຕນາເວທີ,[໑] ມຸນິ ໂມເນນ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ.
ອຖ ຣູປາ ອຣູປາ ຈ, ສຸຂທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕີຕິ. ທສມໍ;

(ອຍມ຺ປິ ອຸທາໂນ ວຸຕ຺ໂຕ ຠຄວຕາ ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ.)[໒]

ໂພຘິວຄ຺ໂຄ ປຐໂມ.

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ

ຕໂຍ ໂພຘິ ຈ ຫຸໍຫຸງ຺ໂກ,[໓] ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ[໔] ກສ຺ສເປນ ຈ.
ອຊ[໕] ສງ຺ຄາມ ຊຏິລາ, ພາຫິເຍນາຕິ ເຕ ທສາຕິ.

໒. ມຸຈລິນ຺ທວຄ຺ໂຄ

໑. ມຸຈລິນ຺ທສຸຕ຺ຕໍ

໑໑.* ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ອຸຣຸເວລາຍໍ ວິຫຣຕິ ນຊ຺ຊາ ເນຣຎ຺ຊຣາຍ ຕີເຣ ມຸຈລິນ຺ທມູເລ ປຐມາຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠຄວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ເອກປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂປຏິສໍເວທີ.

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ມຫາ ອກາລເມໂຆ ອຸທປາທິ ສຕ຺ຕາຫວທ຺ທລິກາ ສີຕວາຕທຸທ຺ທິນີ. ອຖ ໂຂ ມຸຈລິນ຺ໂທ ນາຄຣາຊາ ສກຠວນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ກາຍໍ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ໂຠເຄຫິ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອຸປຣິມຸທ຺ຘນິ ມຫນ຺ຕໍ ຜຓໍ ວິຫຈ຺ຈ ອຏ຺ຐາສິ “ມາ ຠຄວນ຺ຕໍ ສີຕໍ, ມາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຸຓ຺ຫໍ, ມາ ຠຄວນ຺ຕໍ ຑໍສມກສວາຕາຕປສຣີສປ[໖] ສມ຺ຜສ຺ໂສຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕາຫສ຺ສ ອຈ຺ຈເຍນ ຕມ຺ຫາ ສມາຘິມ຺ຫາ ວຸຏ຺ຐາສິ. ອຖ ໂຂ ມຸຈລິນ຺ໂທ ນາຄຣາຊາ ວິທ຺ຘໍ ວິຄຕວລາຫກໍ ເທວໍ ວິທິຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ກາຍາ ໂຠເຄ ວິນິເວເຐຕ຺ວາ ສກວຓ຺ຓໍ ປຏິສໍຫຣິຕ຺ວາ ມາຓວກວຓ຺ຓໍ ອຠິນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ປຸຣໂຕ ອຏ຺ຐາສິ ປຎ຺ຊລິໂກ ຠຄວນ຺ຕໍ ນມສ຺ສມາໂນ.

---

໑. ເວຘີ (ຠ) * ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໑໐໔-ປພ຺ພ)
໒. ( ) ສ຺ຍາມໂປຕ຺ຖເກ ນຕ຺ຖິ.
໓. ຕໂຍ ຈ ໂພຘິ ນິໂຄ຺ຣໂຘ (ສພ຺ພຕ຺ຖ)
໔. ເຕ ເຖຣາ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ), ເຖໂຣ (ຠ)
໕. ປາວາຍ (ສີ, ສ຺ຍາ), ປາຜລິຍໍ (ອິ), ປາວາ (ຠ)
໖. ສິຣີສປ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)

* ວິ ໓-໓ ປິຏ຺ເກປິ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* ສຸໂຂ ວິເວໂກ ຕຸຝ຺ກສ຺ສ, ສຸຕທມ຺ມສ຺ສ ປສ຺ສໂຕ;
ອພ຺ຍາປຊ຺ຊໍ ສຸຂໍ ໂລເກ, ປາຕພູເຕສຸ ສໍຍໂມ.

"ສຸຂາ ວິຣາຄຕາ ໂລເກ, ກາມານໍ ສມຕິກ຺ກໂມ;
ອສ຺ມິມານສ຺ສ ໂຍ ວິນໂຍ, ເອຕໍ ເວ ປຣມໍ ສຸຂນ຺ຕິ. ປກມໍ;

໔. ຣາຊສຸຕ຺ຕໍ

໑໔. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມ຺ພຫຸລານໍ ກິກ຺ຂູນໍ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ປິຕ຺ທປາຕປຝິກ຺ກນ຺ຕານໍ ອຸປຝ຺ຖານສາລາຍໍ ສນ຺ນິສິນ຺ນານໍ ສນ຺ນິປຕິຕານໍ ອຍມນ຺ຕຣາກຖາ ອຸທປາທິ "ໂກ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ອິເມສໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຣາຊູນໍ ມຫທ຺ທນຕໂຣ ວາ ມຫາໂກຄຕໂຣ ວາ ມຫາໂກສຕໂຣ ວາ ມຫາວິຊິຕຕໂຣ ວາ ມຫາວາຫນຕໂຣ ວາ ມຫພ຺ພລຕໂຣ ວາ ມຫິທ຺ທິກຕໂຣ ວາ ມຫານຸກາວຕໂຣ ວາ ຣາຊາ ວາ ມາຄໂຘ ເສນິໂຍ ພິມ຺ພິສາໂຣ, ຣາຊາ ວາ ປເສນທິ ໂກສໂລຕິ? ອຍຍ຺ຈຣຫິ ເຕສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອນ຺ຕຣາກຖາ ໂຫຕິ ວິປ຺ປກຕາ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ປຝິສລ຺ລານາ ວຸຝ຺ຖິໂຕ ເຍນຸປຝ຺ຖານສາລາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຍ຺ຍຕ຺ເຕ ອາສເນ ນິສີທິ. ນິສຊ຺ຊ ໂຂ ກຄວາ ກິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ ສນ຺ນິປຕິຕາ, ກາ ຈ ປນ ໂວ ອນ຺ຕຣາກຖາ ວິປ຺ປກຕາຕິ?

"ອິທ, ກນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ປິຕ຺ທປາຕປຝິກ຺ກນ຺ຕານໍ ອຸປຝ຺ຖານສາລາຍໍ ສນ຺ນິສິນ຺ນານໍ ສນ຺ນິປຕິຕານໍ ອຍມນ຺ຕຣາກຖາ ອຸທປາທິ 'ໂກ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ອິເມສໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຣາຊູນໍ ມຫທ຺ທນຕໂຣ ວາ ມຫາໂກຄຕໂຣ ວາ ມຫາໂກສຕໂຣ ວາ ມຫາວິຊິຕຕໂຣ ວາ ມຫາວາຫນຕໂຣ ວາ ມຫພ຺ພລຕໂຣ ວາ ມຫິທ຺ທິກຕໂຣ ວາ ມຫານຸກາວຕໂຣ ວາ ຣາຊາ ວາ ມາຄໂຘ ເສນິໂຍ ພິມ຺ພິສາໂຣ, ຣາຊາ ວາ ປເສນທິ ໂກສໂລ'ຕິ? ອຍໍ ໂຂ ໂນ, ກນ຺ເຕ, ອນ຺ຕຣາກຖາ ວິປ຺ປກຕາ, ອຖ ກຄວາ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕຕິ.

---

* ວິ ມ-໔, ອກິ ໔-໑໗໓ ປິຝເກສຸປິ.

"ນ ຂໍເວຕំ, ភិក្ខເວ, ຕុម្ហាកំ ປតិរូປំ ກຸលປុត្តានំ ສទ្ធា ອຄារស្មា ອនគារិយំ ປព្វជិតានំ ຍំ ຕុម្ហេ ເອວຣູປឹ ກថំ ກເថយ្យាថ. ສន្និປតិតានំ ໂວ, ភិក្ខເວ, ທ្វយំ ກរណីយំ ធម្មី ວາ ກថា ອរិយោ ວາ ຕុណ្ហីភាវោតិ.

ອថ ໂខ ភគវា ເອតមត្ថំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ.

"យញ្ច កាមសុខំ លោកេ, យញ្ចិទំ ទិវិយំ សុខំ;
តណ្ហក្ខយសុខស្សេតេ, កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសិន្តិ. ទុតិយំ;

៣. ទណ្ឌសុត្តំ

១៣. ឯវំ មេ សុតំ: ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ. តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា កុមារកា អន្តរា ច សាវត្ថឹ អន្តរា ច ជេតវនំ អហឹ ទណ្ឌេន ហនន្តិ. អថ ខោ ភគវា បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថឹ បិណ្ឌាយ បាវិសិ. អទ្ទសា ខោ ភគវា សម្ពហុលេ កុមារកេ អន្តរា ច សាវត្ថឹ អន្តរា ច ជេតវនំ អហឹ ទណ្ឌេន ហនន្តេ.

អថ ខោ ភគវា ឯតមត្ថំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ.

* "សុខកាមានិ ភូតានិ, យោ ទណ្ឌេន វិហឹសតិ;
អត្តនោ សុខមេសានោ, បេច្ច សោ ន លភតេ សុខំ.
"សុខកាមានិ ភូតានិ, យោ ទណ្ឌេន ន ហឹសតិ;
អត្តនោ សុខមេសានោ, បេច្ច សោ លភតេ សុខន្តិ. តតិយំ;

៤. សក្ការសុត្តំ

១៤. +ឯវំ មេ សុតំ: ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ. តេន ខោ បន សមយេន ភគវា សក្កតោ ហោតិ គរុកតោ មានិតោ បូជិតោ អបចិតោ, លាភី ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលាន-បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ. ភិក្ខុសង្ឃោបិ សក្កតោ ហោតិ គរុកតោ មានិតោ

* ធម្មប. ១៣១ បិដ្ឋេបិ.   + ឧបរិ ១៤៧ បិដ្ឋេបិ.

ປູຊິໂຕ ອປຈິໂຕ, ລາພີ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍເພສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ. ອຌ຺ຌຕິຕ຺ຖິຍາ ປນ ປຣິພ຺ພາຊກາ ອສກ຺ກຕາ ໂຫນ຺ຕິ ອຄຣຸກຕາ ອມານິຕາ ອປູຊິຕາ ອນປຈິຕາ,[1] ນ ລາພິໂນ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍເພສຊ຺ຊ-ປຣິກ຺ຂາຣານໍ. ອຖ ໂຂ ເຕ ອຌ຺ຌຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ພຄວໂຕ ສກ຺ການໍ ອສຫມານາ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຈ ຄາເມ ຈ ອຣຌ຺ເຌ ຈ ພິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ອສພ຺ພາຫິ ຜຣຸສາຫິ ວາຈາຫິ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິ ປຣິພາສນ຺ຕິ ໂຣເສນ຺ຕິ ວິເຫເສນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ພິກ຺ຂູ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ພິກ຺ຂູ ພຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ "ເອຕຣຫິ, ພນ຺ເຕ, ພຄວາ ສກ຺ກໂຕ ຄຣຸກໂຕ ມານິໂຕ ປູຊິໂຕ ອປຈິໂຕ, ລາພີ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍເພສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ. ພິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆປິ ສກ຺ກໂຕ ຄຣຸກໂຕ ມານິໂຕ ປູຊິໂຕ ອປຈິໂຕ, ລາພີ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕ-ເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍເພສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ. ອຌ຺ຌຕິຕ຺ຖິຍາ ປນ ປຣິພ຺ພາຊກາ ອສກ຺ກຕາ ອຄຣຸກຕາ ອມານິຕາ ອປູຊິຕາ ອນປຈິຕາ, ນ ລາພິໂນ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍເພສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ. ອຖ ໂຂ ເຕ, ພນ຺ເຕ, ອຌ຺ຌຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ພຄວໂຕ ສກ຺ການໍ ອສຫມານາ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຈ ຄາເມ ຈ ອຣຌ຺ເຌ ຈ ພິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ອສພ຺ພາຫິ ຜຣຸສາຫິ ວາຈາຫິ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິ ປຣິພາສນ຺ຕິ ໂຣເສນ຺ຕິ ວິເຫສນ຺ຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

> "ຄາເມ ອຣຌ຺ເຌ ສຸຂທຸກ຺ຂຜຸຝ຺ໂຖ,
> ເນວຕ຺ຕໂຕ ໂນ ປຣໂຕ ທເຫຖ;
> ຜຸສນ຺ຕິ ຜສ຺ສາ ອຸປທິໍ ປຝິຈ຺ຈ,
> ນິຣູປທິໍ ເກນ ຜຸເສຍ຺ຍຸ ຜສ຺ສາຕິ. ຈຕ຺ຕ຺ຖໍ;

໕. ອຸປາສກສຸຕ຺ຕໍ

໑໕. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອຌ຺ຌຕໂຣ ອິຈ຺ຉານງ຺ຄລໂກ

[1] ນ ອປຈິຕາ (ສ຺ຍາ, ອິ)

ອុປាសកោ សាវត្ថិំ អនុប្បត្តោ ហោតិ កេនចិទេវ ករណីយេន. អថ ខោ សោ ອុປាសកោ សាវត្ថិយំ តំ ករណីយំ តីរេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ອុបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ. ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ តំ ອុປាសកំ ភគវា ឯតទវោច "ចិរស្សំ ខោ ត្វំ, ອុປាសក, ឥមំ បរិយាយមកាសិ, យទិទំ ឥធាគមនាយាតិ.

"ចិរបដិកាហំ, ភន្តេ, ភគវន្តំ ទស្សនាយ ອុបសង្កមិតុកាមោ, អបិ ចាហំ តេហិ តេហិ កិច្ចករណីយេហិ ព្យាវដោ. ឯវាហំ នាសក្ខិំ ភគវន្តំ ទស្សនាយ ອុបសង្កមិតុន្តិ.

អថ ខោ ភគវា ឯតមត្ថំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ ອុទានំ ອុទានេសិ.

> "សុខំ វត តស្ស ន ហោតិ កិញ្ចិ,
> សង្ខាតធម្មស្ស ពហុស្សុតស្ស;
> សកិញ្ចនំ បស្ស វិហញ្ញមានំ,
> ជនោ ជនស្មិំ បដិពន្ធរូបោតិ. បញ្ចមំ;

ຝ. ຄພ្ភិນີសុត្តំ

໑ຝ. ឯវំ មេ សុតំ: ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ. តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស បរិព្ពាជកស្ស ទហរមាណវិកា បជាបតិ ហោតិ គព្ភិនី ອុបវិជញ្ញា. អថ ខោ សា បរិព្ពាជិកា តំ បរិព្ពាជកំ ឯតទវោច "គច្ឆ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, តេលំ អាហរ, យំ មេ វិជាតាយ ភវិស្សតីតិ.

ឯវំ វុត្តេ, សោ បរិព្ពាជកោ តំ បរិព្ពាជិកំ ឯតទវោច "កុតោ បនាហំ, ភោតិ,[១] តេលំ អាហរាមីតិ? ទុតិយម្បិ ខោ សា បរិព្ពាជិកា តំ បរិព្ពាជកំ ឯតទវោច "គច្ឆ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, តេលំ អាហរ, យំ មេ វិជាតាយ ភវិស្សតីតិ. ទុតិយម្បិ ខោ សោ បរិព្ពាជិកោ តំ បរិព្ពាជិកំ ឯតទវោច "កុតោ បនាហំ, ភោតិ, តេលំ អាហរាមីតិ? តតិយម្បិ. ខោ សា បរិព្ពាជិកា តំ បរិព្ពាជកំ ឯតទវោច "គច្ឆ ត្វំ, ព្រាហ្មណ, តេលំ អាហរ, យំ មេ វិជាតាយ ភវិស្សតីតិ.

໑. ភោតិយា (ស្យា, ឥ, ក)

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຣຎ຺ໂຎ ປເສນທິສ຺ສ ໂກສລສ຺ສ ໂກຏ຺ຐາຄາເຣ ສມຓສ຺ສ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ວາ ສປ຺ປິສ຺ສ ວາ ເຕລສ຺ສ ວາ ຍາວທຕ຺ຖໍ ປາຕຸໍ ທີຍຕິ,[໑] ໂນ ນີຫຣິຕຸໍ.

ອຖ ໂຂ ຕສ຺ສ ປຣິພ຺ພາຊກສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ຣຎ຺ໂຎ ໂຂ ປນ ປເສນທິສ຺ສ ໂກສລສ຺ສ ໂກຏ຺ຐາຄາເຣ ສມຓສ຺ສ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ວາ ສປ຺ປິສ຺ສ ວາ ເຕລສ຺ສ ວາ ຍາວທຕ຺ຖໍ ປາຕຸໍ ທີຍຕິ, ໂນ ນີຫຣິຕຸໍ. ຍໍນູນາຫໍ ຣຎ຺ໂຎ ປເສນທິສ຺ສ ໂກສລສ຺ສ ໂກຏ຺ຐາຄາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕລສ຺ສ ຍາວທຕ຺ຖໍ ປິວິຕ຺ວາ ຆຣໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸຈ຺ຉທ຺ທິຕ຺ວານ[໒] ທເທຍ຺ຍໍ, ຍໍ ອິມິສ຺ສາ ວິຊາຕາຍ ຠວິສ຺ສຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ໂສ ປຣິພ຺ພາຊໂກ ຣຎ຺ໂຎ ປເສນທິສ຺ສ ໂກສລສ຺ສ ໂກຏ຺ຐາຄາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕລສ຺ສ ຍາວທຕ຺ຖໍ ປິວິຕ຺ວາ ຆຣໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເນວ ສກ຺ໂກຕິ ອຸທ຺ຘໍ ກາຕຸໍ, ນ ປນ ອໂຘ. ໂສ ທຸກ຺ຂາຫິ ຕິພ຺ພາຫິ[໓] ຂຣາຫິ ກຏຸກາຫິ ເວທນາຫິ ຜຸຏ຺ໂຐ ອາວຏ຺ຏຕິ ປຣິວຏ຺ຏຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສາວຕ຺ຖິໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ຕໍ ປຣິພ຺ພາຊກໍ ທຸກ຺ຂາຫິ ຕິພ຺ພາຫິ ຂຣາຫິ ກຏຸກາຫິ ເວທນາຫິ ຜຸຏ຺ຐໍ ອາວຏ຺ຏມານໍ ປຣິວຏ຺ຏມານໍ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ສຸຂິໂນ ວຕ ເຍ ອກິຎ຺ຈນາ,
ເວທຄຸໂນ ຫິ ຊນາ ອກິຎ຺ຈນາ;
ສກິຎ຺ຈນໍ ປສ຺ສ ວິຫຎ຺ຎມານໍ,
ຊໂນ ຊນສ຺ມີ ປຏິພນ຺ຘຈິຕ຺ໂຕຕີ."[໔]

ຉຏ຺ຐໍ.

໗. ເອກປຸຕ຺ຕກສຸຕ຺ຕໍ

໑໗. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ສ ອຸປາສກສ຺ສ ເອກປຸຕ຺ຕໂກ ປິໂຍ ມນາໂປ ກາລງ຺ກໂຕ ໂຫຕິ.

---

໑. ທີຍ຺ຍຕິ (ສີ, ກ) ໒. ອຸຄ຺ຄິຣິຕ຺ວານ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ), ອຸຈ຺ຉທິຕ຺ວາ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອຏ຺ຐ), ອຸຈ຺ຉທ຺ທິຕ຺ວານ (ກ)
໓. ຕິປ຺ປາຫິ (ສ຺ຍາ) ໔. ປຏິພທ຺ຘຈິຕ຺ໂຕ (ສ຺ຍາ), ປຏິພນ຺ຘຣູໂປ (?)

ອຖ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ອຸປາສກາ ອລ຺ລວຕ຺ຖາ ອລ຺ລເກສາ ທິວາ ທິວສ຺ສ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ເນ ໂຂ ເຕ ອຸປາສເກ ຠຄວາ ເອຕທໂວຈ "ກິໍ ນຸ ໂຂ ຕຸມ຺ເຫ, ອຸປາສກາ, ອລ຺ລວຕ຺ຖາ ອລ຺ລເກສາ ອິຘູປສງ຺ກມນ຺ຕາ ທິວາ ທິວສ຺ສາຕິ?

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ໂສ ອຸປາສໂກ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ມຍ຺ຫໍ ໂຂ, ຠນ຺ເຕ, ເອກປຸຕ຺ຕໂກ ປິໂຍ ມນາໂປ ກາລງ຺ກໂຕ. ເຕນ ມຍໍ ອລ຺ລວຕ຺ຖາ ອລ຺ລເກສາ ອິຘູປສງ຺ກມນ຺ຕາ ທິວາ ທິວສ຺ສາຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ປິຍຣູປສ຺ສາທຄຘິຕາເສ,[1]
ເທວກາຍາ ປຸຖຸ ມນຸສ຺ສາ ຈ;
ອຆາວິໂນ ປຣິຊຸນ຺ນາ,
ມຈ຺ຈຸຣາຊສ຺ສ ວສໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ.

"ເຍ ເວ ທິວາ ຈ ຣຕ຺ໂຕ ຈ,
ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ຊຫນ຺ຕິ ປິຍຣູປໍ;
ເຕ ເວ ຂຓນ຺ຕິ ອຆມູລໍ,
ມຈ຺ຈຸໂນ ອາມິສໍ ທຸຣຕິວຕ຺ຕນ຺ຕິ. ສຕ຺ຕມໍ;

໘. ສຸປ຺ປວາສາສຸຕ຺ຕໍ

໑໘. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ກຸຓ຺ຑິກາຍໍ[4] ວິຫຣຕິ ກຸຓ຺ຑຘານ-ວເນ.[5] ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຘີຕາ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ຄພ຺ຠໍ ຘາເຣຕິ. ສຕ຺ຕາຫໍ ມູຬ຺ຫຄພ຺ຠາ, ສາ ທຸກ຺ຂາຫິ ຕິພ຺ພາຫິ ຂຣາຫິ ກຏຸກາຫິ ເວທນາຫິ ຜຸຏ຺ຐາ ຕີຫິ ວິຕກ຺ເກຫິ ອຘິວາເສຕິ "ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ວຕ ໂສ ຠຄວາ, ໂຍ ອິມສ຺ສ ເອວຣູປສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຫານາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ; ສຸປ຺ປຏິປນ຺ໂນ ວຕ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ສາວກສໍໂຆ ໂຍ ອິມສ຺ສ ເອວຣູປສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຫານາຍ ປຏິປນ຺ໂນ; ສຸສຸຂໍ ວຕ ຕໍ ນິພ຺ພານໍ, ຍຕ຺ຖິທໍ ເອວຣູປໍ ທຸກ຺ຂໍ ນ ສໍວິຊ຺ຊຕີຕິ.

---

໑. ປິຍຣູປສ຺ສາຕຄຘິຕາເສ (ສີ, ອິ)　໔. ກຸຓ຺ຑິຍາຍໍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ)

໕. ກຸຓ຺ຑິຏ຺ຐານວເນ (ສ຺ຍາ, ອິ)

ອຖ ໂຂ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍທີຕາ ສາມິກ຺ ອາມນ຺ເຕສິ "ເອຫິ ຕ຺ວ຺, ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕ, ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສ຺ງ຺ກມ; ອຸປສ຺ງ຺ກມິຕ຺ວາ ມມ ວຈເນນ ພຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທາຫິ; ອປ຺ປາພາທ຺ ອປ຺ປາຕງ຺ກ຺ ລຫຸຏ຺ຏານ຺ ພລ຺ ຜາສຸວິຫາຣ຺ ປຸຈ຺ຉ 'ສຸປ຺ປວາສາ, ພນ຺ເຕ, ໂກລິຍທີຕາ ພຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕິ; ອປ຺ປາພາທ຺ ອປ຺ປາຕງ຺ກ຺ ລຫຸຏ຺ຏານ຺ ພລ຺ ຜາສຸວິຫາຣ຺ ປຸຈ຺ຉຕີ'ຕິ. ເອວຜ຺ຈ ວເທຫິ 'ສຸປ຺ປວາສາ, ພນ຺ເຕ, ໂກລິຍທີຕາ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ຄພ຺ພ຺ ທາເຣຕິ. ສຕ຺ຕາຫ຺ ມູຬ຺ຫຄພ຺ພາ, ສາ ທຸກ຺ຂາຫິ ຕິພ຺ພາຫິ ຂຣາຫິ ກຏຸກາຫິ ເວທນາຫິ ຜຸຏ຺ຐາ ຕີຫິ ວິຕກ຺ເກຫິ ອທິວາເສຕິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ ວຕ ໂສ ພຄວາ, ໂຍ ອິມສ຺ສ ເອວຣູປສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຫານາຍ ທມ຺ມ຺ ເທເສຕິ; ສຸປ຺ປຏິປນ຺ໂນ ວຕ ຕສ຺ສ ພຄວໂຕ ສາວກສ຺ໂຄ ໂຍ ອິມສ຺ສ ເອວຣູປສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຫານາຍ ປຏິປນ຺ໂນ; ສຸສຸຂ຺ ວຕ ຕ຺ ນິພ຺ພານ຺, ຍຕ຺ຖິທ຺ ເອວຣູປ຺ ທຸກ຺ຂ຺ ນ ສ຺ວິຊ຺ຊຕີ'ຕິ.

"ປຣມນ຺ຕິ ໂຂ ໂສ ໂກລິຍປຸຕ຺ໂຕ ສຸປ຺ປວາສາຍ ໂກລິຍທີຕາຍ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສ຺ງ຺ກມິ; ອຸປສ຺ງ຺ກມິຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕ຺ ອພິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕ຺ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕ຺ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ໂກລິຍປຸຕ຺ໂຕ ພຄວນ຺ຕ຺ ເອຕທໂວຈ "ສຸປ຺ປວາສາ, ພນ຺ເຕ, ໂກລິຍທີຕາ ພຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕິ, ອປ຺ປາພາທ຺ ອປ຺ປາຕງ຺ກ຺ ລຫຸຏ຺ຏານ຺ ພລ຺ ຜາສຸວິຫາຣ຺ ປຸຈ຺ຉຕິ; ເອວຜ຺ຈ ວເທຕິ 'ສຸປ຺ປວາສາ, ພນ຺ເຕ, ໂກລິຍທີຕາ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ຄພ຺ພ຺ ທາເຣຕິ. ສຕ຺ຕາຫ຺ ມູຬ຺ຫຄພ຺ພາ ສາ ທຸກ຺ຂາຫິ ຕິພ຺ພາຫິ ຂຣາຫິ ກຏຸກາຫິ ເວທນາຫິ ຜຸຏ຺ຐາ ຕີຫິ ວິຕກ຺ເກຫິ ອທິວາເສຕິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ ວຕ ໂສ ພຄວາ ໂຍ ອິມສ຺ສ ເອວຣູປສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຫານາຍ ທມ຺ມ຺ ເທເສຕິ; ສຸປ຺ປຏິປນ຺ໂນ ວຕ ຕສ຺ສ ພຄວໂຕ ສາວກສ຺ໂຄ ໂຍ ອິມສ຺ສ ເອວຣູປສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຫານາຍ ປຏິປນ຺ໂນ; ສຸສຸຂ຺ ວຕ ນິພ຺ພານ຺, ຍຕ຺ຖິທ຺ ເອວຣູປ຺ ທຸກ຺ຂ຺ ນ ສ຺ວິຊ຺ຊຕີ'ຕິ.

"ສຸຂິນີ ໂຫຕຸ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍທີຕາ ອໂຣຄາ, ອໂຣຄ຺ ປຸຕ຺ຕ຺ ວິຊາຍຕູຕິ. ສຫ ວຈນາ ຈ ປນ ພຄວໂຕ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍທີຕາ ສຸຂິນີ ອໂຣຄາ ອໂຣຄ຺ ປຸຕ຺ຕ຺ ວິຊາຍິ.

"ເອວ຺, ພນ຺ເຕຕິ ໂຂ ໂສ ໂກລິຍປຸຕ຺ໂຕ ພຄວໂຕ ພາສິຕ຺ ອພິນນ຺ທິຕ຺ວາ ອນຸໂມທິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ພຄວນ຺ຕ຺ ອພິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຕ຺ ກຕ຺ວາ ເຍນ ສກ຺ ຊຣ຺ ເຕນ ປຈ຺ຈາຍາສິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ໂສ ໂກລິຍປຸຕ຺ໂຕ ສຸປ຺ປວາສ຺

ໂກລິຍຘີຕຣໍ ສຸຂິນີ ອໂຣຄໍ, ອໂຣຄໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຕໍ. ທິສ຺ວານສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ອຈ຺ຉຣິຍໍ ວຕ, ໂຠ, ອພ຺ຠຸຕໍ ວຕ, ໂຠ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ມຫິທ຺ຘິກຕາ ມຫານຸຠາວຕາ, ຍຕ຺ຣ ຫິ ນາມາຍໍ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຘີຕາ ສຫ ວຈນາ ຈ ປນ[໑] ຠຄວໂຕ ສຸຂິນີ ອໂຣຄາ ອໂຣຄໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິສ຺ສຕີຕິ! ອຕ຺ຕມໂນ ປມຸທິໂຕ ປີຕິໂສມນສ຺ສຊາໂຕ ອໂຫສິ.

ອຖ ໂຂ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຘີຕາ ສາມິກໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕ, ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມມ ວຈເນນ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທາຫິ 'ສຸປ຺ປວາສາ, ຠນ຺ເຕ, ໂກລິຍຘີຕາ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕີ'ຕິ; ເອວຎ຺ຈ ວເທຫິ 'ສຸປ຺ປວາສາ, ຠນ຺ເຕ, ໂກລິຍຘີຕາ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ຄພ຺ຠໍ ຘາເຣຕິ. ສຕ຺ຕາຫໍ ມູຬ຺ຫຄພ຺ຠາ, ສາ ເອຕຣຫິ ສຸຂິນີ ອໂຣຄາ ອໂຣຄໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຕາ. ສາ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສໍຆໍ ຠຕ຺ເຕນ ນິມນ຺ເຕຕິ. ອຘິວາເສຕຸ ກິຣ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ສຸປ຺ປວາສາຍ ໂກລິຍຘີຕາຍ ສຕ຺ຕ ຠຕ຺ຕານິ ສທ຺ຘິໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນາ'ຕິ.

"ປຣມນ຺ຕິ ໂຂ ໂສ ໂກລິຍປຸຕ຺ໂຕ ສຸປ຺ປວາສາຍ ໂກລິຍຘີຕາຍ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ໂສ ໂກລິຍປຸຕ຺ໂຕ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ.

"ສຸປ຺ປວາສາ, ຠນ຺ເຕ, ໂກລິຍຘີຕາ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕິ; ເອວຎ຺ຈ ວເທຕິ 'ສຸປ຺ປວາສາ, ຠນ຺ເຕ, ໂກລິຍຘີຕາ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ຄພ຺ຠໍ ຘາເຣຕິ. ສຕ຺ຕາຫໍ ມູຬ຺ຫຄພ຺ຠາ, ສາ ເອຕຣຫິ ສຸຂິນີ ອໂຣຄາ ອໂຣຄໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຕາ. ສາ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ຠຕ຺ເຕນ ນິມນ຺ເຕຕິ. ອຘິວາເສຕຸ ກິຣ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ສຸປ຺ປວາສາຍ ໂກລິຍຘີຕາຍ ສຕ຺ຕ ຠຕ຺ຕານິ ສທ຺ຘິໍ ຠິກ຺ຂຸສໍເຆນາ'ຕິ.

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອຎ຺ຎຕເຣນ ອຸປາສເກນ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸໂຂ ຠິກ຺ຂຸສໍໂຆ ສ຺ວາຕນາຍ ຠຕ຺ເຕນ ນິມນ຺ຕິໂຕ ໂຫຕິ. ໂສ ຈ ອຸປາສໂກ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານສ຺ສ[໔] ອຸປຏ຺ຐາໂກ ໂຫຕິ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ເຍນ ໂສ ອຸປາສໂກ ເຕນຸປສງ຺ກມ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ອຸປາສກໍ ເອວໍ ວເທຫິ 'ສຸປ຺ປວາສາ, ອາວຸໂສ,

---

໑. ສຫ ວຈນາ ປນ (ອິ), ສຫ ວຈນາ (?)

໔. ມຫາໂມຄ຺ຄລານສ຺ສ (ກ)

ໂກລິຍຘີຕາ ອາຍສ຺ມາ ສງ຺ຄາມຊິ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ. ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ຄພ຺ຠໍ ຘາເຣສິ. ສຕ຺ຕາຫໍ ມູຬ຺ຫຄພ຺ຠາ ສາ ເອຕຣຫິ ສຸຂິນີ ອໂຣຄາ ອໂຣຄໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຕາ. ສາ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ຠຕ຺ເຕນ ນິມນ຺ເຕຕິ. ກໂຣຕຸ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຘີຕາ ສຕ຺ຕ ຠຕ຺ຕານິ, ປຈ຺ຉາ ຕ຺ວໍ ກຣິສ຺ສສີ'ຕິ.[໑] ຕຸຍ຺ເຫໂສ ອຸປຏ຺ຐາໂກຕິ.

“ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນ ໂສ ອຸປາສໂກ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ອຸປາສກໍ ເອຕທໂວຈ “ສຸປ຺ປວາສາ, ອາວຸໂສ, ໂກລິຍຘີຕາ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ຄພ຺ຠໍ ຘາເຣຕິ. ສຕ຺ຕາຫໍ ມູຬ຺ຫຄພ຺ຠາ, ສາ ເອຕຣຫິ ສຸຂິນີ ອໂຣຄາ ອໂຣຄໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຕາ. ສາ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສໍຆໍ ຠຕ຺ເຕນ ນິມນ຺ເຕຕິ. ກໂຣຕຸ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຘີຕາ ສຕ຺ຕ ຠຕ຺ຕານິ, ປຈ຺ຉາ ຕ຺ວໍ ກຣິສ຺ສສີຕິ.

“ສເຈ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ອຍ຺ໂຍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຕິຓ຺ຓໍ ຘມ຺ມານໍ ປາຏິໂຠໂຄ ໂຠຄານຎ຺ຈ ຊີວິຕສ຺ສ ຈ ສທ຺ຘາຍ ຈ, ກໂຣຕຸ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຘີຕາ ສຕ຺ຕ ຠຕ຺ຕານິ, ປຈ຺ຉາຫໍ ກຣິສ຺ສາມີຕິ. “ທ຺ວິນ຺ນໍ ໂຂ ເຕ ອຫໍ,[໒] ອາວຸໂສ, ຘມ຺ມານໍ ປາຏິໂຠໂຄ ໂຠຄານຎ຺ຈ ຊີວິຕສ຺ສ ຈ. ສທ຺ຘາຍ ປນ ຕ຺ວໍເຍວ ປາຏິໂຠໂຄຕິ.

“ສເຈ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ອຍ຺ໂຍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຘມ຺ມານໍ ປາຏິໂຠໂຄ ໂຠຄານຎ຺ຈ ຊີວິຕສ຺ສ ຈ, ກໂຣຕຸ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຘີຕາ ສຕ຺ຕ ຠຕ຺ຕານິ, ປຈ຺ຉາຫໍ ກຣິສ຺ສາມີຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຕໍ ອຸປາສກໍ ສຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ສຎ຺ຎຕ຺ໂຕ,[໓] ຠນ຺ເຕ, ໂສ ອຸປາສໂກ ມຍາ; ກໂຣຕຸ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຘີຕາ ສຕ຺ຕ ຠຕ຺ຕານິ, ປຈ຺ຉາ ໂສ ກຣິສ຺ສຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຘີຕາ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສໍຆໍ ປຓີເຕນ ຂາທນີເຍນ ໂຠຊນີເຍນ ສຫຕ຺ຖາ ສນ຺ຕປ຺ເປສິ ສມ຺ປວາເຣສິ, ຕຎ຺ຈ ທາຣກໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ວນ຺ທາເປສິ ສພ຺ພຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂຸສໍຆໍ.

---

໑. ກຣິສ຺ສສີຕິ ສຎ຺ຎາເປຕິ (ກ)
໒. ທ຺ວິນ຺ນໍ ໂຂ ເຕສໍ (ອິ), ທ຺ວິນ຺ນໍ ໂຂ ເມສໍ (ກ)
໓. ສຎ຺ຎາໂຕ (ສ຺ຍາ)

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຕໍ ທາຣກໍ ເອຕທໂວຈ “ກຈ຺ຈິ ເຕ, ທາຣກ, ຂມນີຍໍ, ກຈ຺ຈິ ຍາປນີຍໍ, ກຈ຺ຈິ ນ ກິຎ຺ຈິ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ? “ກຸໂຕ ເມ, ກນ຺ເຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຂມນີຍໍ, ກຸໂຕ ຍາປນີຍໍ! ສຕ຺ຕ ເມ ວສ຺ສານິ ໂລຫິຕກຸມ຺ກິຍໍ ວຸຕ຺ຕານີຕິ

ອຖ ໂຂ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຘີຕາ “ປຸຕ຺ໂຕ ເມ ຘມ຺ມເສນາປຕິນາ ສທ຺ຘິໍ ມນ຺ເຕຕີຕິ ອຕ຺ຕມນາ ປມຸທິຕາ ປີຕິໂສມນສ຺ສຊາຕາ ອໂຫສິ. ອຖ ໂຂ ກຄວາ (ສຸປ຺ປວາສໍ ໂກລິຍຘີຕຣໍ ອຕ຺ຕມນໍ ປມຸທິຕໍ ປີຕິໂສມນສ຺ສຊາຕໍ ວິທິຕ຺ວາ[1])[2] ສຸປ຺ປວາສໍ ໂກລິຍຘີຕຣໍ ເອຕທໂວຈ “ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍາສິ ຕ຺ວໍ, ສຸປ຺ປວາເສ, ອຎ຺ຎມ຺ປິ ເອວຣູປໍ ປຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? “ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍາມຫໍ, ກຄວາ, ອຎ຺ຎານິປິ ເອວຣູປານິ ສຕ຺ຕ ປຸຕ຺ຕານີຕິ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ອສາຕໍ ສາຕຣູເປນ, ປິຍຣູເປນ ອປ຺ປິຍໍ;
ທຸກ຺ຂໍ ສຸຂສ຺ສ ຣູເປນ, ປມຕ຺ຕມຕິວຕ຺ຕຕີຕິ. ອຏ຺ຐມໍ;

໙. ວິສາຂາສຸຕ຺ຕໍ

໑໙. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ປຸພ຺ພາຣາເມ ມິຄາຣມາຕຸປາສາເທ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ວິສາຂາຍ ມິຄາຣມາຕຸຍາ ໂກຈິເທວ ອຕ຺ໂຖ ຣຎ຺ເຎ ປເສນທິມ຺ຫິ ໂກສເລ ປຏິພທ຺ໂຘ[3] ໂຫຕິ. ຕໍ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ນ ຍຖາຘິປ຺ປາຍໍ ຕີເຣຕິ.

ອຖ ໂຂ ວິສາຂາ ມິຄາຣມາຕາ ທິວາ ທິວສ຺ສ[4] ເຍນ ກຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ອກິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ໂຂ ວິສາຂໍ ມິຄາຣມາຕຣໍ ກຄວາ ເອຕທໂວຈ “ຫນ຺ທ ກຸໂຕ ນຸ ຕ຺ວໍ, ວິສາເຂ, ອາຄຈ຺ຉສິ ທິວາ ທິວສ຺ສາຕິ? “ອິຘ ເມ, ກນ຺ເຕ, ໂກຈິເທວ ອຕ຺ໂຖ ຣຎ຺ເຎ ປເສນທິມ຺ຫິ ໂກສເລ ປຏິພທ຺ໂຘ; ຕໍ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ນ ຍຖາຘິປ຺ປາຍໍ ຕີເຣຕີຕິ.

---

໑. ທິສ຺ວາ (ສີ)   ໒. ( ) ນຕ຺ຖິ ອິງ຺ຄລິສໂປຕ຺ຖເກ.

໓. ປຏິພນ຺ໂຘ (ອິ, ກ)

໔. ທິວາທິວສ຺ເສວ (ສ຺ຍາ), ທິວາທິວສ຺ເສເຍວ (ອິ), ທິວາ ທິວສ຺ສເຍວ (ກ)

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ສພ຺ພໍ ປຣວສໍ ທຸກ຺ຂໍ, ສພ຺ພໍ ອິສ຺ສຣິຍໍ ສຸຂໍ;
ສາທາຣເຓ ວິຫລ຺ລນ຺ຕິ, ໂຍຄາ ຫິ ທຸຣຕິກ຺ກມາຕິ. ນວມໍ;

໑໐. ພທ຺ທິຍສຸຕ຺ຕໍ

໒໐. * ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ອນຸປິຍາຍໍ ວິຫຣຕິ ອມ຺ພວເນ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ພທ຺ທິໂຍ ກາຣິໂຄທາຍ ປຸຕ຺ໂຕ ອຣລ຺ລຄໂຕປິ ຣຸກ຺ຂມູລຄໂຕປິ ສຸລ຺ລາຄາຣຄໂຕປິ ອພິກ຺ຂຓໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ "ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂນ຺ຕິ.

ອສ຺ໂສສຸໍ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ພິກ຺ຂູ ອາຍສ຺ມໂຕ ພທ຺ທິຍສ຺ສ ກາຣິໂຄທາຍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຣລ຺ລຄຕສ຺ສປິ ຣຸກ຺ຂມູລຄຕສ຺ສປິ ສຸລ຺ລາຄາຣຄຕສ຺ສປິ ອພິກ຺ຂຓໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນນ຺ຕສ຺ສ "ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂນ຺ຕິ! ສຸຕ຺ວານ ເນສໍ ເອຕທໂຫສິ "ນິສ຺ສໍສຍໍ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ອາຍສ຺ມາ ພທ຺ທິໂຍ ກາຣິໂຄທາຍ ປຸຕ຺ໂຕ ອນພິຣໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣຕິ, ຍໍສ ປຸພ຺ເພ ອຄາຣິຍພູຕສ຺ສ[໑] ຣຊ຺ຊສຸຂໍ, ໂສ ຕມນຸສ຺ສຣມາໂນ ອຣລ຺ລຄໂຕປິ ຣຸກ຺ຂມູລຄໂຕປິ ສຸລ຺ລາຄາຣຄໂຕປິ ອພິກ຺ຂຓໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ 'ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ພິກ຺ຂູ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ພິກ຺ຂູ ພຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ "ອາຍສ຺ມາ, ພນ຺ເຕ, ພທ຺ທິໂຍ ກາຣິໂຄທາຍ ປຸຕ຺ໂຕ ອຣລ຺ລຄໂຕປິ ຣຸກ຺ຂມູລຄໂຕປິ ສຸລ຺ລາຄາຣຄໂຕປິ ອພິກ຺ຂຓໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ 'ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂ'ນ຺ຕິ! ນິສ຺ສໍສຍໍ ໂຂ, ພນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ພທ຺ທິໂຍ ກາຣິໂຄທາຍ ປຸຕ຺ໂຕ ອນພິຣໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣຕິ. ຍໍສ ປຸພ຺ເພ ອຄາຣິຍພູຕສ຺ສ ຣຊ຺ຊສຸຂໍ, ໂສ ຕມນຸສ຺ສຣມາໂນ ອຣລ຺ລຄໂຕປິ ຣຸກ຺ຂມູລຄໂຕປິ ສຸລ຺ລາຄາຣຄໂຕປິ ອພິກ຺ຂຓໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ 'ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂນ຺ຕິ.

---

໑. ອຄາຣິກພູຕສ຺ສ (ສ຺ຍາ)

* ວິ ໔-ໞໞ ປິຊ຺ເກປິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ມມ ວຈເນນ ຠທ຺ທິຍໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາມນ຺ເຕຫິ 'ສຕ຺ຖາ ຕໍ, ອາວຸໂສ ຠທ຺ທິຍ, ອາມນ຺ເຕຕີ'ຕິ.

"ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນາຍສ຺ມາ ຠທ຺ທິໂຍ ກາຬີໂຄຘາຍ ປຸຕ຺ໂຕ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠທ຺ທິຍໍ ກາຬີໂຄຘາຍ ປຸຕ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ສຕ຺ຖາ ຕໍ, ອາວຸໂສ ຠທ຺ທິຍ, ອາມນ຺ເຕຕີຕິ. "ເອວມາວຸໂສຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ຠທ຺ທິໂຍ ກາຬີໂຄຘາຍ ປຸຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ໂຂ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ຠທ຺ທິຍໍ ກາຬີໂຄຘາຍ ປຸຕ຺ຕໍ ຠຄວາ ເອຕທໂວຈ.

"ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ, ຠທ຺ທິຍ, ອຣຎ຺ຎຄໂຕປິ ຣຸກ຺ຂມູລຄໂຕປິ ສຸຎ຺ຎາ-ຄາຣຄໂຕປິ ອຠິກ຺ຂຓໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ 'ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂນ຺ຕິ "ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ.

"ກິໍ ປນ[1] ຕ຺ວໍ, ຠທ຺ທິຍ, ອຕ຺ຖວສໍ ສມ຺ປສ຺ສມາໂນ ອຣຎ຺ຎຄໂຕປິ ຣຸກ຺ຂ-ມູລຄໂຕປິ ສຸຎ຺ຎາຄາຣຄໂຕປິ ອຠິກ຺ຂຓໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ 'ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂ'ນ຺ຕິ! "ປຸພ຺ເພ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ອຄາຣິຍຠູຕສ຺ສ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕປິ ອນ຺ເຕປຸເຣ ຣກ຺ຂາ ສຸສໍວິຫິຕາ ອໂຫສິ, ພຫິປິ ອນ຺ເຕປຸເຣ ຣກ຺ຂາ ສຸສໍວິຫິຕາ ອໂຫສິ, ອນ຺ໂຕປິ ນຄເຣ ຣກ຺ຂາ ສຸສໍວິຫິຕາ ອໂຫສິ, ພຫິປິ ນຄເຣ ຣກ຺ຂາ ສຸສໍວິຫິຕາ ອໂຫສິ, ອນ຺ໂຕປິ ຊນປເທ ຣກ຺ຂາ ສຸສໍວິຫິຕາ ອໂຫສິ, ພຫິປິ ຊນປເທ ຣກ຺ຂາ ສຸສໍວິຫິຕາ ອໂຫສິ. ໂສ ໂຂ ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ເອວໍ ຣກ຺ຂິໂຕ ໂຄປິໂຕ ສນ຺ໂຕ ຠີໂຕ ອຸພ຺ພິຄ຺ໂຄ ອຸສ຺ສງ຺ກີ ອຸຕ຺ຣາສີ ວິຫາສິໍ. ເອຕຣຫິ ໂຂ ປນາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ອຣຎ຺ຎຄໂຕປິ ຣຸກ຺ຂມູລຄໂຕປິ ສຸຎ຺ຎາຄາຣຄໂຕປິ ເອໂກ[2] ອຠີໂຕ ອນຸພ຺ພິຄ຺ໂຄ ອນຸສ຺ສງ຺ກີ ອນຸຕ຺ຣາສີ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ໂກ ປນ຺ນໂລໂມ ປຣທຕ຺ຕວຸຕ຺ໂຕ,[3] ມິຄຠູເຕນ ເຈຕສາ ວິຫຣາມິ. ອິມໍ[4] ໂຂ ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ອຕ຺ຖວສໍ ສມ຺ປສ຺ສມາໂນ ອຣຎ຺ຎຄໂຕປິ ຣຸກ຺ຂມູລຄໂຕປິ ສຸຎ຺ຎາຄາຣຄໂຕປິ ອຠິກ຺ຂຓໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສີ[5] 'ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂ'ນ຺ຕິ! ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

---

໑. ກໍ ປນ (ສ຺ຍາ, ອິ)
໒. ເອກໂກ (ສ຺ຍາ, ອິ)
໓. ປຣທວຸຕ຺ໂຕ (ກ-ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ)
໔. ອິທໍ (ສີ, ກ)
໕. ອຸທາເນມິ (ກ)

"ຍສ຺ສນ຺ຕຣໂຕ ນ ສນ຺ຕິ ໂກປາ,
ອິຕິພວາພວຕຳ຺ຈ ວີຕິວຕ຺ໂຕ;
ຕໍ ວິຄຕພຍໍ ສຸຂິ ອໂສກໍ,
ເທວາ ນານຸພວນ຺ຕິ ທສ຺ສນາຍາຕິ. ທສມໍ;

ມຸຈລິນ຺ທວຄ຺ໂຄ ທຸຕິໂຍ.

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ

ມຸຈລິນ຺ໂທ ຣາຊາ ທຕ຺ເທນ, ສກ຺ກາໂຣ ອຸປາສເກນ ຈ;
ຄພ຺ພິນີ ເອກປຸຕ຺ໂຕ ຈ, ສຸປ຺ປວາສາ ວິສາຂາ ຈ;
ກາລິໂຄຣາຍ ວຄ຺ທິໂຍຕິ.

໓. ນນ຺ທວຄ຺ໂຄ

໑. ກມ຺ມວິປາກຊສຸຕ຺ຕໍ

໒໑. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອຳ຺ຳຕໂຣ ພິກ຺ຂຸ ພຄວໂຕ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາພຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິທາຍ ປຸຣາຓກມ຺ມວິປາກຊໍ ທຸກ຺ຂໍ ຕິພ຺ພໍ ຂຣໍ ກຓຸກໍ ເວທນໍ ອທິວາເສນ຺ໂຕ ສໂຕ ສມ຺ປຊາໂນ ອວິຫຳ຺ຳມາໂນ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ພຄວາ ຕໍ ພິກ຺ຂຸໍ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາພຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິທາຍ ປຸຣາຓກມ຺ມວິປາກຊໍ ທຸກ຺ຂໍ ຕິພ຺ພໍ ຂຣໍ ກຓຸກໍ ເວທນໍ ອທິວາເສນ຺ຕໍ ສຕໍ ສມ຺ປຊານໍ ອວິຫຳ຺ຳມານໍ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ສພ຺ພກມ຺ມຊຫສ຺ສ ພິກ຺ຂຸໂນ,
ທຸນມານສ຺ສ ປຸເຣ ກຕໍ ຣຊໍ;
ອມມສ຺ສ ຖິຕສ຺ສ ຕາທິໂນ,
ອຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖິ ຊນໍ ລເປຕເວຕິ. ປຖມໍ;

໔. ນນ຺ທສຸຕ຺ຕໍ

໘໔. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ນນ຺ໂທ ຠຄວໂຕ ຠາຕາ ມາຕຸຈ຺ຉາປຸຕ຺ໂຕ ສມ຺ພຫຸລານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ເອວມາໂຣເຈຕິ “ອນຠິຣໂຕ ອຫໍ, ອາວຸໂສ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣາມິ; ນ ສກ຺ໂກມິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ, ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຫີນາຍາວຕ຺ຕິສ຺ສາມີຕິ.

ອຖ ໂຂ ອຎ຺ຎຕໂຣ ຠິກ຺ຂຸ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ອາຍສ຺ມາ, ຠນ຺ເຕ, ນນ຺ໂທ ຠຄວໂຕ ຠາຕາ ມາຕຸຈ຺ຉາປຸຕ຺ໂຕ ສມ຺ພຫຸລານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ເອວມາໂຣເຈຕິ ‘ອນຠິຣໂຕ ອຫໍ, ອາວຸໂສ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣາມິ, ນ ສກ຺ໂກມິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ, ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຫີນາຍາ-ວຕ຺ຕິສ຺ສາມີ’ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ມມ ວຈເນນ ນນ຺ທໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາມນ຺ເຕຫິ ‘ສຕ຺ຖາ ຕໍ, ອາວຸໂສ ນນ຺ທ, ອາມນ຺ເຕຕີ’ຕິ. “ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນາຍສ຺ມາ ນນ຺ໂທ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ນນ຺ທໍ ເອຕທໂວຈ “ສຕ຺ຖາ ຕໍ, ອາວຸໂສ ນນ຺ທ, ອາມນ຺ເຕຕີຕິ.

“ເອວມາວຸໂສຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ນນ຺ໂທ ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ໂຂ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ນນ຺ທໍ ຠຄວາ ເອຕທໂວຈ.

“ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ, ນນ຺ທ, ສມ຺ພຫຸລານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ເອວມາໂຣເຈສິ ‘ອນຠິຣໂຕ ອຫໍ, ອາວຸໂສ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣາມິ, ນ ສກ຺ໂກມິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ, ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຫີນາຍາວຕ຺ຕິສ຺ສາມີ’ຕິ? “ເອວໍ, ຠນ຺ເຕ.

“ກິສ຺ສ ປນ ຕ຺ວໍ, ນນ຺ທ, ອນຠິຣໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣສິ, ນ ສກ຺ໂກສິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ, ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຫີນາຍາວຕ຺ຕິສ຺ສສີຕິ? “ສາກິຍານີ ມໍ,[1] ຠນ຺ເຕ, ຊນປທກລ຺ຍາຓີ ຆຣາ ນິກ຺ຂມນ຺ຕສ຺ສ[4] ອຸປຑ຺ຒຸລ຺ລິຂິເຕຫິ ເກເສຫິ

໑. ມມ (ສ຺ຍາ, ອຏ຺ຐກຖາ ໂອໂລເກຕພ຺ພາ)

໔. ນິກ຺ຂມນ຺ຕໍ (ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ປາຐນ຺ຕຣໍ)

ອປໂລເກຕ຺ວາ ມໍ ເອຕທໂວຈ ‘ຕ຺ວໍ ໂຂ, ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕ, ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ’ຕິ. ໂສ ໂຂ ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຕມ຺ນຸສ຺ສຣມາໂນ ອນຠິຣໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣາມິ, ນ ສກ຺ໂກມິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ, ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຫີນາຍາວຕ຺ຕິສ຺ສາມີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ນນ຺ທໍ ພາຫາຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ພລວາ ປຸຣິໂສ ສມິຎ຺ຊິຕໍ[1] ວາ ພາຫໍ ປສາເຣຍ຺ຍ, ປສາຣິຕໍ ວາ ພາຫໍ ສມິຎ຺ເຊຍ຺ຍ[2] ເອວເມວ ເຊຕວເນ ອນ຺ຕຣຫິໂຕ ເທເວສຸ ຕາວຕິໍເສສຸ ປາຕຸຣໂຫສິ.

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ປຎ຺ຈມຕ຺ຕານິ ອຈ຺ຉຣາສຕານິ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ ອຸປຏ຺ຐານໍ ອາຄຕານິ ໂຫນ຺ຕິ ກກຸຏປາທານິ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ນນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ປສ຺ສສິ ໂນ ຕ຺ວໍ, ນນ຺ທ, ອິມານິ ປຎ຺ຈ ອຈ຺ຉຣາສຕານິ ກກຸຏປາທານີຕິ? “ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ.

ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎສິ, ນນ຺ທ, ກຕມາ ນຸ ໂຂ ອຠິຣູປຕຣາ ວາ ທສ຺ສນີຍຕຣາ ວາ ປາສາທິກຕຣາ ວາ, ສາກິຍານີ ວາ ຊນປທກລ຺ຍາຓີ, ອິມານິ ວາ ປຎ຺ຈ ອຈ຺ຉຣາສຕານິ ກກຸຏປາທານີຕິ? “ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠນ຺ເຕ, ປລຸຏ຺ຐມກ຺ກຏິ ກຓ຺ຓນາສຈ຺ຉິນ຺ນາ, ເອວເມວ ໂຂ, ຠນ຺ເຕ, ສາກິຍານີ ຊນປທກລ຺ຍາຓີ ອິເມສໍ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອຈ຺ຉຣາສຕານໍ ອຸປນິຘາຍ ສງ຺ຂຍມ຺ປິ[3] ໂນເປຕິ ກລຠາຄມ຺ປິ ໂນເປຕິ ອຸປນິຘິມ຺ປິ ໂນເປຕິ. ອຖ ໂຂ ອິມານິ ປຎ຺ຈ ອຈ຺ຉຣາສຕານິ ອຠິຣູປຕຣານິ ເຈວ ທສ຺ສນີຍຕຣານິ ຈ ປາສາທິກຕຣານິ ຈາຕິ.

ອຠິຣມ, ນນ຺ທ, ອຠິຣມ, ນນ຺ທ! ອຫໍ ເຕ ປາຏິໂຠໂຄ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອຈ຺ຉຣາສຕານໍ ປຏິລາຠາຍ ກກຸຏປາທານນ຺ຕິ. “ສເຈ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ປາຏິໂຠໂຄ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອຈ຺ຉຣາສຕານໍ ປຏິລາຠາຍ ກກຸຏປາທານໍ, ອຠິຣມິສ຺ສາມຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວຕິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິເຍຕິ.[4]

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ນນ຺ທໍ ພາຫາຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ພລວາ ປຸຣິໂສ ສມິຎ຺ຊິຕໍ ວາ ພາຫໍ ປສາເຣຍ຺ຍ, ປສາຣິຕໍ ວາ ພາຫໍ ສມິຎ຺ເຊຍ຺ຍ, ເອວເມວ ເທເວສຸ ຕາວຕິໍເສສຸ ອນ຺ຕຣຫິໂຕ ເຊຕວເນ ປາຕຸຣໂຫສິ.

---

໑. ສມ຺ມິຎ຺ຊິຕໍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)

໒. ສມ຺ມິຎ຺ເຊຍ຺ຍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ) ໓. ສງ຺ຂມ຺ປິ (ສີ)

໔. ຠຄວາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິເຍຕິ (ສ຺ຍາ, ອິ), ຠຄວາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕິ (ກ)

ອສ຺ໂສສຸໍ ໂຂ ຠິກ຺ຂູ "ອາຍສ຺ມາ ກິຣ ນນ຺ໂທ ຠຄວໂຕ ຠາຕາ ມາຕຸຈ຺ຉາປຸຕ຺ໂຕ ອຈ຺ຉຣານໍ ເຫຕຸ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣຕິ; ຠຄວາ ກິຣສ຺ສ ປາຏິໂຠໂຄ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອຈ຺ຉຣາສຕານໍ ປຏິລາຠາຍ ກກຸຏປາທານນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ນນ຺ທສ຺ສ ສຫາຍກາ ຠິກ຺ຂູ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ນນ຺ທໍ ຠຕກວາເທນ ຈ ອຸປກ຺ກິຕກວາເທນ ຈ ສມຸທາຈຣນ຺ຕິ "ຠຕໂກ ກິຣາຍສ຺ມາ ນນ຺ໂທ ອຸປກ຺ກິຕໂກ ກິຣາຍສ຺ມາ ນນ຺ໂທ ອຈ຺ຉຣານໍ ເຫຕຸ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣຕິ; ຠຄວາ ກິຣສ຺ສ ປາຏິໂຠໂຄ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອຈ຺ຉຣາສຕານໍ ປຏິລາຠາຍ ກກຸຏປາທານນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ນນ຺ໂທ ສຫາຍການໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ຠຕກວາເທນ ຈ ອຸປກ຺ກິຕກວາເທນ ຈ ອຏ຺ຏີຍມາໂນ ຫຣາຍມາໂນ ຊິຄຸຈ຺ຉມາໂນ ເອໂກ ວູປກຏ຺ໂຐ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ອາຕາປີ ປຫິຕຕ຺ໂຕ ວິຫຣນ຺ໂຕ ນຈິຣສ຺ເສວ ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ສມ຺ມເທວ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊນ຺ຕິ ຕທນຸຕ຺ຕຣໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍປຣິໂຍສານໍ ທິຏ຺ເຐວ ທມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫາສິ. "ຂີຓາ ຊາຕິ, ວຸສິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ກຕໍ ກຣຓີຍໍ, ນາປຣໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕາຍາຕິ ອພ຺ຠຎ຺ຎາສິ. ອຎ຺ຎຕໂຣ ໂຂ ປນາຍສ຺ມາ ນນ຺ໂທ ອຣຫຕໍ ອໂຫສິ.

ອຖ ໂຂ ອຎ຺ຎຕຣາ ເທວຕາ ອຠິກ຺ກນ຺ຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຠິກ຺ກນ຺ຕວຓ຺ຓາ ເກວລກປ຺ປໍ ເຊຕວນໍ ໂອຠາເສຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ເອກມນ຺ຕໍ ຐິຕາ ໂຂ ສາ ເທວຕາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອາຍສ຺ມາ, ຠນ຺ເຕ, ນນ຺ໂທ ຠຄວໂຕ ຠາຕາ ມາຕຸຈ຺ຉາປຸຕ຺ໂຕ ອາສວານໍ ຂຍາ ອນາສວໍ ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິໍ ປຎ຺ຎາວິມຸຕ຺ຕິໍ ທິຏ຺ເຐວ ທມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕີຕິ. ຠຄວໂຕປິ ໂຂ ຎາຓໍ ອຸທປາທິ "ນນ຺ໂທ ອາສວານໍ ຂຍາ ອນາສວໍ ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິໍ ປຎ຺ຎາວິມຸຕ຺ຕິໍ ທິຏ຺ເຐວ ທມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ນນ຺ໂທ ຕສ຺ສາ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຈ຺ຈເຍນ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ນນ຺ໂທ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ຍໍ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ປາຏິໂຠໂຄ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອຈ຺ຉຣາສຕານໍ ປຏິລາຠາຍ ກກຸຏປາທານໍ, ມຸຎ຺ຈາມຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕສ຺ມາ ປຏິສ຺ສວາຕິ. "ມຍາປິ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ນນ຺ທ,[1] ເຈຕສາ

໑. ໂຂ ເຕ ນນ຺ທ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ), ໂຂ ນນ຺ທ (ຠ)

ເຈໂຕ ປຣິຈ຺ຈ ວິທິໂຕ 'ນນ຺ໂທ ອາສວານໍ ຂຍາ ອນາສວໍ ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິ ປລ຺ລາວິມຸຕ຺ຕິ ທິຝ຺ເອວ ຘມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິລ຺ລາ ສຈ຺ຈິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣ**ຕີ**. ເທວຕາປິ ເມ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິ 'ອາຍສ຺ມາ, ຠນ຺ເຕ, ນນ຺ໂທ ຠຄວໂຕ ຠາຕາ ມາຕຸຈ຺ຉາປຸຕ຺ໂຕ ອາສວານໍ ຂຍາ ອນາສວໍ ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິ ປລ຺ລາວິມຸຕ຺ຕິ ທິຝ຺ເອວ ຘມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິລ຺ລາ ສຈ຺ຈິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕີ'ຕິ. ຍເທວ ໂຂ ເຕ, ນນ຺ທ, ອນຸປາທາຍ ອາສເວຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຕ຺ຕໍ, ອຖາຫໍ ມຸຕ຺ໂຕ ເອຕສ຺ມາ ປຝິສ຺ສວາຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ຍສ຺ສ ນິຕ຺ຕິຓ຺ໂຓ ປງ຺ໂກ,
ມທ຺ທິໂຕ ກາມກຓ຺ຒໂກ;
ໂມຫກ຺ຂຍໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ,
ສຸຂທຸກ຺ເຂສຸ ນ ເວຘຕີ ສ ຠິກ຺ຂູຕິ. ທຸຕິຍໍ;

໓. ຍໂສຊສຸຕ຺ຕໍ

໔໓. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຍໂສຊປ຺ປມຸຂານິ ປລ຺ຈມຕ຺ຕານິ ຠິກ຺ຂຸສຕານິ ສາວຕ຺ຖິ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕານິ ໂຫນ຺ຕິ ຠຄວນ຺ຕໍ ທສ຺ສນາຍ. ເຕຘ ໂຂ ອາຄນ຺ຕຸກາ ຠິກ຺ຂູ ເນວາສິເກຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິ ປຝິສມ຺ໂມທມານາ ເສນາສນານິ ປລ຺ລາປຍມານາ ປຕ຺ຕຈີວຣານິ ປຝິສາມຍມານາ ອຸຈ຺ຈາສທ຺ທາ ມຫາສທ຺ທາ[1] ອເຫສຸໍ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ເກ ປເນເຕ, ອານນ຺ທ, ອຸຈ຺ຈາສທ຺ທາ ມຫາສທ຺ທາ ເກວຝ຺ຝາ ມລ຺ເລ ມຈ຺ຉວິໂລເປຕິ? "ເອຕານິ, ຠນ຺ເຕ, ຍໂສຊປ຺ປມຸຂານິ ປລ຺ຈມຕ຺ຕານິ ຠິກ຺ຂຸສຕານິ ສາວຕ຺ຖິ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕານິ ຠຄວນ຺ຕໍ ທສ຺ສນາຍ. ເຕເຕ ອາຄນ຺ຕຸກາ ຠິກ຺ຂູ ເນວາສິເກຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິ ປຝິສມ຺ໂມທມານາ ເສນາສນານິ ປລ຺ລາປຍມານາ ປຕ຺ຕຈີວຣານິ ປຝິສາມຍມານາ ອຸຈ຺ຈາສທ຺ທາ ມຫາສທ຺ທາຕິ. "ເຕນຫານນ຺ທ, ມມ ວຈເນນ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຫິ 'ສຕ຺ຖາ ອາຍສ຺ມນ຺ເຕ ອາມນ຺ເຕຕີ'ຕິ.

---

໑. ອຸຈ຺ຈາສທ຺ທມຫາສທ຺ທາ (ກ)

“ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ເອຕທໂວຈ “ສຕ຺ຖາ ອາຍສ຺ມນ຺ເຕ ອາມນ຺ເຕຕີຕິ. “ເອວມາວຸໂສຕິ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມຶສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທຶສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ເນ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວາ ເອຕທໂວຈ.

“ກຶ ນຸ ຕຸມ຺ເຫ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຸຈ຺ຈາສທ຺ທາ ມຫາສທ຺ທາ, ເກວຏ຺ຏາ ມຎ຺ເຎ ມຈ຺ຉວິໂລເປຕິ? ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ຍໂສໂຊ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ອິມານິ, ຠນ຺ເຕ, ປຎ຺ຈມຕ຺ຕານິ ຠິກ຺ຂຸສຕານິ ສາວຕ຺ຖິ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕານິ ຠຄວນ຺ຕໍ ທສ຺ສນາຍ. ເຕເມ ອາຄນ຺ຕຸກາ ຠິກ຺ຂູ ເນວາສິເກຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘຶ ປຏິສມ຺ໂມທມານາ ເສນາສນານິ ປຎ຺ຎາປຍມານາ ປຕ຺ຕຈີວຣານິ ປຏິສາມຍມານາ ອຸຈ຺ຈາສທ຺ທາ ມຫາສທ຺ທາຕິ. “ຄຈ຺ຉຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຓາເມມິ ໂວ;[1] ນ ໂວ ມມ ສນ຺ຕິເກ ວຕ຺ຖພ຺ພນ຺ຕິ.

“ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ເສນາສນໍ ສໍສາເມຕ຺ວາ[2] ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ເຍນ ວຊ຺ຊີ ເຕນ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກມຶສຸ. ວຊ຺ຊີສຸ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຈາຣິກໍ ຈຣມານາ ເຍນ ວຄ຺ຄຸມຸທາ ນທີ ເຕນຸປສງ຺ກມຶສຸ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວຄ຺ຄຸມຸທາຍ ນທິຍາ ຕີເຣ ປຓ຺ຓກຸຏິໂຍ ກຣິຕ຺ວາ ວສ຺ສໍ ອຸປຄຈ຺ຉຶສຸ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ຍໂສໂຊ ວສ຺ສູປຄໂຕ[3] ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ “ຠຄວຕາ ມຍໍ, ອາວຸໂສ, ປຓາມິຕາ ອຕ຺ຖກາເມນ ຫິເຕສິນາ, ອນຸກມ຺ປເກນ ອນຸກມ຺ປໍ ອຸປາທາຍ. ຫນ຺ທ ມຍໍ, ອາວຸໂສ, ຕຖາ ວິຫາຣໍ ກປ຺ເປມ ຍຖາ ໂນ ວິຫຣຕໍ ຠຄວາ ອຕ຺ຕມໂນ ອສ຺ສາຕິ. “ເອວມາວຸໂສຕິ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາຍສ຺ມໂຕ ຍໂສຊສ຺ສ ປຈ຺ຈສ຺ໂສສຸໍ. ອຖ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ວູປກຏ຺ຐາ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ອາຕາປິໂນ ປຫິຕຕ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕາ ເຕເນວນ຺ຕຣວສ຺ເສນ ສພ຺ເພວ ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ ສຈ຺ຉາກໍສຸ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ຍຖາຠິຣນ຺ຕໍ ວິຫຣິຕ຺ວາ ເຍນ ເວສາລີ ເຕນ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກາມິ. ອນຸປຸພ຺ເພນ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ເຍນ ເວສາລີ ຕທວສຣິ. ຕຕ຺ຣ ສຸທໍ ຠຄວາ ເວສາລິຍໍ ວິຫຣຕິ ມຫາວເນ ກູຏາຄາຣສາລາຍໍ.

---

໑. ໂວ ປຓາເມມິ (ສພ຺ພຕ຺ຖ) ມ ໒-໑໒໐ ປິຏ຺ເກ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ.

໒. ປຏິສໍສາເມຕ຺ວາ (ສ຺ຍາ)　　໓. ວສ຺ສູປຄເຕ (ກ)

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ວຄ຺ຄຸມຸທາຕີຣິຍານໍ ພິກ຺ຂູນໍ ເຈຕສາ ເຈໂຕ ປຣິຈ຺ຈ ມນສິ ກຣິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ອາໂລກຊາຕາ ວິຍ ເມ, ອານນ຺ທ, ເອສາ ທິສາ, ໂອພາສຊາຕາ ວິຍ ເມ, ອານນ຺ທ, ເອສາ ທິສາ; ຍສ຺ສໍ ທິສາຍໍ[1] ວຄ຺ຄຸມຸທາຕີຣິຍາ ພິກ຺ຂູ ວິຫຣນ຺ຕິ. ຄນ຺ຕຸໍ ອປ຺ປຝິກູລາສິ ເມ ມນສິ ກາຕຸໍ. ປຫິເຕຍ຺ຍາສິ ຕ຺ວໍ, ອານນ຺ທ, ວຄ຺ຄຸມຸທາຕີຣິຍານໍ ພິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ຕິເກ ທູຕໍ 'ສຕ຺ຖາ ອາຍສ຺ມນ຺ເຕ ອາມນ຺ເຕຕິ, ສຕ຺ຖາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕານໍ ທສ຺ສນກາໂມ'ຕິ.

"ເອວໍ, ພນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ພຄວໂຕ ປຝິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນ ອລ຺ລຕໂຣ ພິກ຺ຂຸ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ພິກ຺ຂຸໍ ເອຕທໂວຈ "ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ອາວຸໂສ, ເຍນ ວຄ຺ຄຸມຸທາຕີຣິຍາ ພິກ຺ຂູ ເຕນຸປສງ຺ກມ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວຄ຺ຄຸມຸທາຕີຣິເຍ ພິກ຺ຂູ ເອວໍ ວເທຫິ 'ສຕ຺ຖາ ອາຍສ຺ມນ຺ເຕ ອາມນ຺ເຕຕິ, ສຕ຺ຖາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕານໍ ທສ຺ສນກາໂມ'ຕິ.

"ເອວມາວຸໂສຕິ ໂຂ ໂສ ພິກ຺ຂຸ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ປຝິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ພລວາ ປຸຣິໂສ ສມິລ຺ຊິຕໍ ວາ ພາຫໍ ປສາເຣຍ຺ຍ, ປສາຣິຕໍ ວາ ພາຫໍ ສມິລ຺ເຊຍ຺ຍ, ເອວເມວ ມຫາວເນ ກູຝາຄາຣສາລາຍໍ ອນ຺ຕຣຫິໂຕ ວຄ຺ຄຸມຸທາຍ ນທິຍາ ຕີເຣ ເຕສໍ ພິກ຺ຂູນໍ ປຸຣໂຕ ປາຕຸຣໂຫສິ. ອຖ ໂຂ ໂສ ພິກ຺ຂຸ ວຄ຺ຄຸມຸທາຕີຣິເຍ ພິກ຺ຂູ ເອຕທໂວຈ "ສຕ຺ຖາ ອາຍສ຺ມນ຺ເຕ ອາມນ຺ເຕຕິ, ສຕ຺ຖາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕານໍ ທສ຺ສນກາໂມຕິ.

"ເອວມາວຸໂສຕິ ໂຂ ເຕ ພິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ພິກ຺ຂຸໂນ ປຝິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເສນາສນໍ ສໍສາເມຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ພລວາ ປຸຣິໂສ ສມິລ຺ຊິຕໍ ວາ ພາຫໍ ປສາເຣຍ຺ຍ, ປສາຣິຕໍ ວາ ພາຫໍ ສມິລ຺ເຊຍ຺ຍ, ເອວເມວ ວຄ຺ຄຸມຸທາຍ ນທິຍາ ຕີເຣ ອນ຺ຕຣຫິຕາ ມຫາວເນ ກູຝາຄາຣສາລາຍໍ ພຄວໂຕ ສມ຺ມຸເຂ ປາຕຸຣເຫສຸໍ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ພຄວາ ອາເນລ຺ເຊນ ສມາຘິນາ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ. ອຖ ໂຂ ເຕສໍ ພິກ຺ຂູນໍ ເອຕທໂຫສິ "ກຕເມນ ນຸ ໂຂ ພຄວາ ວິຫາເຣນ ເອຕຣຫິ ວິຫຣຕີຕິ? ອຖ ໂຂ ເຕສໍ ພິກ຺ຂູນໍ ເອຕທໂຫສິ "ອາເນລ຺ເຊນ ໂຂ ພຄວາ ວິຫາເຣນ ເອຕຣຫິ ວິຫຣຕີຕິ. ສພ຺ເພວ ອາເນລ຺ຊສມາຘິນາ ນິສີທິສຸ.

---

[1] ຍາຍໍ (ກ)

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ອຠິກ຺ກນ຺ຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ, ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ປຐເມ ຍາເມ, ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເອກໍສໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ[1] ກຣິຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຎ຺ຊລິໍ ປຓາເມຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ອຠິກ຺ກນ຺ຕາ, ຠນ຺ເຕ, ຣຕ຺ຕິ; ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ປຐໂມ ຍາໂມ; ຈິຣນິສິນ຺ນາ ອາຄນ຺ຕຸກາ ຠິກ຺ຂູ; ປຏິສມ຺ໂມທຕຸ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ອາຄນ຺ຕຸເກຫິ ຠິກ຺ຂູຫີຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ຠຄວາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ.

ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ອຠິກ຺ກນ຺ຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ, ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ມຊ຺ຌິເມ ຍາເມ, ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເອກໍສໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ກຣິຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຎ຺ຊລິໍ ປຓາເມຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ອຠິກ຺ກນ຺ຕາ, ຠນ຺ເຕ, ຣຕ຺ຕິ; ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ມຊ຺ຌິໂມ ຍາໂມ; ຈິຣນິສິນ຺ນາ ອາຄນ຺ຕຸກາ ຠິກ຺ຂູ; ປຏິສມ຺ໂມທຕຸ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ອາຄນ຺ຕຸເກຫິ ຠິກ຺ຂູຫີຕິ. ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ຠຄວາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ.

ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ອຠິກ຺ກນ຺ຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ, ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ປຈ຺ຉິເມ ຍາເມ, ອຸທ຺ຘສ຺ເຕ ອຣຸເຓ, ນນ຺ທິມຸຂິຍາ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເອກໍສໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ກຣິຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຎ຺ຊລິໍ ປຓາເມຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ອຠິກ຺ກນ຺ຕາ, ຠນ຺ເຕ, ຣຕ຺ຕິ; ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ປຈ຺ຉິໂມ ຍາໂມ; ອຸທ຺ຘສ຺ໂຕ ອຣຸໂຓ; ນນ຺ທິມຸຂີ ຣຕ຺ຕິ; ຈິຣນິສິນ຺ນາ ອາຄນ຺ຕຸກາ ຠິກ຺ຂູ; ປຏິສມ຺ໂມທຕຸ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ, ອາຄນ຺ຕຸເກຫິ ຠິກ຺ຂູຫີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຕມ຺ຫາ ສມາຘິມ຺ຫາ ວຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ສເຈ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ອານນ຺ທ, ຊາເນຍ຺ຍາສິ ເອຕ຺ຕກມ຺ປິ ເຕ ນປ຺ປຏິຠາເສຍ຺ຍ.[4] ອຫຎ຺ຈ, ອານນ຺ທ, ອິມານິ ຈ ປຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂຸສຕານິ ສພ຺ເພວ ອາເນຎ຺ຊສມາຘິນາ ນິສີທິມ຺ຫາຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ຍສ຺ສ ຊິໂຕ ກາມກຓ຺ຏໂກ,
ອກ຺ໂກໂສ ຈ ວໂຘ ຈ ພນ຺ຘນຎ຺ຈ;
ປພ຺ພໂຕວ[3] ໂສ ຐິໂຕ ອເນໂຊ,
ສຸຂທຸກ຺ເຂສຸ ນ ເວຘຕີ ສ ຠິກ຺ຂູຕິ. ຕຕິຍໍ;

໑. ຈີວຣໍ (ສພ຺ພຕ຺ຖ) ວິ ໔-໔໑໘, ອໍ ໕-໔໔ ປິຏ຺ເກາສຸປິ.
໓. ປພ຺ພໂຕ ວິຍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ) ອໍ ໖-໔໐໗ ປິຏ຺ເກາປິ.
໔. ນປ຺ປຏິເກາຍ຺ຍ (?)

໔. ສາຣິປຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ

໔໔. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ກຄວໂຕ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຕິຂາຍ ປຣິມຸຂໍ ສຕິໍ ອຸປຜ຺ກເປຕ຺ວາ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ກຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຕິຂາຍ ປຣິມຸຂໍ ສຕິໍ ອຸປຜ຺ກເປຕ຺ວາ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* ຍຖາປິ ປພ຺ພໂຕ ເສໂລ, ອຈໂລ ສຸປ຺ປຕິຜ຺ກິໂຕ;
ເອວໍ ໂມຫກ຺ຂຍາ ກິກ຺ຂຸ, ປພ຺ພໂຕວ ນ ເວຂຕິຕິ. ຈຕຸຕ຺ຖໍ;

໕. ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານສຸຕ຺ຕໍ

໔໕. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ກຄວໂຕ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຕິຂາຍ ກາຍຄຕາຍ ສຕິຍາ ອຊ຺ຊຕ຺ຕໍ ສູປຜ຺ກິຕາຍ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ກຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານໍ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຕິຂາຍ ກາຍຄຕາຍ ສຕິຍາ ອຊ຺ຊຕ຺ຕໍ ສູປຜ຺ກິຕາຍ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

\+ ສຕິ ກາຍຄຕາ ອຸປຜ຺ກິຕາ,
ຉສຸ ຜສ຺ສາຍຕເນສຸ ສໍວຸໂຕ;
ສຕຕໍ ກິກ຺ຂຸ ສມາຫິໂຕ,
ຊລ຺ລາ ນິພ຺ພານມຕ຺ຕໂນຕິ. ປລ຺ຈມໍ;

---

* ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂໍ ປຜິສໍເວທີ (ສຸຍາ, ອິ, ກ) + ເປຜໂກປເທເສປີ (໑໑-ປພ຺ພ)

໖. ປິລິນ຺ທວຈ຺ຉສຸຕ຺ຕໍ

໔໖. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣຕິ ເວຬຸວເນ ກລນ຺ທກນິວາເປ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ປິລິນ຺ທວຈ຺ໂຉ[1] ພິກ຺ຂູ ວສລວາເທນ ສມຸທາຈຣຕິ. ອຖ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ພິກ຺ຂູ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ຺ສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ຺ສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ພິກ຺ຂູ ພຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ "ອາຍສ຺ມາ, ພນ຺ເຕ, ປິລິນ຺ທວຈ຺ໂຉ ພິກ຺ຂູ ວສລວາເທນ ສມຸທາຈຣຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ອຉ຺ຉຕຣໍ ພິກ຺ຂຸໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ພິກ຺ຂຸ, ມມ ວຈເນນ ປິລິນ຺ທວຈ຺ຉໍ ພິກ຺ຂຸໍ ອາມນ຺ເຕຫິ 'ສຕ຺ຖາ ຕໍ, ອາວຸໂສ ປິລິນ຺ທວຈ຺ຉ,[4] ອາມນ຺ເຕຕີ'ຕິ. "ເອວໍ, ພນ຺ເຕຕິ ໂຂ ໂສ ພິກ຺ຂຸ ພຄວໂຕ ປຝິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນາຍສ຺ມາ ປິລິນ຺ທວຈ຺ໂຉ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ປິລິນ຺ທວຈ຺ຉໍ ເອຕທໂວຈ "ສຕ຺ຖາ ຕໍ, ອາວຸໂສ ປິລິນ຺ທວຈ຺ຉ, ອາມນ຺ເຕຕີຕິ.

"ເອວມາວຸໂສຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ປິລິນ຺ທວຈ຺ໂຉ ຕສ຺ສ ພິກ຺ຂຸໂນ ປຝິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ໂຂ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ປິລິນ຺ທວຈ຺ຉໍ ພຄວາ ເອຕທໂວຈ "ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ, ວຈ຺ຉ, ພິກ຺ຂູ ວສລວາເທນ ສມຸທາຈຣສີຕິ? "ເອວໍ, ພນ຺ເຕຕິ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ອາຍສ຺ມໂຕ ປິລິນ຺ທວຈ຺ຉສ຺ສ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ມນສິ ກຣິຕ຺ວາ ພິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ "ມາ ໂຂ ຕຸມ຺ເຫ, ພິກ຺ຂເວ, ວຈ຺ຉສ຺ສ ພິກ຺ຂຸໂນ ອຸຊ຺ຊາຍິຕ຺ຖ. ນ, ພິກ຺ຂເວ, ວຈ຺ໂຉ ໂທສນ຺ຕໂຣ ພິກ຺ຂູ ວສລວາເທນ ສມຸທາຈຣຕິ. ວຈ຺ຉສ຺ສ, ພິກ຺ຂເວ, ພິກ຺ຂຸໂນ ປຉ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ອພ຺ໂພກິຕ຺ຕານິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕກຸເລ ປຈ຺ຈາ-ຊາຕານິ. ໂສ ຕສ຺ສ ວສລວາໂທ ທີຄຣຕ຺ຕໍ ສມຸທາຈິຕ຺ໂຕ.[5] ເຕນາຍໍ ວຈ຺ໂຉ ພິກ຺ຂູ ວສລວາເທນ ສມຸທາຈຣຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

---

໑. ປິລິນ຺ທິວຈ຺ໂຉ (ສີ)　　　໔. ວຈ຺ຉ (ສ຺ຍາ)

໕. ອຊ຺ຊາຈິຕ຺ໂຕ (ສ຺ຍາ, ອິ, ກ, ອຝ຺ຉກຖາຍໍ ປາຒນ຺ຕຣໍ)

“ຍມ຺ຫີ ນ ມາຍາ ວສຕີ ນ ມາໂນ,
ໂຍ ວີຕໂລໂຠ ອມໂມ ນິຣາໂສ;
ປຓຸນ຺ນໂກໂຘ[1] ອຠິນິພ຺ພຸຕຕ຺ໂຕ,
ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂສ ສມໂຓ ສ ຠິກ຺ຂູຕິ. ຉຏ຺ຐໍ;

໗. ສກ຺ກຸທານສຸຕ຺ຕໍ

໒໗. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣຕິ ເວຬຸວເນ ກລນ຺ທກນິວາເປ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ປິປ຺ປລິຄຸຫາຍໍ ວິຫຣຕິ, ສຕ຺ຕາຫໍ ເອກປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ອຓ຺ຓຕຣໍ[2] ສມາຘິໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕາຫສ຺ສ ອຈ຺ຈເຍນ ຕມ຺ຫາ ສມາຘິມ຺ຫາ ວຸຏ຺ຐາສິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ຕມ຺ຫາ ສມາຘິມ຺ຫາ ວຸຏ຺ຐິຕສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ “ຍໍນູນາຫໍ ຣາຊຄຫໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິເສຍ຺ຍນ຺ຕິ.

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ປຎ຺ຈມຕ຺ຕານິ ເທວຕາສຕານິ ອຸສ຺ສຸກ຺ກໍ ອາປນ຺ນານິ ໂຫນ຺ຕິ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິລາຠາຍ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ຕານິ ປຎ຺ຈມຕ຺ຕານິ ເທວຕາສຕານິ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຣາຊຄຫໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ.

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ທາຕຸກາໂມ ໂຫຕິ. ເປສກາຣວຓ຺ຓໍ ອຠິນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ຕນ຺ຕໍ ວິນາຕິ. ສຸຊາ[3] ອສຸຣກຎ຺ຎາ ຕສຣໍ ປູເຣຕິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ຣາຊຄເຫ ສປທານໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣມາໂນ ເຍນ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ ນິເວສນໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກສ຺ສປໍ ທູຣໂຕວ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ. ທິສ຺ວານ ຆຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຸຄນ຺ຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖໂຕ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຆຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ[4] ຆຏິຍາ ໂອທນໍ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ປູເຣຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ອທາສິ. ໂສ ອໂຫສິ ປິຓ຺ຑປາໂຕ ອເນກສູໂປ ອເນກພ຺ຍຎ຺ຊໂນ ອເນກຣສພ຺ຍຎ຺ຊໂນ[5] ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ “ໂກ ນຸ ໂຂ ອຍໍ ສຕ຺ໂຕ ຍສ຺ສາຍໍ ເອວຣູໂປ ອິທ຺ຘານຸຠາໂວຕິ?

---

໑. ປນຸຓ຺ຓໂກໂຘ (ກ) * ເປຏໂກປເທເສປິ (ຌ-ປພ຺ພ)
໒. ນິສິນ຺ໂນ ອຓ຺ຓຕຣໍ (ສ຺ຍາ, ກ)
໓. ສຸຊາຕາ (ສ຺ຍາ, ອິ, ກ)
໔. ປວິເສຕ຺ວາ (ກ)
໕. ອເນກສູປຣສພ຺ຍຎ຺ຊໂນ (ສີ, ອິ)

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ສກ຺ໂກ ໂຂ ອຍໍ ເທວານມິນ຺ໂທຕິ ອິຕິ ວິທິຕ຺ວາ ສກ຺ກໍ ເທວານມິນ຺ທໍ ເອຕທໂວຈ "ກຕໍ ໂຂ ເຕ ອິທໍ, ໂກສິຍ; ມາ[1] ປຸນປິ ເອວຣູປມກາສີຕິ. "ອມ຺ຫາກມ຺ປິ, ຠນ຺ເຕ ກສ຺ສປ, ປຸຎ຺ເຎນ ອຕ຺ໂຖ; ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ປຸຎ຺ເຎນ ກຣຓີຍນ຺ຕິ. ອຖ ໂຂ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກສ຺ສປໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ "ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ[2] ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕໍ, ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕໍ, ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕນ຺ຕິ. ອສ຺ໂສສິ ໂຂ ຠຄວາ ທິພ຺ພາຍ ໂສຕຘາຕຸຍາ ວິສຸທ຺ຘາຍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສິກາຍ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນນ຺ຕສ຺ສ "ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕໍ! ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕໍ ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

ປິຓ຺ຑປາຕິກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ,
ອຕ຺ຕຠຣສ຺ສ ອນຎ຺ຎໂປສິໂນ;
ເທວາ ປິຫຍນ຺ຕິ ຕາທິໂນ,
ອຸປສນ຺ຕສ຺ສ ສທາ ສຕີມໂຕຕິ. ສຕ຺ຕມໍ;

໘. ປິຓ຺ຑປາຕິກສຸຕ຺ຕໍ

໒໘. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມ຺ພຫຸລານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ຕານໍ ກເຣຣິມຓ຺ຑລມາເຬ ສນ຺ນິສິນ຺ນານໍ ສນ຺ນິປຕິຕານໍ ອຍມນ຺ຕຣາກຖາ ອຸທປາທິ.

"ປິຓ຺ຑປາຕິໂກ, ອາວຸໂສ, ຠິກ຺ຂຸ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ລຠຕິ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ຈກ຺ຂຸນາ ຣູເປ ປສ຺ສິຕຸໍ, ລຠຕິ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ໂສເຕນ ສທ຺ເທ ໂສຕຸໍ, ລຠຕິ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ຆາເນນ ຄນ຺ເຘ ຆາຍິຕຸໍ, ລຠຕິ ກາເລນ

໑. ມາສ຺ສຸ (ສີ, ສ຺ຍາ)　໒. ປຣມໍ ທານໍ (ອິ, ກ)

ກາລໍ ມນາປິເກ ຊິວ຺ຫາຍ ຣເສ ສາຍິຕຸໍ, ລພຕິ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ກາເຍນ ໂຜຏ຺ຐພ຺ເພ ຜຸສິຕຸໍ. ປິຕ຺ຫປາຕິໂກ, ອາວຸໂສ, ພິກ຺ຂຸ ສກ຺ກໂຕ ຄຣຸກໂຕ ມານິໂຕ ປູຊິໂຕ ອປຈິໂຕ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣຕິ. ໜນ຺ທາວຸໂສ, ມຍມ຺ປິ ປິຕ຺ຫປາຕິກາ ໂໜມ. ມຍມ຺ປິ ລຈ຺ຉາມ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ຈກ຺ຂຸນາ ຣູເປ ປສ຺ສິຕຸໍ, ມຍມ຺ປິ ລຈ຺ຉາມ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ໂສເຕນ ສທ຺ເທ ໂສຕຸໍ, ມຍມ຺ປິ ລຈ຺ຉາມ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ຆາເນນ ຄນ຺ເຮ ຆາຍິຕຸໍ, ມຍມ຺ປິ ລຈ຺ຉາມ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ຊິວ຺ຫາຍ ຣເສ ສາຍິຕຸໍ, ມຍມ຺ປິ ລຈ຺ຉາມ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ກາເຍນ ໂຜຏ຺ຐພ຺ເພ ຜຸສິຕຸໍ; ມຍມ຺ປິ ສກ຺ກຕາ ຄຣຸກຕາ ມານິຕາ ປູຊິຕາ ອປຈິຕາ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິສ຺ສາມາຕິ. ອຍຎ຺ຈຣຫິ ເຕສໍ ພິກ຺ຂູນໍ ອນ຺ຕຣາກຖາ ໂຫຕິ ວິປ຺ປກຕາ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ປຕິສລ຺ລານາ ວຸຏ຺ຐິໂຕ ເຍນ ກເຣຣິ-ມຕ຺ຫລມາໂຣ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອາສເນ ນິສີທິ. ນິສຊ຺ຊ ໂຂ ພຄວາ ພິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ, ກາ ຈ ປນ ໂວ ອນ຺ຕຣາກຖາ ວິປ຺ປກຕາຕິ?

“ອິຘ, ພນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ປຈ຺ຉາພຕ຺ຕໍ ປິຕ຺ຫປາຕປຕິກ຺ກນ຺ຕານໍ ກເຣຣິ-ມຕ຺ຫລມາເຣ ສນ຺ນິສິນ຺ນານໍ ສນ຺ນິປຕິຕານໍ ອຍມນ຺ຕຣາກຖາ ອຸທປາທິ.

‘ປິຕ຺ຫປາຕິໂກ, ອາວຸໂສ, ພິກ຺ຂຸ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ລພຕິ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ຈກ຺ຂຸນາ ຣູເປ ປສ຺ສິຕຸໍ, ລພຕິ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ໂສເຕນ ສທ຺ເທ ໂສຕຸໍ, ລພຕິ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ຆາເນນ ຄນ຺ເຮ ຆາຍິຕຸໍ, ລພຕິ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ຊິວ຺ຫາຍ ຣເສ ສາຍິຕຸໍ, ລພຕິ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ກາເຍນ ໂຜຏ຺ຐພ຺ເພ ຜຸສິຕຸໍ. ປິຕ຺ຫປາຕິໂກ, ອາວຸໂສ, ພິກ຺ຂຸ ສກ຺ກໂຕ ຄຣຸກໂຕ ມານິໂຕ ປູຊິໂຕ ອປຈິໂຕ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣຕິ. ໜນ຺ທາວຸໂສ, ມຍມ຺ປິ ປິຕ຺ຫປາຕິກາ ໂໜມ. ມຍມ຺ປິ ລຈ຺ຉາມ ກາເລນ ກາລໍ ມນາປິເກ ຈກ຺ຂຸນາ ຣູເປ ປສ຺ສິຕຸໍ ຯເປຯ ກາເຍນ ໂຜຏ຺ຐພ຺ເພ ຜຸສິຕຸໍ. ມຍມ຺ປິ ສກ຺ກຕາ ຄຣຸກຕາ ມານິຕາ ປູຊິຕາ ອປຈິຕາ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິສ຺ສາມາ’ຕິ. ອຍໍ ໂຂ ໂນ, ພນ຺ເຕ, ອນ຺ຕຣາກຖາ ວິປ຺ປກຕາ, ອຖ ພຄວາ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕຕິ.

"ນ ເຂ្វតំ, ភិក្ខវេ, តុម្ហាកំ ປតិຣູປំ កុលປុត្តានំ ສທ្ធា ອគារສ្មា ອនគារិយំ ປព្ពជិតានំ ຍំ តុម្ហេ ເອວຣູປឹ ກថំ កថេយ្យាថ. ສន្និປតិតានំ, វោ, ភិក្ខវេ, ທ្វយំ ករណីយំ ធម្មី វា កថា ອຣិໂຍ វា តុណ្ហីភាវោតិ.

ອຖ ໂຂ ภគវា ເອតមត្ថំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ.

"ປិណ្ឌបាតិកស្ស ភិក្ខុនោ,
ອត្តភរស្ស ອនញ្ញໂປសិនោ;
ເທວា ປិហយន្តិ តាទិនោ,
ໂນ ເຈ ສທ្ទសិໂលកនិស្សិໂតតិ. ອដ្ឋមំ;

ຌ. ສິປ្បສុត្តំ

៨៩. ເອវំ ເມ ស្សុតំ: ເອកំ ສមយំ ภគវា สាវត្ថិយំ វិហរតិ ເຊតវេ ອនាថປិណ្ឌិកស្ស ອារាមេ. តេន ໂຂ ປន ສមເຍន ສម្ពហុលានំ ភិក្ខូនំ ປច្ឆាភត្តំ ປិណ្ឌបាតປដិក្កន្តានំ មណ្ឌលមាເຂ ສន្និសិន្នានំ ສន្និປតិតានំ ອយមន្តរាកថា ឧទបាទិ "ໂក នុ ໂຂ, ອាវុໂສ, ສិប្បំ ជានាតិ? ໂក កឹ សិប្បំ សិក្ខិ? កតរំ សិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ?

តត្ថេកច្ចេ ເອវមាហំសុ "ហត្ថិសិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ເອកច្ចេ ເອវមាហំសុ "ອស្សសិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ເອកច្ចេ ເອវមាហំសុ "ຣថសិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ເອកច្ចេ ເອវមាហំសុ "ធនុសិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ເອកច្ចេ ເອវមាហំសុ "ថរុសិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ເອកច្ចេ ເອវមាហំសុ "មុទ្ទាសិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ເອកច្ចេ ເອវមាហំសុ "គណនាសិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ເອកច្ចេ ເອវមាហំសុ "សង្ខានសិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ເອកច្ចេ ເອវមាហំសុ "ເលខាសិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ເອកច្ចេ ເອវមាហំសុ "កាເវយ្យសិប្បំ[១] សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ເອកច្ចេ ເອវមាហំសុ "ໂលកាយតសិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ເອកច្ចេ ເອវមាហំសុ "ຂត្តវិជ្ជាសិប្បំ សិប្បានំ ອគ្គន្តិ. ອយញ្ចរហិ តេសំ ភិក្ខូនំ ອន្តរាកថា ໂហតិ វិប្បកតា.

ອຖ ໂຂ ภគវា សាយន្ហសមយំ ປដិសល្លានា វុដ្ឋិໂត ເຍន មណ្ឌលមាໂឡ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ປញ្ញត្តេ ອាសេនេ និសីទិ. និសជ្ជ ໂຂ ภគវា

---

១. កាពុយសិប្បំ (ស្យា)

ກິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ "ກາຍ ນ຺ຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ, ກາ ຈ ປນ ໂວ ອນ຺ຕຣາກຖາ ວິປ຺ປກຕາຕິ?

"ອິຣ, ກນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ປິຕ຺ຑປາຕປຜິກ຺ກນ຺ຕານໍ ມຕ຺ຫລມາເລ ສນ຺ນິສິນ຺ນານໍ ອຍມນ຺ຕຣາກຖາ ອຸທປາທິ 'ໂກ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ສິປ຺ປໍ ຊານາຕິ? ໂກ ກິໍ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂິ? ກຕຣໍ ສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ?

"ຕຕ຺ເຖກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ຫຕ຺ຖິສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ. ເອກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ອສ຺ສສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ; ເອກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ຣຖສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ; ເອກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ຘນຸສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ; ເອກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ຖຣຸສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ, ເອກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ມຸທ຺ທາສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ ເອກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ຄຓນາສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ; ເອກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ສງ຺ຂານສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ; ເອກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ເລຂາສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ; ເອກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ກາເວຍ຺ຍສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ; ເອກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ໂລກາຍຕສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ; ເອກຈ຺ເຈ ເອວມາຫໍສຸ 'ຂຕ຺ຕວິຊ຺ຊາສິປ຺ປໍ ສິປ຺ປານໍ ອຄ຺ຄ'ນ຺ຕິ. ອຍໍ ໂຂ ໂນ, ກນ຺ເຕ, ອນ຺ຕຣາກຖາ ໂຫຕິ ວິປ຺ປກຕາ, ອຖ ກຄວາ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕຕິ.

"ນ ຂ຺ເວຕໍ, ກິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຕິຣູປໍ ກຸລປຸຕ຺ຕານໍ ສທ຺ຘາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິຕານໍ, ຍໍ ຕຸມ຺ເຫ ເອວຣູປິໍ ກຖໍ ກເຖຍ຺ຍາຖ. ສນ຺ນິປຕິຕານໍ ໂວ, ກິກ຺ຂເວ, ທ຺ວຍໍ ກຣຓີຍໍ ຘມ຺ມີ ວາ ກຖາ ອຣິໂຍ ວາ ຕຸຕ຺ຫີກາໂວຕິ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

> "ອສິປ຺ປຊີວີ ລຫຸ ອຕ຺ຖກາໂມ,
> ຍຕິນ຺ທ຺ຣິໂຍ ສພ຺ພຘິ ວິປ຺ປມຸຕ຺ໂຕ;
> ອໂນກສາຣີ ອມໂມ ນິຣາໂສ,
> ຫິຕ຺ວາ ມານໍ ເອກຈໂຣ ສ ກິກ຺ຂູຕິ. ນວມໍ;

໑໐. ໂລກສຸຕ຺ຕໍ

໙໐. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ອຸຣຸເວລາຍໍ ວິຫຣຕິ ນຊ຺ຊາ ເນຣຍ຺ຊຣາຍ ຕີເຣ ໂພຘິຣຸກ຺ຂມູເລ ປຖມາກິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ກຄວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ເອກປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂປຜິສໍເວທີ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕາຫສ຺ສ ອຈ຺ຈເຍນ ຕມ຺ຫາ ສມາຘິມ຺ຫາ ວຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘ຺ຈກ຺ຂຸນາ ໂລກໍ ໂວໂລເກສິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ພຸທ຺ຘຈກ຺ຂຸນາ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ສຕ຺ເຕ ອເນເກຫິ ສນ຺ຕາເປຫິ ສນ຺ຕປ຺ປມາເນ ອເນເກຫິ ຈ ປຣິຬາເຫຫິ ປຣິຑຍ຺ຫມາເນ ຣາຄເຊຫິປິ, ໂທສເຊຫິປິ, ໂມຫເຊຫິປິ.[໑]

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* ອຍໍ ໂລໂກ ສນ຺ຕາປຊາໂຕ,
ຜສ຺ສປເຣໂຕ ໂຣຄໍ ວທຕິ ອຕ຺ຕໂຕ;
ເຍນ ເຍນ ຫິ ມຍ຺ຍຕິ,[໔]
ຕໂຕ ຕໍ ໂຫຕິ ອຍ຺ຍຖາ.
ອຍ຺ຍຖາຠາວີ ຠວສຕ຺ໂຕ ໂລໂກ,
ຠວປເຣໂຕ ຠວເມວາຠິນນ຺ທຕິ;
ຍທຠິນນ຺ທຕິ ຕໍ ຠຍໍ,
ຍສ຺ສ ຠາຍຕິ ຕໍ ທຸກ຺ຂໍ;
ຠວວິປ຺ປຫານາຍ ໂຂ ປນິທໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ວຸສ຺ສຕິ.

“‘ເຍ ຫິ ເກຈິ ສມຓາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ ຠເວນ ຠວສ຺ສ ວິປ຺ປໂມກ຺ຂມາຫໍສຸ, ສພ຺ເພ ເຕ ອວິປ຺ປມຸຕ຺ຕາ ຠວສ຺ມາ’ຕິ ວທາມິ. ‘ເຍ ວາ ປນ ເກຈິ ສມຓາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ ວິຠເວນ ຠວສ຺ສ ນິສ຺ສຣຓມາຫໍສຸ, ສພ຺ເພ ເຕ ອນິສ຺ສຏາ ຠວສ຺ມາ’ຕິ ວທາມິ.

“ອຸປຘິຍ຺ຫິ ປຏິຈ຺ຈ ທຸກ຺ຂມິທໍ ສມ຺ໂຠຕິ, ສພ຺ພຸປາທານກ຺ຂຍາ ນຕ຺ຖິ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ສມ຺ຠໂວ. ໂລກມິມໍ ປສ຺ສ; ປຸຖູ ອວິຊ຺ຊາຍ ປເຣຕາ ຠູຕາ ຠູຕຣຕາ ອປຣິມຸຕ຺ຕາ; ເຍ ຫິ ເກຈິ ຠວາ ສພ຺ພຘິ ສພ຺ພຕ຺ຖຕາຍ ສພ຺ເພ ເຕ ຠວາ ອນິຈ຺ຈາ ທຸກ຺ຂາ ວິປຣິຓາມຘມ຺ມາຕິ.

---

໑. ໂມຫເຊຫິປີຕິ (ສພ຺ພຕ຺ຖ)
໔. ເຍນ ຫິ ມຍ຺ຍຕິ (ສ຺ຍາ, ອິ)
* ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໑໐໙-ປພ຺ພ) ເປຏໂກປເທເສປິ (໑໕-ປພ຺ພ)

"ເອວເມຕໍ ຍຖາພູຕໍ, ສມ຺ມປ຺ປຌ຺ຌາຍ ປສ຺ສໂຕ;
ກວຕຌ຺ຫາ ປຫີຍຕິ, ວິກວໍ ນາພິນນ຺ທຕິ.
"ສພ຺ພໂສ ຕຌ຺ຫານໍ ຂຍາ,
ອເສສວິຣາຄນິໂຣໂຘ ນິພ຺ພານໍ;
ຕສ຺ສ ນິພ຺ພຸຕສ຺ສ ພິກ຺ຂຸໂນ,
ອນຸປາທາ[1] ປຸນພ຺ພໂວ ນ ໂຫຕິ.
ອພິພູໂຕ ມາໂຣ ວິຊິຕສງ຺ຄາໂມ,
ອຸປຈ຺ຈຄາ ສພ຺ພພວານິ ຕາທີຕິ. ທສມໍ;

ນນ຺ທວຄ຺ໂຄ ຕຕິໂຍ.

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ

ກມ຺ມໍ ນນ຺ໂທ ຍໂສໂຊ ຈ, ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຈ ໂກລິໂຕ;
ປິລິນ຺ໂທ[2] ກສ຺ສໂປ ປິຌ຺ໂຑ, ສິປ຺ປໍ ໂລເກນ ເຕ ທສາຕີ.

໔. ເມຆິຍວຄ຺ໂຄ

໑. ເມຆິຍສຸຕ຺ຕໍ

໓໑. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ຈາລິກາຍໍ ວິຫຣຕິ ຈາລິເກ ປພ຺ພເຕ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ ພຄວໂຕ ອຸປຏ຺ຊາໂກ ໂຫຕິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຊາສິ. ເອກມນ຺ຕໍ ຖິໂຕ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ ພຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອິຈ຺ຉາມຫໍ, ພນ຺ເຕ, ຊນ຺ຕຸຄາມໍ ປິຌ຺ຑາຍ ປວິສິຕຸນ຺ຕິ. "ຍສ຺ສທານິ ຕ຺ວໍ, ເມຆິຍ, ກາລໍ ມຌ຺ຌສີຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ ປຸພ຺ພຌ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕ-ຈີວຣມາທາຍ ຊນ຺ຕຸຄາມໍ ປິຌ຺ຑາຍ ປາວິສິ. ຊນ຺ຕຸຄາເມ ປິຌ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາພຕ຺ຕໍ ປິຌ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ໂຕ ເຍນ ກິມິກາລາຍ ນທິຍາ ຕີຣໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ.

---

໑. ອນຸປາທານາ (ສີ) ໒. ປິລິນ຺ທິ (ສີ)

[1] ອທ຺ທສາ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ [1] ກິມິກາຬາຍ ນທິຍາ ຕີເຣ ຊງ຺ຆາວິຫາຣໍ [2] ອນຸຈງ຺ກມມາໂນ ອນຸວິຈຣມາໂນ [3] ອມ຺ພວນໍ ປາສາທິກໍ ມນຸຎ຺ຎໍ[4] ຣມຓີຍໍ. ທິສ຺ວານສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ປາສາທິກໍ ວຕິທໍ ອມ຺ພວນໍ ມນຸຎ຺ຎໍ ຣມຓີຍໍ. ອລໍ ວຕິທໍ ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຘານຕ຺ຖິກສ຺ສ ປຘານາຍ. ສເຈ ມໍ ຠຄວາ ອນຸຊາເນຍ຺ຍ, ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຫໍ ອິມໍ ອມ຺ພວນໍ ປຘານາຍາຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ

"ອິຘາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຊນ຺ຕຸຄາມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສີ. ຊນ຺ຕຸຄາເມ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕ-ປຏິກ຺ກນ຺ໂຕ ເຍນ ກິມິກາຬາຍ ນທິຍາ ຕີຣໍ ເຕນຸປສງ຺ກມີ [5]. ອທ຺ທສໍ ໂຂ ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ [5], ກິມິກາຬາຍ ນທິຍາ ຕີເຣ ຊງ຺ຆາວິຫາຣໍ ອນຸຈງ຺ກມມາໂນ ອນຸວິຈຣມາໂນ [6] ອມ຺ພວນໍ ປາສາທິກໍ ມນຸຎ຺ຎໍ ຣມຓີຍໍ. ທິສ຺ວານ ເມ ເອຕທໂຫສິ 'ປາສາທິກໍ ວຕິທໍ ອມ຺ພວນໍ ມນຸຎ຺ຎໍ ຣມຓີຍໍ. ອລໍ ວຕິທໍ ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຘານຕ຺ຖິກສ຺ສ ປຘານາຍ. ສເຈ ມໍ ຠຄວາ ອນຸຊາເນຍ຺ຍ, ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຫໍ ອິມໍ ອມ຺ພວນໍ ປຘານາຍາ'ຕິ. ສເຈ ມໍ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ອນຸຊານາຕິ [7], ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຫໍ ຕໍ ອມ຺ພວນໍ ປຘານາຍາຕິ.

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ເມຆິຍໍ ເອຕທໂວຈ "ອາຄເມຫິ ຕາວ, ເມຆິຍ, ເອກກມ຺ຫິ [8] ຕາວ, ຍາວ ອຎ຺ໂຎປິ ໂກຈິ ຠິກ຺ຂຸ ອາຄຈ຺ຉຕີຕິ.

ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ຠຄວໂຕ, ຠນ຺ເຕ, ນຕ຺ຖິ ກິຎ຺ຈິ ອຸຕ຺ຕຣິ [9] ກຣຓີຍໍ, ນຕ຺ຖິ ກຕສ຺ສ ວາ ປຕິຈໂຍ. ມຍ຺ຫໍ ໂຂ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ອຕ຺ຖິ ອຸຕ຺ຕຣິ ກຣຓີຍໍ, ອຕ຺ຖິ ກຕສ຺ສ ປຕິຈໂຍ. ສເຈ ມໍ ຠຄວາ ອນຸຊານາຕິ, ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຫໍ ຕໍ ອມ຺ພວນໍ ປຘານາຍາຕິ. ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ຠຄວາ

໑-໑. ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ (ສພ຺ພຕ຺ຖ) ອໍ ໕-໑໖໖ ປິຏເກ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ.

໒. ຊງ຺ຆວິຫາຣໍ (ກ)

໓. ອນຸວິຈຣມາໂນ ອທ຺ທສາ ໂຂ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ), ອນຸວິຈຣມາໂນ ອທ຺ທສ (ກ)

໔. ອິທໍ ປທໍ ວິເທສໂປຕ຺ຖເກສຸ ນຕ຺ຖິ, ອງ຺ຄຸຕ຺ຕເຣປິ.

໕-໕. ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ (ສພ຺ພຕ຺ຖ)

໖. ອນຸວິຈຣມາໂນ ອທ຺ທສໍ (ສພ຺ພຕ຺ຖ)

໗. ອນຸຊາເນຍ຺ຍ (ອໍ ໓. ໑໖໗)

໘. ເອກກມ຺ຫາ (ສີ, ອິ), ເອກໂກມ຺ຫິ (ສ຺ຍາ)

໙. ອຸຕ຺ຕຣີ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)

ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ເມຆິຍໍ ເອຕທໂວຈ “ອາຄເມຫິ ຕາວ, ເມຆິຍ, ເອກກມ຺ຫິ ຕາວ, ຍາວ ອຎ຺ໂຎປິ ໂກຈິ ຠິກ຺ຂຸ ອາຄຈ຺ຉຕີຕິ.

ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ຠຄວໂຕ, ຠນ຺ເຕ, ນຕ຺ຖິ ກິຎ຺ຈິ ອຸຕ຺ຕຣິ ກຣຓີຍໍ, ນຕ຺ຖິ ກຕສ຺ສ ວາ ປຕິຈໂຍ. ມຍ຺ຫໍ ໂຂ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ອຕ຺ຖິ ອຸຕ຺ຕຣິ ກຣຓີຍໍ, ອຕ຺ຖິ ກຕສ຺ສ ປຕິຈໂຍ. ສເຈ ມໍ ຠຄວາ ອນຸຊານາຕິ, ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຫໍ ຕໍ ອມ຺ພວນໍ ປຘານາຍາຕິ. “ປຘານນ຺ຕິ ໂຂ, ເມຆິຍ, ວທມານໍ ກິນ຺ຕິ ວເທຍ຺ຍາມ? ຍສ຺ສທານິ ຕ຺ວໍ, ເມຆິຍ, ກາລໍ ມຎ຺ຎສີຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ເຍນ ຕໍ ອມ຺ພວນໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ອມ຺ພວນໍ ອຊ຺ໂຌຄາເຫຕ຺ວາ[໑] ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ທິວາວິຫາຣໍ ນິສີທິ ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ເມຆິຍສ຺ສ ຕສ຺ມິໍ ອມ຺ພວເນ ວິຫຣນ຺ຕສ຺ສ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ຕໂຍ ປາປກາ ອກຸສລາ ວິຕກ຺ກາ ສມຸທາຈຣນ຺ຕິ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ ກາມວິຕກ຺ໂກ, ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ໂກ, ວິຫິໍສາ-ວິຕກ຺ໂກ.[໔]

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ເມຆິຍສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ “ອຈ຺ຉຣິຍໍ ວຕ ໂຠ, ອພ຺ຠຸຕໍ ວຕ ໂຠ! ສທ຺ຘາຍ ຈ ວຕມ຺ຫາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິຕາ. ອຖ ຈ ປນິເມຫິ ຕີຫິ ປາປເກຫິ ອກຸສເລຫິ ວິຕກ຺ເກຫິ ອນ຺ວາສຕ຺ຕາ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ ກາມວິຕກ຺ເກນ, ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ເກນ, ວິຫິໍສາວິຕກ຺ເກນ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ປຏິສລ຺ລານາ ວຸຏ຺ຐິໂຕ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ເມຆິໂຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ອິຘ ມຍ຺ຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຕສ຺ມິໍ ອມ຺ພວເນ ວິຫຣນ຺ຕສ຺ສ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ຕໂຍ ປາປກາ ອກຸສລາ ວິຕກ຺ກາ ສມຸທາຈຣນ຺ຕິ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ ກາມວິຕກ຺ໂກ, ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ໂກ, ວິຫິໍສາວິຕກ຺ໂກ. ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ເອຕທໂຫສິ ‘ອຈ຺ຉຣິຍໍ ວຕ, ໂຠ, ອພ຺ຠຸຕໍ ວຕ, ໂຠ! ສທ຺ຘາຍ ຈ ວຕມ຺ຫາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊິຕາ. ອຖ ຈ

---

໑. ອຊ຺ໂຌຄເຫຕ຺ວາ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ)

໔. ວິຕກ຺ໂກຕິ (ສີ, ອິ, ກ)

ປນິເມຫິ ຕີຫິ ປາປເກຫິ ອກຸສເລຫິ ວິຕກ຺ເກຫິ ອນ຺ວາສຕ຺ຕາ, ເສຍ຺ຍຖີທໍ ກາມວິຕກ຺ເກນ, ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ເກນ, ວິຫິໍສາວິຕກ຺ເກນ'.

"ອປຣິປກ຺ກາຍ, ເມຆິຍ, ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິຍາ ປຎ຺ຈ ຘມ຺ມາ ປຣິປາກາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕິ. ກຕເມ ປຎ຺ຈ?

ອິຘ, ເມຆິຍ, ຠິກ຺ຂຸ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ ກລ຺ຍາຓສຫາໂຍ ກລ຺ຍາຓສມ຺ປວງ຺ໂກ. ອປຣິປກ຺ກາຍ, ເມຆິຍ, ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິຍາ ອຍໍ ປຖໂມ ຘມ຺ໂມ ປຣິປາກາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ເມຆິຍ, ຠິກ຺ຂຸ ສີລວາ ໂຫຕິ, ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວຣສໍວຸໂຕ ວິຫຣຕິ ອາຈາຣໂຄຈຣສມ຺ປນ຺ໂນ, ອຓຸມຕ຺ເຕສຸ ວຊ຺ເຊສຸ ຠຍທສ຺ສາວີ, ສມາທາຍ ສິກ຺ຂຕິ ສິກ຺ຂາປເທສຸ. ອປຣິປກ຺ກາຍ, ເມຆິຍ, ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິຍາ ອຍໍ ທຸຕິໂຍ ຘມ຺ໂມ ປຣິປາກາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ເມຆິຍ, ຠິກ຺ຂຸ ຍາຍໍ ກຖາ ອຠິສລ຺ເລຂິກາ ເຈໂຕ-ວິວຣຓສປ຺ປາຍາ ເອກນ຺ຕນິພ຺ພິທາຍ ວິຣາຄາຍ ນິໂຣຘາຍ ອຸປສມາຍ ອຠິຎ຺ຎາຍ ສມ຺ໂພຘາຍ ນິພ຺ພານາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ເສຍ຺ຍຖີທໍ ອປ຺ປິຈ຺ຉກຖາ, ສນ຺ຕຸຏ຺ຐິກຖາ, ປວິເວກກຖາ, ອສໍສຄ຺ຄກຖາ, ວີຣິຍາຣມ຺ຠກຖາ, ສີລກຖາ, ສມາຘິກຖາ, ປຎ຺ຎາກຖາ, ວິມຸຕ຺ຕິກຖາ, ວິມຸຕ຺ຕິຎາຓທສ຺ສນກຖາ; ເອວຣູປາຍ ກຖາຍ ນິກາມລາຠີ ໂຫຕິ ອກິຈ຺ຉລາຠີ ອກສິຣລາຠີ. ອປຣິປາກາຍ, ເມຆິຍ, ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິຍາ ອຍໍ ຕຕິໂຍ ຘມ຺ໂມ ປຣິປາກາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ເມຆິຍ, ຠິກ຺ຂຸ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ວິຫຣຕິ, ອກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ປຫານາຍ, ກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ອຸປສມ຺ປທາຍ,[1] ຖາມວາ ທຬ຺ຫປຣກ຺ກໂມ ອນິກ຺ຂິຕ຺ຕຘຸໂຣ ກຸສເລສຸ ຘມ຺ເມສຸ. ອປຣິປກ຺ກາຍ, ເມຆິຍ, ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິຍາ ອຍໍ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ຘມ຺ໂມ ປຣິປາກາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ເມຆິຍ, ຠິກ຺ຂຸ ປຎ຺ຎວາ ໂຫຕິ ອຸທຍຕ຺ຖຄາມິນິຍາ ປຎ຺ຎາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ອຣິຍາຍ ນິພ຺ເພຘິກາຍ ສມ຺ມາ ທຸກ຺ຂກ຺ຂຍຄາມິນິຍາ. ອປຣິປກ຺ກາຍ, ເມຆິຍ, ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິຍາ ອຍໍ ປຎ຺ຈໂມ ຘມ຺ໂມ ປຣິປາກາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ. ອປຣິປກ຺ກາຍ, ເມຆິຍ, ເຈໂຕວິມຸຕ຺ຕິຍາ ອິເມ ປຎ຺ຈ ຘມ຺ມາ ປຣິປາກາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕິ.

---

໑. ອຸປ຺ປາທາຍ (ສ຺ຍາ)

ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕສ຺ເສຕံ, ເມຑິຍ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ປາຝິກງ຺ຂံ ກລ຺ຍາຓສຫາຍສ຺ສ ກລ຺ຍາຓສມ຺ປວງ຺ກສ຺ສ ຍံ ສີລວາ ພວິສ຺ສຕິ, ປາຕິໂມກ຺ຂສံວຣສံວຸໂຕ ວິຫຣິສ຺ສຕິ, ອາຈາຣໂຄຈຣສມ຺ປນ຺ໂນ, ອຓຸມຕ຺ເຕສຸ ວຊ຺ເຊສຸ ພຍທສ຺ສາວີ, ສມາທາຍ ສິກ຺ຂິສ຺ສຕິ ສິກ຺ຂາປເທສຸ.

ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕສ຺ເສຕံ, ເມຑິຍ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ປາຝິກງ຺ຂံ ກລ຺ຍາຓສຫາຍສ຺ສ ກລ຺ຍາຓສມ຺ປວງ຺ກສ຺ສ ຍံ ຍາຍံ ກຖາ ອພິສລ຺ເລຂິກາ ເຈໂຕວິວຣຓສປ຺ປາຍາ ເອກນ຺ຕນິພ຺ພິທາຍ ວິຣາຄາຍ ນິໂຣຘາຍ ອຸປສມາຍ ອພິຍ຺ຍາຍ ສມ຺ໂພຘາຍ ນິພ຺ພານາຍ ສံວຕ຺ຕຕິ, ເສຍ຺ຍຖີທံ ອປ຺ປິຈ຺ຉກຖາ, ສນ຺ຕຸຏ຺ຐິກຖາ, ປວິເວກກຖາ, ອສံສຄ຺ຄກຖາ, ວີຣິຍາຣມ຺ພກຖາ, ສີລກຖາ, ສມາຘິກຖາ, ປຍ຺ຍາກຖາ, ວິມຸຕ຺ຕິກຖາ, ວິມຸຕ຺ຕິຍາຓທສ຺ສນກຖາ; ເອວຣູປາຍ ກຖາຍ ນິກາມລາພີ ພວິສ຺ສຕິ ອກິຈ຺ຉລາພີ ອກສິຣລາພີ.

ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕສ຺ເສຕံ, ເມຑິຍ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ປາຝິກງ຺ຂံ ກລ຺ຍາຓສຫາຍສ຺ສ ກລ຺ຍາຓສມ຺ປວງ຺ກສ຺ສ ຍံ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ວິຫຣິສ຺ສຕິ ອກຸສລານံ ຘມ຺ມານံ ປຫານາຍ ກຸສລານံ ຘມ຺ມານံ ອຸປສມ຺ປທາຍ, ຖາມວາ ທຼ຺ຫປຣກ຺ກໂມ ອນິກ຺ຂິຕ຺ຕຘຸໂຣ ກຸສເລສຸ ຘມ຺ເມສຸ.

ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕສ຺ເສຕံ, ເມຑິຍ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ປາຝິກງ຺ຂံ ກລ຺ຍາຓສຫາຍສ຺ສ ກລ຺ຍາຓສມ຺ປວງ຺ກສ຺ສ ຍံ ປຍ຺ຍວາ ພວິສ຺ສຕິ, ອຸທຍຕ຺ຖຄາມິນິຍາ ປຍ຺ຍາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ອຣິຍາຍ ນິພ຺ເພຘິກາຍ ສມ຺ມາ ທຸກ຺ຂກ຺ຂຍຄາມິນິຍາ.

ເຕນ ຈ ປນ, ເມຑິຍ, ຠິກ຺ຂຸນາ ອິເມສຸ ປຍ຺ຈສຸ ຘມ຺ເມສຸ ປຕິຏ຺ຐາຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຘມ຺ມາ ອຸຕ຺ຕຣິ ພາເວຕພ຺ພາ ອສຸພາ ພາເວຕພ຺ພາ ຣາຄສ຺ສ ປຫານາຍ, ເມຕ຺ຕາ ພາເວຕພ຺ພາ ພ຺ຍາປາທສ຺ສ ປຫານາຍ, ອານາປານສ຺ສຕິ ພາເວຕພ຺ພາ ວິຕກ຺ກຸປຈ຺ເຉທາຍ, ອນິຈ຺ຈສຍ຺ຍາ ພາເວຕພ຺ພາ ອສ຺ມິມານສມຸຄ຺ຆາຕາຍ. ອນິຈ຺ຈສຍ຺ຍິໂນ ຫິ, ເມຑິຍ, ອນຕ຺ຕສຍ຺ຍາ ສຓ຺ຐາຕິ, ອນຕ຺ຕສຍ຺ຍີ ອສ຺ມິມານສມຸຄ຺ຆາຕံ ປາປຸຓາຕິ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ນິພ຺ພານນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖံ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍံ ເວລາຍံ ອິມံ ອຸທານံ ອຸທາເນສິ.

ຊຸທຸທາ ວິຕກຸກາ ສຸຊຸມາ ວິຕກຸກາ,
ອນຸຄຕາ[໑] ມນໂສ ອຸປຸປີລາວາ.[໒]
ເອເຕ ອວິທຸວາ ມນໂສ ວິຕກຸເກ,
ຫຸຣາ ຫຸຣໍ ຮາວຕິ ການຸຕຈິຕຸໂຕ.

ເອເຕ ຈ ວິທຸວາ ມນໂສ ວິຕກຸເກ,
ອາຕາປີໂຍ ສໍວຣຕີ ສຕີມາ;
ອນຸຄເຕ ມນໂສ ອຸປຸປີລາເວ,
ອເສສເມເຕ ປຊຫາສີ ພຸທຸໂຮຕີ. ປກມໍ;

໔. ອຸທຸສຕສຸຕຸຕໍ

໓໔. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ກຸສິນາຣາຍໍ ວິຫຣຕິ ອຸປວຕຸຕເນ ມລຸລານໍ ສາລວເນ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມຸພຫຸລາ ກິກຸຂູ ກຄວໂຕ ອວິທູເຣ ອຣຸລຸຄຸຸຜິກາຍໍ ວິຫຣນຸຕິ ອຸທຸສຕາ ອຸນຸນຣາ ຈປລາ ມຸຂຣາ ວິກິຕຸຕວາຈາ ມຸຜຸກຸສຸສຕີໂນ ອສມຸປຊານາ ອສມາຫິຕາ ວິພຸການຸຕຈິຕຸຕາ ປາກຕິນຸທຸຣິຍາ.

ອທຸທສາ ໂຂ ກຄວາ ເຕ ສມຸພຫຸເລ ກິກຸຂູ ອວິທູເຣ ອຣຸລຸຄຸຸຜິກາຍໍ ວິຫຣນຸເຕ ອຸທຸສເຕ ອຸນຸນເອ ຈປເລ ມຸຂເຣ ວິກິຕຸຕວາເຈ ມຸຜຸກຸສຸສຕີໂນ ອສມຸປຊາເນ ອສມາຫິເຕ ວິພຸການຸຕຈິຕຸເຕ ປາກຕິນຸທຸຣິເຍ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕຸຖໍ ວິທິຕຸວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

+ ອຣກຸຂິເຕນ ກາເຍນ,[໓]　　ມິຈຸຉາທິຜຸກິຫເຕນ[໔] ຈ.
ຖີນມິທຸສາ[໕] ກິກູເຕນ,　　ວສໍ ມາຣສຸສ ຄຈຸຉຕິ.

* ຕສຸມາ ຣກຸຂິຕຈິຕຸຕສຸສ,　　ສມຸມາສງຸກປຸປໂຄຈໂຣ;
ສມຸມາທິຜຸກິປຸເຣກຸຂາໂຣ,　　ຄຕຸວານ ອຸທຍພຸພຍໍ;
ຖີນມິທຸສາກິກູ ກິກຸຂຸ,　　ສພຸພາ ທຸຄຸຄຕີໂຍ ຊເຫຕີ. ທຸຕິຍໍ;

---

໑. ອນຸຄຸຄຕາ (ສີ, ກ, ອຜຸກຸກຖາຍໍ ປາການຸຕຣໍ.)
໒. ອຸພຸພິລາປາ (ສີ, ສຸຍາ, ອິ)　　໓. ຈິຕຸເຕນ (ເນຕຸຕິຍໍ)　　+ ເນຕຸຕິຍມຸປິ (໕໔-ປພຸພ)
໔. ມິຈຸຉາທິຜຸກິຄເຕນ (ພທູສຸ)　　໕. ຖີນມິທຸສາ (ສີ, ສຸຍາ, ກໍ, ອິ)　　* ເນຕຸຕິຍມຸປິ (໓໑-ປພຸພ)

໙. ໂຄປາລກສຸຕ຺ຕໍ

໓໙. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ໂກສເລສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣຕິ ມຫຕາ ພິກ຺ຂຸສງ຺ເຄນ ສທ຺ຜິ. ອຖ ໂຂ ພຄວາ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ເຍນ ອຄ຺ຄຕຣໍ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຄ຺ຄຕ຺ເຕ ອາສເນ ນິສີທິ.

ອຖ ໂຂ ອຄ຺ຄຕໂຣ ໂຄປາລໂກ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ໂຂ ຕໍ ໂຄປາລກໍ ພຄວາ ຜມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສສິ ສມາທເປສິ[໑] ສມຸຕ຺ເຕເຊສິ ສມ຺ປຫໍເສສິ.

ອຖ ໂຂ ໂສ ໂຄປາລໂກ ພຄວຕາ ຜມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ສິໂຕ ສມາທປິໂຕ[໒] ສມຸຕ຺ເຕຊິໂຕ ສມ຺ປຫໍສິໂຕ ພຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອຜິວາເສຕຸ ເມ, ພນ຺ເຕ, ພຄວາ ສ຺ວາຕນາຍ ພຕ຺ຕໍ ສທ຺ຜິ ພິກ຺ຂຸສງ຺ເຄນາຕິ. ອຜິວາເສສິ ພຄວາ ຕຸຕ຺ຫີພາເວນ. ອຖ ໂຂ ໂສ ໂຄປາລໂກ ພຄວໂຕ ອຜິວາສນໍ ວິທິຕ຺ວາ ອຸຜ຺ຖາຍາສນາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ.

ອຖ ໂຂ ໂສ ໂຄປາລໂກ ຕສ຺ສາ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຈ຺ຈເຍນ ສເກ ນິເວສເນ ປຫູຕໍ ອປ຺ໂປທກປາຍາສໍ ປຜິຍາທາເປຕ຺ວາ ນວຄ຺ຈ ສປ຺ປິໍ ພຄວໂຕ ກາລໍ ອາໂຣເຈສິ "ກາໂລ, ພນ຺ເຕ, ນິຜ຺ຖິຕໍ ພຕ຺ຕນ຺ຕິ. ອຖ ໂຂ ພຄວາ ປຸພ຺ພຕ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສທ຺ຜິ ພິກ຺ຂຸສງ຺ເຄນ ເຍນ ຕສ຺ສ ໂຄປາລກສ຺ສ ນິເວສນໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຄ຺ຄຕ຺ເຕ ອາສເນ ນິສີທິ. ອຖ ໂຂ ໂສ ໂຄປາລໂກ ພຸທ຺ຜປ຺ປມຸຂໍ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຄໍ ອປ຺ໂປທກປາຍາເສນ[໓] ນເວນ ຈ ສປ຺ປິນາ ສຫຕ຺ຖາ ສນ຺ຕປ຺ເປສິ ສມ຺ປວາເຣສິ. ອຖ ໂຂ ໂສ ໂຄປາລໂກ ພຄວນ຺ຕໍ ພຸຕ຺ຕາວິໍ ໂອນີຕປຕ຺ຕປາຕິໍ ອຄ຺ຄຕຣໍ ນີຈໍ ອາສນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ໂຂ ຕໍ ໂຄປາລກໍ ພຄວາ ຜມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສມາທເປຕ຺ວາ ສມຸຕ຺ເຕເຊຕ຺ວາ ສມ຺ປຫໍເສຕ຺ວາ ອຸຜ຺ຖາຍາສນາ ປກ຺ກາມິ ອຖ ໂຂ ອຈິຣປກ຺ກນ຺ຕສ຺ສ ພຄວໂຕ ຕໍ ໂຄປາລກໍ ອຄ຺ຄຕໂຣ ປຸຣິໂສ ສີມນ຺ຕຣິກາຍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສິ.

---

໑. ສມາທາເປສິ (?)

໒. ສມາທາປິໂຕ (?)

໓. ອປ຺ໂປທກປາຍເສນ ຈ (ກ)

ອຖ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ຠິກ຺ຂູ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ "ເຍນ, ຠນ຺ເຕ, ໂຄປາລເກນ ອຊ຺ຊ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸໂຂ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆ ອປ຺ໂປທກປາຍາເສນ ນເວນ ຈ ສປ຺ປິນາ ສຫຕ຺ຖາ ສນ຺ຕປ຺ປິໂຕ ສມ຺ປວາຣິໂຕ ໂສ ກິຣ, ຠນ຺ເຕ, ໂຄປາລໂກ ອຎ຺ຎຕເຣນ ປຸຣິເສນ ສີມນ຺ຕຣິກາຍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣປິໂຕຕິ

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ທິໂສ ທິສໍ ຍໍ ຕໍ ກຍິຣາ,　　ເວຣີ ວາ ປນ ເວຣິນໍ;
ມິຈ຺ຉາປຓິຫິຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ,　　ປາປິໂຍ ນໍ ຕໂຕ ກເຣຕິ. ຕຕິຍໍ;

໔. ຍກ຺ຂປຫາຣສຸຕ຺ຕໍ

໓໔. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣຕິ ເວຬຸວເນ ກລນ຺ທກນິວາເປ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ຈ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມາ ຈ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ກໂປຕກນ຺ທຣາຍໍ ວິຫຣນ຺ຕິ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຊຸຓ຺ຫາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ນໂວໂຣປິເຕຫິ ເກເສຫິ ອພ຺ໂຠກາເສ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ອຎ຺ຎຕຣໍ ສມາຘິໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ.

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ເທ຺ວ ຍກ຺ຂາ ສຫາຍກາ ອຸຕ຺ຕຣາຍ ທິສາຍ ທກ຺ຂິຓໍ ທິສໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ເກນຈິເທວ ກຣຓີເຍນ. ອທ຺ທສໍສຸ ໂຂ ເຕ ຍກ຺ຂາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ຊຸຓ຺ຫາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ນໂວໂຣປິເຕຫິ ເກເສຫິ ອພ຺ໂຠກາເສ ນິສິນ຺ນໍ. ທິສ຺ວານ ເອໂກ ຍກ຺ໂຂ ທຸຕິຍໍ ຍກ຺ຂໍ ເອຕທໂວຈ "ປຏິຠາຕິ ມໍ, ສມ຺ມ, ອິມສ຺ສ ສມຓສ຺ສ ສີເສ ປຫາຣໍ ທາຕຸນ຺ຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ໂສ ຍກ຺ໂຂ ຕໍ ຍກ຺ຂໍ ເອຕທໂວຈ "ອລໍ, ສມ຺ມ, ມາ ສມຓໍ ອາສາເທສິ. ອຸຬາໂຣ ໂສ, ສມ຺ມ, ສມໂຓ ມຫິທ຺ຘິໂກ ມຫານຸຠາໂວຕິ.

ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ໂສ ຍກ຺ໂຂ ຕໍ ຍກ຺ຂໍ ເອຕທໂວຈ "ປຏິຠາຕິ ມໍ, ສມ຺ມ, ອິມສ຺ສ ສມຓສ຺ສ ສີເສ ປຫາຣໍ ທາຕຸນ຺ຕິ. ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ໂສ ຍກ຺ໂຂ ຕໍ ຍກ຺ຂໍ ເອຕທໂວຈ "ອລໍ, ສມ຺ມ, ມາ ສມຓໍ ອາສາເທສິ. ອຸຬາໂຣ ໂສ, ສມໂຓ ມຫິທ຺ຘິໂກ ມຫານຸຠາໂວຕິ. ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ໂສ ຍກ຺ໂຂ ຕໍ ຍກ຺ຂໍ ເອຕທໂວຈ "ປຏິຠາຕິ ມໍ, ສມ຺ມ, ອິມສ຺ສ ສມຓສ຺ສ ສີເສ ປຫາຣໍ ທາຕຸນ຺ຕິ. ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ໂສ ຍກ຺ໂຂ ຕໍ

ຍກ຺ຂໍ ເອຕທໂວຈ “ອລໍ, ສມ຺ມ, ມາ ສມຓໍ ອາສາເທສິ. ອຸຬາໂຣ ໂສ, ສມ຺ມ, ສມໂຓ ມຫິທ຺ຘິໂກ ມຫານຸຠາໂວຕິ.

ອຖ ໂຂ ໂສ ຍກ຺ໂຂ ຕໍ ຍກ຺ຂໍ ອນາທິຍິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສີເສ ປຫາຣໍ ອທາສິ. ຕາວ ມຫາ ປຫາໂຣ ອໂຫສິ, ອປິ ເຕນ ປຫາເຣນ ສຕ຺ຕຣຕນໍ ວາ ອຑ຺ຒຏ຺ຐມຣຕນໍ ວາ ນາຄໍ ໂອສາເທຍ຺ຍ, ມຫນ຺ຕໍ ວາ ປພ຺ພຕກູຏໍ ປທາເລຍ຺ຍ. ອຖ ຈ ປນ ໂສ ຍກ຺ໂຂ ‘ຑຍ຺ຫາມິ ຑຍ຺ຫາມີ’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ມຫານິຣຍໍ ອປຕາສິ.[໑]

ອທ຺ທສາ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ວິສຸທ຺ເຘນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສເກນ ເຕນ ຍກ຺ເຂນ ອາຍສ຺ມໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສີເສ ປຫາຣໍ ທີຍມານໍ. ທິສ຺ວາ ເຍນ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ກຈ຺ຈິ ເຕ, ອາວຸໂສ, ຂມນີຍໍ, ກຈ຺ຈິ ຍາປນີຍໍ, ກຈ຺ຈິ ນ ກິຎ຺ຈິ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ? “ຂມນີຍໍ ເມ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ຍາປນີຍໍ ເມ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ; ອປິ ຈ ເມ ສີສໍ ໂຖກໍ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ.

“ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ອາວຸໂສ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ອພ຺ຠຸຕໍ, ອາວຸໂສ ສາຣິປຸຕ຺ຕ ຍາວ[໔] ມຫິທ຺ຘິໂກ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ມຫານຸຠາໂວ ອິຘ ເຕ, ອາວຸໂສ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ອຎ຺ຎຕໂຣ ຍກ຺ໂຂ ສີເສ ປຫາຣໍ ອທາສິ. ຕາວ ມຫາ ປຫາໂຣ ອໂຫສິ, ອປິ ເຕນ ປຫາເຣນ ສຕ຺ຕຣຕນໍ ວາ ອຑ຺ຒຏ຺ຐມຣຕນໍ ວາ ນາຄໍ ໂອສາເທຍ຺ຍ, ມຫນ຺ຕໍ ວາ ປພ຺ພຕກູຏໍ ປທາເລຍ຺ຍ, ອຖ ຈ ປນາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ເອວມາຫ ‘ຂມນີຍໍ ເມ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ຍາປນີຍໍ ເມ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ; ອປິ ຈ ເມ ສີສໍ ໂຖກໍ ທຸກ຺ຂ’ນ຺ຕິ.

“ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ອພ຺ຠຸຕໍ, ອາວຸໂສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ ຍາວ[໕] ມຫິທ຺ຘິໂກ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ມຫານຸຠາໂວ ຍຕ຺ຣ ຫິ ນາມ ຍກ຺ຂມ຺ປິ ປສ຺ສິສ຺ສຕິ, ມຍໍ ປເນຕຣຫິ ປໍສຸປິສາຈກມ຺ປິ ນ ປສ຺ສາມາຕິ.

ອສ຺ໂສສິ ໂຂ ຠຄວາ ທິພ຺ພາຍ ໂສຕຘາຕຸຍາ ວິສຸທ຺ຘາຍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສິກາຍ ເຕສໍ ອຸຠິນ຺ນໍ ມຫານາຄານໍ ອິມໍ ເອວຣູປໍ ກຖາສລ຺ລາປໍ.

---

໑. ອວຕ຺ຖາສິ (ກ-ສີ)

໔. ຍໍ ຕ຺ວໍ (ສີ, ກ), ຍໍ (ສ຺ຍາ) ໕. ຍໍ (ສ຺ຍາ)

ອຖ ໂຂ ភគວາ ເອຕមត្ថំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ອິມំ ឧທານំ ឧທານេសិ.

* ຍស្ស សេលូបមំ ចិត្តំ, ឋិតំ នានុបកម្បតិ;
វិរត្តំ រជនីយេសុ, កោបនេយ្យេ ន កុប្បតិ;
យស្សេវំ ភាវិតំ ចិត្តំ, កុតោ តំ ទុក្ខមេស្សតីតិ. ចតុត្ថំ;

៥. នាគសុត្តំ

៣៥. ເອវំ មេ សុតំ: ເອកំ សមយំ ភគវា កោសម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ. តេន ខោ បន សមយេន ភគវា អាកិណ្ណោ វិហរតិ ភិក្ខូហិ ភិក្ខុនីហិ ឧបាសកេហិ ឧបាសិកាហិ រាជូហិ រាជមហាមត្តេហិ តិត្ថិយេហិ តិត្ថិយសាវកេហិ. អាកិណ្ណោ ទុក្ខំ ន ផាសុ វិហរតិ. ອຖ ໂຂ ភគវតោ ເອតទហោសិ "អហំ ខោ ເອតរហិ អាកិណ្ណោ វិហរាមិ ភិក្ខូហិ ភិក្ខុនីហិ ឧបាសកេហិ ឧបាសិកាហិ រាជូហិ រាជមហាមត្តេហិ តិត្ថិយេហិ តិត្ថិយសាវកេហិ. អាកិណ្ណោ ទុក្ខំ ន ផាសុ វិហរាមិ. យំនូនាហំ ເອកោ គណស្មា វូបកដ្ឋោ វិហរេយ្យន្តិ.

ອຖ ໂຂ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ កោសម្ពិំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ. កោសម្ពិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ សាមំ សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ អនាមន្តេត្វា ឧបដ្ឋាកំ អនបលោកេត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ ເອកោ អទុតិយោ យេន បាលិលេយ្យកំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ. អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន បាលិលេយ្យកំ តទវសរិ. តត្រ សុទំ ភគវា បាលិលេយ្យកេ វិហរតិ រក្ខិតវនសណ្ឌេ ភទ្ទសាលមូលេ.

អញ្ញតរោបិ ខោ ហត្ថិនាគោ អាកិណ្ណោ វិហរតិ ហត្ថីហិ ហត្ថិនីហិ ហត្ថិកលភេហិ ហត្ថិច្ឆាបេហិ. ឆិន្នគ្គានិ ចេវ តិណានិ ខាទតិ, ឱភគ្គោភគ្គញ្ចស្ស សាខាភង្គំ ខាទន្តិ, អាវិលានិ ច បានីយានិ បិវតិ, ឱគាហា ចស្ស ឧត្តិណ្ណស្ស ហត្ថិនិយោ កាយំ ឧបនិឃំសន្តិយោ គច្ឆន្តិ. អាកិណ្ណោ ទុក្ខំ ន ផាសុ វិហរតិ. ອຖ ໂຂ តស្ស ហត្ថិនាគស្ស ເອតទហោសិ "អហំ ខោ ເອតរហិ អាកិណ្ណោ វិហរាមិ ហត្ថីហិ ហត្ថិនីហិ ហត្ថិកលភេហិ ហត្ថិច្ឆាបេហិ, ឆិន្នគ្គានិ ចេវ តិណានិ ខាទាមិ, ឱភគ្គោភគ្គញ្ច មេ សាខាភង្គំ ខាទន្តិ, អាវិលានិ

* ខុ ៤-៣៧, នេត្តិយម្បិ (១០៤-បដ្ឋ)

ຈ ປານີຍານິ ປິວາມິ, ໂອຄາຫາ ຈ ເມ ອຸຕ຺ຕິຓ຺ຓສ຺ສ ຫຕ຺ຖິນິໂຍ ກາຍໍ ອຸປນິຆໍສນ຺ຕິໂຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອາກິຓ຺ໂຓ ທຸກ຺ຂໍ ນ ຜາສຸ ວິຫຣາມິ. ຍໍນູນາຫໍ ເອໂກ ຄຓສ຺ມາ ວູປກຏ຺ໂຐ ວິຫເຣຍ຺ຍນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ໂສ ຫຕ຺ຖິນາໂຄ ຍູຖາ ອປກ຺ກມ຺ມ ເຍນ ປາລິເລຍ຺ຍກໍ ຣກ຺ຂິຕວນສຓ຺ໂຑ ຠທ຺ທສາລມູລໍ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ. ເຕນ ສຸທໍ[໑] ໂສ ຫຕ຺ຖິນາໂຄ ຍສ຺ມິໍ ປເທເສ ຠຄວາ ວິຫຣຕິ ຕໍ ປເທສໍ[໔] ອປ຺ປຫຣິຕໍ ກໂຣຕິ, ໂສຓ຺ຑາຍ ຈ[໔] ຠຄວໂຕ ປານີຍໍ ປຣິໂຠຊນີຍໍ ອຸປຏ຺ຐາເປຕິ.[໕]

ອຖ ໂຂ ຠຄວໂຕ ຣໂຫຄຕສ຺ສ ປຏິສລ຺ລີນສ຺ສ ເອວໍ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທິ "ອຫໍ ໂຂ ປຸພ຺ເພ ອາກິຓ຺ໂຓ ວິຫາສິໍ ຠິກ຺ຂູຫິ ຠິກ຺ຂູນີຫິ ອຸປາສເກຫິ ອຸປາສິກາຫິ ຣາຊູຫິ ຣາຊມຫາມຕ຺ເຕຫິ ຕິຕ຺ຖິເຍຫິ ຕິຕ຺ຖິຍສາວເກຫິ, ອາກິຓ຺ໂຓ ທຸກ຺ຂໍ ນ ຜາສຸ ວິຫາສິໍ. ໂສມ຺ຫິ ເອຕຣຫິ ອນາກິຓ຺ໂຓ ວິຫຣາມິ ຠິກ຺ຂູຫິ ຠິກ຺ຂຸນີຫິ ອຸປາສເກຫິ ອຸປາສິກາຫິ ຣາຊູຫິ ຣາຊມຫາມຕ຺ເຕຫິ ຕິຕ຺ຖິເຍຫິ ຕິຕ຺ຖິຍສາວເກຫິ, ອນາກິຓ຺ໂຓ ສຸຂໍ ຜາສຸ ວິຫຣາມີຕິ.

ຕສ຺ສປິ ໂຂ ຫຕ຺ຖິນາຄສ຺ສ ເອວໍ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທິ "ອຫໍ ໂຂ ປຸພ຺ເພ ອາກິຓ຺ໂຓ ວິຫາສິໍ ຫຕ຺ຖີຫິ ຫຕ຺ຖິນີຫິ ຫຕ຺ຖິກລເຠຫິ ຫຕ຺ຖິຈ຺ຉາເປຫິ, ຉິນ຺ນຄ຺ຄານິ ເຈວ ຕິຓານິ ຂາທິໍ, ໂອຠຄ຺ໂຄຠຄ຺ຄຎ຺ຈ ເມ ສາຂາຠງ຺ຄໍ ຂາທິໍສຸ, ອາວິລານິ ຈ ປານີຍານິ ອປາຍິໍ, ໂອຄາຫາ ຈ ເມ ອຸຕ຺ຕິຓ຺ຓສ຺ສ ຫຕ຺ຖິນິໂຍ ກາຍໍ ອຸປນິຆໍສນ຺ຕິໂຍ ອຄມໍສຸ, ອາກິຓ຺ໂຓ ທຸກ຺ຂໍ ນ ຜາສຸ ວິຫາສິໍ. ໂສມ຺ຫິ ເອຕຣຫິ ອນາກິຓ຺ໂຓ ວິຫຣາມິ ຫຕ຺ຖີຫິ ຫຕ຺ຖິນີຫິ ຫຕ຺ຖິກລເຠຫິ ຫຕ຺ຖິຈ຺ຉາເປຫິ, ອຈ຺ຉິນ຺ນຄ຺ຄານິ ເຈວ ຕິຓານິ ຂາທາມິ, ໂອຠຄ຺ໂຄຠຄ຺ຄຎ຺ຈ ເມ ສາຂາຠງ຺ຄໍ ນ ຂາທນ຺ຕິ, ອນາວິລານິ ຈ ປານີຍານິ ປິວາມິ, ໂອຄາຫາ ຈ ເມ ອຸຕ຺ຕິຓ຺ຓສ຺ສ ຫຕ຺ຖິນິໂຍ ນ ກາຍໍ ອຸປນິຆໍສນ຺ຕິໂຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອນາກິຓ຺ໂຓ ສຸຂໍ ຜາສຸ ວິຫຣາມີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອຕ຺ຕໂນ ຈ ປວິເວກໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຈ ຫຕ຺ຖິນາຄສ຺ສ ເຈຕສາ ເຈໂຕປຣິວິຕກ຺ກມຎ຺ຎາຍ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

---

໑. ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕນ ສຸທໍ (ສ຺ຍາ, ອິ, ກ)

໔. ໔. ອປ຺ປຫຣິຕຎ຺ຈ ກໂຣຕິ, ໂສຓ຺ຑາຍ (ພຫູສຸ)

໕. ອຸປຏ຺ຐເປຕິ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)

“ເອຕໍ[໑] ນາຄສ຺ສ ນາເຄນ, ອີສາທນ຺ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖິໂນ.
ສເມຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ຈິຕ຺ເຕນ, ຍເທໂກ ຣມຕີ ມໂນຕິ. ປຍ຺ຈມໍ;

໖. ປິຓ຺ໂຑລສຸຕ຺ຕໍ

໓໖. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ປິຓ຺ໂຑລ-ຠາຣທ຺ວາໂຊ ຠຄວໂຕ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິທາຍ ອາຣຍ຺ຍິໂກ ປິຓ຺ຑປາຕິໂກ ປໍສຸກູລິໂກ ເຕຈີວຣິໂກ ອປ຺ປິຈ຺ໂຉ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐ ປວິວິຕ຺ໂຕ ອສໍສຏ຺ໂຐ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ[໔] ຘຸຕວາໂທ ອຘິຈິຕ຺ຕມນຸຍຸຕ຺ໂຕ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ປິຓ຺ໂຑລຠາຣທ຺ວາຊໍ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິທາຍ ອາຣຍ຺ຍິກໍ ປິຓ຺ຑປາຕິກໍ ປໍສຸກູລິກໍ ເຕຈີວຣິກໍ ອປ຺ປິຈ຺ຉໍ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐໍ ປວິວິຕ຺ຕໍ ອສໍສຏ຺ຐໍ ອາຣທ຺ຘວີຣິຍໍ ຘຸຕວາທໍ ອຘິຈິຕ຺ຕມນຸຍຸຕ຺ຕໍ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* “ອນູປວາໂທ ອນູປຄາໂຕ,[໓] ປາຕິໂມກ຺ເຂ ຈ ສໍວໂຣ.
ມຕ຺ຕຍ຺ຍຸຕາ ຈ ຠຕ຺ຕສ຺ມິໍ, ປນ຺ຕຍ຺ຈ ສຍນາສນໍ;
ອຘິຈິຕ຺ເຕ ຈ ອາໂຍໂຄ, ເອຕໍ ພຸທ຺ຘານ ສາສນນ຺ຕິ. ຉຏ຺ຐໍ;

໗. ສາຣິປຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ

໓໗. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຠຄວໂຕ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິທາຍ ອປ຺ປິຈ຺ໂຉ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐ ປວິວິຕ຺ໂຕ ອສໍສຏ຺ໂຐ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ອຘິຈິຕ຺ຕມນຸຍຸຕ຺ໂຕ.

---

໑. ເອວໍ (ກ) ວິ ໓-໕໐໐ ປິຍ຺ເກປິ.
໓. ອນຸປວາໂທ ອນຸປຄາໂຕ (ສ຺ຍາ, ອິ, ກ)
໔. ອາຣທ຺ຘວິຣິໂຍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)
* ທີ ໔-໔໔, ເທຍ຺ກາ ໔໑ ປິຍ຺ເກສຸປິ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ພຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາພຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິທາຍ ອປ຺ປິຈ຺ຉໍ ສນ຺ຕຸຕ຺ຖໍ ປວິວິຕ຺ຕໍ ອສໍສຖ຺ຖໍ ອາຣທ຺ທວິຣິຍໍ ອທິຈິຕ຺ຕມນຸຍຸຕ຺ຕໍ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* "ອທິເຈຕໂສ ອປ຺ປມຊ຺ຊໂຕ,
ມຸນິໂນ ໂມນປເຖສຸ ສິກ຺ຂໂຕ;
ໂສກາ ນ ພວນ຺ຕິ ຕາທິໂນ,
ອຸປສນ຺ຕສ຺ສ ສທາ ສຕີມໂຕຕິ. ສຕ຺ຕມໍ;

໘. ສຸນ຺ທຣີສຸຕ຺ຕໍ

໓໘. + ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ພຄວາ ສກ຺ກໂຕ ໂຫຕິ ຄຣຸກໂຕ ມານິໂຕ ປູຊິໂຕ ອປຈິໂຕ ລາພີ ຈີວຣປິຕ຺ທປາຕເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍເພສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ. ພິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆປິ ສກ຺ກໂຕ ໂຫຕິ ຄຣຸກໂຕ ມານິໂຕ ປູຊິໂຕ ອປຈິໂຕ ລາພີ ຈີວຣປິຕ຺ທປາຕເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍເພສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ. ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ ປນ ປຣິພ຺ພາຊກາ ອສກ຺ກຕາ ໂຫນ຺ຕິ ອຄຣຸກຕາ ອມານິຕາ ອປູຊິຕາ ອນປຈິຕາ ນ ລາພິໂນ ຈີວຣປິຕ຺ທປາຕເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍເພສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ.

ອຖ ໂຂ ເຕ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ພຄວໂຕ ສກ຺ກາຣໍ ອສຫມານາ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຈ ເຍນ ສຸນ຺ທຣີ ປຣິພ຺ພາຊິກາ ເຕນຸປສງ຺ກມິສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສຸນ຺ທຣີ ປຣິພ຺ພາຊິກໍ ເອຕທໂວຈຸໍ "ອຸສ຺ສຫສິ ຕ຺ວໍ, ພຄິນິ, ຎາຕີນໍ ອຕ຺ຖໍ ກາຕຸນ຺ຕິ? "ກ຺ຍາຫໍ, ອຍ຺ຍາ, ກໂຣມິ? ກິ ມຍາ ນ ສກ຺ກາ[1] ກາຕຸໍ? ຊີວິຕມ຺ປິ ເມ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕໍ ຎາຕີນໍ ອຕ຺ຖາຍາຕິ.

"ເຕນ ຫິ, ພຄິນິ, ອພິກ຺ຂຓໍ ເຊຕວນໍ ຄຈ຺ຉາຫີຕິ. "ເອວໍ, ອຍ຺ຍາຕິ ໂຂ ສຸນ຺ທຣີ ປຣິພ຺ພາຊິກາ ເຕສໍ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍານໍ ປຣິພ຺ພາຊການໍ ປຕິສ຺ສຸຕ຺ວາ ອພິກ຺ຂຓໍ ເຊຕວນໍ ອຄມາສິ.

---

໑. ກິ ມຍາ ສກ຺ກາ (ສ຺ຍາ, ອິ)

* ວິ ໔-ກ຺ກ, ຂຸ ໔-໑໖ ປິຕ຺ເຖສຸປິ. + ເຫຕ຺ຖາ ຎ໘ ປິຕ຺ເຖປິ.

ຍທາ ເຕ ອລ຺ລີສຸ ອລ຺ລຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ "ໂວທິຝ຺ກາ ໂຂ ສຸນ຺ທຣີ ປຣິພ຺ພາຊິກາ ພຫຸຊເນນ ອກີກ຺ຂຕໍ ເຊຕວນໍ ຄຈ຺ຉຕີຕີ.[๑] ອຖ ນໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ເຊຕວນສ຺ສ ປຣິຂາກູເປ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ[๔] ເຍນ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ເຕນຸປສງ຺ກມິສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ປເສນທີ ໂກສລໍ ເອຕທໂວຈຸໍ "ຍາ ສາ, ມຫາຣາຊ, ສຸນ຺ທຣີ ປຣິພ຺ພາຊິກາ; ສາ ໂນ ນ ທິສ຺ສຕີຕີ. "ກຕ຺ຖ ປນ ຕຸມ຺ເຫ ອາສງ຺ກຖາຕີ? "ເຊຕວເນ, ມຫາຣາຊາຕີ. "ເຕນ ຫິ ເຊຕວນໍ ວິຈິນຖາຕີ.

ອຖ ໂຂ ເຕ ອລ຺ລຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ເຊຕວນໍ ວິຈິນິຕ຺ວາ ຍຖານິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ປຣິຂາກູປາ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ມລ຺ຈກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖີ ປເວເສຕ຺ວາ ຣຖິຍາຍ ຣຖິຍໍ ສິງ຺ຊາຕເກນ ສິງ຺ຊາຕກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສ ອຸຊ຺ຊາເປສຸໍ.

"ປສ຺ສຖາຍ຺ຍາ ສມຕານໍ ສກ຺ຍປຸຕ຺ຕິຍານໍ ກມ຺ມໍ ອລຊ຺ຊິໂນ ອິເມ ສມຕາ ສກ຺ຍປຸຕ຺ຕິຍາ ທຸສ຺ສີລາ ປາປຘມ຺ມາ ມຸສາວາທິໂນ ອພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິໂນ. ອິເມ ຫິ ນາມ ຘມ຺ມຈາຣິໂນ ສມຈາຣິໂນ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິໂນ ສຈ຺ຈວາທິໂນ ສີລວນ຺ໂຕ ກລ຺ຍາຓຘມ຺ມາ ປຜິຊານິສ຺ສນ຺ຕິ! ນຕ຺ຖິ ອິເມສໍ ສາມລ຺ລໍ, ນຕ຺ຖິ ອິເມສໍ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ລໍ. ນຝ຺ກໍ ອິເມສໍ ສາມລ຺ລໍ, ນຝ຺ກໍ ອິເມສໍ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ລໍ. ກຸໂຕ ອິເມສໍ ສາມລ຺ລໍ, ກຸໂຕ ອິເມສໍ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ລໍ? ອປຄຕາ ອິເມ ສາມລ຺ລາ, ອປຄຕາ ອິເມ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ລາ. ກຖລ຺ຫິ ນາມ ປຸຣິໂສ ປຸຣິສກິຈ຺ຈໍ ກຣິຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖີ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສ຺ສຕີຕີ.

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ມນຸສ຺ສາ ກິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ອສພ຺ການິ ຜຣຸສານິ ວາຈານິ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິ ປຣິກາສນ຺ຕິ ໂຣສນ຺ຕິ ວິເຫສນ຺ຕິ.

"ອລຊ຺ຊິໂນ ອິເມ ສມຕາ ສກ຺ຍປຸຕ຺ຕິຍາ ທຸສ຺ສີລາ ປາປຘມ຺ມາ ມຸສາວາທິໂນ ອພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິໂນ. ອິເມ ຫິ ນາມ ຘມ຺ມຈາຣິໂນ ສມຈາຣິໂນ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິໂນ ສຈ຺ຈວາທິໂນ ສີລວນ຺ໂຕ ກລ຺ຍາຓຘມ຺ມາ ປຜິຊານິສ຺ສນ຺ຕິ, ນຕ຺ຖິ ອິເມສໍ ສາມລ຺ລໍ, ນຕ຺ຖິ ອິເມສໍ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ລໍ. ນຝ຺ກໍ ອິເມສໍ ສາມລ຺ລໍ, ນຝ຺ກໍ ອິເມສໍ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ລໍ. ກຸໂຕ ອິເມສໍ ສາມລ຺ລໍ, ກຸໂຕ ອິເມສໍ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ລໍ? ອປຄຕາ ອິເມ ສາມລ຺ລາ, ອປຄຕາ ອິເມ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ລາ. ກຖລ຺ຫິ ນາມ ປຸຣິໂສ ປຸຣິສກິຈ຺ຈໍ ກຣິຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖີ

ອຖ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ກິກ຺ຂູ ປຸພ຺ພຕ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສາວຕ຺ຖີ ປິຕ຺ຫາຍ ປາວິສິສຸ. ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ປິຕ຺ຫປາຕປຜິກ຺ກນ຺ຕາ ເຍນ ກຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ

---

໑. ຄຈ຺ຉຕີຕິ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)　　　໔. ນິຂມິຕ຺ວາ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ)

ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສ຺ສຕີຕິ! ອກ຺ວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕຳ ນິສີທີສ຺. ເອກມນ຺ຕຳ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ກິກ຺ຂູ ກຄວນ຺ຕຳ ເອຕທໂວຈຸ໌.

"ເອຕຣຫິ, ກນ຺ເຕ, ສາວຕ຺ຖິຍຳ ມນຸສ຺ສາ ກິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ອສພ຺ການິ ຜຣຸສານິ ວາຈານິ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິ ປຣິການສນ຺ຕິ ໂຣສນ຺ຕິ ວິເຫສນ຺ຕິ 'ອລຊ຺ຊິໂນ ອິເມ ສມຕາ ສກ຺ຍປຸຕ຺ຕິຍາ ທຸສ຺ສີລາ ປາປຣມ຺ມາ ມຸສາວາທິໂນ ອພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິໂນ. ອິເມ ຫິ ນາມ ຣມ຺ມຈາຣິໂນ ສມຈາຣິໂນ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິໂນ ສຈ຺ຈວາທິໂນ ສີລວນ຺ໂຕ ກລ຺ຍາຕຣມ຺ມາ ປຜິຊານິສ຺ສນ຺ຕິ. ນຕ຺ຖິ ອິເມສຳ ສາມຄ຺ຄຳ, ນຕ຺ຖິ ອິເມສຳ ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ຄຳ. ນຜ຺ຖຳ ອິເມສຳ ສາມຄ຺ຄຳ, ນຜ຺ຖຳ ອິເມສຳ ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ຄຳ. ກຸໂຕ ອິເມສຳ ສາມຄ຺ຄຳ, ກຸໂຕ ອິເມສຳ ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ຄຳ? ອປຄຕາ ອິເມ ສາມຄ຺ຄາ, ອປຄຕາ ອິເມ ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ຄາ. ກຖຄ຺ຫິ ນາມ ປຸຣິໂສ ປຸຣິສກິຈ຺ຈຳ ກຣິຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖີ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສ຺ສຕີ'ຕິ!

"ເນໂສ, ກິກ຺ຂເວ, ສທ຺ໂທ ຈິຣຳ ກວິສ຺ສຕິ ສຕ຺ຕາຫເມວ ກວິສ຺ສຕິ ສຕ຺ຕາຫສ຺ສ ອຈ຺ຈເຍນ ອນ຺ຕຣຣາຍິສ຺ສຕິ. ເຕນ ຫິ, ກິກ຺ຂເວ, ເຍ ມນຸສ຺ສາ ກິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ອສພ຺ການິ ຜຣຸສານິ ວາຈານິ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິ ປຣິການສນ຺ຕິ ໂຣສນ຺ຕິ ວິເຫສນ຺ຕິ, ເຕ ຕຸມ຺ເຫ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ປຜິໂຈເທຖ.

"'ອກູຕວາທີ ນິຣຍຳ ອຸເປຕິ,
ໂຍ ວາປິ[1] ກຕ຺ວາ ນ ກໂຣມີ ຈາຫ.
ອຸໂກປິ ເຕ ເປຈ຺ຈ ສມາ ກວນ຺ຕິ,
ນິຫີນກມ຺ມາ ມນຸຊາ ປຣຕ຺ຖາ'ຕິ.

ອຖ ໂຂ ເຕ ກິກ຺ຂູ ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ອິມຳ ຄາຖຳ ປຣິຍາປຸຕິຕ຺ວາ ເຍ ມນຸສ຺ສາ ກິກ຺ຂູ ທິສ຺ວາ ອສພ຺ການິ ຜຣຸສານິ ວາຈານິ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິ ປຣິການສນ຺ຕິ ໂຣສນ຺ຕິ ວິເຫສນ຺ຕິ ເຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ປຜິໂຈເທນ຺ຕິ.

"ອກູຕວາທີ ນິຣຍຳ ອຸເປຕິ,
ໂຍ ວາປິ ກຕ຺ວາ ນ ກໂຣມີ ຈາຫ;
ອຸໂກປິ ເຕ ເປຈ຺ຈ ສມາ ກວນ຺ຕິ,
ນິຫີນກມ຺ມາ ມນຸຊາ ປຣຕ຺ຖາຕິ.

---

໑. ໂຍ ຈາປິ (ສີ, ອິ, ກ)

ມນຸສ្សានំ ເອຕທໂຫសិ “ອភាទភា ອិເມ ສມណា ສភ្យປុត្តិយា. ນយិເមທិ ភតំ. ສបນ្តិເມ ສມណា ສភ្យປុត្តិយាតិ. ເນວ ໂສ ສທ្ធោ ຈិទំ ອໂហសិ. ສត្តាហເມວ ອໂហសិ. ສត្តាហស្ស ອច្ចເຍນ ອន្តរធាយិ.

ອຖ ໂខ ສម្ពហុលា ភិក្ខូ ເຍນ ភគវា ເຕនុបសង្កមិំសុ; ອຸបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ອភិវាទេត្វា ເອកមន្តំ និសីទិំសុ. ເອកមន្តំ និសិន្នា ໂខ ເຕ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ເອຕທໂវចុំ.

“ອច្ឆរិយំ, ភន្តេ, ອព្ភុតំ, ភន្តេ! យាវ សុភាសិតំ ចិទំ ភន្តេ ភគវតា ‘ນ ໂສ, ភិក្ខវេ, សទ្ធោ ចិរំ ភវិស្សតិ. សត្តាហមេវ ភវិស្សតិ. សត្តាហស្ស អច្ចយេន អន្តរធាយិស្សតី’តិ. អន្តរហិតោ ໂສ, ភន្តេ, សទ្ធោតិ.

ອຖ ໂខ ភគវា ເອຕມត្ថំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ອិមំ ឧទានំ ឧទានេសិ.

> “តុទន្តិ វាចាយ ជនា អសញ្ញតា,
> សរេហិ សង្គាមគតំវ កុញ្ជរំ;
> សុត្វាន វាក្យំ ផរុសំ ឧទីរិតំ,
> អធិវាសយេ ភិក្ខុ អទុដ្ឋចិត្តោតិ. អដ្ឋមំ;

៧. ອຸປເສນສຸຕ្តំ

៣៧. ເອវំ ເມ ສុតំ: ເອកំ ສមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ. ອຖ ໂខ ອាយស្មតោ ອຸປເສນស្ស វង្គន្តបុត្តស្ស រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ເອវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ “លាភា វត មេ, សុលទ្ធំ វត មេ, សត្ថា ច មេ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ; ស្វាក្ខាតេ ចម្ហិ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ; សព្រហ្មចារិនោ ច មេ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា; សីលេសុ ចម្ហិ បរិបូរការី; សុសមាហិតោ ចម្ហិ ឯកគ្គចិត្តោ; អរហា ចម្ហិ ខីណាសវោ; មហិទ្ធិកោ ចម្ហិ មហានុភាវោ. ភទ្ទកំ មេ ជីវិតំ, ភទ្ទកំ មរណន្តិ.

ອຖ ໂខ ភគវា ອាយស្មតោ ອຸປເສນស្ស វង្គន្តបុត្តស្ស ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ តាយំ វេលាយំ ອិមំ ឧទានំ ឧទានេសិ.

"ຍໍ ຊີວິຕໍ ນ ຕປຕິ, ມຣຕນ຺ເຕ ນ ໂສຈຕິ;
ສ ເວ ທິຏ຺ຐປໂທ ຘີໂຣ, ໂສກມຊ຺ເຊ ນ ໂສຈຕິ.

"ອຸຈ຺ເຉິນ຺ນກວຕຕ຺ຫສ຺ສ, ສນ຺ຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ ພິກ຺ຂຸໂນ;
ວິກ຺ຂີໂຓ ຊາຕິສໍສາໂຣ, ນຕ຺ຖິ ຕສ຺ສ ປຸນພ຺ພໂວຕິ. ນວມໍ;

໑໐. ສາຣິປຸຕ຺ຕອຸປສມສຸຕ຺ຕໍ

໔໐. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ພຄວໂຕ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາພຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິຘາຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປສມໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາໂນ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ພຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາພຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິຘາຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປສມໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມານໍ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ອຸປສນ຺ຕສນ຺ຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ, ເນຕ຺ຕິຈ຺ເຉິນ຺ນສ຺ສ ພິກ຺ຂຸໂນ;
ວິກ຺ຂີໂຓ ຊາຕິສໍສາໂຣ, ມຸຕ຺ໂຕ ໂສ ມາຣພນ຺ຘນາຕິ.

ທສມໍ;

ເມຆິຍວຄ຺ໂຄ ຈຕຸຕ຺ໂຖ.

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ

ເມຆິໂຍ ອຸທ຺ຘຕາ ໂຄປາໂລ, ຍກ຺ໂຂ[໑] ນາເຄນ ປຌ຺ຈມໍ.
ປິຕ຺ໂຫໂລ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຈ, ສຸນ຺ທຣີ ພວຕິ ອຏ຺ຐມໍ;
ອຸປເສໂນ ວງ຺ຄນ຺ຕປຸຕ຺ໂຕ, ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຈ ເຕ ທສາຕິ.

---

໑. ຊຸຕ຺ຫາ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອີ), ຊຸຕ຺ຫໍ (ກ)

໕. ໂສຓວຄ຺ໂຄ[1]

໑. ປິຍຕຣສຸຕ຺ຕໍ

໔໑. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ມລ຺ລິກາຍ ເທວິຍາ ສທ຺ຘິ ອຸປຣິປາສາທວຣຄໂຕ ໂຫຕິ. ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ມລ຺ລິກໍ ເທວິໍ ເອຕທໂວຈ "ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ເຕ, ມລ຺ລິເກ, ໂກຈຎ຺ໂຎ ອຕ຺ຕນາ ປິຍຕໂຣຕິ?

"ນຕ຺ຖິ ໂຂ ເມ, ມຫາຣາຊ, ໂກຈຎ຺ໂຎ ອຕ຺ຕນາ ປິຍຕໂຣ. ຕຸຍ຺ຫໍ ປນ, ມຫາຣາຊ, ອຕ຺ຖຎ຺ໂຎ ໂກຈິ ອຕ຺ຕນາ ປິຍຕໂຣຕິ? "ມຍ຺ຫມ຺ປິ ໂຂ, ມລ຺ລິເກ, ນຕ຺ຖຎ຺ໂຎ ໂກຈິ ອຕ຺ຕນາ ປິຍຕໂຣຕິ.

ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ປາສາທາ ໂອໂຣຫິຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ.

"ອິຘາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ມລ຺ລິກາຍ ເທວິຍາ ສທ຺ຘິ ອຸປຣິປາສາທວຣຄໂຕ ມລ຺ລິກໍ ເທວິໍ ເອຕທໂວຈໍ 'ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ເຕ, ມລ຺ລິເກ, ໂກຈຎ຺ໂຎ ອຕ຺ຕນາ ປິຍຕໂຣ'ຕິ? ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ມລ຺ລິກາ ເທວີ ມໍ ເອຕທໂວຈ 'ນຕ຺ຖິ ໂຂ ເມ, ມຫາຣາຊ, ໂກຈຎ຺ໂຎ ອຕ຺ຕນາ ປິຍຕໂຣ. ຕຸຍ຺ຫໍ ປນ, ມຫາຣາຊ, ອຕ຺ຖຎ຺ໂຎ ໂກຈິ ອຕ຺ຕນາ ປິຍຕໂຣ'ຕິ? ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ມລ຺ລິກໍ ເທວິໍ ເອຕທໂວຈໍ 'ມຍ຺ຫມ຺ປິ ໂຂ, ມລ຺ລິເກ, ນຕ຺ຖຎ຺ໂຎ ໂກຈິ ອຕ຺ຕນາ ປິຍຕໂຣ'ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* "ສພ຺ພາ ທິສາ ອນຸປຣິຄມ຺ມ ເຈຕສາ,
ເນວຊ຺ຌຄາ ປິຍຕຣມຕ຺ຕນາ ກ຺ວຈິ;
ເອວໍ ປິໂຍ ປຸຖຸ ອຕ຺ຕາ ປເຣສໍ,
ຕສ຺ມາ ນ ຫິໍເສ ປຣມຕ຺ຕກາໂມຕິ. ປຐມໍ;

---

໑. ມຫາວຄ຺ຄ (ອຏ຺ຐກຖາຍ ສເມຕິ)

* ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໑໑໙-ປພ຺ພ)

໔. ອປ຺ປາຍຸກສຸຕ຺ຕໍ

໔໔. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ປຜິສລ຺ລານາ[໑] ວຸຜ຺ກິໂຕ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ພຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ພນ຺ເຕ, ອພ຺ພຸຕໍ, ພນ຺ເຕ! ຍາວ ອປ຺ປາຍຸກາ ຫິ, ພນ຺ເຕ, ພຄວໂຕ ມາຕາ ອໂຫສິ, ສຕ຺ຕາຫຊາເຕ ພຄວຕິ ພຄວໂຕ ມາຕາ ກາລມກາສິ, ຕຸສິຕໍ ກາຍໍ ອຸປປຊ຺ຊີຕິ.

"ເອວເມຕໍ, ອານນ຺ທ,[໔] ອປ຺ປາຍຸກາ ຫິ, ອານນ຺ທ, ໂພຘິສຕ຺ຕມາຕໂຣ ໂຫນ຺ຕິ. ສຕ຺ຕາຫຊາເຕສຸ ໂພຘິສຕ຺ເຕສຸ ໂພຘິສຕ຺ຕມາຕໂຣ ກາລໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕຸສິຕໍ ກາຍໍ ອຸປປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* "ເຍ ເກຈິ ພູຕາ ພວິສ຺ສນ຺ຕິ ເຍ ວາປິ,
ສພ຺ເພ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ ປຫາຍ ເທຫໍ;
ຕໍ ສພ຺ພຊານີ ກຸສໂລ ວິທິຕ຺ວາ,
ອາຕາປິໂຍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈເຣຍ຺ຍາຕິ. ທຸຕິຍໍ;

໕. ສຸປ຺ປພຸທ຺ຘກຸຜ຺ກິສຸຕ຺ຕໍ

໔໕. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣຕິ ເວຊຸວເນ ກລນ຺ທກນິວາເປ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຣາຊຄເຫ ສຸປ຺ປພຸທ຺ໂຘ ນາມ ກຸຜ຺ກີ ອໂຫສິ ມນຸສ຺ສທລິທ຺ໂທ, ມນຸສ຺ສກປໂຓ, ມນຸສ຺ສວຣາໂກ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ພຄວາ ມຫຕິຍາ ປຣິສາຍ ປຣິວຸໂຕ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ສຸປ຺ປພຸທ຺ໂຘ ກຸຜ຺ກີ ຕໍ ມຫາຊນກາຍໍ ທູຣໂຕວ ສນ຺ນິປຕິຕໍ. ທິສ຺ວານສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ນິສ຺ສໍສຍໍ ໂຂ ເອຕ຺ຖ ກິຍ຺ຈິ ຂາທນີຍໍ ວາ ໂພຊນີຍໍ ວາ ພາຊີຍຕິ.[໕] ຍໍນູນາຫໍ ເຍນ ໂສ ມຫາຊນກາໂຍ ເຕນຸປສງ຺ກເມຍ຺ຍໍ. ອປ຺ເປວ ນາເມຕ຺ຖ ກິຍ຺ຈິ ຂາທນີຍໍ ວາ ໂພຊນີຍໍ ວາ ລເພຍ຺ຍນ຺ຕິ.

---

໑. ປຜິສລ຺ລາຓາ (ສີ)

໔. ເອວເມຕໍ ອານນ຺ທ ເອວເມຕໍ ອານນ຺ທ (ສ຺ຍາ)

໕. ພາຊີຍິສ຺ສຕິ (ສີ)

* ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໑໑໕-ປພ຺ພ)

ອຖ ໂຂ ສຸປ຺ປພຸທ຺ໂຘ ກຸຏ຺ຐີ ເຍນ ໂສ ມຫາຊນກາໂຍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ສຸປ຺ປພຸທ຺ໂຘ ກຸຏ຺ຐີ ຠຄວນ຺ຕໍ ມຫຕິຍາ ປຣິສາຍ ປຣິວຸຕໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ. ທິສ຺ວານສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ “ນ ໂຂ ເອຕ຺ຖ ກິຎ຺ຈິ ຂາທນີຍໍ ວາ ໂຠຊນີຍໍ ວາ ຠາຊີຍຕິ. ສມໂຓ ອຍໍ ໂຄຕໂມ ປຣິສຕິ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ. ຍໍນູນາຫມ຺ປິ ຘມ຺ມໍ ສຸເຓຍ຺ຍນ຺ຕິ. ຕຕ຺ເຖວ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ “ອຫມ຺ປິ ຘມ຺ມໍ ໂສສ຺ສາມີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ສພ຺ພາວນ຺ຕໍ ປຣິສໍ ເຈຕສາ ເຈໂຕ ປຣິຈ຺ຈ ມນສາກາສິ “ໂກ ນຸ ໂຂ ອິຘ ຠພ຺ໂພ ຘມ຺ມໍ ວິຎ຺ຎາຕຸນ຺ຕິ? ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ສຸປ຺ປພຸທ຺ຘໍ ກຸຏ຺ຐິໍ ຕສ຺ສໍ ປຣິສາຍໍ ນິສິນ຺ນໍ. ທິສ຺ວານສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ “ອຍໍ ໂຂ ອິຘ ຠພ຺ໂພ ຘມ຺ມໍ ວິຎ຺ຎາຕຸນ຺ຕິ. ສຸປ຺ປພຸທ຺ຘໍ ກຸຏ຺ຐິໍ ອາຣພ຺ຠ ອານຸປຸພ຺ພິໍ ກຖໍ[1] ກເຖສິ, ເສຍ຺ຍຖີທໍ ທານກຖໍ ສີລກຖໍ ສຄ຺ຄກຖໍ; ກາມານໍ ອາທີນວໍ ໂອກາຣໍ ສງ຺ກິເລສໍ; ເນກ຺ຂມ຺ເມ[2] ອານິສໍສໍ ປກາເສສິ. ຍທາ ຠຄວາ ອຎ຺ຎາສິ ສຸປ຺ປພຸທ຺ຘໍ ກຸຏ຺ຐິໍ ກລ຺ລຈິຕ຺ຕໍ ມຸທຸຈິຕ຺ຕໍ ວິນີວຣຓຈິຕ຺ຕໍ ອຸທຄ຺ຄຈິຕ຺ຕໍ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕໍ, ອຖ ຍາ ພຸທ຺ຘານໍ ສາມຸກ຺ກໍສິກາ ຘມ຺ມເທສນາ ຕໍ ປກາເສສິ ທຸກ຺ຂໍ, ສມຸທຍໍ, ນິໂຣຘໍ, ມຄ຺ຄໍ. ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ສຸທ຺ຘໍ ວຕ຺ຖໍ ອປຄຕກາຬກໍ ສມ຺ມເທວ ຣຊນໍ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍ, ເອວເມວໍ ສຸປ຺ປພຸທ຺ຘສ຺ສ ກຸຏ຺ຐິສ຺ສ ຕສ຺ມິໍເຍວ ອາສເນ ວິຣຊໍ ວີຕມລໍ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸໍ ອຸທປາທິ “ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ສມຸທຍຘມ຺ມໍ ສພ຺ພໍ ຕໍ ນິໂຣຘຘມ຺ມນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ສຸປ຺ປພຸທ຺ໂຘ ກຸຏ຺ຐີ ທິຏ຺ຐຘມ຺ໂມ ປຕ຺ຕຘມ຺ໂມ ວິທິຕຘມ຺ໂມ ປຣິໂຍຄາຬ຺ຫຘມ຺ໂມ ຕິຓ຺ຓວິຈິກິຈ຺ໂຉ ວິຄຕກຖໍກໂຖ ເວສາຣຊ຺ຊປ຺ປຕ຺ໂຕ ອປຣປ຺ປຈ຺ຈໂຍ ສຕ຺ຖຸ ສາສເນ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ສຸປ຺ປພຸທ຺ໂຘ ກຸຏ຺ຐີ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ.

“ອຠິກ຺ກນ຺ຕໍ, ຠນ຺ເຕ, ອຠິກ຺ກຕໍ, ຠນ຺ເຕ! ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠນ຺ເຕ, ນິກ຺ກຸຊ຺ຊິຕໍ ວາ ອຸກ຺ກຸຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ປຏິຈ຺ຉນ຺ນໍ ວາ ວິວເຣຍ຺ຍ, ມູຬ຺ຫສ຺ສ ວາ ມຄ຺ຄໍ ອາຈິກ຺ເຂຍ຺ຍ, ອນ຺ຘກາເຣ ວາ ເຕລປຊ຺ໂຊຕໍ ຘາເຣຍ຺ຍ ຈກ຺ຂຸມນ຺ໂຕ ຣູປານິ ທກ຺ຂນ຺ຕີຕິ; ເອວເມວໍ ຠຄວຕາ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຘມ຺ໂມ ປກາສິໂຕ. ເອສາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວນ຺ຕໍ ສຣຓໍ ຄຈ຺ຉາມິ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຄຎ຺ຈ. ອຸປາສກໍ ມໍ ຠຄວາ ຘາເຣຕຸ ອຊ຺ຊຕຄ຺ເຄ ປາຓຸເປຕໍ ສຣຓໍ ຄຕນ຺ຕິ.

---

໑. ອານຸປຸພ຺ພິກຖໍ (ສີ), ອນຸປຸພ຺ພິກຖໍ (ສ຺ຍາ, ອິ, ກ)

໒. ເນກ຺ຂມ຺ເມ ຈ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ)

ອຖ ໂຂ ສຸປຸປພຸທຸໂຘ ກຸຜຸກີ ຘຄວຕາ ຘມຸມິຍາ ກຖາຍ ສນຸທສຸສິໂຕ ສມາທປິໂຕ ສມຸຕຸເຕຊິໂຕ ສມຸປຫំສិໂຕ ຘຄວໂຕ ຘາສិຕំ ອຘິນນຸທិຕຸວາ ອນຸໂມທិຕຸວາ ອຸຜຸຖາຍາສນາ ຘຄວນຸຕំ ອຘິວາເທຕຸວາ ປທກຸຂិណំ ກຕຸວາ ປກຸກាມិ. ອຖ ໂຂ ອຈិຣປກຸກນຸຕំ ສຸປຸປພຸທຸຘំ ກຸຜຸກີ ຄາວີ ຕຣຸຓວຈຸฉา ອธិປຕិຕຸວາ ຊີວិຕາ ໂວໂຣເປສิ.

ອຖ ໂຂ ສມຸພຫຸລາ ຘិກຸຂູ ເຍນ ຘຄວາ ເຕນຸປສງຸກមិສຸ; ອຸປສງຸກមិຕຸວາ ຘຄວນຸຕំ ອຘិວາເທຕຸວາ ເອກມນຸຕំ និສីທិສុ. ເອກມນຸຕំ និສិນຸນາ ໂຂ ເຕ ຘិກຸຂູ ຘຄວນຸຕំ ເອຕທໂວຈុំ "ໂຍ ໂສ, ຘນຸເຕ, ສຸປຸປພຸທຸໂຘ ນາມ ກຸຜຸກີ ຘຄວຕາ ຘມຸມິຍາ ກຖາຍ ສນຸທສຸສិໂຕ ສມາທປິໂຕ ສມຸຕຸເຕຊិໂຕ ສມຸປຫំສិໂຕ, ໂສ ກາລງຸກໂຕ. ຕສຸສ ກາ ຄຕិ, ໂກ ອຘិສມຸປຣາໂຍຕិ?

"ປຕຸឌិໂຕ, ຘិກຸຂເວ, ສຸປຸປພຸທຸໂຘ ກຸຜຸກີ; ປຈຸຈປាທិ ຘມຸມສຸສານຸຘមຸមំ; ນ ຈ មំ ຘມຸមាธិກຣណំ វិເທເສສិ. ສຸປຸປພຸທຸໂຘ, ຘិກຸຂເວ, ກຸຜຸກີ ຕិណຸណំ សំໂຍຊនានំ ປຣិກຸខຍາ ໂສຕាປນຸໂນ ອវិនិປាຕຘមຸໂມ និយໂຕ សមຸໂພធិປຣាយໂណຕិ.

ເອວំ វុຕຸເຕ, ອญຸញຕໂຣ ຘិກຸຂຸ ຘຄວນຸຕំ ເອຕທໂວຈ "ໂກ ນຸ ໂຂ, ຘນຸເຕ, ເທຕុ, ໂກ ປຈຸຈໂຍ ເຍນ ສຸປຸປພຸທຸໂຘ ກຸຜຸກີ ອໂຫສិ មនុສຸສທលិທຸໂທ, មនុສຸສກປໂណ, មនុສຸສវຣាໂກຕិ?

"ຘູຕປຸພຸພំ, ຘិກຸຂເວ, ສຸປຸປພຸທຸໂຘ ກຸຜຸກີ ອິមສຸມីເຍວ ຣាຊຄເທ ເសຜຸឋិປុຕຸໂຕ ອໂຫສិ. ໂສ ອຸຍຸຍានຘູមิ និយຸយនຸໂຕ ອທຸທស ຕគຣសិខិ[1] ປຈຸເຈກពុທຸធំ នគរំ ປិណຸឌាយ ປវិសនຸຕំ. ທិសຸវានສຸສ ເອຕທໂຫສិ 'ກຸວາຍំ ກຸຜຸກີ ກຸຜຸກີຈីវເຣន វិຈຣតី'ຕិ? និឌຸឋុຫិຕຸວາ ອປសພຸយໂຕ[2] ກຣិຕຸວາ ປກຸកាមិ. ໂສ ຕສຸສ ກមຸមສຸສ វិປាເកន ພហូនិ វសຸសសតានិ ພហូនិ វសຸសសហសຸសានិ ພហូនិ វសຸសសតសហសຸសានិ និរເយ ປຈຸຈិຕຸຖ. ຕសຸເສវ ກមຸមສຸສ វិປាកាវເសເសន ອិមសຸមីເຍວ ຣាຊຄເທ ກຸຜຸກີ ອໂຫສិ មនុសຸສທលិທຸໂທ, មនុសຸສກປໂណ, មនុសຸສវຣាໂក. ໂສ ຕຖາຄຕປຸປເວທិຕំ ຘមຸមវិនយំ ອាគមຸម សທຸធំ សមាទិយិ សីលំ សមាទិយិ សុតំ សមាទិយិ ຈាគំ សមាទិយិ ປញຸញំ សមាទិយិ. ໂສ ຕຖາຄຕປຸປເວທិຕំ ຘមຸមវិនយំ ອាគមຸម សທຸធំ សមាទិយិຕຸວາ សីលំ សមាទិយិຕຸວາ សុតំ សមាទិយិຕຸວາ

1. ຕគຸគរសិខិំ (ក)
2. ອປពຸយាមໂຕ (សຸយា, សំ ១-៤៧ ປិឌុເកបិ)

ຈາຄໍ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎໍ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ສຸຄຕິໍ ສຄ຺ຄໍ ໂລກໍ ອຸປປນ຺ໂນ ເທວານໍ ຕາວຕິໍສານໍ ສຫພ຺ຍຕໍ. ໂສ ຕຕ຺ຖ ອຎ຺ເຎ ເທເວ ອຕິໂຣຈຕິ ວຓ຺ເຓນ ເຈວ ຍສສາ ຈາຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ຈກ຺ຂຸມາ ວິສມານີວ, ວິຊ຺ຊມາເນ ປຣກ຺ກເມ; *
ປຓ຺ຑິໂຕ ຊີວໂລກສ຺ມິໍ, ປາປານິ ປຣິວຊ຺ຊເຍຕິ. ຕຕິຍໍ;

໔. ກຸມາຣກສຸຕ຺ຕໍ

໔໔. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມ຺ພຫຸລາ ກຸມາຣກາ ອນ຺ຕຣາ ຈ ສາວຕ຺ຖິໍ ອນ຺ຕຣາ ຈ ເຊຕວນໍ ມຈ຺ຉເກ ພາເຘນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສາວຕ຺ຖິໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ເຕ ສມ຺ພຫຸເລ ກຸມາຣເກ ອນ຺ຕຣາ ຈ ສາວຕ຺ຖິໍ ອນ຺ຕຣາ ຈ ເຊຕວນໍ ມຈ຺ຉເກ ພາເຘນ຺ເຕ. ທິສ຺ວານ ເຍນ ເຕ ກຸມາຣກາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕ ກຸມາຣເກ ເອຕທໂວຈ “ຠາຍຖ ໂວ, ຕຸມ຺ເຫ ກຸມາຣກາ, ທຸກ຺ຂສ຺ສ, ອປ຺ປິຍໍ ໂວ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ? “ເອວໍ, ຠນ຺ເຕ, ຠາຍາມ ມຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ທຸກ຺ຂສ຺ສ, ອປ຺ປິຍໍ ໂນ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

\+ “ສເຈ ຠາຍຖ ທຸກ຺ຂສ຺ສ, ສເຈ ໂວ ທຸກ຺ຂມປ຺ປິຍໍ;
ມາກຕ຺ຖ ປາປກໍ ກມ຺ມໍ, ອາວິ ວາ ຍທິ ວາ ຣໂຫ.
ສເຈ ຈ ປາປກໍ ກມ຺ມໍ, ກຣິສ຺ສຖ ກໂຣຖ ວາ;
ນ ໂວ ທຸກ຺ຂາ ປມຸຕ຺ຍຕ຺ຖິ, ອຸເປຈ຺ຈປິ[1] ປລາຍຕນ຺ຕິ.
ຈຕຸຕ຺ຖໍ.

---

໑. ອຸປຈ຺ຈປິ (ກ), ອຸປ຺ປຈ຺ຈປິ (?) ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາປິ ອິຕິ ອຕ຺ໂຖ.

* ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໔-ປພ຺ພ) + ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໖໑-ປພ຺ພ)

໕. ອຸໂປສຖສຸຕ຺ຕໍ

໔໕. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ປຸພ຺ພາຣາເມ ມິຄາຣມາຕຸປາສາເທ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ພຄວາ ຕທຫຸໂປສເຖ ພິກ຺ຂຸສໍຆປຣິວຸໂຕ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ອພິກ຺ກນ຺ຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ, ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ປຖເມ ຍາເມ, ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເອກໍສໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ[1] ກຣິຕ຺ວາ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຌ຺ຊລິໍ ປຓາເມຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອພິກ຺ກນ຺ຕາ, ພນ຺ເຕ, ຣຕ຺ຕິ; ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ປຖໂມ ຍາໂມ; ຈິຣນິສິນ຺ໂນ ພິກ຺ຂຸສໍໂຆ; ອຸທ຺ທິສຕຸ, ພນ຺ເຕ, ພຄວາ ພິກ຺ຂູນໍ ປາຕິໂມກ຺ຂນ຺ຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ພຄວາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ.

ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ອພິກ຺ກນ຺ຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ, ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ມຊ຺ຊິເມ ຍາເມ, ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເອກໍສໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ກຣິຕ຺ວາ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຌ຺ຊລິໍ ປຓາເມຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອພິກ຺ກນ຺ຕາ, ພນ຺ເຕ, ຣຕ຺ຕິ; ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ມຊ຺ຊິໂມ ຍາໂມ; ຈິຣນິສິນ຺ໂນ ພິກ຺ຂຸສໍໂຆ; ອຸທ຺ທິສຕຸ, ພນ຺ເຕ, ພຄວາ ພິກ຺ຂູນໍ ປາຕິໂມກ຺ຂນ຺ຕິ. ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ພຄວາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ.

ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ອພິກ຺ກນ຺ຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ, ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ປຈ຺ຉິເມ ຍາເມ, ອຸທ຺ຑສ຺ເຕ ອຣຸເຓ, ນນ຺ທິມຸຂິຍາ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເອກໍສໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ກຣິຕ຺ວາ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຌ຺ຊລິໍ ປຓາເມຕ຺ວາ ພຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອພິກ຺ກນ຺ຕາ, ພນ຺ເຕ, ຣຕ຺ຕິ; ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ປຈ຺ຉິໂມ ຍາໂມ; ອຸທ຺ຑສ຺ໂຕ ອຣຸໂຓ; ນນ຺ທິມຸຂີ ຣຕ຺ຕິ; ຈິຣນິສິນ຺ໂນ ພິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆ; ອຸທ຺ທິສຕຸ, ພນ຺ເຕ, ພຄວາ ພິກ຺ຂູນໍ ປາຕິໂມກ຺ຂນ຺ຕິ. "ອປຣິສຸທ຺ຘາ, ອານນ຺ທ, ປຣິສາຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ກໍ ນຸ ໂຂ ພຄວາ ປຸຄ຺ຄລໍ ສນ຺ຘາຍ ເອວມາຫ 'ອປຣິສຸທ຺ຘາ, ອານນ຺ທ, ປຣິສາ'ຕິ? ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ສພ຺ພາວນ຺ຕໍ ພິກ຺ຂຸສໍຆໍ ເຈຕສາ ເຈໂຕ ປຣິຈ຺ຈ ມນສາກາສິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ທຸສ຺ສີລໍ ປາປຘມ຺ມໍ ອສຸຈິໍ ສງ຺ກສ຺ສຣສມາຈາຣໍ ປຝິຈ຺ຉນ຺ນກມ຺ມນ຺ຕໍ ອສມຓໍ ສມຓປຝິຌ຺ຌໍ ອພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິປຝິຌ຺ຌໍ ອນ຺ໂຕປູຕິໍ ອວສ຺ສຸຕໍ ກສມ຺ພຸຊາຕໍ ມຊ຺ເຊ ພິກ຺ຂຸສໍຆສ຺ສ ນິສິນ຺ນໍ. ທິສ຺ວານ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເຍນ ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ເຕນຸປສງ຺ກມິ;

[1] ໑. ຈີວຣໍ (ສພ຺ພຕ຺ຖ)

ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ເອຕທໂວຈ "ອຸຏ຺ເຐຫິ, ອາວຸໂສ, ທິຏ຺ໂຐສິ ຠຄວຕາ; ນຕ຺ຖິ ເຕ ຠິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິ ສໍວາໂສຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ,[໑] ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ.

ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ເອຕທໂວຈ "ອຸຏ຺ເຐຫິ, ອາວຸໂສ, ທິຏ຺ໂຐສິ ຠຄວຕາ; ນຕ຺ຖິ ເຕ ຠິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິ ສໍວາໂສຕິ. ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ຯເປຯ ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ພາຫາຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ພຫິທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐກາ ນິກ຺ຂາເມຕ຺ວາ ສູຈິຆຏິກໍ ທຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ນິກ຺ຂາມິໂຕ, ຠນ຺ເຕ, ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ມຍາ. ປຣິສຸທ຺ຘາ ປຣິສາ. ອຸທ຺ທິສຕຸ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ຠິກ຺ຂູນໍ ປາຕິໂມກ຺ຂນ຺ຕິ. "ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ອພ຺ຠຸຕໍ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ! ຍາວ ພາຫາຄຫຓາປິ ນາມ ໂສ ໂມຆປຸຣິໂສ ອາຄເມສ຺ສຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ "ນ ທານາຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິໂຕ ປຣໍ[໒] ອຸໂປສຖໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິສ຺ສາມິ. ຕຸມ຺ເຫວ ທານິ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິໂຕ ປຣໍ ອຸໂປສຖໍ ກເຣຍ຺ຍາຖ, ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິເສຍ຺ຍາຖ. ອຏ຺ຐານເມຕໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອນວກາໂສ ຍໍ ຕຖາຄໂຕ ອປຣິສຸທ຺ຘາຍ ປຣິສາຍ ອຸໂປສຖໍ ກເຣຍ຺ຍ, ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິເສຍ຺ຍ.

"ອຏ຺ຐິເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາສມຸທ຺ເທ ອຈ຺ຉຣິຍາ ອພ຺ຠຸຕາ ຘມ຺ມາ, ເຍ ທິສ຺ວາ ທິສ຺ວາ ອສຸຣາ ມຫາສມຸທ຺ເທ ອຠິຣມນ຺ຕິ. ກຕເມ ອຏ຺ຐ.

"ມຫາສມຸທ຺ໂທ, ຠິກ຺ຂເວ, ອນຸປຸພ຺ພນິນ຺ໂນ ອນຸປຸພ຺ພໂປໂຓ ອນຸປຸພ຺ພ-ປພ຺ຠາໂຣ, ນ ອາຍຕເກເນວ ປປາໂຕ. ຍມ຺ປິ,[໓] ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາສມຸທ຺ໂທ ອນຸປຸພ຺ພນິນ຺ໂນ ອນຸປຸພ຺ພໂປໂຓ ອນຸປຸພ຺ພປພ຺ຠາໂຣ ນ ອາຍຕເກເນວ ປປາໂຕ; ອຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາສມຸທ຺ເທ ປຖໂມ ອຈ຺ຉຣິໂຍ ອພ຺ຠຸໂຕ ຘມ຺ໂມ, ຍໍ ທິສ຺ວາ ທິສ຺ວາ ອສຸຣາ ມຫາສມຸທ຺ເທ ອຠິຣມນ຺ຕິ.

---

໑. ອຖ ໂຂ (ສພ຺ພຕ຺ຖ), ວິ ໒-໒໑໗. ອໍ ໕-໒໕ ປິຏ຺ເກ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ.

໒. ນ ທານາຫໍ ຠິກ຺ຂເວ ອຊ຺ຊຕ຺ເຄ (ອໍ ໕-໒໕ ປິຏ຺ເກ)

໓. ຍໍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກ)

ปุน จปรํ, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺโท ฐิตธมฺโม เวลํ นาติวตฺตติ. ยมฺปิ, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺโท ฐิตธมฺโม เวลํ นาติวตฺตติ อยํ,[1] ภิกฺขเว, มหาสมุทฺเท ทุติโย อจฺฉริโย อพฺภุโต ธมฺโม, ยํ ทิสฺวา ทิสฺวา อสุรา มหาสมุทฺเท อภิรมนฺติ.

ปุน จปรํ, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺโท น มเตน กุณเปน สํวสติ. ยํ โหติ มหาสมุทฺเท มตํ กุณปํ ตํ ขิปฺปเมว[4] ตีรํ วาเหติ, ถลํ อุสฺสาเรติ. ยมฺปิ, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺโท น มเตน กุณเปน สํวสติ, ยํ โหติ มหาสมุทฺเท มตํ กุณปํ ตํ ขิปฺปเมว ตีรํ วาเหติ ถลํ อุสฺสาเรติ; อยํ, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺเท ตติโย อจฺฉริโย อพฺภุโต ธมฺโม, ยํ ทิสฺวา ทิสฺวา อสุรา มหาสมุทฺเท อภิรมนฺติ.

ปุน จปรํ, ภิกฺขเว, ยา กาจิ มหานทิโย, เสยฺยถิทํ คงฺคา ยมุนา อจิรวตี สรภู มหี, ตา มหาสมุทฺทํ ปตฺวา[2] ชหนฺติ ปุริมานิ นามโคตฺตานิ; 'มหาสมุทฺโท'ตฺเวว สงฺขํ คจฺฉนฺติ. ยมฺปิ, ภิกฺขเว, ยา กาจิ มหานทิโย, เสยฺยถิทํ คงฺคา ยมุนา อจิรวตี สรภู มหี ตา มหาสมุทฺทํ ปตฺวา ชหนฺติ ปุริมานิ นามโคตฺตานิ, 'มหาสมุทฺโท'ตฺเวว สงฺขํ คจฺฉนฺติ; อยํ, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺเท จตุตฺโถ อจฺฉริโย อพฺภุโต ธมฺโม, ยํ ทิสฺวา ทิสฺวา อสุรา มหาสมุทฺเท อภิรมนฺติ.

ปุน จปรํ, ภิกฺขเว, ยา จ โลเก สวนฺติโย มหาสมุทฺทํ อปฺเปนฺติ, ยา จ อนฺตลิกฺขา ธารา ปปตนฺติ, น เตน มหาสมุทฺทสฺส อูนตฺตํ วา ปูรตฺตํ วา ปญฺญายติ. ยมฺปิ, ภิกฺขเว, ยา จ โลเก สวนฺติโย มหาสมุทฺทํ อปฺเปนฺติ, ยา จ อนฺตลิกฺขา ธารา ปปตนฺติ, น เตน มหาสมฺมุทฺทสฺส อูนตฺตํ วา ปูรตฺตํ วา ปญฺญายติ; อยํ, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺเท ปญฺจโม อจฺฉริโย อพฺภุโต ธมฺโม, ยํ ทิสฺวา ทิสฺวา อสุรา มหาสมุทฺเท อภิรมนฺติ.

ปุน จปรํ, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺโท เอกรโส โลณรโส. ยมฺปิ, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺโท เอกรโส โลณรโส; อยํ, ภิกฺขเว, มหาสมุทฺเท ฉฏฺโฐ อจฺฉริโย อพฺภุโต ธมฺโม, ยํ ทิสฺวา ทิสฺวา อสุรา มหาสมุทฺเท อภิรมนฺติ.

---

๑. อยมฺปิ (สพฺพตฺถ)

๒. ปตฺตา (สฺยา, อิ, ก)

๔. ขิปฺปญฺเญว (สี), ขิปฺปํเยว (ก)

ປຸນ ຈປຣໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາສມຸທ຺ໂທ ພຫຸຣຕໂນ ອເນກຣຕໂນ. ຕຕ຺ຣິມານິ ຣຕນານິ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ ມຸຕ຺ຕາ ມຓິ ເວຬຸຣິໂຍ ສງ຺ໂຂ ສິລາ ປວາຬໍ ຣຊຕໍ ຊາຕຣູປໍ ໂລຫິຕງ຺ໂຄ[໑] ມສາຣຄລ຺ລໍ. ຍມ຺ປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາສມຸທ຺ໂທ ພຫຸຣຕໂນ ອເນກຣຕໂນ, ຕຕ຺ຣິມານິ ຣຕນານິ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ ມຸຕ຺ຕາ ມຓິ ເວຬຸຣິໂຍ ສງ຺ໂຂ ສິລາ ປວາຬໍ ຣຊຕໍ ຊາຕຣູປໍ ໂລຫິຕງ຺ໂຄ ມສາຣຄລ຺ລໍ; ອຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາສມຸທ຺ເທ ສຕ຺ຕໂມ ອຈ຺ຉຣິໂຍ ອພ຺ຠຸໂຕ ຘມ຺ໂມ, ຍໍ ທິສ຺ວາ ທິສ຺ວາ ອສຸຣາ ມຫາສມຸທ຺ເທ ອຠິຣມນ຺ຕິ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາສມຸທ຺ໂທ ມຫຕໍ ຠູຕານໍ ອາວາໂສ. ຕຕ຺ຣິເມ ຠູຕາ ຕິມິ ຕິມິງ຺ຄໂລ ຕິມິຕິມິງ຺ຄໂລ[໔] ອສຸຣາ ນາຄາ ຄນ຺ຘພ຺ພາ. ສນ຺ຕິ ມຫາສມຸທ຺ເທ ໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕຠາວາ, ທ຺ວິໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕຠາວາ, ຕິໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕຠາວາ, ຈຕຸໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕຠາວາ, ປຎ຺ຈໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕຠາວາ. ຍມ຺ປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາສມຸທ຺ໂທ ມຫຕໍ ຠູຕານໍ ອາວາໂສ, ຕຕ຺ຣິເມ ຠູຕາ ຕິມິ ຕິມິງ຺ຄໂລ ຕິມິຕິມິງ຺ຄໂລ ອສຸຣາ ນາຄາ ຄນ຺ຘພ຺ພາ, ສນ຺ຕິ ມຫາສມຸທ຺ເທ ໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕຠາວາ ທ຺ວິໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕຠາວາ ฯເປฯ ປຎ຺ຈໂຍຊນ-ສຕິກາປິ ອຕ຺ຕຠາວາ; ອຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາສມຸທ຺ເທ ອຏ຺ຐໂມ ອຈ຺ຉຣິໂຍ ອພ຺ຠຸໂຕ ຘມ຺ໂມ, ຍໍ ທິສ຺ວາ ທິສ຺ວາ ອສຸຣາ ມຫາສມຸທ຺ເທ ອຠິຣມນ຺ຕິ. ອິເມ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຏ຺ຐ ມຫາສມຸທ຺ເທ ອຈ຺ຉຣິຍາ ອພ຺ຠຸຕາ ຘມ຺ມາ ເຍ ທິສ຺ວາ ທິສ຺ວາ ອສຸຣາ ມຫາສມຸທ຺ເທ ອຠິຣມນ຺ຕິ.

"ເອວເມວໍ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ອຏ຺ຐ ອຈ຺ຉຣິຍາ ອພ຺ຠຸຕາ ຘມ຺ມາ, ເຍ ທິສ຺ວາ ທິສ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ອຠິຣມນ຺ຕິ. ກຕເມ ອຏ຺ຐ?

ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຫາສມຸທ຺ໂທ ອນຸປຸພ຺ພນິນ຺ໂນ ອນຸປຸພ຺ພໂປໂຓ ອນຸປຸພ຺ພປພ຺ຠາໂຣ, ນ ອາຍຕເກເນວ ປປາໂຕ; ເອວເມວ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ອນຸປຸພ຺ພສິກ຺ຂາ ອນຸປຸພ຺ພກິຣິຍາ ອນຸປຸພ຺ພປຏິປທາ, ນ ອາຍຕເກເນວ ອຎ຺ຎາປຏິເວໂຘ. ຍມ຺ປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ອນຸປຸພ຺ພສິກ຺ຂາ ອນຸປຸພ຺ພກິຣິຍາ ອນຸປຸພ຺ພປຏິປທາ, ນ ອາຍຕເກເນວ ອຎ຺ຎາປຏິເວໂຘ; ອຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ປຐໂມ ອຈ຺ຉຣິໂຍ ອພ຺ຠຸໂຕ ຘມ຺ໂມ, ຍໍ ທິສ຺ວາ ທິສ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ອຠິຣມນ຺ຕິ.

---

໑. ໂລຫິຕງ຺ໂກ (ສີ, ອິ), ໂລຫິຕໂກ (?)

໔. ຕິມິ ຕິມິງ຺ຄໂລ ຕິມິຣປິງ຺ຄໂລ (ສີ, ອິ, ອໍ ໕-໔໐)

ເສຍ຺ຍຖາປິ, ភິກ຺ຂເວ, ມຫາສມຸທ຺ໂທ ຖິຕຘມ຺ໂມ ເວລំ ນາຕິວត຺តតិ ເອວເមວំ ໂຂ, ភិກ຺ຂເວ, ຍំ ມຍາ ສາວកានំ ສិក຺ខាបទំ បញ្ញត຺តំ តំ មម ສາວກា ជីវិតហេតុបិ នាតិក຺កមន຺តិ. ຍម຺បិ, ភិក຺ខវេ, មយា សាវកានំ សិក຺ខាបទំ បញ្ញត຺តំ តំ មម សាវកា ជីវិតហេតុបិ នាតិក຺កមន຺តិ; ອຍំ, ភិក຺ខវេ, ឥមស຺មិំ ធម຺មវិនយេ ទុតិយោ អច຺ឆរិយោ អព຺ភុតោ ធម຺មោ, យំ ទិស຺វា ទិស຺វា ភិក຺ខូ ឥមស຺មិំ ធម຺មវិនយេ អភិរមន຺តិ.

ເສຍ຺ຍຖາປິ, ភិក຺ខវេ, មហាសមុទ຺ទោ ន មតេន កុណបេន សំវសតិ; យំ ហោតិ មហាសមុទ຺ទេ មតំ កុណបំ តំ ខិប຺បមេវ តីរំ វាហេតិ, ថលំ ឧស຺សារេតិ; ឯវមេវំ ខោ, ភិក຺ខវេ, យោ សោ បុគ຺គលោ ទុស຺សីលោ បាបធម຺មោ អសុចិ សង຺កស຺សរសមាចារោ បដិច຺ឆន຺នកម຺មន຺តោ អស຺សមណោ សមណបដិញ຺ញោ អព຺រហ຺មចារី ព຺រហ຺មចារិបដិញ຺ញោ អន຺តោបូតិ អវស຺សុតោ កសម຺ពុជាតោ, ន តេន សង຺ឃោ សំវសតិ; អថ ខោ នំ ខិប຺បមេវ សន຺និបតិត຺វា ឧក຺ខិបតិ. កិញ຺ចាបិ សោ ហោតិ មជ຺ឈេ ភិក຺ខុសង຺ឃស຺ស និសិន຺នោ, អថ ខោ សោ អារកាវ សង຺ឃម຺ហា, សង຺ឃោ ច តេន. យម຺បិ, ភិក຺ខវេ, យោ សោ បុគ຺គលោ ទុស຺សីលោ បាបធម຺មោ អសុចិ សង຺កស຺សរសមាចារោ បដិច຺ឆន຺នកម຺មន຺តោ អស຺សមណោ សមណបដិញ຺ញោ អព຺រហ຺មចារី ព຺រហ຺មចារិបដិញ຺ញោ អន຺តោបូតិ អវស຺សុតោ កសម຺ពុជាតោ, ន តេន សង຺ឃោ សំវសតិ; ខិប຺បមេវ នំ សន຺និបតិត຺វា ឧក຺ខិបតិ. កិញ຺ចាបិ សោ ហោតិ មជ຺ឈេ ភិក຺ខុសង຺ឃស຺ស និសិន຺នោ, អថ ខោ សោ អារកាវ សង຺ឃម຺ហា, សង຺ឃោ ច តេន; អយំ, ភិក຺ខវេ, ឥមស຺មិំ ធម຺មវិនយេ តតិយោ អច຺ឆរិយោ អព຺ភុតោ ធម຺មោ, យំ ទិស຺វា ទិស຺វា ភិក຺ខូ ឥមស຺មិំ ធម຺មវិនយេ អភិរមន຺តិ.

ເສຍ຺ຍຖາປິ, ភិក຺ខវេ, យា កាចិ មហានទិយោ, សេយ຺យថីទំ គង຺គា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី តា មហាសមុទ຺ទំ បត຺វា ជហន຺តិ បុរិមានិ នាមគោត຺តានិ, 'មហាសមុទ຺ទោ'ត຺វេវ សង຺ខំ គច຺ឆន຺តិ; ឯវមេវំ ខោ, ភិក຺ខវេ, ចត຺តារោ វណ຺ណា ខត຺តិយា, ព຺រាហ຺មណា, វេស຺សា, សុទ຺ទា តេ តថាគតប຺បវេទិតេ ធម຺មវិនយេ អគារស຺មា អនគារិយំ បព຺ពជិត຺វា[1] ជហន຺តិ បុរិមានិ នាមគោត຺តានិ, 'សមណា សក຺យបុត຺តិយា'ត຺វេវ សង຺ខំ គច຺ឆន຺តិ. យម຺បិ, ភិក຺ខវេ, ចត຺តារោ វណ຺ណា ខត຺តិយា, ព຺រាហ຺មណា, វេស຺សា, សុទ຺ទា តេ តថាគតប຺បវេទិតេ ធម຺មវិនយេ អគារស຺មា

---

໑. បព຺ពជិតា (ក-សិ)

ອນຄາຣິຍໍ ປພຸພຊິຕຸວາ ຊຫນຸຕິ ປຸຣິມານິ ນາມໂຄຕຸຕານິ, 'ສມຓາ ສກຸຍປຸຕຸຕິຍາ'ເຕຸວວ ສງຂໍ ຄຈຸຉນຸຕິ; ອຍໍ, ພິກຸຂເວ, ອິມສຸມິ ຘມຸມວິນເຍ ຈຕຸຕຸໂຖ ອຈຸຉຣິໂຍ ອພຸຸໂຕ ຘມຸໂມ, ຍໍ ທິສຸວາ ທິສຸວາ ພິກຸຂູ ອິມສຸມິ ຘມຸມວິນເຍ ອພິຣມນຸຕິ.

"ເສຍຸຍຖາປິ, ພິກຸຂເວ, ຍາ ຈ ໂລເກ ສວນຸຕິໂຍ ມຫາສມຸທຸທໍ ອປຸເປນຸຕິ, ຍາ ຈ ອນຸຕລິກຸຂາ ຘາຣາ ປປຕນຸຕິ, ນ ເຕນ ມຫາສມຸທຸທສຸສ ອູນຕຸຕໍ ວາ ປູຣຕຸຕໍ ວາ ປຌຸຌາຍຕິ; ເອວເມວໍ ໂຂ, ພິກຸຂເວ, ພຫູ ເຈປິ ພິກຸຂູ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພຸພານຘາຕຸຍາ ປຣິນິພຸພາຍນຸຕິ, ນ ເຕນ ນິພຸພານຘາຕຸຍາ ອູນຕຸຕໍ ວາ ປູຣຕຸຕໍ ວາ ປຌຸຌາຍຕິ. ຍມຸປິ, ພິກຸຂເວ, ພຫູ ເຈປິ ພິກຸຂູ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພຸພານ-ຘາຕຸຍາ ປຣິນິພຸພາຍນຸຕິ, ນ ເຕນ ນິພຸພານຘາຕຸຍາ ອູນຕຸຕໍ ວາ ປູຣຕຸຕໍ ວາ ປຌຸຌາຍຕິ; ອຍໍ, ພິກຸຂເວ, ອິມສຸມິ ຘມຸມວິນເຍ ປຌຸຈໂມ ອຈຸຉຣິໂຍ ອພຸພຸໂຕ ຘມຸໂມ, ຍໍ ທິສຸວາ ທິສຸວາ ພິກຸຂູ ອິມສຸມິ ຘມຸມວິນເຍ ອພິຣມນຸຕິ.

"ເສຍຸຍຖາປິ, ພິກຸຂເວ, ມຫາສມຸທຸໂທ ເອກຣໂສ ໂລຓຣໂສ; ເອວເມວໍ ໂຂ, ພິກຸຂເວ, ອຍໍ ຘມຸມວິນໂຍ ເອກຣໂສ ວິມຸຕຸຕິຣໂສ. ຍມຸປິ, ພິກຸຂເວ, ອຍໍ ຘມຸມວິນໂຍ ເອກຣໂສ ວິມຸຕຸຕິຣໂສ; ອຍໍ, ພິກຸຂເວ, ອິມສຸມິ ຘມຸມວິນເຍ ຉຏຸໂຖ ອຈຸຉຣິໂຍ ອພຸພຸໂຕ ຘມຸໂມ, ຍໍ ທິສຸວາ ທິສຸວາ ພິກຸຂູ ອິມສຸມິ ຘມຸມວິນເຍ ອພິຣມນຸຕິ.

"ເສຍຸຍຖາປິ, ພິກຸຂເວ, ມຫາສມຸທຸໂທ ພຫຸຣຕໂນ ອເນກຣຕໂນ, ຕຕຸຣິມານິ ຣຕນານິ, ເສຍຸຍຖີທໍ ມຸຕຸຕາ ມຓິ ເວຬຸຣິໂຍ ສງໂຂ ສິລາ ປວາຬໍ ຣຊຕໍ ຊາຕຣູປໍ ໂລຫິຕງໂຄ ມສາຣຄລຸລໍ; ເອວເມວໍ ໂຂ, ພິກຸຂເວ, ອຍໍ ຘມຸມວິນໂຍ ພຫຸຣຕໂນ ອເນກຣຕໂນ; ຕຕຸຣິມານິ ຣຕນານິ, ເສຍຸຍຖີທໍ ຈຕຸຕາໂຣ ສຕິປຏຸຊານາ, ຈຕຸຕາໂຣ ສມຸມປຸປຘານາ, ຈຕຸຕາໂຣ ອິທຸຘິປາທາ, ປຌຸຈິນຸທຸຣິຍານິ, ປຌຸຈ ພລານິ, ສຕຸຕ ໂພຊຸຊງຄາ, ອຣິໂຍ ອຏຸຊງຄິໂກ ມຄຸໂຄ. ຍມຸປິ, ພິກຸຂເວ, ອຍໍ ຘມຸມວິນໂຍ ພຫຸຣຕໂນ ອເນກຣຕໂນ, ຕຕຸຣິມານິ ຣຕນານິ, ເສຍຸຍຖີທໍ ຈຕຸຕາໂຣ ສຕິປຏຸຊານາ, ຈຕຸຕາໂຣ ສມຸມປຸປຘານາ, ຈຕຸຕາໂຣ ອິທຸຘິປາທາ, ປຌຸຈິນຸທຸຣິຍານິ, ປຌຸຈ ພລານິ, ສຕຸຕ ໂພຊຸຊງຄາ, ອຣິໂຍ ອຏຸຊງຄິໂກ ມຄຸໂຄ; ອຍໍ, ພິກຸຂເວ, ອິມສຸມິ ຘມຸມວິນເຍ ສຕຸຕໂມ ອຈຸຉຣິໂຍ ອພຸພຸໂຕ ຘມຸໂມ, ຍໍ ທິສຸວາ ທິສຸວາ ພິກຸຂູ ອິມສຸມິ ຘມຸມວິນເຍ ອພິຣມນຸຕິ.

"ເສຍຸຍຖາປິ, ພິກຸຂເວ, ມຫາສມຸທຸໂທ ມຫຕໍ ພູຕານໍ ອາວາໂສ, ຕຕຸຣິເມ ພູຕາ ຕິມິ ຕິມິງຄໂລ ຕິມິຕິມິງຄໂລ ອສຸຣາ ນາຄາ ຄນຸຘພຸພາ ສນຸຕິ ມຫາສມຸທຸເທ

ໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕກາວາ ທ຺ວິໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕກາວາ ຕິໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕກາວາ ຈຕຸໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕກາວາ ປຎ຺ຈໂຍຊນສຕິກາປິ ອຕ຺ຕກາວາ; ເອວເມວໍ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຍໍ ຘມ຺ມວິນໂຍ ມຫຕໍ ຠູຕານໍ ອາວາໂສ; ຕຕ຺ຣິເມ ຠູຕາ ໂສຕາປນ຺ໂນ, ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍ ປຏິປນ຺ໂນ, ສກທາຄາມີ, ສກທາຄາມິຜລສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍ ປຏິປນ຺ໂນ, ອນາຄາມີ, ອນາຄາມິຜລສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍ ປຏິປນ຺ໂນ, ອຣຫາ, ອຣຫຕ຺ຕາຍ[1] ປຏິປນ຺ໂນ. ຍມ຺ປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຍໍ ຘມ຺ມວິນໂຍ ມຫຕໍ ຠູຕານໍ ອາວາໂສ, ຕຕ຺ຣິເມ ຠູຕາ ໂສຕາປນ຺ໂນ, ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍ ປຏິປນ຺ໂນ, ສກທາຄາມີ, ສກທາຄາມິຜລສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍ ປຏິປນ຺ໂນ, ອນາຄາມີ, ອນາຄາມິຜລສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍ ປຏິປນ຺ໂນ, ອຣຫາ, ອຣຫຕ຺ຕາຍ ປຏິປນ຺ໂນ; ອຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ອຏ຺ຐໂມ ອຈ຺ຉຣິໂຍ ອພ຺ຠຸໂຕ ຘມ຺ໂມ, ຍໍ ທິສ຺ວາ ທິສ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ອຠິຣມນ຺ຕິ. ອິເມ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ອຏ຺ຐ ອຈ຺ຉຣິຍາ ອພ຺ຠຸຕາ ຘມ຺ມາ, ເຍ ທິສ຺ວາ ທິສ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ອຠິຣມນ຺ຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* "ຉນ຺ນມຕິວສ຺ສຕິ, ວິວຏໍ ນາຕິວສ຺ສຕິ;
ຕສ຺ມາ ຉນ຺ນໍ ວິວເຣຖ, ເອວໍ ຕໍ ນາຕິວສ຺ສຕີຕິ. ປຎ຺ຈມໍ;

໖. ໂສຓສຸຕ຺ຕໍ

໔໖. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ອວນ຺ຕີສຸ ວິຫຣຕິ ກຸຣຣຆເຣ[2] ປວຕ຺ເຕ ປພ຺ພເຕ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ໂສໂຓ ອຸປາສໂກ ກຸຏິກຓ຺ໂຓ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກຈ຺ຈານສ຺ສ ອຸປຏ຺ຐາໂກ ໂຫຕິ.

ອຖ ໂຂ ໂສຓສ຺ສ ອຸປາສກສ຺ສ ກຸຏິກຓ຺ຓສ຺ສ ຣໂຫຄຕສ຺ສ ປຏິສລ຺ລີນສ຺ສ ເອວໍ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທິ "ຍຖາ ຍຖາ ໂຂ ອຍ຺ໂຍ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ ນຍິທໍ ສຸກຣໍ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຌາວສຕາ ເອກນ຺ຕປຣິປຸຓ຺ຓໍ ເອກນ຺ຕປຣິສຸທ຺ຘໍ ສງ຺ຂລິຂິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣິຕຸໍ. ຍໍນູນາຫໍ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ

---

໑. ອຣຫຕ຺ຕຜລສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍ (ສີ) * ຂຸ ໔-໗໑, ວິ ໔-໔໒໔, ວິ ໕-໒໖໖ ປີຏເກສຸປິ, ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໑໐໖) ເປຏໂກປເທເສປິ (໑໕)

໒. ກຸຣຸຣຆເຣ (ສ຺ຍາ, ວິ ໖-໒໙໖), ກຸລຆເຣ (ກ)

ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຈ຺ฉາເທຕ຺ວາ. ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ໂສໂຕ ອຸປາສໂກ ກຸຜິກຕ຺ໂຕ ເຍນາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກຈ຺ຈານໍ ອພິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ໂສໂຕ ອຸປາສໂກ ກຸຜິກຕ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກຈ຺ຈານໍ ເອຕທໂວຈ.

“ອິຘ ມຍ຺ຫໍ, ພນ຺ເຕ, ຣໂຫຄຕສ຺ສ ປຜິສລ຺ລີນສ຺ສ ເອວໍ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທິ ‘ຍຖາ ຍຖາ ໂຂ ອຍ຺ໂຍ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ ນຍິທໍ ສຸກຣໍ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຊາວສຕາ ເອກນ຺ຕປຣິປຸຕ຺ຕໍ ເອກນ຺ຕປຣິສຸທ຺ຘໍ ສງ຺ຂລິຂິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣິຕຸໍ. ຍໍນູນາຫໍ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຈ຺ฉາເທຕ຺ວາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍ’ນ຺ຕິ. ປພ຺ພາເຊຕຸ ມໍ, ພນ຺ເຕ, ອຍ຺ໂຍ ມຫາກຈ຺ຈາໂນຕິ.

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ໂສຕໍ ອຸປາສກໍ ກຸຜິກຕ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ທຸກ຺ກຣໍ ໂຂ, ໂສຕ, ຍາວຊີວໍ ເອກພຕ຺ຕໍ ເອກເສຍ຺ຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ. ອິງ຺ຘ ຕ຺ວໍ, ໂສຕ, ຕຕ຺ເຖວ ອາຄາຣິກພູໂຕ ສມາໂນ ພຸທ຺ຘານໍ ສາສນໍ ອນຸຍຸລ຺ຊ ກາລຍຸຕ຺ຕໍ ເອກພຕ຺ຕໍ ເອກເສຍ຺ຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕິ. ອຖ ໂຂ ໂສຕສ຺ສ ອຸປາສກສ຺ສ ກຸຜິກຕ຺ຕສ຺ສ ໂຍ ອໂຫສິ ປພ຺ພຊ຺ຊາພິສງ຺ຂາໂຣ ໂສ ປຜິປສ຺ສມ຺ພິ.

ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ฯເປฯ ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ໂສຕໍ ອຸປາສກໍ ກຸຜິກຕ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ທຸກ຺ກຣໍ ໂຂ, ໂສຕ, ຍາວຊີວໍ ເອກພຕ຺ຕໍ ເອກເສຍ຺ຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ. ອິງ຺ຘ ຕ຺ວໍ, ໂສຕ, ຕຕ຺ເຖວ ອາຄາຣິກພູໂຕ ສມາໂນ ພຸທ຺ຘານໍ ສາສນໍ ອນຸຍຸລ຺ຊ ກາລຍຸຕ຺ຕໍ ເອກພຕ຺ຕໍ ເອກເສຍ຺ຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕິ. ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ໂສຕສ຺ສ ອຸປາສກສ຺ສ ກຸຜິກຕ຺ຕສ຺ສ ໂຍ ອໂຫສິ ປພ຺ພຊ຺ຊາພິສງ຺ຂາໂຣ ໂສ ປຜິປສ຺ສມ຺ພິ.

ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ໂສຕສ຺ສ ອຸປາສກສ຺ສ ກຸຜິກຕ຺ຕສ຺ສ ຣໂຫຄຕສ຺ສ ປຜິສລ຺ລີນສ຺ສ ເອວໍ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທິ “ຍຖາ ຍຖາ ໂຂ ອຍ຺ໂຍ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ ນຍິທໍ ສຸກຣໍ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຊາວສຕາ ເອກນ຺ຕປຣິປຸຕ຺ຕໍ ເອກນ຺ຕປຣິສຸທ຺ຘ໌ ສງ຺ຂລິຂິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣິຕຸໍ. ຍໍນູນາຫໍ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຈ຺ฉາເທຕ຺ວາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍນ຺ຕິ.

ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ໂສໂຓ ອຸປາສໂກ ກຸຏິກຓ຺ໂຓ ເຍນາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກຈ຺ຈານໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ໂສໂຓ ອຸປາສໂກ ກຸຏິກຓ຺ໂຓ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກຈ຺ຈານໍ ເອຕທໂວຈ.

"ອິຘ ມຍ຺ຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຣໂຫຄຕສ຺ສ ປຏິສລ຺ລີນສ຺ສ ເອວໍ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທິ 'ຍຖາ ຍຖາ ໂຂ ອຍ຺ໂຍ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ ນຍິທໍ ສຸກຣໍ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຌາວສຕາ ເອກນ຺ຕປຣິປຸຓ຺ຓໍ ເອກນ຺ຕປຣິສຸທ຺ຘໍ ສງ຺ຂລິຂິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣິຕຸໍ. ຍໍນູນາຫໍ ເກສມ຺ສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍ'ນ຺ຕິ. ປພ຺ພາເຊຕຸ ມໍ, ຠນ຺ເຕ, ອຍ຺ໂຍ ມຫາກຈ຺ຈາໂນຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ໂສຓໍ ອຸປາສກໍ ກຸຏິກຓ຺ຓໍ ປພ຺ພາເຊສິ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອວນ຺ຕິ ທກ຺ຂິຓາປໂຖ[໑] ອປ຺ປຠິກ຺ຂຸໂກ ໂຫຕິ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ຕິຓ຺ຓໍ ວສ຺ສານໍ ອຈ຺ຈເຍນ ກິຈ຺ເຉນ ກສິເຣນ ຕໂຕ ຕໂຕ ທສວຄ຺ຄໍ ຠິກ຺ຂຸສໍຆໍ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ໂສຓໍ ອຸປສມ຺ປາເທສິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ໂສຓສ຺ສ ວສ຺ສໍວຸຏ຺ຐສ຺ສ[໔] ຣໂຫຄຕສ຺ສ ປຏິສລ຺ລີນສ຺ສ ເອວໍ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທິ "ນ ໂຂ ເມ ໂສ ຠຄວາ ສມ຺ມຸຂາ ທິຏ຺ໂຐ, ອປິ ຈ ສຸໂຕເຍວ ເມ ໂສ ຠຄວາ 'ອີທິໂສ ຈ ອີທິໂສ ຈາ'ຕິ. ສເຈ ມໍ ອຸປຊ຺ຌາໂຍ ອນຸຊາເນຍ຺ຍ, ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຫໍ ຕໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ທສ຺ສນາຍ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ໂສໂຓ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ປຏິສລ຺ລານາ ວຸຏ຺ຐິໂຕ ເຍນາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກຈ຺ຈານໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ໂສໂຓ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກຈ຺ຈານໍ ເອຕທໂວຈ.

"ອິຘ ມຍ຺ຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຣໂຫຄຕສ຺ສ ປຏິສລ຺ລີນສ຺ສ ເອວໍ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທິ 'ນ ໂຂ ເມ ໂສ ຠຄວາ ສມ຺ມຸຂາ ທິຏ຺ໂຐ, ອປິ ຈ ສຸໂຕເຍວ ເມ ໂສ ຠຄວາ ອີທິໂສ ຈ ອີທິໂສ ຈາ'ຕິ. ສເຈ ມໍ ອຸປຊ຺ຌາໂຍ ອນຸຊາເນຍ຺ຍ, ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຫໍ

---

໑. ອວນ຺ຕິ ທກ຺ຂິຓປໂຖ (ສີ)

໔. ວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖສ຺ສ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)

ຕໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ທສ຺ສນາຍ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘນ຺ຕິ ( ).[໑]

"ສາຘຸ ສາຘຸ, ໂສຓ; ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວໍ, ໂສຓ, ຕໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ທສ຺ສນາຍ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘໍ.[໔] ທກ຺ຂິສ຺ສສິ ຕ຺ວໍ, ໂສຓ, ຕໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ປາສາທິກໍ ປສາທນີຍໍ ສນ຺ຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ສນ຺ຕມານສໍ ອຸຕ຺ຕມທມຖສມຖມນຸປ຺ປຕ຺ຕໍ ທນ຺ຕໍ ຄຸຕ຺ຕໍ ຍຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ນາຄໍ. ທິສ຺ວານ ມມ ວຈເນນ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທາຫິ, ອປ຺ປາພາຘໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລຫຸຏ຺ຐານໍ ພລໍ ຜາສຸວິຫາຣໍ[໕] ປຸຈ຺ຉ 'ອຸປຊ຺ຌາໂຍ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕິ, ອປ຺ປາພາຘໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລຫຸຏ຺ຐານໍ ພລໍ ຜາສຸວິຫາຣໍ[໕] ປຸຈ຺ຉຕີ'ຕິ.

"ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ໂສໂຓ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກຈ຺ຈານສ຺ສ ຠາສິຕໍ ອຠິນນ຺ທິຕ຺ວາ ອນຸໂມທິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກຈ຺ຈານໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ເສນາສນໍ ສໍສາເມຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ເຍນ ສາວຕ຺ຖິ ເຕນ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກາມິ. ອນຸປຸພ຺ເພນ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ເຍນ ສາວຕ຺ຖິ ເຊຕວນໍ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາໂມ, ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ, ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ໂສໂຓ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອຸປຊ຺ຌາໂຍ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕິ, ອປ຺ປາພາຘໍ ອປ຺ປາຕງ຺ກໍ ລຫຸຏ຺ຐານໍ ພລໍ ຜາສຸວິຫາຣໍ[໕] ປຸຈ຺ຉຕີຕິ.

"ກຈ຺ຈິ, ຠິກ຺ຂຸ, ຂມນີຍໍ, ກຈ຺ຈິ ຍາປນີຍໍ, ກຈ຺ຈິສິ ອປ຺ປກິລມເຖນ ອທ຺ຘານໍ ອາຄໂຕ, ນ ຈ ປິຓ຺ຑເກນ ກິລນ຺ໂຕສີຕິ? "ຂມນີຍໍ ຠຄວາ, ຍາປນີຍໍ ຠຄວາ, ອປ຺ປກິລມເຖນ ຈາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ອທ຺ຘານໍ ອາຄໂຕ, ນ ປິຓ຺ຑເກນ ກິລນ຺ໂຕມ຺ຫີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ອິມສ຺ສານນ຺ທ, ອາຄນ຺ຕຸກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ເສນາສນໍ ປຎ຺ຎາເປຫີຕິ ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ຍສ຺ສ ໂຂ ມໍ ຠຄວາ ອາຓາເປຕິ 'ອິມສ຺ສານນ຺ທ, ອາຄນ຺ຕຸກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ເສນາສນໍ ປຎ຺ຎາເປຫີ'ຕິ, ອິຈ຺ຉຕິ ຠຄວາ ເຕນ ຠິກ຺ຂຸນາ ສທ຺ຘິໍ

໑. (ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຫໍ ຠນ຺ເຕ ຕໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ທສ຺ສນາຍ ອຣຫນ຺ຕໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘໍ, ສເຈ ມໍ ອຸປຊ຺ຌາໂຍ ອນຸຊານາຕີຕິ) (ວິ ໕-໔໗໕)

໔. ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘນ຺ຕິ (ສພ຺ພຕ຺ຖ)

໕. ຜາສຸວິຫາຣຎ຺ຈ (ສີ)

ເອກວິຫາເຣ ວຕ຺ຖຸໍ, ອິຈ຺ຉຕິ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມຕາ ໂສເຓນ ສທ຺ຘິໍ ເອກວິຫາເຣ ວຕ຺ຖຸນ຺ຕິ. ຍສ຺ມິໍ ວິຫາເຣ ຠຄວາ ວິຫຣຕິ, ຕສ຺ມິໍ ວິຫາເຣ ອາຍສ຺ມໂຕ ໂສຓສ຺ສ ເສນາສນໍ ປຎ຺ຎາເປສິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ພຫຸເທວ ຣຕ຺ຕິໍ ອຊ຺ໂຌກາເສ ນິສຊ຺ຊາຍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ປາເທ ປກ຺ຂາເລຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ປາວິສິ. ອາຍສ຺ມາປິ ໂຂ ໂສໂຓ ພຫຸເທວ ຣຕ຺ຕິໍ ອຊ຺ໂຌກາເສ ນິສຊ຺ຊາຍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ປາເທ ປກ຺ຂາເລຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ປາວິສິ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຣຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຈູສສມຍໍ ປຈ຺ຈຸຏ຺ຐາຍ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ໂສຓໍ ອຊ຺ເຌສິ "ປຏິຠາຕຸ ຕໍ ຠິກ຺ຂຸ ຘມ຺ໂມ ຠາສິຕຸນ຺ຕິ.

"ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ໂສໂຓ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ * ໂສຬສ ອຏ຺ຐກວຄ຺ຄິການິ ສພ຺ພາເນວ ສເຣນ ອຠຓິ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມໂຕ ໂສຓສ຺ສ ສຣຠຎ຺ຎປຣິໂຍສາເນ ອພ຺ຠນຸໂມທິ "ສາຘຸ ສາຘຸ, ຠິກ຺ຂຸ, ສຸຄ຺ຄຫິຕານິ ເຕ, ຠິກ຺ຂຸ, ໂສຬສ ອຏ຺ຐກວຄ຺ຄິການິ ສຸມນສິກຕານິ ສູປຘາຣິຕານິ, ກລ຺ຍາຓິຍາສິ[໑] ວາຈາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ວິສ຺ສຏ຺ຐາຍ ອເນລຄລາຍ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວິຎ຺ຎາປນິຍາ. ກຕິວສ຺ໂສສິ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂູຕິ? "ເອກວສ຺ໂສ ອຫໍ ຠຄວາຕິ. "ກິສ຺ສ ປນ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ເອວໍ ຈິຣໍ ອກາສີຕິ? "ຈິຣໍ ທິຏ຺ໂຐ[໒] ເມ, ຠນ຺ເຕ, ກາເມສຸ ອາທີນໂວ; ອປິ ຈ ສມ຺ພາໂຘ ຆຣາວາໂສ ພຫຸກິຈ຺ໂຈ ພຫຸກຣຓີໂຍຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ທິສ຺ວາ ອາທີນວໍ ໂລເກ, ຎຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ນິຣູປຘິໍ;
ອຣິໂຍ ນ ຣມຕິ ປາເປ, ປາເປ ນ ຣມຕີ ສຸຈີຕິ. ຉຏ຺ຐໍ;

໗. ກງ຺ຂາເຣວຕສຸຕ຺ຕໍ

໔໗. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ກງ຺ຂາເຣວໂຕ ຠຄວໂຕ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິຘາຍ ອຕ຺ຕໂນ ກງ຺ຂາວິຕຣຓວິສຸທ຺ຘິໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາໂນ.

---

໑. ກລ຺ຍາຓິຍາ ຈ (ກ), ກລ຺ຍາຓິຍາ ຈາສິ (?)

* ຂຸ ໒-໒໐໕ ປິຏກາທີສຸ.

໒. ຈິຣທິຏ຺ໂຐ (ສີ)

ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ກງ຺ຂາເຣວຕໍ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິຘາຍ ອຕ຺ຕໂນ ກງ຺ຂາວິຕຣຓວິສຸທ຺ຘິໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມານໍ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ

“ຍາ ກາຈິ ກງ຺ຂາ ອິຘ ວາ ຫຸຣໍ ວາ,
ສກເວທິຍາ ວາ ປຣເວທິຍາ ວາ;
ເຍ ຌາຍິໂນ ຕາ ປຊຫນ຺ຕິ ສພ຺ພາ,
ອາຕາປິໂນ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣນ຺ຕາຕິ. ສຕ຺ຕມໍ;

໘. ສໍຆເຠທສຸຕ຺ຕໍ

໔໘. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣຕິ ເວຬຸວເນ ກລນ຺ທກນິວາເປ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຕທຫຸໂປສເຖ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຣາຊຄຫໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ເທວທຕ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ຣາຊຄເຫ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕໍ. ທິສ຺ວານ ເຍນາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ເອຕທໂວຈ “ອຊ຺ຊຕ຺ເຄ ທານາຫໍ, ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ, ອຎ຺ຎຕ຺ເຣວ ຠຄວຕາ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ຠິກ຺ຂຸສໍຆາ ອຸໂປສຖໍ ກຣິສ຺ສາມິ ສໍຆກມ຺ມານິ ຈາຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຣາຊຄເຫ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ໂຕ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ.

“ອິທາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຣາຊຄຫໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ມໍ, ຠນ຺ເຕ, ເທວທຕ຺ໂຕ ຣາຊຄເຫ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕໍ. ທິສ຺ວານ ເຍນາຫໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມໍ ເອຕທໂວຈ ‘ອຊ຺ຊຕ຺ເຄ ທານາຫໍ, ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ, ອຎ຺ຎຕ຺ເຣວ ຠຄວຕາ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ຠິກ຺ຂຸສໍຆາ ອຸໂປສຖໍ ກຣິສ຺ສາມິ ສໍຆກມ຺ມານິ ຈາ’ຕິ. ອຊ຺ຊ, ຠນ຺ເຕ, ເທວທຕ຺ໂຕ ສໍຆໍ ຠິນ຺ທິສ຺ສຕິ, ອຸໂປສຖຎ຺ຈ ກຣິສ຺ສຕິ ສໍຆກມ຺ມານິ ຈາຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ສຸກຣໍ ສາຘຸນາ ສາຘຸ, ສາຘຸ ປາເປນ ທຸກ຺ກຣໍ.[໑]
ປາປໍ ປາເປນ ສຸກຣໍ, ປາປມຣິເຍຫິ ທຸກ຺ກຣນ຺ຕິ. ອຏ຺ຐມໍ;

໙. ສຘາຍມານສຸຕ຺ຕໍ

໔໙. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ໂກສເລສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣຕິ ມຫຕາ ຠິກ຺ຂຸສໍເຄນ ສທ຺ຘິໍ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມ຺ພຫຸລາ ມາຓວກາ ຠຄວໂຕ ອວິທູເຣ ສຘາຍມານຣູປາ[໘] ອຕິກ຺ກມນ຺ຕິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ສມ຺ພຫຸເລ ມາຓວເກ ອວິທູເຣ ສຘາຍມານຣູເປ ອຕິກ຺ກນ຺ເຕ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ປຣິມຸຏ຺ຐາ ປຓ຺ຑິຕາຠາສາ, ວາຈາໂຄຈຣຠາຓິໂນ;
ຍາວິຈ຺ຉນ຺ຕິ ມຸຂາຍາມໍ, ເຍນ ນີຕາ ນ ຕໍ ວິທູຕິ. ນວມໍ;

໑໐. ຈູຬປນ຺ຖກສຸຕ຺ຕໍ

໕໐. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ຈູຬປນ຺ຖໂກ[໙] ຠຄວໂຕ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິຘາຍ ປຣິມຸຂໍ ສຕິໍ ອຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ຈູຬປນ຺ຖກໍ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິຘາຍ ປຣິມຸຂໍ ສຕິໍ ອຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

---

໑. ສຸກຣໍ ສາຘຸນາ ສາຘຸໍ, ສາຘຸໍ ປາເປນ ທຸກ຺ກຣໍ (ກ) ວິ ໔-໙໒໑ ປິຏ຺ເກປິ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ.
໘. ສທ຺ທາຍມານຣູປາ (ສ຺ຍາ, ອິ, ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ປາຐນ຺ຕຣໍ.), ປຖາຍມານຣູປາ (ກ), ວຘາຍມານຣູປາ (ກ-ສີ, ກ-ອຏ຺ຐ), ສທ຺ຘາຍມານຣູປາ (?) ສທ຺ຘຸຘາຕຸຍາ ສຘຸຘາຕຸຍາ ວາ ສິທ຺ຘມິຫນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.
໙. ຈຸລ຺ລປນ຺ຖໂກ (ສີ), ຈູລປນ຺ຖໂກ (ອິ)

“ກິເຕນ ກາເຍນ ກິເຕນ ເຈຕສາ,
ຕິຏ຺ຐໍ ນິສິນ຺ໂນ ອຸທ ວາ ສຍາໂນ;
ເອຕໍ [1] ສຕີ ຠິກ຺ຂຸ ອຘິຏ຺ຐຫາໂນ,
ລເຠຖ ປຸພ຺ພາປຣິຍໍ ວິເສສໍ;
ລທ຺ຘານ ປຸພ຺ພາປຣິຍໍ ວິເສສໍ,
ອທສ຺ສນໍ ມຈ຺ຈຸຣາຊສ຺ສ ຄຈ຺ເຉຕິ. ທສມໍ;

ໂສຓວຄ຺ໂຄ [4] ປຎ຺ຈໂມ.

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ

ປິໂຍ ອປ຺ປາຍຸກາ ກຸຏ຺ຐີ, ກຸມາຣກາ ອຸໂປສໂຖ;
ໂສໂຓ ຈ ເຣວໂຕ ເຠໂທ, ສຘາຍ ປນ຺ຖເກນ ຈາຕິ.

໖. ຊຈ຺ຈນ຺ຘວຄ຺ໂຄ

໑. ອາຍຸສງ຺ຂາໂຣສ຺ສຊ຺ຊນສຸຕ຺ຕໍ

໕໑. * ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ເວສາລິຍໍ ວິຫຣຕິ ມຫາວເນ ກູຏາຄາຣສາລາຍໍ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ເວສາລຶ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ. ເວສາລິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ຄຓ຺ຫາຫິ, ອານນ຺ທ, ນິສີທນໍ. ເຍນ ຈາປາລໍ [2] ເຈຕິຍໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິສ຺ສາມ ທິວາວິຫາຣາຍາຕິ.

“ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ນິສີທນໍ ອາທາຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ປິຏ຺ຐິໂຕ ປິຏ຺ຐິໂຕ ອນຸພນ຺ຘິ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເຍນ ຈາປາລໍ ເຈຕິຍໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອາສເນ ນິສີທິ. ນິສຊ຺ຊ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ.

“ຣມຓີຍາ, ອານນ຺ທ, ເວສາລີ; ຣມຓີຍໍ ອຸເທນໍ ເຈຕິຍໍ; ຣມຓີຍໍ ໂຄຕມກໍ ເຈຕິຍໍ; ຣມຓີຍໍ ສຕ຺ຕມ຺ພໍ ເຈຕິຍໍ; ຣມຓີຍໍ ພຫຸປຸຕ຺ຕໍ ເຈຕິຍໍ; ຣມຓີຍໍ ສາຣນ຺ທທໍ

---

໑. ເອວໍ (ກ)
໒. ປາວາລໍ (ສ຺ຍາ)
໔. ໂສຓຕ຺ເຖຣວຄ຺ໂຄ (ສ຺ຍາ, ກໍ, ກ) ມຫາວຄ຺ໂຄ (ອຏ຺ຐກຖາຍ ສເມຕິ)
* ທີ ໔-໘໐, ສໍ ໕-໔໒໐, ອໍ ໕-໑໔໘ ປິຏເກສຸ.

ເຈຕິຍໍ; ຣມຓີຍໍ ຈາປາລໍ ເຈຕິຍໍ. ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ, ອານນ຺ທ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ອິທ຺ຘິປາທາ ຠາວິຕາ ພຫຸລີກຕາ ຍານີກຕາ ວຕ຺ຖຸກຕາ ອນຸຏ຺ຐິຕາ ປຣິຈິຕາ ສຸສມາຣທ຺ຘາ, ໂສ ອາກງ຺ຂມາໂນ ( ) [໑] ກປ຺ປໍ ວາ ຕິຏ຺ເຐຍ຺ຍ ກປ຺ປາວເສສໍ ວາ. ຕຖາຄຕສ຺ສ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ອິທ຺ຘິປາທາ ຠາວິຕາ ພຫຸລີກຕາ ຍານີກຕາ ວຕ຺ຖຸກຕາ ອນຸຏ຺ຐິຕາ ປຣິຈິຕາ ສຸສມາຣທ຺ຘາ. ອາກງ຺ຂມາໂນ, ອານນ຺ທ, ຕຖາຄໂຕ ກປ຺ປໍ ວາ ຕິຏ຺ເຐຍ຺ຍ ກປ຺ປາວເສສໍ ວາຕິ.

ເອວມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຠຄວຕາ ໂອຬາຣິເກ ນິມິຕ຺ເຕ ກຍິຣມາເນ, ໂອຬາຣິເກ ໂອຠາເສ ກຍິຣມາເນ, ນາສກ຺ຂິ ປຏິວິຊ຺ຌິຕຸໍ; ນ ຠຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິ "ຕິຏ຺ຐຕຸ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ກປ຺ປໍ; ຕິຏ຺ຐຕຸ ສຸຄໂຕ ກປ຺ປໍ ພຫຸຊນຫິຕາຍ ພຫຸຊນສຸຂາຍ ໂລການຸກມ຺ປາຍ ອຕ຺ຖາຍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍ ເທວມນຸສ຺ສານນ຺ຕິ, ຍຖາ ຕໍ ມາເຣນ ປຣິຍຸຏ຺ຐິຕຈິຕ຺ໂຕ. ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ຯເປຯ ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ.

"ຣມຓີຍາ, ອານນ຺ທ, ເວສາລີ; ຣມຓີຍໍ ອຸເທນໍ ເຈຕິຍໍ; ຣມຓີຍໍ ໂຄຕມກໍ ເຈຕິຍໍ; ຣມຓີຍໍ ສຕ຺ຕມ຺ພໍ ເຈຕິຍໍ; ຣມຓີຍໍ ພຫຸປຸຕ຺ຕໍ ເຈຕິຍໍ; ຣມຓີຍໍ ສາຣນ຺ທທໍ ເຈຕິຍໍ; ຣມຓີຍໍ ຈາປາລໍ ເຈຕິຍໍ. ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ, ອານນ຺ທ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ອິທ຺ຘິປາທາ ຠາວິຕາ ພຫຸລີກຕາ ຍານີກຕາ ວຕ຺ຖຸກຕາ ອນຸຏ຺ຐິຕາ ປຣິຈິຕາ ສຸສມາຣທ຺ຘາ, ໂສ ອາກງ຺ຂມາໂນ ກປ຺ປໍ ວາ ຕິຏ຺ເຐຍ຺ຍ ກປ຺ປາວເສສໍ ວາ. ຕຖາຄຕສ຺ສ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ອິທ຺ຘິປາທາ ຠາວິຕາ ພຫຸລີກຕາ ຍານີກຕາ ວຕ຺ຖຸກຕາ ອນຸຏ຺ຐິຕາ ປຣິຈິຕາ ສຸສມາຣທ຺ຘາ. ອາກງ຺ຂມາໂນ, ອານນ຺ທ, ຕຖາຄໂຕ ກປ຺ປໍ ວາ ຕິຏ຺ເຐຍ຺ຍ ກປ຺ປາວເສສໍ ວາຕິ.

ເອວມ຺ປິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຠຄວຕາ ໂອຬາຣິເກ ນິມິຕ຺ເຕ ກຍິຣມາເນ, ໂອຬາຣິເກ ໂອຠາເສ ກຍິຣມາເນ, ນາສກ຺ຂິ ປຏິວິຊ຺ຌິຕຸໍ; ນ ຠຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິ "ຕິຏ຺ຐຕຸ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ກປ຺ປໍ; ຕິຏ຺ຐຕຸ ສຸຄໂຕ ກປ຺ປໍ ພຫຸຊນຫິຕາຍ ພຫຸຊນສຸຂາຍ ໂລການຸກມ຺ປາຍ ອຕ຺ຖາຍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍ ເທວມນຸສ຺ສານນ຺ຕິ, ຍຖາ ຕໍ ມາເຣນ ປຣິຍຸຏ຺ຐິຕຈິຕ຺ໂຕ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວໍ, ອານນ຺ທ, ຍສ຺ສທານິ ກາລໍ ມລ຺ລສີຕິ. "ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ

---

໑. (ອານນ຺ທ) (ກ)

ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ອວິທູເຣ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສີທິ.

ອຖ ໂຂ ມາໂຣ ປາປິມາ, ອຈິຣປກ຺ກນ຺ເຕ ອາຍສ຺ມນ຺ເຕ ອານນ຺ເທ, ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ເອກມນ຺ຕໍ ຐິໂຕ ໂຂ ມາໂຣ ປາປິມາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ.

"ປຣິນິພ຺ພາຕຸທານິ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ; ປຣິນິພ຺ພາຕຸ ສຸຄໂຕ; ປຣິນິພ຺ພານກາໂລ ທານິ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວໂຕ. ຠາສິຕາ ໂຂ ປເນສາ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວຕາ ວາຈາ 'ນ ຕາວາຫໍ, ປາປິມ, ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມິ ຍາວ ເມ ຠິກ຺ຂູ ນ ສາວກາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ ວິຍຕ຺ຕາ ວິນີຕາ ວິສາຣທາ[໑] ພຫຸສ຺ສຸຕາ ຘມ຺ມຘຣາ ຘມ຺ມານຸຘມ຺ມປ຺ປຏິປນ຺ນາ ສາມີຈິປ຺ປຏິປນ຺ນາ ອນຸຘມ຺ມຈາຣິໂນ, ສກໍ ອາຈຣິຍກໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິ ເທເສສ຺ສນ຺ຕິ ປຎ຺ຎເປສ຺ສນ຺ຕິ ປຏ຺ຐເປສ຺ສນ຺ຕິ ວິວຣິສ຺ສນ຺ຕິ ວິຠຊິສ຺ສນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕານີກຣິສ຺ສນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ປຣປ຺ປວາທໍ ສຫຘມ຺ເມນ ສຸນິຄ຺ຄຫິຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສປ຺ປາຏິຫາຣິຍໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສນ຺ຕີ'ຕິ. ເອຕຣຫິ ໂຂ ປນ, ຠນ຺ເຕ[໔] ຠິກ຺ຂູ ຠຄວໂຕ ສາວກາ ວິຍຕ຺ຕາ ວິນີຕາ ວິສາຣທາ ພຫຸສ຺ສຸຕາ ຘມ຺ມຘຣາ ຘມ຺ມານຸຘມ຺ມປ຺ປຏິປນ຺ນາ ສາມີຈິປ຺ປຏິປນ຺ນາ ອນຸຘມ຺ມຈາຣິໂນ ສກໍ ອາຈຣິຍກໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕິ ເທເສນ຺ຕິ ປຎ຺ຎເປນ຺ຕິ ປຏ຺ຐເປນ຺ຕິ ວິວຣນ຺ຕິ ວິຠຊນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕານີກໂຣນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ປຣປ຺ປວາທໍ ສຫຘມ຺ເມນ ສຸນິຄ຺ຄຫິຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສປ຺ປາຏິຫາຣິຍໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕິ. ປຣິນິພ຺ພາຕຸທານິ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ; ປຣິນິພ຺ພາຕຸ ສຸຄໂຕ; ປຣິນິພ຺ພານກາໂລ ທານິ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວໂຕ.

"ຠາສິຕາ ໂຂ ປເນສາ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວຕາ ວາຈາ 'ນ ຕາວາຫໍ, ປາປິມ, ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມິ ຍາວ ເມ ຠິກ຺ຂຸນິໂຍ ນ ສາວິກາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ ວິຍຕ຺ຕາ ວິນີຕາ ວິສາຣທາ ພຫຸສ຺ສຸຕາ ຘມ຺ມຘຣາ ຘມ຺ມານຸຘມ຺ມປ຺ປຏິປນ຺ນາ ສາມີຈິປ຺ປຏິປນ຺ນາ ອນຸຘມ຺ມຈາຣິນິໂຍ ສກໍ ອາຈຣິຍກໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິ ເທເສສ຺ສນ຺ຕິ ປຎ຺ຎເປສ຺ສນ຺ຕິ ປຏ຺ຐເປສ຺ສນ຺ຕິ ວິວຣິສ຺ສນ຺ຕິ ວິຠຊິສ຺ສນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕານີກຣິສ຺ສນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ປຣປ຺ປວາທໍ ສຫຘມ຺ເມນ ສຸນິຄ຺ຄຫິຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສປ຺ປາຏິຫາຣິຍໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສນ຺ຕີ'ຕິ. ເອຕຣຫິ ໂຂ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ຠິກ຺ຂຸນິໂຍ ຠຄວໂຕ ສາວິກາ ວິຍຕ຺ຕາ ວິນີຕາ ວິສາຣທາ ພຫຸສ຺ສຸຕາ ຘມ຺ມຘຣາ ຘມ຺ມານຸຘມ຺ມປ຺-ປຏິປນ຺ນາ ສາມີຈິປ຺ປຏິປນ຺ນາ ອນຸຘມ຺ມຈາຣິນິໂຍ ສກໍ ອາຈຣິຍກໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ

໑. ວິສາຣທາ ປຕ຺ຕໂຍຄກ຺ເຂມາ (ອໍ ໕-໑໓໐), ວິສາຣທປ຺ປຕ຺ຕາ ໂຍຄກ຺ເຂມາ (ສີ, ອິ, ກ), ວິສາຣທປ຺ປຕ຺ຕາ ໂຍຄກ຺ເຂມກາມາ (ສ຺ຍາ) ທີ ໔-໗໗ ປິຏເກປິ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ.

໔. ສນ຺ຕິ ໂຂ ປນ ຠນ຺ເຕ ເອຕຣຫິ (ສີ, ອິ, ສໍ ໕-໔໔໗)

ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕິ ເທເສນ຺ຕິ ປຎ຺ຎເປນ຺ຕິ ປຏ຺ຖເປນ຺ຕິ ວິວຣນ຺ຕິ ວິພຊນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕານີກໂຣນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ປຣປ຺ປວາທໍ ສຫທ຺ມເຍນ ສຸນິຄ຺ຄຫີຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສປ຺ປາຏິຫາຣິຍໍ ທ຺ມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕິ. ປຣິນິພ຺ພາຕຸທານິ, ພນ຺ເຕ, ພຄວາ; ປຣິນິພ຺ພາຕຸ ສຸຄໂຕ; ປຣິນິພ຺ພານກາໂລທານິ, ພນ຺ເຕ, ພຄວໂຕ.

“ພາສິຕາ ໂຂ ປເນສາ, ພນ຺ເຕ, ພຄວຕາ ວາຈາ ‘ນ ຕາວາຫໍ, ປາປິມ, ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມິ ຍາວ ເມ ອຸປາສກາ ນ ສາວກາ ພວິສ຺ສນ຺ຕິ ວິຍຕ຺ຕາ ວິນີຕາ ວິສາຣທາ ພຫຸສ຺ສຸຕາ ທ຺ມ຺ມທຣາ ທ຺ມ຺ມານຸທ຺ມ຺ມປ຺ປຏິປນ຺ນາ ສາມີຈິປ຺ປຏິປນ຺ນາ ອນຸທ຺ມ຺ມຈາຣິໂນ ສກໍ ອາຈຣິຍກໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິ ເທເສສ຺ສນ຺ຕິ ປຎ຺ຎເປສ຺ສນ຺ຕິ ປຏ຺ຖເປສ຺ສນ຺ຕິ ວິວຣິສ຺ສນ຺ຕິ ວິພຊິສ຺ສນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕານີກຣິສ຺ສນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ປຣປ຺ປວາທໍ ສຫທ຺ມເຍນ ສຸນິຄ຺ຄຫີຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສປ຺ປາຏິຫາຣິຍໍ ທ຺ມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສນ຺ຕີ’ຕິ. ເອຕຣຫິ ໂຂ ປນ, ພນ຺ເຕ, ອຸປາສກາ ພຄວໂຕ ສາວກາ ວິຍຕ຺ຕາ ວິນີຕາ ວິສາຣທາ ພຫຸສ຺ສຸຕາ ທ຺ມ຺ມທຣາ ທ຺ມ຺ມານຸທ຺ມ຺ມປ຺ປຏິປນ຺ນາ ສາມີຈິປ຺ປຏິປນ຺ນາ ອນຸທ຺ມ຺ມຈາຣິໂນ ສກໍ ອາຈຣິຍກໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕິ ເທເສນ຺ຕິ ປຎ຺ຎເປນ຺ຕິ ປຏ຺ຖເປນ຺ຕິ ວິວຣນ຺ຕິ ວິພຊນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕານີກໂຣນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ປຣປ຺ປວາທໍ ສຫທ຺ມເຍນ ສຸນິຄ຺ຄຫີຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສປ຺ປາຏິຫາຣິຍໍ ທ຺ມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕິ ປຣິນິພ຺ພາຕຸທານິ, ພນ຺ເຕ, ພຄວາ; ປຣິນິພ຺ພາຕຸ ສຸຄໂຕ; ປຣິນິພ຺ພານກາໂລທານິ, ພນ຺ເຕ, ພຄວໂຕ.

“ພາສິຕາ ໂຂ ປເນສາ, ພນ຺ເຕ, ພຄວຕາ ວາຈາ ‘ນ ຕາວາຫໍ, ປາປິມ, ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມິ ຍາວ ເມ ອຸປາສິກາ ນ ສາວິກາ ພວິສ຺ສນ຺ຕິ ວິຍຕ຺ຕາ ວິນີຕາ ວິສາຣທາ ພຫຸສ຺ສຸຕາ ທ຺ມ຺ມທຣາ ທ຺ມ຺ມານຸທ຺ມ຺ມປ຺ປຏິປນ຺ນາ ສາມີຈິປ຺ປຏິປນ຺ນາ ອນຸທ຺ມ຺ມຈາຣິນິໂຍ ສກໍ ອາຈຣິຍກໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິ ເທເສສ຺ສນ຺ຕິ ປຎ຺ຎເປສ຺ສນ຺ຕິ ປຏ຺ຖເປສ຺ສນ຺ຕິ ວິວຣິສ຺ສນ຺ຕິ ວິພຊິສ຺ສນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕານີກຣິສ຺ສນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ປຣປ຺ປວາທໍ ສຫທ຺ມເຍນ ສຸນິຄ຺ຄຫີຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສປ຺ປາຏິຫາຣິຍໍ ທ຺ມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສນ຺ຕີ’ຕິ. ເອຕຣຫິ ໂຂ ປນ, ພນ຺ເຕ, ອຸປາສິກາ ພຄວໂຕ ສາວິກາ ວິຍຕ຺ຕາ ວິນີຕາ ວິສາຣທາ ພຫຸສ຺ສຸຕາ ທ຺ມ຺ມທຣາ ທ຺ມ຺ມານຸທ຺ມ຺ມປ຺ປຏິປນ຺ນາ ສາມີຈິປ຺ປຏິປນ຺ນາ ອນຸທ຺ມ຺ມຈາຣິນິໂຍ ສກໍ ອາຈຣິຍກໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕິ ເທເສນ຺ຕິ ປຎ຺ຎເປນ຺ຕິ ປຏ຺ຖເປນ຺ຕິ ວິວຣນ຺ຕິ ວິພຊນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕານີກໂຣນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ປຣປ຺ປວາທໍ ສຫທ຺ມເຍນ ສຸນິຄ຺ຄຫີຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສປ຺ປາຏິຫາຣິຍໍ ທ຺ມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕິ. ປຣິນິພ຺ພາຕຸທານິ, ພນ຺ເຕ, ພຄວາ; ປຣິນິພ຺ພາຕຸ ສຸຄໂຕ; ປຣິນິພ຺ພານກາໂລທານິ, ພນ຺ເຕ, ພຄວໂຕ.

“ຠາສິຕາ ໂຂ ປເນສາ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວຕາ ວາຈາ ‘ນ ຕາວາຫໍ, ປາປິມ, ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມິ, ຍາວ ເມ ອິທໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ນ ອິທ຺ຘຎ຺ເຈວ ຠວິສ຺ສຕິ ຜີຕຎ຺ຈ ວິຕ຺ຖາຣິກໍ ພາຫຸຊຎ຺ຎໍ ປຸຖຸຠູຕໍ, ຍາວ ເທວມນຸສ຺ເສຫິ ສຸປ຺ປກາສິຕ’ນ຺ຕິ. ເອຕຣຫິ ໂຂ ປນ, ຠນ຺ເຕ,[໑] ຠຄວໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ອິທ຺ຘຎ຺ເຈວ ຜີຕຎ຺ຈ ວິຕ຺ຖາຣິກໍ ພາຫຸຊຎ຺ຎໍ ປຸຖຸຠູຕໍ, ຍາວ ເທວມນຸສ຺ເສຫິ ສຸປ຺ປກາສິຕໍ. ປຣິນິພ຺ພາຕຸທານິ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ; ປຣິນິພ຺ພາຕຸ ສຸຄໂຕ; ປຣິນິພ຺ພານກາໂລທານິ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວໂຕຕິ.

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ຠຄວາ ມາຣໍ ປາປິມນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ໂກ ຕ຺ວໍ, ປາປິມ, ໂຫຫິ. ນ ຈິຣໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຣິນິພ຺ພານໍ ຠວິສ຺ສຕິ. ອິໂຕ ຕິຓ຺ຓໍ ມາສານໍ ອຈ຺ຈເຍນ ຕຖາຄໂຕ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຈາປາເລ ເຈຕິເຍ ສໂຕ ສມ຺ປຊາໂນ ອາຍຸສງ຺ຂາຣໍ ໂອສ຺ສຊ຺ຊິ. ໂອສ຺ສຏ຺ເຐ ຈ ຠຄວຕາ ອາຍຸສງ຺ຂາເຣ ມຫາຠູມິຈາໂລ ອໂຫສິ ຠຶສນໂກ ໂລມຫໍໂສ, ເທວທຸນ຺ທຸຠິໂຍ[໔] ຈ ຜລຶສຸ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ຕຸລມຕຸລຎ຺ຈ ສມ຺ຠວໍ,
ຠວສງ຺ຂາຣມວສ຺ສຊິ ມຸນິ;
ອຊ຺ຌຕ຺ຕຣໂຕ ສມາຫິໂຕ,
ອຠິນ຺ທິ ກວຈມິວຕ຺ຕສມ຺ຠວນ຺ຕິ. ປຐມໍ;

໔. ສຕ຺ຕຊຏິລສຸຕ຺ຕໍ

໕໔. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ປຸພ຺ພາຣາເມ ມິຄາຣມາຕຸປາສາເທ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠຄວາ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ປຏິສລ຺ລານາ ວຸຏ຺ຐິໂຕ ພຫິທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ. ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ.

---

໑. ຕຍິທໍ ຠນ຺ເຕ (ສໍ ໕-໔໗)

໔. ເທວທຸທ຺ຣຠິໂຍ (ກ)

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສຕ຺ຕ ຈ ຊຏິລາ, ສຕ຺ຕ ຈ ນິຄຓ຺ຐາ, ສຕ຺ຕ ຈ ອເຈລກາ, ສຕ຺ຕ ຈ ເອກສາຏກາ, ສຕ຺ຕ ຈ ປຣິພ຺ພາຊກາ, ປຣູຬ຺ຫກຈ຺ຉນຂໂລມາ ຂາຣິວິວິຘມາທາຍ[1] ຠຄວໂຕ ອວິທູເຣ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕິ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ເຕ ສຕ຺ຕ ຈ ຊຏິເລ, ສຕ຺ຕ ຈ ນິຄຓ຺ເຐ, ສຕ຺ຕ ຈ ອເຈລເກ, ສຕ຺ຕ ຈ ເອກສາຏເກ, ສຕ຺ຕ ຈ ປຣິພ຺ພາຊເກ, ປຣູຬ຺ຫກຈ຺ຉນຂໂລເມ ຂາຣິວິວິຘມາທາຍ ຠຄວໂຕ ອວິທູເຣ ອຕິກ຺ກມນ຺ເຕ. ທິສ຺ວານ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເອກໍສໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ກຣິຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຓຊາຓຸມຓ຺ຑລໍ ປຖວິຍໍ[2] ນິຫນ຺ຕ຺ວາ ເຍນ ເຕ ສຕ຺ຕ ຈ ຊຏິລາ, ສຕ຺ຕ ຈ ນິຄຓ຺ຐາ, ສຕ຺ຕ ຈ ອເຈລກາ, ສຕ຺ຕ ຈ ເອກສາຏກາ, ສຕ຺ຕ ຈ ປຣິພ຺ພາຊກາ, ເຕນຎ຺ຊລິໍ ປຓາເມຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ນາມໍ ສາເວສິ “ຣາຊາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ປເສນທິ ໂກສໂລ; ຣາຊາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ປເສນທິ ໂກສໂລ; ຣາຊາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ປເສນທິ ໂກສໂລຕິ.

ອຖ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ອຈິຣປກ຺ກນ຺ເຕສຸ ເຕສຸ ສຕ຺ຕສຸ ຈ ຊຏິເລສຸ, ສຕ຺ຕສຸ ຈ ນິຄຓ຺ເຐສຸ, ສຕ຺ຕສຸ ຈ ອເຈລເກສຸ, ສຕ຺ຕສຸ ຈ ເອກສາຏເກສຸ, ສຕ຺ຕສຸ ຈ ປຣິພ຺ພາຊເກສຸ, ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ຣາຊາ ປເສນທິ ໂກສໂລ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ເຍ ໂຂ[3] ຠນ຺ເຕ, ໂລເກ ອຣຫນ຺ໂຕ ວາ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ວາ ສມາປນ຺ນາ ເອເຕ ເຕສໍ ອຎ຺ຎຕເຣຕິ.[4]

“ທຸຊ຺ຊານໍ ໂຂ ເອຕໍ, ມຫາຣາຊ, ຕຍາ ຄິຫິນາ ກາມໂຠຄິນາ ປຸຕ຺ຕ-ສມ຺ພາຘສຍນໍ ອຊ຺ຊາວສນ຺ເຕນ ກາສິກຈນ຺ທນໍ ປຈ຺ຈນຸໂຠນ຺ເຕນ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນໍ ຘາຣຍນ຺ເຕນ ຊາຕຣູປຣຊຕໍ ສາທິຍນ຺ເຕນ ອິເມ ວາ ອຣຫນ຺ໂຕ, ອິເມ ວາ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ສມາປນ຺ນາຕິ.

“ສໍວາເສນ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ສີລໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຕຎ຺ຈ ໂຂ ທີເຆນ ອທ຺ຘຸນາ ນ ອິຕ຺ຕຣໍ,[5] ມນສິກໂຣຕາ ໂນ ອມນສິກໂຣຕາ, ປຎ຺ຎວຕາ ໂນ ທຸປ຺ປຎ຺ເຎນ. ສໍໂວຫາເຣນ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ໂສເຈຍ຺ຍໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຕຎ຺ຈ ໂຂ ທີເຆນ ອທ຺ຘຸນາ

---

໑. ຂາຣີວິຘມາທາຍ (ກ, ສໍ ໑-ກກ, ທີ ໑-ລ໕ ປິຏ຺ເກສຸປິ)

໒. ປຐວິຍໍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ)

໓. ເຍ ຈ ໂຂ (ສີ), ເຍ ຈ ເຕ (ສ຺ຍາ), ເຍ ນຸ ເກຈິ ໂຂ (ອິ), ເຍ ເຕ (ສໍ ໑-ກ໙), ເຍ ນຸ ໂຂ ເກຈິ (?)

໔. ອຎ຺ຎຕຣາຕິ (ສີ, ກ), ອຎ຺ຎຕໂຣຕິ (ສ຺ຍາ, ອິ)

໕. ນ ອິຕ຺ຕເຣນ (ສ຺ຍາ, ສີ-ສ຺ຍາ-ອຏ຺ຐ)

ນ ອິຕ຺ຕຣໍ, ມນສິກໂຣຕາ ໂນ ອມນສິກໂຣຕາ, ປຎ຺ຎວຕາ ໂນ ທຸປ຺ປຎ຺ເຎນ ອາປທາສຸ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ຖາໂມ ເວທິຕພ຺ໂພ. ໂສ ຈ ໂຂ ທີເຆນ ອທ຺ຘຸນາ ນ ອິຕ຺ຕຣໍ, ມນສິກໂຣຕາ ໂນ ອມນສິກໂຣຕາ, ປຎ຺ຎວຕາ ໂນ ທຸປ຺ປຎ຺ເຎນ ສາກຈ຺ຉາຍ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ປຎ຺ຎາ ເວທິຕພ຺ພາ. ສາ ຈ ໂຂ ທີເຆນ ອທ຺ຘຸນາ ນ ອິຕ຺ຕຣໍ, ມນສິກໂຣຕາ ໂນ ອມນສິກໂຣຕາ, ປຎ຺ຎວຕາ ໂນ ທຸປ຺ປຎ຺ເຎນາຕິ

“ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ອພ຺ຠຸຕໍ, ຠນ຺ເຕ! ຍາວ ສຸຠາສິຕໍ ຈິທໍ,[1] ຠນ຺ເຕ, ຠຄວຕາ ‘ທຸຊ຺ຊານໍ ໂຂ ເອຕໍ, ມຫາຣາຊ, ຕຍາ ຄິຫິນາ ປຸຕ຺ຕສມ຺ພາຘສຍນໍ ອຊ຺ຌາວສນ຺ເຕນ ກາສິກຈນ຺ທນໍ ປຈ຺ຈນຸໂຠນ຺ເຕນ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນໍ ຘາຣຍນ຺ເຕນ ຊາຕຣູປຣຊຕໍ ສາທິຍນ຺ເຕນ ອິເມ ວາ ອຣຫນ຺ໂຕ, ອິເມ ວາ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ສມາປນ຺ນາຕິ. ສໍວາເສນ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ສີລໍ ເວທິຕພ຺ພໍ ໆເປໆ ສາກຈ຺ຉາຍ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ປຎ຺ຎາ ເວທິຕພ຺ພາ. ສາ ຈ ໂຂ ທີເຆນ ອທ຺ຘຸນາ ນ ອິຕ຺ຕຣໍ, ມນສິກໂຣຕາ ໂນ ອມນສິກໂຣຕາ, ປຎ຺ຎວຕາ ໂນ ທຸປ຺ປຎ຺ເຎນາ’ຕິ.

“ເອເຕ, ຠນ຺ເຕ, ມມ ປຸຣິສາ ໂຈຣາ[2] ໂອຈຣກາ ຊນປທໍ ໂອຈຣິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ. ເຕຫິ ປຐມໍ ໂອຈິຓ຺ຓໍ ອຫໍ ປຈ຺ຉາ ໂອສາຣິສ຺ສາມິ.[3] ອິທານິ ເຕ, ຠນ຺ເຕ, ຕໍ ຣໂຊຊລ຺ລໍ ປວາເຫຕ຺ວາ ສຸນ຺ຫາຕາ ສຸວິລິຕ຺ຕາ ກປ຺ປິຕເກສມສ຺ສູ ໂອທາຕວຕ຺ຖວສນາ ປຎ຺ຈຫິ ກາມຄຸເຓຫິ ສມປ຺ປິຕາ ສມງ຺ຄິຠູຕາ ປຣິຈາເຣສ຺ສນ຺ຕີຕິ.[4]

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ນ ວາຍເມຍ຺ຍ ສພ຺ພຕ຺ຖ, ນາຎ຺ຎສ຺ສ ປຸຣິໂສ ສິຍາ;
ນາຎ຺ຎໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີເວຍ຺ຍ, ຘມ຺ເມນ ນ ວຓີ[5] ຈເຣຕິ. ທຸຕິຍໍ.

໓. ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓສຸຕ຺ຕໍ

໕໓. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠຄວາ ອຕ຺ຕໂນ ອເນເກ

໑. ສຸຠາສິຕມິທໍ (ສໍ ໑-ກຏ) ໒. ຈຣາ (ສໍ ໑-ກລ)
໓. ໂອຕຣິສ຺ສາມິ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ), ໂອຍາຍິສ຺ສາມິ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອຏ຺ກ), ໂອສາປຍິສ຺ສາມິ (ສໍ ໑-ກລ)
໔. ຈາຣິຍນ຺ຕິ (ສ຺ຍາ) ໕. ວາຓີ (ສີ), ວຓິ (ສ຺ຍາ, ອິ), ວາຓິຊໍ (ກ)

ປາປເກ ອກຸສເລ ຘມ຺ເມ ປຫີເນ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາໂນ ນິສີນ຺ໂນ ໂຫຕິ, ອເນເກ ຈ ກຸສເລ ຘມ຺ເມ ພາວນາປາຣິປູຣິ ຄເຕ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ[1] ອຕ຺ຕໂນ ອເນເກ ປາປເກ ອກຸສເລ ຘມ຺ເມ ປຫີເນ ວິທິຕ຺ວາ ອເນເກ ຈ ກຸສເລ ຘມ຺ເມ ພາວນາປາຣິປູຣິ ຄເຕ[1] ຕາຍံ ເວລາຍံ ອິມံ ອຸທານံ ອຸທາເນສິ.

> "ອຫຸ ປຸພ຺ເພ ຕທາ ນາຫຸ, ນາຫຸ ປຸພ຺ເພ ຕທາ ອຫຸ;
> ນ ຈາຫຸ ນ ຈ ພວິສ຺ສຕິ, ນ ເຈຕຣຫິ ວິຊ຺ຊຕີຕິ. ຕຕິຍံ;

໔. ປຖມນານາຕິຕ຺ຖິຍສຸຕ຺ຕံ

໕໔. ເອວံ ເມ ສຸຕံ: ເອກံ ສມຍံ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍံ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມ຺ພຫຸລາ ນານາຕິຕ຺ຖິຍສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓປຣິພ຺ພາຊກາ ສາວຕ຺ຖິຍံ ປຝິວສນ຺ຕິ ນານາທິຝ຺ຖິກາ ນານາຂນ຺ຕິກາ ນານາຣຸຈິກາ ນານາທິຝ຺ຖິນິສ຺ສຍນິສ຺ສິຕາ.

ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວံວາທິໂນ ເອວံທິຝ຺ຖິໂນ "ສສ຺ສໂຕ ໂລໂກ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈံ ໂມຆມຌ຺ຌນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວံວາທິໂນ ເອວံທິຝ຺ຖິໂນ "ອສສ຺ສໂຕ ໂລໂກ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈံ ໂມຆມຌ຺ຌນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວံວາທິໂນ ເອວံທິຝ຺ຖິໂນ "ອນ຺ຕວາ ໂລໂກ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈံ ໂມຆມຌ຺ຌນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວံວາທິໂນ ເອວံທິຝ຺ຖິໂນ "ອນນ຺ຕວາ ໂລໂກ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈံ ໂມຆມຌ຺ຌນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວံວາທິໂນ ເອວံທິຝ຺ຖິໂນ "ຕံ ຊີວံ ຕံ ສຣີຣံ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈံ ໂມຆມຌ຺ຌນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວံວາທິໂນ ເອວံທິຝ຺ຖິໂນ "ອຌ຺ຌံ ຊີວံ ອຌ຺ຌံ ສຣີຣံ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈံ ໂມຆມຌ຺ຌນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວံວາທິໂນ ເອວံທິຝ຺ຖິໂນ "ໂຫຕິ ຕຖາຄໂຕ ປຣံ ມຣຓາ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈံ ໂມຆມຌ຺ຌນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວံວາທິໂນ ເອວံທິຝ຺ຖິໂນ "ນ ໂຫຕິ ຕຖາຄໂຕ ປຣံ ມຣຓາ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈံ ໂມຆມຌ຺ຌນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວံວາທິໂນ ເອວံທິຝ຺ຖິໂນ "ໂຫຕິ ຈ ນ ຈ ໂຫຕິ ຕຖາຄໂຕ ປຣံ ມຣຓາ, ອິທເມວ

---

໑. ໑. ເອຕມຕ຺ຖံ ວິທິຕ຺ວາ (ສີ, ກ)

ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ “ເນວ ໂຫຕິ ນ ນ ໂຫຕິ ຕຖາຄໂຕ ປຣໍ ມຣຓາ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ.

ເຕ ຠຓ຺ຑນຊາຕາ ກລຫຊາຕາ ວິວາທາປນ຺ນາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ມຸຂສຕ຺ຕີຫິ ວິຕຸທນ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິ “ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ; ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມຕິ.

ອຖ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ຠິກ຺ຂູ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣ-ມາທາຍ ສາວຕ຺ຖິໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິໍສຸ. ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ຕາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ.

“ອິຘ, ຠນ຺ເຕ, ສມ຺ພຫຸລາ ນານາຕິຕ຺ຖິຍສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓປຣິພ຺ພາຊກາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປຏິວສນ຺ຕິ ນານາທິຏ຺ຐິກາ ນານາຂນ຺ຕິກາ ນານາຣຸຈິກາ ນານາທິຏ຺ຐິ-ນິສ຺ສຍນິສ຺ສິຕາ.

“ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ ‘ສສ຺ສໂຕ ໂລໂກ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎ’ນ຺ຕິ ຯເປຯ ເຕ ຠຓ຺ຑນຊາຕາ ກລຫຊາຕາ ວິວາທາປນ຺ນາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ມຸຂສຕ຺ຕີຫິ ວິຕຸທນ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິ ‘ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ; ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ’ຕິ.

“ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຣິພ຺ພາຊກາ ອນ຺ຘາ ອຈກ຺ຂຸກາ; ອຕ຺ຖໍ ນ ຊານນ຺ຕິ, ອນຕ຺ຖໍ ນ ຊານນ຺ຕິ, ຘມ຺ມໍ ນ ຊານນ຺ຕິ, ອຘມ຺ມໍ ນ ຊານນ຺ຕິ. ເຕ ອຕ຺ຖໍ ອຊານນ຺ຕາ ອນຕ຺ຖໍ ອຊານນ຺ຕາ ຘມ຺ມໍ ອຊານນ຺ຕາ ອຘມ຺ມໍ ອຊານນ຺ຕາ ຠຓ຺ຑນຊາຕາ ກລຫຊາຕາ ວິວາທາປນ຺ນາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ມຸຂສຕ຺ຕີຫິ ວິຕຸທນ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິ ‘ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ; ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ’ຕິ.

ຠູຕປຸພ຺ພໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິມິສ຺ສາເຍວ ສາວຕ຺ຖິຍາ ອຎ຺ຎຕໂຣ ຣາຊາ ອໂຫສິ. ອຖ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສ ຣາຊາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ປຸຣິສໍ ອາມນ຺ເຕສິ ‘ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ອມ຺ໂຠ ປຸຣິສ, ຍາວຕກາ ສາວຕ຺ຖິຍາ ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ ເຕ ສພ຺ເພ ເອກຊ຺ຌໍ ສນ຺ນິປາເຕຫີ’ຕິ. ‘ເອວໍ, ເທວາ’ຕິ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສ ປຸຣິໂສ ຕສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ຍາວຕກາ ສາວຕ຺ຖິຍາ ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ ເຕ ສພ຺ເພ ຄເຫຕ຺ວາ ເຍນ ໂສ ຣາຊາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ຣາຊານໍ ເອຕທໂວຈ ‘ສນ຺ນິປາຕິຕາ ໂຂ ເຕ, ເທວ, ຍາວຕກາ

ສາວຕ຺ຖິຍາ ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ'ຕິ. 'ເຕນ ຫິ, ຠເຓ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິໍ ທສ຺ເສຫີ'ຕິ. 'ເອວໍ, ເທວາ'ຕິ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສ ປຸຣິໂສ ຕສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິໍ ທສ຺ເສສິ.

"ເອກຈ຺ຈານໍ ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ສີສໍ ທສ຺ເສສິ 'ເອທິໂສ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ, ຫຕ຺ຖີ'ຕິ. ເອກຈ຺ຈານໍ ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ກຓ຺ຓໍ ທສ຺ເສສິ 'ເອທິໂສ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ, ຫຕ຺ຖີ'ຕິ. ເອກຈ຺ຈານໍ ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ທນ຺ຕໍ ທສ຺ເສສິ 'ເອທິໂສ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ, ຫຕ຺ຖີ'ຕິ. ເອກຈ຺ຈານໍ ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ໂສຓ຺ຑໍ ທສ຺ເສສິ 'ເອທິໂສ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ, ຫຕ຺ຖີ'ຕິ. ເອກຈ຺ຈານໍ ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ກາຍໍ ທສ຺ເສສິ 'ເອທິໂສ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ, ຫຕ຺ຖີ'ຕິ. ເອກຈ຺ຈານໍ ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ປາທໍ ທສ຺ເສສິ 'ເອທິໂສ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ, ຫຕ຺ຖີ'ຕິ. ເອກຈ຺ຈານໍ ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ສຕ຺ຖິໍ[1] ທສ຺ເສສິ 'ເອທິໂສ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ, ຫຕ຺ຖີ'ຕິ. ເອກຈ຺ຈານໍ ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ນງ຺ຄຸຏ຺ຐໍ ທສ຺ເສສິ 'ເອທິໂສ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ, ຫຕ຺ຖີ'ຕິ. ເອກຈ຺ຈານໍ ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ວາລຘິໍ ທສ຺ເສສິ 'ເອທິໂສ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ, ຫຕ຺ຖີ'ຕິ.

"ອຖ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສ ປຸຣິໂສ ຊຈ຺ຈນ຺ຘານໍ ຫຕ຺ຖິໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເຍນ ໂສ ຣາຊາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ຣາຊານໍ ເອຕທໂວຈ 'ທິຏ຺ໂຐ ໂຂ ເຕຫິ, ເທວ, ຊຈ຺ຈນ຺ເຘຫິ ຫຕ຺ຖີ; ຍສ຺ສທານິ ກາລໍ ມຎ຺ຎສີ'ຕິ.

"ອຖ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສ ຣາຊາ ເຍນ ເຕ ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕ ຊຈ຺ຈນ຺ເຘ ເອຕທໂວຈ 'ທິຏ຺ໂຐ ໂວ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ, ຫຕ຺ຖີ'ຕິ? 'ເອວໍ, ເທວ, ທິຏ຺ໂຐ ໂນ ຫຕ຺ຖີ'ຕິ. 'ວເທຖ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ, ກີທິໂສ ຫຕ຺ຖີ'ຕິ?

"ເຍຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຊຈ຺ຈນ຺ເຘຫິ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ສີສໍ ທິຏ຺ຐໍ ອໂຫສິ, ເຕ ເອວມາຫໍສຸ 'ເອທິໂສ, ເທວ, ຫຕ຺ຖີ ເສຍ຺ຍຖາປິ ກຸມ຺ໂຠ'ຕິ.

"ເຍຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຊຈ຺ຈນ຺ເຘຫິ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ກຓ຺ໂຓ ທິຏ຺ໂຐ ອໂຫສິ, ເຕ ເອວມາຫໍສຸ 'ເອທິໂສ, ເທວ, ຫຕ຺ຖີ ເສຍ຺ຍຖາປິ ສຸປ຺ໂປ'ຕິ.

"ເຍຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຊຈ຺ຈນ຺ເຘຫິ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ທນ຺ໂຕ ທິຏ຺ໂຐ ອໂຫສິ, ເຕ ເອວມາຫໍສຸ 'ເອທິໂສ, ເທວ, ຫຕ຺ຖີ ເສຍ຺ຍຖາປິ ຂີໂລ'ຕິ.

"ເຍຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຊຈ຺ຈນ຺ເຘຫິ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ໂສຓ຺ໂຑ ທິຏ຺ໂຐ ອໂຫສິ, ເຕ ເອວມາຫໍສຸ 'ເອທິໂສ, ເທວ, ຫຕ຺ຖີ ເສຍ຺ຍຖາປິ ນງ຺ຄລີສາ'ຕິ.

"ເຍຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຊຈ຺ຈນ຺ເຘຫິ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ກາໂຍ ທິຏ຺ໂຐ ອໂຫສິ, ເຕ ເອວມາຫໍສຸ 'ເອທິໂສ, ເທວ, ຫຕ຺ຖີ ເສຍ຺ຍຖາປິ ໂກຏ຺ໂຐ'ຕິ.

---

໑. ປິຏ຺ຐິໍ (ສ຺ຍາ)

ເຍຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຊຈ຺ຈນ຺ເຘຫິ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ປາໂທ ທິຏ຺ໂຐ ອໂຫສິ, ເຕ ເອວມາຫໍສຸ 'ເອທິໂສ, ເທວ, ຫຕ຺ຖີ ເສຍ຺ຍຖາປິ ຖູໂຓ'ຕິ.

ເຍຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຊຈ຺ຈນ຺ເຘຫິ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ສຕ຺ຖິ ທິຏ຺ໂຐ[1] ອໂຫສິ, ເຕ ເອວມາຫໍສຸ 'ເອທິໂສ, ເທວ, ຫຕ຺ຖີ ເສຍ຺ຍຖາປິ ອຸທຸກ຺ຂໂລ'ຕິ.

ເຍຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຊຈ຺ຈນ຺ເຘຫິ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ນງ຺ຄຸຏ຺ຐໍ ທິຏ຺ຐໍ ອໂຫສິ, ເຕ ເອວມາຫໍສຸ 'ເອທິໂສ, ເທວ, ຫຕ຺ຖີ ເສຍ຺ຍຖາປິ ມຸສໂລ'ຕິ.

ເຍຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຊຈ຺ຈນ຺ເຘຫິ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ວາລຘິ ທິຏ຺ໂຐ ອໂຫສິ, ເຕ ເອວມາຫໍສຸ 'ເອທິໂສ, ເທວ, ຫຕ຺ຖີ ເສຍ຺ຍຖາປິ ສມ຺ມຊ຺ຊນີ'ຕິ.

ເຕ 'ເອທິໂສ ຫຕ຺ຖີ, ເນທິໂສ ຫຕ຺ຖີ; ເນທິໂສ ຫຕ຺ຖີ, ເອທິໂສ ຫຕ຺ຖີ'ຕິ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ມຸຏ຺ຐີຫິ ສໍສຸມ຺ຠິສຸ[2]. ເຕນ ຈ ປນ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສ ຣາຊາ ອຕ຺ຕມໂນ ອໂຫສິ.

ເອວເມວໍ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ອນ຺ຘາ ອຈກ຺ຂຸກາ. ເຕ ອຕ຺ຖໍ ນ ຊານນ຺ຕິ ອນຕ຺ຖໍ ນ ຊານນ຺ຕິ, ຘມ຺ມໍ ນ ຊານນ຺ຕິ ອຘມ຺ມໍ ນ ຊານນ຺ຕິ. ເຕ ອຕ຺ຖໍ ອຊານນ຺ຕາ ອນຕ຺ຖໍ ອຊານນ຺ຕາ, ຘມ຺ມໍ ອຊານນ຺ຕາ ອຘມ຺ມໍ ອຊານນ຺ຕາ ຠຓ຺ຑນຊາຕາ ກລຫຊາຕາ ວິວາທາປນ຺ນາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ມຸຂສຕ຺ຕີຫິ ວິຕຸທນ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິ 'ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ; ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ'ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ອິເມສຸ ກິຣ ສຊ຺ຊນ຺ຕິ, ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ;
ວິຄ຺ຄຍ຺ຫ ນໍ ວິວທນ຺ຕິ, ຊນາ ເອກງ຺ຄທສ຺ສິໂນຕິ. ຈຕຸຕ຺ຖໍ;

໕. ທຸຕິຍນານາຕິຕ຺ຖິຍສຸຕ຺ຕໍ

໕໕. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມ຺ພຫຸລາ ນານາຕິຕ຺ຖິຍສມຓ-ພ຺ຣາຫ຺ມຓປຣິພ຺ພາຊກາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປຏິວສນ຺ຕິ ນານາທິຏ຺ຐິກາ ນານາຂນ຺ຕິກາ ນານາຣຸຈິກາ ນານາທິຏ຺ຐິນິສ຺ສຍນິສ຺ສິຕາ.

---

໑. ປິຏ຺ຐິ ທິຏ຺ຐາ (ກ-ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ), ສຕ຺ຖິ ທິຏ຺ຐາ (ກ-ສີ)

໒. ສໍຍຸຊ຺ຌິສຸ (ກ-ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ)

ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ອສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ສສ຺ສໂຕ ຈ ອສສ຺ສໂຕ ຈ[໑] ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ເນວ ສສ຺ສໂຕ ນາສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ສຍໍກໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ປຣໍກໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ສຍໍກໂຕ ຈ ປຣໍກໂຕ ຈ[໓] ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ອສຍໍກາໂຣ ອປຣໍກາໂຣ[໒] ອຘິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ໂນ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ສສ຺ສຕໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ອສສ຺ສຕໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ສສ຺ສຕຎ຺ຈ ອສສ຺ສຕຎ຺ຈ[໔] ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ເນວ ສສ຺ສຕໍ ນາສສ຺ສຕໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ສຍໍກຕໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວທິຏ຺ຐີໂນ "ປກຕໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐີໂນ "ສຍໍກຕຎ຺ຈ ປຣໍກຕຎ຺ຈ[໕] ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ

---

໑. ສສ຺ສໂຕ ອສສ຺ສໂຕ (ສີ)

໒. ອສຍໍກາໂຣ ຈ ອປຣໍກາໂຣ ຈ (ສຸຍາ, ອິ)

໓. ສຍໍກໂຕ ປຣໍກໂຕ (ສີ)

໔. ອສ຺ສຕໍ ອສສ຺ສຕໍ (ສີ)

໕. ສຍໍກຕໍ ປຣໍກຕໍ (ສີ)

ເອວໍວາທີໂນ ເອວໍທິຝ຺ຖີໂນ "ອສຍໍກາຣໍ ອປຣໍກາຣໍ ອធិຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຝມຝ຺ຝນ຺ຕິ.

ເຕ ພຕ຺ທນຊາຕາ ກລຫຊາຕາ ວິວາທາປນ຺ນາ ອຝ຺ຝມຝ຺ຝໍ ມຸຂສຕ຺ຕີຫິ ວິຕຸທນ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິ "ເອທີໂສ ធម຺ໂມ, ເນທີໂສ ធម຺ໂມ; ເນທີໂສ ធម຺ໂມ, ເອທີໂສ ធម຺ໂມຕິ.

ອຖ ໂຂ ສម຺ພຫຸລາ ພິກ຺ຂູ ປຸພ຺ພណ຺ຫສមយໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປត຺ຕຈីວຣមາທាយ ສາວត຺ຖឹ ປិណ຺ឌាយ ປាវិសឹສុ. ສາវត຺ຖិយំ ປិណ຺ឌាយ ຈរិត຺វា ປច຺ឆាភត຺តំ ປិណ຺ឌបាតបដិក຺កន຺តា យេន ភគវា តេនុបស៝កមឹសុ; ឧបស៝កមិត຺វា ភគវន຺តំ អភិវាទេត຺វា ឯកមន຺តំ និសីទឹសុ. ឯកមន຺តំ និសិន຺នា ខោ តេ ភិក຺ខូ ភគវន຺តំ ឯតទវោចុំ.

"ອິធ, ភន຺តេ, ສម຺ພហុລາ ນានាតិត຺ថិយសមណព຺រាហ຺មណបរិព຺ពាជកា ສាវត຺ថិយំ បដិវសន຺តិ នានាទិដ຺ឋិកា នានាខន຺តិកា នានារុចិកា នានា-ទិដ຺ឋិនិស຺សយនិស຺សិតា.

"សន຺តេកេ សមណព຺រាហ຺មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ຺ឋិនោ 'សស຺សតោ អត຺តា ច លោកោ ច, ឥទមេវ សច຺ចំ មោឃមញ຺ញ'ន຺តិ ។បេ។ តេ ភណ຺ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន຺នា អញ຺ញមញ຺ញំ មុខសត຺តីហិ វិតុទន຺តា វិហរន຺តិ'ឯទិសោ ធម຺មោ, នេទិសោ ធម຺មោ; នេទិសោ ធម຺មោ, ឯទិសោ ធម຺មោ'តិ.

"អញ຺ញតិត຺ថិយា, ភិក຺ខវេ, បរិព຺ពាជកា អន຺ធា អចក຺ខុកា; អត຺ថំ ន ជានន຺តិ អនត຺ថំ ន ជានន຺តិ, ធម຺មំ ន ជានន຺តិ អធម຺មំ ន ជានន຺តិ. តេ អត຺ថំ អជានន຺តា អនត຺ថំ អជានន຺តា, ធម຺មំ អជានន຺តា អធម຺មំ អជានន຺តា ភណ຺ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន຺នា អញ຺ញមញ຺ញំ មុខសត຺តីហិ វិតុទន຺តា វិហរន຺តិ 'ឯទិសោ ធម຺មោ, នេទិសោ ធម຺មោ; នេទិសោ ធម຺មោ, ឯទិសោ ធម຺មោ'តិ.

អថ ខោ ភគវា ឯតមត຺ថំ វិទិត຺វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ.

"ឥមេសុ កិរ សជ຺ជន຺តិ,　　ឯកេ សមណព຺រាហ຺មណា;
អន຺តរាវ វិសីទន຺តិ,　　អប຺បត຺វាវ តមោគធន຺តិ បញ຺ចមំ

໖. ຕຕິຍນານາຕິຕ຺ຖິຍສຸຕ຺ຕໍ

໕໖. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ຫິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມ຺ພຫຸລາ ນານາຕິຕ຺ຖິຍສມຓ-ພ຺ຣາຫ຺ມຓປຣິພ຺ພາຊກາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປຜິວສນ຺ຕິ ນານາທິຜ຺ກິກາ ນານາຂນ຺ຕິກາ ນານາຣຸຈິກາ ນານາທິຜ຺ກິນິສ຺ສຍນິສ຺ສິຕາ.

ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ອສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ສສ຺ສໂຕ ຈ ອສສ຺ສໂຕ ຈ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ເນວ ສສ຺ສໂຕ ນາສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ສຍໍກໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ປຣໍກໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ສຍໍກໂຕ ຈ ປຣໍກໂຕ ຈ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ອສຍໍກາໂຣ ອປຣໍກາໂຣ ອທິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ໂນ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ສສ຺ສຕໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ອສສ຺ສຕໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ສສ຺ສຕຍ຺ຈ ອສສ຺ສຕຍ຺ຈ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ເນວ ສສ຺ສຕໍ ນາສສ຺ສຕໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ສຍໍກຕໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຜ຺ກິໂນ "ປຣໍກຕໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຘມລ຺ລນ຺ຕິ.

ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ "ສຍໍກຕຎ຺ຈ ປຣໍກຕຎ຺ຈ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ. ສນ຺ຕິ ປເນເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ "ອສຍໍກາຣໍ ອປຣໍກາຣໍ ອຘິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນໍ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ.

ເຕ ຠຓ຺ຑນຊາຕາ ກລຫຊາຕາ ວິວາທາປນ຺ນາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ມຸຂສຕ຺ຕີຫິ ວິຕຸທນ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິ "ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ; ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມຕິ.

ອຖ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ຠິກ຺ຂູ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສາວຕ຺ຖິໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິໍສຸ. ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ຕາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ.

"ອິທ, ຠນ຺ເຕ, ສມ຺ພຫຸລາ ນານາຕິຕ຺ຖິຍສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓປຣິພ຺ພາຊກາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປຏິວສນ຺ຕິ ນານາທິຏ຺ຐິກາ ນານາຂນ຺ຕິກາ ນານາຣຸຈິກາ ນານາທິຏ຺ຐິນິສ຺ສຍນິສ຺ສິຕາ.

"ສນ຺ເຕເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍວາທິໂນ ເອວໍທິຏ຺ຐິໂນ 'ສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ ໆເປໆ ເຕ ຠຓ຺ຑນຊາຕາ ກລຫຊາຕາ ວິວາທາປນ຺ນາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ມຸຂສຕ຺ຕີຫິ ວິຕຸທນ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິ 'ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ; ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ'ຕິ.

"ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຣິພ຺ພາຊກາ ອນ຺ຘາ ອຈກ຺ຂຸກາ. ເຕ ອຕ຺ຖໍ ນ ຊານນ຺ຕິ ອນຕ຺ຖໍ ນ ຊານນ຺ຕິ, ຘມ຺ມໍ ນ ຊານນ຺ຕິ ອຘມ຺ມໍ ນ ຊານນ຺ຕິ. ເຕ ອຕ຺ຖໍ ອຊານນ຺ຕາ ອນຕ຺ຖໍ ອຊານນ຺ຕາ, ຘມ຺ມໍ ອຊານນ຺ຕາ ອຘມ຺ມໍ ອຊານນ຺ຕາ ຠຓ຺ຑນຊາຕາ ກລຫຊາຕາ ວິວາທາປນ຺ນາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ມຸຂສຕ຺ຕີຫິ ວິຕຸທນ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິ 'ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ; ເນທິໂສ ຘມ຺ໂມ, ເອທິໂສ ຘມ຺ໂມ'ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ອຫງ຺ການປສຸຕາຍໍ ປຊາ, ປຣໍການູປສໍຫິຕາ;
ເອຕເທເກ ນາພ຺ກລ຺ລໍສຸ, ນ ນໍ ສລ຺ລນ຺ຕິ ອຫ຺ທສຸໍ.
"ເອຕລ຺ຈ ສລ຺ລໍ ປຜິກຈ຺ຈ[1] ປສ຺ສໂຕ.
ອຫໍ ກໂຣມີຕິ ນ ຕສ຺ສ ໂຫຕິ;
ປໂຣ ກໂຣຕີຕິ ນ ຕສ຺ສ ໂຫຕິ.
"ມານຸເປຕາ ອຍໍ ປຊາ, ມານຄນ຺ຖາ ມານວິນິພທ຺ຮາ.[4]
ທິຜ຺ກີສຸ ສາຣມ຺ກກາຖາ, ສໍສາຣໍ ນາຕິວຕ຺ຕຕີຕິ. ລຜ຺ກໍ;

໗. ສຸກູຕິສຸຕ຺ຕໍ

໕໗. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ຫິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ສຸກູຕິ ກຄວໂຕ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຕິຮາຍ ອວິຕກ຺ກໍ ສມາຮີ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ກຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສຸກູຕີ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຕິຮາຍ ອວິຕກ຺ກໍ ສມາຮີ ສມາປນ຺ນໍ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສີ.

"ຍສ຺ສ ວິຕກ຺ກາ ວິຊູປິຕາ,
ອຊ຺ຊຕ຺ຕໍ ສຸວິກປ຺ປິຕາ ອເສສາ;
ຕໍ ສງ຺ຄມຕິຈ຺ຈ ອຣູປສລ຺ລີ,
ຈຕຸໂຍຄາຕິຄໂຕ ນ ຊາຕຸ ເມຕີຕິ.[5] ສຕ຺ຕມໍ.

໘. ຄຕິກາສຸຕ຺ຕໍ

໕໘. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ຣາຊຄເຫ ວິຫຣຕິ ເວລຸວເນ ກລນ຺ທກນິວາເປ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຣາຊຄເຫ ເທ຺ວ ປູຄາ ອລ຺ລຕຣິສ຺ສາ ຄຕິກາຍ ສາຣຕ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ ປຜິພທ຺ຮຈິຕ຺ຕາ; ກຕ຺ທນຊາຕາ ກລຫຊາຕາ ວິວາທາປນ຺ນາ ອລ຺ລມລ຺ລໍ ປາຕີຫິປິ ອຸປກ຺ກມນ຺ຕິ, ເລທ຺ທູຫິປິ ອຸປກ຺ກມນ຺ຕິ,

---

໑. ປຜິຄຈ຺ຈ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ) ໔. ມານວິນິພນ຺ຮາ (ສີ)
໒. ນ ຊາຕິເມຕີຕິ (ສ຺ຍາ,ອິ ອຜ຺ກ-ປາກນ຺ຕຣໍ)

ທຓ຺ເຑຫິປິ ອຸປກ຺ກມນ຺ຕິ, ສຕ຺ເຖຫິປິ ອຸປກ຺ກມນ຺ຕິ. ເຕ ຕຕ຺ຖ ມຣຓມ຺ປິ ນິຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ມຣຓມຕ຺ຕມ຺ປິ ທຸກ຺ຂໍ.

ອຖ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ຠິກ຺ຂູ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ຣາຊຄຫໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິໍສຸ. ຣາຊຄເຫ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ຕາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ.

"ອິຘ, ຠນ຺ເຕ, ຣາຊຄເຫ ເທ຺ວ ປູຄາ ອຎ຺ຎຕຣິສ຺ສາ ຄຓິກາຍ ສາຣຕ຺ຕາ ປຏິພທ຺ຘຈິຕ຺ຕາ; ຠຓ຺ຑນຊາຕາ ກລຫຊາຕາ ວິວາທາປນ຺ນາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ປາຓີຫິປິ ອຸປກ຺ກມນ຺ຕິ, ເລຑ຺ຑູຫິປິ ອຸປກ຺ກມນ຺ຕິ, ທຓ຺ເຑຫິປິ ອຸປກ຺ກມນ຺ຕິ, ສຕ຺ເຖຫິປິ ອຸປກ຺ກມນ຺ຕິ. ເຕ ຕຕ຺ຖ ມຣຓມ຺ປິ ນິຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ມຣຓມຕ຺ຕມ຺ປິ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ຍຎ຺ຈ ປຕ຺ຕໍ ຍຎ຺ຈ ປຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອຸຠຍເມຕໍ ຣຊານຸກິຓ຺ຓໍ, ອາຕຸຣສ຺ສາ-ນຸສິກ຺ຂໂຕ. ເຍ ຈ ສິກ຺ຂາສາຣາ ສີລພ຺ພຕໍ ຊີວິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ປຏ຺ຐານສາຣາ, ອຍເມໂກ ອນ຺ໂຕ. ເຍ ຈ ເອວໍວາທິໂນ 'ນຕ຺ຖິ ກາເມສຸ ໂທໂສ'ຕິ, ອຍໍ ທຸຕິໂຍ ອນ຺ໂຕ. ອິຈ຺ເຈເຕ ອຸໂຠ ອນ຺ຕາ ກຏສິວຑ຺ຒນາ, ກຏສິໂຍ ທິຏ຺ຐີ ວຑ຺ເຒນ຺ຕິ. ເອເຕເຕ ອຸໂຠ ອນ຺ເຕ ອນຠິຎ຺ຎາຍ ໂອລີຍນ຺ຕິ ເອເກ, ອຕິຘາວນ຺ຕິ ເອເກ. ເຍ ຈ ໂຂ ເຕ ອຠິຎ຺ຎາຍ ຕຕ຺ຣ ຈ ນາເຫສຸໍ, ເຕນ ຈ ນາມຎ຺ຎິໍສຸ, ວຏ຺ຏໍ ເຕສໍ ນຕ຺ຖິ ປຎ຺ຎາປນາຍາຕິ. ອຏ຺ຐມໍ.

໙. ອຸປາຕິຘາວນ຺ຕິສຸຕ຺ຕໍ

໕໙. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠຄວາ ຣຕ຺ຕນ຺ຘກາຣຕິມິສາຍໍ ອພ຺ໂຠກາເສ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ເຕລປ຺ປທີເປສຸ ຊາຍມາເນສຸ.

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມ຺ພຫຸລາ ອຘິປາຕກາ ເຕສຸ ເຕລປ຺ປທີເປສຸ

ອາປາຕປຣິປາຕໍ ອນຍໍ ອາປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ພ຺ຍສນໍ ອາປຊ຺ຊນ຺ຕິ,[1] ອນຍພ຺ຍສນໍ ອາປຊ຺ຊນ຺ຕິ[1]. ອທ຺ທສາ ໂຂ ກຄວາ ເຕ ສມ຺ພຫຸເລ ອຘິປາຕເກ ເຕສຸ ເຕລປ຺ປທີເປສຸ ອາປາຕປຣິປາຕໍ ອນຍໍ ອາປຊ຺ຊນ຺ເຕ, ພ຺ຍສນໍ ອາປຊ຺ຊນ຺ເຕ, ອນຍພ຺ຍສນໍ ອາປຊ຺ຊນ຺ເຕ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

> "ອຸປາຕິຘາວນ຺ຕິ ນ ສາຣເມນ຺ຕິ,
> ນວໍ ນວໍ ພນ຺ຘນໍ ພ຺ຣູຫຍນ຺ຕິ;
> ປຕນ຺ຕິ ປຊ຺ໂຊຕມິວາຘິປາຕກາ,[4]
> ທິຝ຺ເຖ ສ຺ເຕ ອິຕິເຫເກ ນິວິຝ຺ຖາຕິ. ນວມໍ;

໑໐. ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິສ຺ຕ຺ຕໍ

໙໐. ເອວໍ ເມ ສ຺ຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ເຍນ ກຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ອກິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ກຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ.

"ຍາວກີວລ຺ຈ, ກນ຺ເຕ, ຕຖາຄຕາ ໂລເກ ນ຺ປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ອຣຫນ຺ໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘາ, ຕາວ ອລ຺ລຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ສກ຺ກຕາ ໂຫນ຺ຕິ ຄຣຸກຕາ ມານິຕາ ປູຊິຕາ ອປຈິຕາ ລາກິໂນ ຈີວຣປິຕ຺ຫປາຕເສນາສນຄິລານ-ປຈ຺ຈຍເກສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ. ຍໂຕ ຈ ໂຂ, ກນ຺ເຕ, ຕຖາຄຕາ ໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ອຣຫນ຺ໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘາ, ອຖ ອລ຺ລຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ອສກ຺ກຕາ ໂຫນ຺ຕິ ອຄຣຸກຕາ ອມານິຕາ ອປູຊິຕາ ອນປຈິຕາ ນ ລາກິໂນ ຈີວຣປິຕ຺ຫປາຕ-ເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍເກສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ. ກຄວາເຍວ[5] ທານິ, ກນ຺ເຕ, ສກ຺ກໂຕ ໂຫຕິ ຄຣຸກໂຕ ມານິໂຕ ປູຊິໂຕ ອປຈິໂຕ ລາກີຈີວຣປິຕ຺ຫປາຕເສນາສນ-ຄິລານປຈ຺ຈຍເກສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ, ກິກ຺ຂຸສໍໂຝ ຈາຕິ.

---

໑. ໑ ນຕ຺ຖິ ສີຫລໂປຕ຺ຖເກ. ໔. ຘິປາຕາ (ສີ, ສ຺ຍາ)

໕. ກຄວາ ເຈວ (ສ຺ຍາ)

“ເອວເມຕໍ, ອານນ຺ທ, ຍາວກີວຎ຺ຈ, ອານນ຺ທ, ຕຖາຄຕາ ໂລເກ ນຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ອຣຫນ຺ໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘາ. ຕາວ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ສກ຺ກຕາ ໂຫນ຺ຕິ ຄຣຸກຕາ ມານິຕາ ປູຊິຕາ ອປຈິຕາ ລາຠິໂນ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານ-ປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ. ຍໂຕ ຈ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຕຖາຄຕາ ໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ອຣຫນ຺ໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘາ, ອຖ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍາ ປຣິພ຺ພາຊກາ ອສກ຺ກຕາ ໂຫນ຺ຕິ ອຄຣຸກຕາ ອມານິຕາ ອປູຊິຕາ ອນປຈິຕາ ນ ລາຠິໂນ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕ-ເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ. ຕຖາຄໂຕວ[1] ທານິ ສກ຺ກໂຕ ໂຫຕິ ຄຣຸກໂຕ ມານິໂຕ ປູຊິໂຕ ອປຈິໂຕ ລາຠີ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕເສນາສນຄິລານປຈ຺ຈຍ-ເຠສຊ຺ຊປຣິກ຺ຂາຣານໍ, ຠິກ຺ຂຸສໍໂຄ ຈາຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ໂອຠາສຕິ ຕາວ ໂສ ກິມິ,
ຍາວ ນ ອຸນ຺ນມເຕ[3] ປຠງ຺ກໂຣ.
(ສ)[2] ເວໂຣຈນມ຺ຫິ ອຸຄ຺ຄເຕ,
ຫຕປ຺ປໂຠ ໂຫຕິ ນ ຈາປິ ຠາສຕິ.

“ເອວໍ ໂອຠາສິຕເມວ ຕກ຺ກິການໍ,[4]
ຍາວ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘາ ໂລເກ ນຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ;
ນ ຕກ຺ກິກາ ສຸຊ຺ຌນ຺ຕິ ນ ຈາປິ ສາວກາ,
ທຸທ຺ທິຏ຺ຐີ ນ ທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈເຣຕິ. ທສມໍ;

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ

ອາຍຸຊຏິລເວກ຺ຂຓາ, ຕໂຍ ຕິຕ຺ຖິຍາ ສຸຠູຕິ;
ຄຓິກາ ອຸປາຕິ ນວໂມ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ຈ ເຕ ທສາຕິ.

ຊຈ຺ຈນ຺ຘວຄ຺ໂຄ ຉຏ຺ໂຐ.

---

໑. ຕຖາຄໂຕ ເຈວ (ສ຺ຍາ)
໒. ( ) ນຕ຺ຖິ ສີ, ສ຺ຍາ ໂປຕ຺ຖເກສຸ.
໓. ອຸຄ຺ຄມຕິ (ສີ), ອຸນ຺ນມຕິ (ສ຺ຍາ)
໔. ຕິຕ຺ຖິຍານໍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ)

໗. ຈູຬວຄ຺ໂຄ

໑. ປຐມລກຸຓ຺ຏກຠທ຺ທິຍສຸຕ຺ຕໍ

໖໑. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ລກຸຓ຺ຏກຠທ຺ທິຍໍ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສຕິ ສມາທເປຕິ[1] ສມຸຕ຺ເຕເຊຕິ ສມ຺ປຫໍເສຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ລກຸຓ຺ຏກຠທ຺ທິຍສ຺ສ ອາຍສ຺ມຕາ ສາຣິປຸຕ຺ເຕນ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ສິຍມານສ຺ສ ສມາທປິຍມານສ຺ສ ສມຸຕ຺ເຕຊິຍມານສ຺ສ ສມ຺ປຫໍສິຍມານສ຺ສ ອນຸປາທາຍ ອາສເວຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈິ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ລກຸຓ຺ຏກຠທ຺ທິຍໍ ອາຍສ຺ມຕາ ສາຣິປຸຕ຺ເຕນ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ສິຍມານໍ ສມາທປິຍມານໍ ສມຸຕ຺ເຕຊິຍມານໍ ສມ຺ປຫໍສິຍມານໍ ອນຸປາທາຍ ອາສເວຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຕ຺ຕໍ.[2]

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* "ອຸທ຺ຘໍ ອໂຘ ສພ຺ພຘິ ວິປ຺ປມຸຕ຺ໂຕ, ອຍໍຫມສ຺ມີຕິ[3] ອນານຸປສ຺ສີ.
ເອວໍ ວິມຸຕ຺ໂຕ ອຸທຕາຣິ ໂອຆໍ, ອຕິຓ຺ຓປຸພ຺ພໍ ອປຸນພ຺ຠວາຍາຕິ.

ປຐມໍ;

໒. ທຸຕິຍລກຸຓ຺ຏກຠທ຺ທິຍສຸຕ຺ຕໍ

໖໒. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ລກຸຓ຺ຏກຠທ຺ທິຍໍ ເສຂໍ[4] ມຎ຺ຎມາໂນ ຠິຍ຺ໂຍໂສ ມຕ຺ຕາຍ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສຕິ ສມາທເປຕິ ສມຸຕ຺ເຕເຊຕິ ສມ຺ປຫໍເສຕິ.

---

໑. ສມາທາເປຕິ (?)
໒. ວິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕໍ (?)
໓. ອຍມຫມສ຺ມີຕິ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ)
໔. ເສກ຺ໂຂຕິ (ສ຺ຍາ), ເສໂຂຕິ (ອິ)
* ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໔໒,໙໙-ປພ຺ພ) ເປຏໂກປເທເສປິ (໑໔-ປພ຺ພ)

ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ລກຸຓ຺ຑກ-ຠທ຺ທິຍໍ ເສຂໍ ມຎ຺ຎມານໍ ຠິຍ຺ໂຍໂສ ມຕ຺ຕາຍ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສນ຺ຕໍ ສມາທເປນ຺ຕໍ ສມຸຕ຺ເຕເຊນ຺ຕໍ ສມ຺ປຫໍເສນ຺ຕໍ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ອຈ຺ເຉຈ຺ຉິ[1] ວຏ຺ຏໍ ພ຺ຍຄາ ນິຣາສໍ ວິສຸກ຺ຂາ ສຣິຕາ ນ ສນ຺ທຕິ
ຉິນ຺ນໍ ວຏ຺ຏໍ ນ ວຕ຺ຕຕິ ເອເສວນ຺ໂຕ ທຸກ຺ຂສ຺ສາຕິ ທຸຕິຍໍ;

໓. ປຐມສຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ

໖໓. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສາວຕ຺ຖິຍາ ມນຸສ຺ສາ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ກາເມສຸ ອຕິເວລໍ ສຕ຺ຕາ ( )[2] ຣຕ຺ຕາ ຄິທ຺ຘາ ຄຘິຕາ[3] ມຸຈ຺ຉິຕາ ອຊ຺ໂຌສນ຺ນາ[4] ສມ຺ມຕ຺ຕກຊາຕາ ກາເມສຸ ວິຫຣນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ຠິກ຺ຂູ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິໍສຸ. ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ຕາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ “ອິຘ, ຠນ຺ເຕ, ສາວຕ຺ຖິຍາ ມນຸສ຺ສາ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ກາເມສຸ ອຕິເວລໍ ສຕ຺ຕາ ຣຕ຺ຕາ ຄິທ຺ຘາ ຄຘິຕາ ມຸຈ຺ຉິຕາ ອຊ຺ໂຌສນ຺ນາ ສມ຺ມຕ຺ຕກຊາຕາ ກາເມສຸ ວິຫຣນ຺ຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* “ກາເມສຸ ສຕ຺ຕາ ກາມສງ຺ຄສຕ຺ຕາ,
ສໍໂຍຊເນ ວຊ຺ຊມປສ຺ສມານາ;
ນ ຫິ ຊາຕຸ ສໍໂຍຊນສງ຺ຄສຕ຺ຕາ,
ໂອຆໍ ຕເຣຍ຺ຍຸໍ ວິປຸລໍ ມຫນ຺ຕນ຺ຕິ. ຕຕິຍໍ;

---

໑. ອຈ຺ເຉຊ຺ຊິ (ກ-ສີ), ອຈ຺ຉິຊ຺ຊິ (ກ-ສີ, ສ຺ຍາ), ອຉິຊ຺ຊິ (ກ)
໒. (ໂຫນ຺ຕິ) (ພຫູສຸ) ອຏ຺ຐກຖາຍ ສໍສນ຺ເທຕພ຺ພໍ.
໓. ຄຘິຕາ (ສີ)
໔. ອຊ຺ໂຌປນ຺ນາ (ກ)
* ເປຏໂກປເທເສປິ (ລ-ປພ຺ພ)

໔. ທຸຕິຍສຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ

໖໔. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສາວຕ຺ຖິຍາ ມນຸສ຺ສາ ເຍພຸຍ຺ເຍນ ກາເມສຸ ສຕ຺ຕາ ( )[໑] ຣຕ຺ຕາ ຄິທ຺ຮາ ຄຘິຕາ ມຸຈ຺ຉິຕາ ອຊ຺ໂຊປນ຺ນາ ອນ຺ຘົກຕາ ສມ຺ມຕ຺ຕກຊາຕາ ກາເມສຸ ວິຫຣນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ປຸພ຺ພຕ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສາວຕ຺ຖິ ປິຕ຺ຫາຍ ປາວິສິ. ອທ຺ທສາ ໂຂ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍາ ເຕ ມນຸສ຺ເສ ເຍພຸຍ຺ເຍນ ກາເມສຸ ສຕ຺ເຕ ຣຕ຺ເຕ ຄິທ຺ເຮ ຄຘິເຕ ມຸຈ຺ຉິເຕ ອຊ຺ໂຊສນ຺ເນ ອນ຺ຘົກເຕ ສມ຺ມຕ຺ຕກຊາເຕ ກາເມສຸ ວິຫຣນ຺ເຕ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* "ກາມນ຺ຘາ ຊາລສຌ຺ຉນ຺ນາ, ຕຕ຺ຫາຉທນຉາທິຕາ;
ປມຕ຺ຕພນ຺ຘຸນາ ພທ຺ຘາ, ມຈ຺ຉາວ ກຸມິນາມຸເຂ;
ຊຣາມຣຕມນ຺ເວນ຺ຕິ,[໔] ວຈ຺ໂຉ ຂີຣປໂກວ ມາຕຣນ຺ຕິ ຈຕ຺ຕ຺ຖໍ

໕. ອປຣລກ຺ຕ຺ທກາກທ຺ທິຍສຸຕ຺ຕໍ

໖໕. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ລກຸຕ຺ທກາກທ຺ທິໂຍ ສມ຺ພຫຸລານໍ ກິກ຺ຂູນໍ ປິຒ຺ກິໂຕ ປິຒ຺ກິໂຕ ເຍນ ພຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ພຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ລກຸຕ຺ທກາກທ຺ທິຍໍ ທູຣໂຕວ ສມ຺ພຫຸລານໍ ກິກ຺ຂູນໍ ປິຒ຺ກິໂຕ ປິຒ຺ກິໂຕ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທຸພ຺ພຕ຺ຕໍ ທຸທ຺ທສິກໍ ໂອໂກຜິມກໍ ເຍພຸຍ຺ເຍນ ກິກ຺ຂູນໍ ປຣິກູຕຣູປໍ. ທິສ຺ວານ ກິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ.

"ປສ຺ສຖ ໂນ ຕຸມ຺ເຫ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ທູຣໂຕວ ສມ຺ພຫຸລານໍ ກິກ຺ຂູນໍ ປິຒ຺ກິໂຕ ປິຒ຺ກິໂຕ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທຸພ຺ພຕ຺ຕໍ ທຸທ຺ທສິກໍ ໂອໂກຜິມກໍ ເຍພຸຍ຺ເຍນ ກິກ຺ຂູນໍ ປຣິກູຕຣູປນ຺ຕິ? "ເອວໍ, ກນ຺ເຕຕິ.

---

໑. (ໂຫນ຺ຕິ) (ພຫູສຸ) ອຒ຺ກກຖາຍ ສໍສນ຺ເທຕພ຺ພໍ.

໔. ຊຣາມຣຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ (ສີ, ສ຺ຍາ) * ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໔໗,໖໐-ປພ຺ພ) ເປຜໂກປເທເສປິ (໑໔-ປພ຺ພ)

“ເອໂສ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ມຫິທ຺ຘິໂກ ມຫານຸຠາໂວ. ນ ຈ ສາ ສມາປຕ຺ຕິ ສຸລຠຣູປາ ຍາ ເຕນ ຠິກ຺ຂຸນາ ອສມາປນ຺ນປຸພ຺ພາ. ຍສ຺ສ ຈຕ຺ຖາຍ[໑] ກຸລປຸຕ຺ຕາ ສມ຺ມເທວ ອຄາຣສ຺ມາ ອນຄາຣິຍໍ ປພ຺ພຊນ຺ຕິ ຕທນຸຕ຺ຕຣໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍປຣິໂຍສານໍ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ເນລງ຺ໂຄ ເສຕປຈ຺ຉາໂທ, ເອກາໂຣ ວຕ຺ຕຕີ ຣໂຖ;
ອນີຆໍ ປສ຺ສ ອາຍນ຺ຕໍ, ຉິນ຺ນໂສຕໍ ອພນ຺ຘນນ຺ຕິ. ປຎ຺ຈມໍ;

໖. ຕຓ຺ຫາສງ຺ຂຍສຸຕ຺ຕໍ

໖໖. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ອຎ຺ຎາສິໂກຓ຺ຑຎ຺ໂຎ[໒] ຠຄວໂຕ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິຘາຍ ຕຓ຺ຫາສງ຺ຂຍວິມຸຕ຺ຕິໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາໂນ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອຎ຺ຎາສິໂກຓ຺ຑຎ຺ຎໍ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິຘາຍ ຕຓ຺ຫາສງ຺ຂຍວິມຸຕ຺ຕິໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມານໍ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ຍສ຺ສ ມູລໍ ຉມາ ນຕ຺ຖິ, ປຓ຺ຓາ ນຕ຺ຖິ ກຸໂຕ ລຕາ;
ຕໍ ຘີຣໍ ພນ຺ຘນາ ມຸຕ຺ຕໍ, ໂກ ຕໍ ນິນ຺ທິຕຸມຣຫຕິ;
ເທວາປິ ນໍ ປສໍສນ຺ຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຸນາປິ ປສໍສິໂຕຕິ. ຉຏ຺ຐໍ;

໗. ປປຎ຺ຈຂຍສຸຕ຺ຕໍ

໖໗. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠຄວາ ອຕ຺ຕໂນ ປປຎ຺ຈສຎ຺ຎາສງ຺ຂາປຫານໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂມາໂນ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ.

---

໑. ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ (ສີ, ກ)

໒. ອຎ຺ຎາຕໂກຓ຺ຑຎ຺ໂຎ (ສພ຺ພຕ຺ຖ)

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ອຕ຺ຕໂນ ປປຓ຺ຈສຓ຺ຓາສງ຺ຂາປຫານໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

> * "ຍສ຺ສ ປປຓ຺ຈາ ກິຕິ ຈ ນຕ຺ຖິ,
> ສນ຺ທານໍ ປລິພຓ຺ຈ ວີຕິວຕ຺ໂຕ;
> ຕໍ ນິຕ຺ຕຕ຺ຫໍ ມຸນິ ຈຣນ຺ຕໍ,
> ນາວຊານາຕິ ສເທວໂກປິ ໂລໂກຕິ. ສຕ຺ຕມໍ;

໘. ກຈ຺ຈານສຸຕ຺ຕໍ

໖໘. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາໂນ ພຄວໂຕ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາພຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິທາຍ ກາຍຄຕາຍ ສຕິຍາ ອຊ຺ຊຕ຺ຕໍ ປຣິມຸຂໍ ສູປຝ຺ກິຕາຍ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ພຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາກຈ຺ຈານໍ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາພຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິທາຍ ກາຍຄຕາຍ ສຕິຍາ ອຊ຺ຊຕ຺ຕໍ ປຣິມຸຂໍ ສູປຝ຺ກິຕາຍ.

ອຖ ໂຂ ພຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

> "ຍສ຺ສ ສິຍາ ສພ຺ພທາ ສຕິ,
> ສຕຕໍ ກາຍຄຕາ ອຸປຝ຺ກິຕາ;
> ໂນ ຈສ຺ສ ໂນ ຈ ເມ ສິຍາ,
> ນ ພວິສ຺ສຕິ ນ ຈ ເມ ພວິສ຺ສຕິ;
> ອນຸປຸພ຺ພວິຫາຣິ ຕຕ຺ຖ ໂສ,
> ກາເລເນວ ຕເຣ ວິສຕ຺ຕິກນ຺ຕິ. ອຝ຺ຖມໍ;

໙. ອຸທປານສຸຕ຺ຕໍ

໖໙. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ພຄວາ ມລ຺ເລສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ມຫຕາ ພິກ຺ຂຸສງ຺ເຄນ ສທ຺ຜິ ເຍນ ຖູຓໍ [1] ນາມ ມລ຺ລານໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄາໂມ ຕທວສຣິ. ອສ຺ໂສສຸໍ ໂຂ ຖູເຓຍ຺ຍກາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິກາ "ສມໂຓ ຂລຸ ໂກ

---

໑. ຖູນໍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ) * ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໔໗-ປພ຺ພ)

ໂຄຕໂມ ສກ຺ຍປຸຕ຺ໂຕ ສກ຺ຍກຸລາ ປພ຺ພຊິໂຕ ມລ຺ເລສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ມຫຕາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ສທ຺ຘິໍ ຖູຓໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕຕິ. ( ) [໑] ອຸທປານໍ ຕິຓສ຺ສ ຈ ຠຸສສ຺ສ ຈ ຍາວ ມຸຂໂຕ ປູເຣສຸໍ "ມາ ເຕ ມຸຓ຺ຑກາ ສມຓກາ ປານີຍໍ ອປໍສູຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ເຍນ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອາສເນ ນິສີທິ. ນິສຊ຺ຊ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ອິງ຺ຆ ເມ ຕ຺ວໍ, ອານນ຺ທ, ເອຕມ຺ຫາ ອຸທປານາ ປານີຍໍ ອາຫຣາຕິ.

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອິທານິ ໂສ, ຠນ຺ເຕ, ອຸທປາໂນ ຖູເຓຍ຺ຍເກຫິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິເກຫິ ຕິຓສ຺ສ ຈ ຠຸສສ຺ສ ຈ ຍາວ ມຸຂໂຕ ປູຣິໂຕ 'ມາ ເຕ ມຸຓ຺ຑກາ ສມຓກາ ປານີຍໍ ອປໍສູ'ຕິ.

ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ຯເປຯ ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ອິງ຺ຆ ເມ ຕ຺ວໍ, ອານນ຺ທ, ເອຕມ຺ຫາ ອຸທປານາ ປານີຍໍ ອາຫຣາຕິ. "ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຍນ ໂສ ອຸທປາໂນ ເຕນຸປສງ຺ກມິ. ອຖ ໂຂ ໂສ ອຸທປາໂນ ອາຍສ຺ມນ຺ເຕ ອານນ຺ເທ ອຸປສງ຺ກມນ຺ເຕ ສພ຺ພໍ ຕໍ ຕິຓຎ຺ຈ ຠຸສຎ຺ຈ ມຸຂໂຕ ໂອວມິຕ຺ວາ ອຈ຺ຉສ຺ສ ອຸທກສ຺ສ ອນາວິລສ຺ສ ວິປ຺ປສນ຺ນສ຺ສ ຍາວ ມຸຂໂຕ ປູຣິໂຕ ວິສ຺ສນ຺ທນ຺ໂຕ[໔] ມຎ຺ເຎ ອຏ຺ຐາສິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ອຈ຺ຉຣິຍໍ ວຕ, ໂຠ, ອພ຺ຠຸຕໍ ວຕ, ໂຠ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ມຫິທ຺ຘິກຕາ ມຫານຸຠາວຕາ! ອຍຎ຺ຫິ ໂສ ອຸທປາໂນ ມຍິ ອຸປສງ຺ກມນ຺ເຕ ສພ຺ພໍ ຕໍ ຕິຓຎ຺ຈ ຠຸສຎ຺ຈ ມຸຂໂຕ ໂອວມິຕ຺ວາ ອຈ຺ຉສ຺ສ ອຸທກສ຺ສ ອນາວິລສ຺ສ ວິປ຺ປສນ຺ນສ຺ສ ຍາວ ມຸຂໂຕ ປູຣິໂຕ ວິສ຺ສນ຺ທນ຺ໂຕ ມຎ຺ເຎ ຐິໂຕຕິ!! ປຕ຺ເຕນ ປານີຍໍ ອາທາຍ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ອພ຺ຠຸຕໍ, ຠນ຺ເຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ມຫິທ຺ຘິກຕາ ມຫານຸຠາວຕາ! ອຍຎ຺ຫິ ໂສ, ຠນ຺ເຕ, ອຸທປາໂນ ມຍິ ອຸປສງ຺ກມນ຺ເຕ ສພ຺ພໍ ຕໍ ຕິຓຎ຺ຈ ຠຸສຎ຺ຈ ມຸຂໂຕ ໂອວມິຕ຺ວາ ອຈ຺ຉສ຺ສ ອຸທກສ຺ສ ອນາວິລສ຺ສ ວິປ຺ປສນ຺ນສ຺ສ ຍາວ ມຸຂໂຕ ປູຣິໂຕ ວິສ຺ສນ຺ທນ຺ໂຕ ມຎ຺ເຎ ອຏ຺ຐາສິ!! ປິວຕຸ ຠຄວາ ປານີຍໍ, ປິວຕຸ ສຸຄໂຕ ປານີຍນ຺ຕິ.

---

໑. (ອຖ ໂຂ ເຕ ຖູເຓຍ຺ຍກາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິກາ) (?)

໔. ວິສ຺ສນ຺ໂທ (ກ)

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ກີ ກຍິຣາ ອຸທປາເນນ,
ອາປາ ເຈ ສພ຺ພທາ ສິຍຸໍ;
ຕຕ຺ຫາຍ ມູລໂຕ ເຉຕ຺ວາ,
ກິສ຺ສ ປຣິເຍສນໍ ຈເຣຕິ. ນວມໍ;

໑໐. ອຸເຕນສຸຕ຺ຕໍ

໗໐. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ໂກສມ຺ພິຍໍ ວິຫຣຕິ ໂຆສິຕາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຣຎ຺ໂຍ ອຸເຕນສ຺ສ[1] ອຸຍ຺ຍານຄຕສ຺ສ ອນ຺ເຕປຸຣໍ ທຑ຺ฒໍ ໂຫຕິ, ປຎ຺ຈ ຈ ອິຕ຺ຖິສຕານິ[2] ກາລງ຺ກຕານິ ໂຫນ຺ຕິ ສາມາວຕິປມຸຂານິ.

ອຖ ໂຂ ສມ຺ພຫຸລາ ກິກ຺ຂູ ປຸພ຺ພຕ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣ-ມາທາຍ ໂກສມ຺ພິ ປິຕ຺ຫາຍ ປາວິສິສຸ. ໂກສມ຺ພິຍໍ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ປິຕ຺ຫປາຕປຏິກ຺ກນ຺ຕາ ເຍນ ກຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ອກິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ໂຂ ເຕ ກິກ຺ຂູ ກຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ "ອິທ, ກນ຺ເຕ, ຣຎ຺ໂຍ ອຸເຕນສ຺ສ ອຸຍ຺ຍານຄຕສ຺ສ ອນ຺ເຕປຸຣໍ ທຑ຺ฒໍ, ປຎ຺ຈ ຈ ອິຕ຺ຖິສຕານິ ກາລງ຺ກຕານິ ສາມາວຕິປມຸຂານິ. ຕາສໍ, ກນ຺ເຕ, ອຸປາສິການໍ ກາ ຄຕິ ໂກ ອກິສມ຺ປຣາໂຍຕິ?

"ສນ຺ເຕຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ອຸປາສິກາໂຍ ໂສຕາປນ຺ນາ, ສນ຺ຕິ ສກທາຄາມິນິໂຍ, ສນ຺ຕິ ອນາຄາມິນິໂຍ. ສພ຺ພາ ຕາ, ກິກ຺ຂເວ, ອຸປາສິກາໂຍ ອນິປ຺ຜລາ ກາລງ຺ກຕາຕິ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

* "ໂມຫສມ຺ພນ຺ຘໂນ ໂລໂກ, ກພ຺ພຣູໂປວ ທິສ຺ສຕິ;
ອຸປຘິພນ຺ຘໂນ[3] ພາໂລ, ຕມສາ ປຣິວາຣິໂຕ.
ສສ຺ສໂຕຣິວ[4] ຂາຍຕິ, ປສ຺ສໂຕ ນຕ຺ຖິ ກິຎ຺ຈນນ຺ຕິ. ທສມໍ.

---

໑. ອຸເທນສ຺ສ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອີ) ໒. ປຎ຺ຈ ອິຕ຺ຖິສຕານິ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອີ)
໓. ອຸປຘິສມ຺ພນ຺ຘໂນ (ກ-ສີ) ໔. ສສ຺ສຕິ ວິຍ (ກ-ສີ) * ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໔໑-ປພ຺ພ)

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ

ເທ຺ວ ກທ຺ທິຍາ ເທ຺ວ ຈ ສຕ຺ຕາ, ລກຸຕ຺ຫໂກ ຕຕ຺ຫາຂໂຍ;
ປປຸຈຂໂຍ ຈ ກຈ຺ຈາໂນ, ອຸທປານຸຈ ອຸເຕໂນຕິ.

ຈູຣວຄ຺ໂຄ [໑] ສຕ຺ຕໂມ.

໘. ປາຜລິຄາມິຍວຄ຺ໂຄ

໑. ປຖມນິພ຺ພານປຜິສໍຍຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ

໗໑. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ກຄວາ ກິກ຺ຂູ ນິພ຺ພານປຜິສໍຍຸຕ຺ຕາຍ ຜມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສຕິ ສມາທເປຕິ ສມຸຕ຺ເຕເຊຕິ ສມ຺ປຫໍເສຕິ. ເຕຜ ກິກ຺ຂູ [໒] ອຜ຺ກີ ກຕ຺ວາ [໓] ມນສິ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ເຈຕໂສ [໔] ສມນ຺ນາຫຣິຕ຺ວາ ໂອຫິຕໂສຕາ ຜມ຺ມໍ ສຸຕນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ອຕ຺ຖິ, ກິກ຺ຂເວ, ຕທາຍຕນໍ, ຍຕ຺ຖ ເນວ ປຖວີ, ນ ອາໂປ, ນ ເໂຊ, ນ ວາໂຍ, ນ ອາກາສານຸຈາຍຕນໍ, ນ ວິຸຍາຕານຸຈາຍຕນໍ, ນ ອາກິຸຈຸຍາ-ຍຕນໍ, ນ ເນວສຸຍານາສຸຍາຍຕນໍ, ນາຍໍ ໂລໂກ, ນ ປຣໂລໂກ, ນ ອຸໂກ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາ. ຕຕ຺ຣາປາຫໍ, ກິກ຺ຂເວ, ເນວ ອາຄຕິໍ ວທາມິ, ນ ຄຕິໍ, ນ ກິຕິໍ, ນ ຈຸຕິໍ, ນ ອຸປປຕ຺ຕິໍ; ອປ຺ປຕິຜ຺ກໍ, ອປ຺ປວຕ຺ຕໍ, ອນາຣມ຺ມຕເມເວຕໍ. ເອເສວນ຺ໂຕ ທຸກ຺ຂສ຺ສາຕິ. ປຖມໍ.

໒. ທຸຕິຍນິພ຺ພານປຜິສໍຍຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ

໗໒. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ກຄວາ ກິກ຺ຂູ

---

໑. ຈຸລ຺ລວຄ຺ໂຄ (ສີ), ຈູລວຄ຺ໂຄ (ອິ)

໒. ເຕ ຈ ກິກ຺ຂູ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ, ຕທຜ຺ກກຖາປິ ໂອໂລເກຕພ຺ພາ.)

໓. ອຜ຺ກີກຕ຺ວາ (ສີ, ສ຺ຍາ), ອຜ຺ກິກຕ຺ວາ (ອິ)

໔. ສພ຺ພໍ ເຈຕສາ (ອິຕິປິ ອຸຸສຸຕ຺ເຕສຸ)

ນິພ຺ພານປຏິສໍຍຸຕ຺ຕາຍ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສຕິ ສມາທເປຕິ ສມຸຕ຺ເຕເຊຕິ ສມ຺ປຫໍເສຕິ. ເຕຘ ຠິກ຺ຂູ ອຏ຺ຐິໍ ກຕ຺ວາ ມນສິ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ເຈຕໂສ ສມນ຺ນາຫຣິຕ຺ວາ ໂອຫິຕໂສຕາ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ທຸທ຺ທສໍ ອນຕໍ ນາມ, ນ ຫິ ສຈ຺ຈໍ ສຸທສ຺ສນໍ;
ປຏິວິທ຺ຘາ ຕຓ຺ຫາ ຊານໂຕ, ປສ຺ສໂຕ ນຕ຺ຖິ ກິຎ຺ຈນນ຺ຕິ. ທຸຕິຍໍ;

໓. ຕຕິຍນິພ຺ພານປຏິສໍຍຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ

໗໓. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠຄວາ ຠິກ຺ຂູ ນິພ຺ພານປຏິສໍຍຸຕ຺ຕາຍ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສຕິ ສມາທເປຕິ ສມຸຕ຺ເຕເຊຕິ ສມ຺ປຫໍເສຕິ. ເຕຘ ຠິກ຺ຂູ ອຏ຺ຐິໍ ກຕ຺ວາ, ມນສິ ກຕ຺ວາ, ສພ຺ພໍ ເຈຕໂສ ສມນ຺ນາຫຣິຕ຺ວາ, ໂອຫິຕໂສຕາ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ອຕ຺ຖິ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຊາຕໍ ອຠູຕໍ ອກຕໍ ອສງ຺ຂຕໍ. ໂນ ເຈຕໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຠວິສ຺ສ ອຊາຕໍ ອຠູຕໍ ອກຕໍ ອສງ຺ຂຕໍ, ນຍິຘ ຊາຕສ຺ສ ຠູຕສ຺ສ ກຕສ຺ສ ສງ຺ຂຕສ຺ສ ນິສ຺ສຣຓໍ ປຎ຺ຎາເຍຖ. ຍສ຺ມາ ຈ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຕ຺ຖິ ອຊາຕໍ ອຠູຕໍ ອກຕໍ ອສງ຺ຂຕໍ, ຕສ຺ມາ ຊາຕສ຺ສ ຠູຕສ຺ສ ກຕສ຺ສ ສງ຺ຂຕສ຺ສ ນິສ຺ສຣຓໍ ປຎ຺ຎາຍຕີຕິ. ຕຕິຍໍ.

໔. ຈຕຸຕ຺ຖນິພ຺ພານປຏິສໍຍຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ

໗໔. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠຄວາ ຠິກ຺ຂູ ນິພ຺ພານປຏິສໍຍຸຕ຺ຕາຍ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສຕິ ສມາທເປຕິ ສມຸຕ຺ເຕເຊຕິ ສມ຺ປຫໍເສຕິ. ເຕຘ ຠິກ຺ຂູ ອຏ຺ຐິໍ ກຕ຺ວາ ມນສິ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ເຈຕໂສ ສມນ຺ນາຫຣິຕ຺ວາ ໂອຫິຕໂສຕາ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

+ “ນິສ຺ສິຕສ຺ສ ຈລິຕໍ, ອນິສ຺ສິຕສ຺ສ ຈລິຕໍ ນຕ຺ຖິ. ຈລິເຕ ອສຕິ ປສ຺ສທ຺ຘິ, ປສ຺ສທ຺ຘິຍາ ສຕິ ນຕິ ນ ໂຫຕິ. ນຕິຍາ ອສຕິ ອາຄຕິຄຕິ ນ ໂຫຕິ. ອາຄຕິຄຕິຍາ ອສຕິ ຈຸຕູປປາໂຕ ນ ໂຫຕິ. ຈຸຕູປປາເຕ ອສຕິ ເນວິຘ ນ ຫຸຣໍ ນ ອຸຠຍມນ຺ຕເຣນ.[໑] ເອເສວນ຺ໂຕ ທຸກ຺ຂສ຺ສາຕິ. ຈຕຸຕ຺ຖໍ.

໕. ຈຸນ຺ທສຸຕ຺ຕໍ

໗໕. * ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ມລ຺ເລສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ມຫຕາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ສທ຺ຘິໍ ເຍນ ປາວາ ຕທວສຣິ. ຕຕ຺ຣ ສຸທໍ ຠຄວາ ປາວາຍໍ ວິຫຣຕິ ຈຸນ຺ທສ຺ສ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອມ຺ພວເນ.

ອສ຺ໂສສິ ໂຂ ຈຸນ຺ໂທ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ໂຕ “ຠຄວາ ກິຣ ມລ຺ເລສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ມຫຕາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ສທ຺ຘິໍ ປາວໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ ປາວາຍໍ ວິຫຣຕິ ມຍ຺ຫໍ ອມ຺ພວເນຕິ. ອຖ ໂຂ ຈຸນ຺ໂທ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ໂຕ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ໂຂ ຈຸນ຺ທໍ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ຕໍ ຠຄວາ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສສິ ສມາທເປສິ ສມຸຕ຺ເຕເຊສິ ສມ຺ປຫໍເສສິ. ອຖ ໂຂ ຈຸນ຺ໂທ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ໂຕ ຠຄວຕາ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ສິໂຕ ສມາທປິໂຕ ສມຸຕ຺ເຕຊິໂຕ ສມ຺ປຫໍສິໂຕ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ “ອຘິວາເສຕຸ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ສ຺ວາຕນາຍ ຠຕ຺ຕໍ ສທ຺ຘິໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນາຕິ. ອຘິວາເສສິ ຠຄວາ ຕຸຓ຺ຫີຠາເວນ.

ອຖ ໂຂ ຈຸນ຺ໂທ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ໂຕ ຠຄວໂຕ ອຘິວາສນໍ ວິທິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ອຖ ໂຂ ຈຸນ຺ໂທ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສາ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຈ຺ຈເຍນ ສເກ ນິເວສເນ ປຓີຕໍ ຂາທນີຍໍ ໂຠຊນີຍໍ ປຏິຍາທາເປຕ຺ວາ ປຫູຕຎ຺ຈ ສູກຣມທ຺ທວໍ ຠຄວໂຕ ກາລໍ ອາໂຣຈາເປສິ “ກາໂລ, ຠນ຺ເຕ, ນິຏ຺ຐິຕໍ ຠຕ຺ຕນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສທ຺ຘິໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ເຍນ ຈຸນ຺ທສ຺ສ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ຕສ຺ສ ນິເວສນໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອາສເນ ນິສີທິ ນິສຊ຺ຊ ໂຂ ຠຄວາ ຈຸນ຺ທໍ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ຕໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ຍໍ ເຕ, ຈຸນ຺ທ, ສູກຣມທ຺ທວໍ ປຏິຍຕ຺ຕໍ ເຕນ ມໍ ປຣິວິສ, ຍໍ ປນຍ຺ຎ໌

---

໑. ນ ອຸຠຍມນ຺ຕເຣ (ສພ຺ພຕ຺ຖ) ມ ໓-໓໑໐ ປິຏເກ, ສໍ ໔-໔໙ ປິຏເກ ຈ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ.

\+ ເນຕ຺ຕິຍມ຺ປິ (໔໓-ປພ຺ພ)   * ເປຏໂກປເທເສປິ (໑໑-ປພ຺ພ)   * ທີ ໔-໑໐໕ ປິຏເກປິ.

ຂາທນີຍໍ ໂຠຊນີຍໍ ປຏິຍຕ຺ຕໍ ເຕນ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ປຣິວິສາຕິ. “ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ຈຸນ຺ໂທ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ໂຕ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ຍໍ ອໂຫສິ ສູກຣມທ຺ທວໍ ປຏິຍຕ຺ຕໍ, ເຕນ ຠຄວນ຺ຕໍ ປຣິວິສິ; ຍໍ ປນຎ຺ຎໍ ຂາທນີຍໍ ໂຠຊນີຍໍ ປຏິຍຕ຺ຕໍ, ເຕນ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ປຣິວິສິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຈຸນ຺ທໍ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ຕໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ຍໍ ເຕ, ຈຸນ຺ທ, ສູກຣມທ຺ທວໍ ອວສິຏ຺ຐໍ, ຕໍ ໂສພ຺ເຠ ນິຂຓາຫິ. ນາຫໍ ຕໍ, ຈຸນ຺ທ, ປສ຺ສາມິ ສເທວເກ ໂລເກ ສມາຣເກ ສພ຺ຣຫ຺ມເກ ສສ຺ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓິຍາ ປຊາຍ ສເທວມນຸສ຺ສາຍ, ຍສ຺ສ ຕໍ ປຣິຠຸຕ຺ຕໍ ສມ຺ມາ ປຣິຓາມໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ຕຖາຄຕສ຺ສາຕິ.[1] “ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ຈຸນ຺ໂທ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ໂຕ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ຍໍ ອໂຫສິ ສູກຣມທ຺ທວໍ ອວສິຏ຺ຐໍ, ຕໍ ໂສພ຺ເຠ ນິຂຓິຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ໂຂ ຈຸນ຺ທໍ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ຕໍ ຠຄວາ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສມາທເປຕ຺ວາ ສມຸຕ຺ເຕເຊຕ຺ວາ ສມ຺ປຫໍເສຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກາມິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວໂຕ ຈຸນ຺ທສ຺ສ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຠຕ຺ຕໍ ຠຸຕ຺ຕາວິສ຺ສ ຂໂຣ ອາພາໂຘ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ. ໂລຫິຕປກ຺ຂນ຺ທິກາ ປພາຬ຺ຫາ[4] ເວທນາ ວຕ຺ຕນ຺ຕິ ມາຣຓນ຺ຕິກາ. ຕຕ຺ຣ ສຸທໍ ຠຄວາ ສໂຕ ສມ຺ປຊາໂນ ອຘິວາເສສິ ອວິຫຎ຺ຎມາໂນ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ອາຍາມານນ຺ທ, ເຍນ ກຸສິນາຣາ ເຕນຸປສງ຺ກມິສ຺ສາມາຕິ. “ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຠຄວໂຕ ປຈ຺ຈສ຺ໂສສິ.

“ຈຸນ຺ທສ຺ສ ຠຕ຺ຕໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ, ກມ຺ມາຣສ຺ສາຕິ ເມ ສຸຕໍ;
ອາພາຘໍ ສມ຺ຜຸສີ ຘີໂຣ, ປພາຬ຺ຫໍ ມາຣຓນ຺ຕິກໍ.

“ຠຸຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ສູກຣມທ຺ທເວນ, ພ຺ຍາຘິປ຺ປພາຬ຺ໂຫ ອຸທປາທິ ສຕ຺ຖຸໂນ; ວິຣິຈ຺ຈມາໂນ[5] ຠຄວາ ອໂວຈ, ‘ຄຈ຺ຉາມຫໍ ກຸສິນາຣໍ ນຄຣນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ເຍນ ອຎ຺ຎຕຣໍ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ອິງ຺ຆ ເມ ຕ຺ວໍ, ອານນ຺ທ, ຈຕຸຄ຺ຄຸຓໍ ສງ຺ຆາຏິໍ ປຎ຺ຎາເປຫິ; ກິລນ຺ໂຕສ຺ມິ, ອານນ຺ທ, ນິສີທິສ຺ສາມີຕິ. “ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ຈຕຸຄ຺ຄຸຓໍ ສງ຺ຆາຏິໍ

---

໑. ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ຕຖາຄເຕນາຕິ (ກ-ສີ)
໔. ພາຬ຺ຫາ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອີ)
໕. ວິຣິຎ຺ຈມາໂນ(?) ວິເຣຈມາໂນ (ທີ ໔-໔໐໕)

ປຎ຺ຎາເປສິ. ນິສີທິ ຠຄວາ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອາສເນ. ນິສຊ຺ຊ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ອິງ຺ຆ ເມ ຕ຺ວໍ, ອານນ຺ທ, ປານີຍໍ ອາຫຣ; ປິປາສິໂຕສ຺ມິ, ອານນ຺ທ, ປິວິສ຺ສາມີຕິ.

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ, ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອິທານິ, ຠນ຺ເຕ, ປຎ຺ຈມຕ຺ຕານິ ສກຏສຕານິ ອຕິກ຺ກນ຺ຕານິ. ຕໍ ຈກ຺ກຈ຺ຉິນ຺ນໍ ອຸທກໍ ປຣິຕ຺ຕໍ ລຸຬິຕໍ ອາວິລໍ ສນ຺ທຕິ. ອຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ກຸກຸຘາ[1] ນທີ ອວິທູເຣ ອຈ຺ໂຉທກາ ສາໂຕທກາ ສີໂຕທກາ ເສໂຕທກາ ສຸປຕິຕ຺ຖາ ຣມຓີຍາ. ເອຕ຺ຖ ຠຄວາ ປານີຍຎ຺ຈ ປິວິສ຺ສຕິ ຄຕ຺ຕານິ ຈ ສີຕີກຣິສ຺ສຕີຕິ.[4]

ທຸຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ໆເປໆ ຕຕິຍມ຺ປິ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ອິງ຺ຆ ເມ ຕ຺ວໍ, ອານນ຺ທ, ປານີຍໍ ອາຫຣ; ປິປາສິໂຕສ຺ມິ, ອານນ຺ທ, ປິວິສ຺ສາມີຕິ. "ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຍນ ສາ ນທີ ເຕນຸປສງ຺ກມິ. ອຖ ໂຂ ສາ ນທີ ຈກ຺ກຈ຺ຉິນ຺ນາ ປຣິຕ຺ຕາ ລຸຬິຕາ ອາວິລາ ສນ຺ທມານາ ອາຍສ຺ມນ຺ເຕ ອານນ຺ເທ ອຸປສງ຺ກມນ຺ເຕ ອຈ຺ຉາ ວິປ຺ປສນ຺ນາ ອນາວິລາ ສນ຺ທຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ອຈ຺ຉຣິຍໍ ວຕ, ໂຠ, ອພ຺ຠຸຕໍ ວຕ, ໂຠ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ມຫິທ຺ຘິກຕາ ມຫານຸຠາວຕາ! ອຍຎ຺ຫິ ສາ ນທີ ຈກ຺ກຈ຺ຉິນ຺ນາ ປຣິຕ຺ຕາ ລຸຬິຕາ ອາວິລາ ສນ຺ທມານາ ມຍິ ອຸປສງ຺ກມນ຺ເຕ ອຈ຺ຉາ ວິປ຺ປສນ຺ນາ ອນາວິລາ ສນ຺ທຕີຕິ!! ປຕ຺ເຕນ ປານີຍໍ ອາທາຍ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ "ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ອພ຺ຠຸຕໍ, ຠນ຺ເຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ມຫິທ຺ຘິກຕາ ມຫານຸຠາວຕາ! ອຍຎ຺ຫິ ສາ, ຠນ຺ເຕ, ນທີ ຈກ຺ກຈ຺ຉິນ຺ນາ ປຣິຕ຺ຕາ ລຸຬິຕາ ອາວິລາ ສນ຺ທມານາ ມຍິ ອຸປສງ຺ກມນ຺ເຕ ອຈ຺ຉາ ວິປ຺ປສນ຺ນາ ອນາວິລາ ສນ຺ທຕິ ປິວຕຸ ຠຄວາ ປານີຍໍ, ປິວຕຸ ສຸຄໂຕ ປານີຍນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ປານີຍໍ ອປາຍິ.[6] ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ມຫຕາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ສທ຺ຘິໍ ເຍນ ກຸກຸຘາ ນທີ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ກຸກຸຘໍ ນທິໍ ອຊ຺ໂຌຄາເຫຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ຈ ປິວິຕ຺ວາ ຈ ປຈ຺ຈຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ເຍນ ອມ຺ພວນໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ຈຸນ຺ທກໍ ອາມນ຺ເຕສິ "ອິງ຺ຆ ເມ ຕ຺ວໍ, ຈຸນ຺ທກ, ຈຕຸຄ຺ຄຸຓໍ ສງ຺ຆາຏິໍ ປຎ຺ຎາເປຫິ; ກິລນ຺ໂຕສ຺ມິ, ຈຸນ຺ທກ, ນິປຊ຺ຊິສ຺ສາມີຕິ.

---

໑. ກກຸຕ຺ຖາ (ສີ), ກຸກຸຘາ (ສ຺ຍາ), ກກຸຘ຺ກາ (ກ)

໔. ສີຕີ ກຣິສ຺ສຕີຕິ (ສີ), ສີຕໍ ກຣິສ຺ສຕີຕິ (ສ຺ຍາ, ອິ, ກ)

໖. ອປາສິ (ສີ)

“ເອວໍ, ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ຈຸນ຺ທໂກ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ສງ຺ຆາຏິໍ ປຎ຺ຎາເປສິ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ທຸກ຺ຂິເຕນ ປສ຺ເສນ ສີຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປສິ ປາເທ ປາທໍ ອຈ຺ຈາຘາຍ ສໂຕ ສມ຺ປຊາໂນ ອຸຏ຺ຐານສຎ຺ຎໍ ມນສິ ກຣິຕ຺ວາ. ອາຍສ຺ມາ ປນ ຈຸນ຺ທໂກ ຕຕ຺ເຖວ ຠຄວໂຕ ປຸຣໂຕ ນິສີທິ.

“ຄນ຺ຕ຺ວານ ພຸທ຺ໂຘ ນທິກໍ ກກຸຕ຺ຖໍ, (ທີ ໒-໑໑໔)
ອຈ຺ໂຉທກໍ ສາຕຸທກໍ[1] ວິປ຺ປສນ຺ນໍ.
ໂອຄາຫິ ສຕ຺ຖາ ສຸກິລນ຺ຕຣູໂປ,
ຕຖາຄໂຕ ອປ຺ປຏິໂມຘ ໂລເກ.

“ນ຺ຫຕ຺ວາ ຈ ປິວິຕ຺ວາ ຈຸທຕາຣິ[2] ສຕ຺ຖາ,
ປຸຣກ຺ຂໂຕ ຠິກ຺ຂຸຄຓສ຺ສ ມຊ຺ເຌ;
ສຕ຺ຖາ ປວຕ຺ຕາ ຠຄວາ ອິຘ ຘມ຺ເມ,
ອຸປາຄມິ ອມ຺ພວນໍ ມເຫສິ;
ອາມນ຺ຕຍິ ຈຸນ຺ທກໍ ນາມ ຠິກ຺ຂຸໍ,
ຈຕຸຄ຺ຄຸຓໍ ສນ຺ຖຣ[3] ເມ ນິປຊ຺ຊໍ.

“ໂສ ໂຈທິໂຕ ຠາວິຕຕ຺ເຕນ ຈຸນ຺ໂທ,
ຈຕຸຄ຺ຄຸຓໍ ສນ຺ຖຣິ[4] ຂິປ຺ປເມວ.
ນິປຊ຺ຊິ ສຕ຺ຖາ ສຸກິລນ຺ຕຣູໂປ,
ຈຸນ຺ໂທປິ ຕຕ຺ຖ ປມຸເຂ ນິສີທີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ສິຍາ ໂຂ, ປນານນ຺ທ, ຈຸນ຺ທສ຺ສ ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂກຈິ ວິປ຺ປຏິສາຣໍ ອຸປທເຫຍ຺ຍ ‘ຕສ຺ສ ເຕ, ອາວຸໂສ ຈຸນ຺ທ, ອລາຠາ, ຕສ຺ສ ເຕ ທຸລ຺ລທ຺ຘໍ ຍສ຺ສ ເຕ ຕຖາຄໂຕ ປຈ຺ຉິມໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ’ຕິ. ຈຸນ຺ທສ຺ສານນ຺ທ, ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເອວໍ ວິປ຺ປຏິສາໂຣ ປຏິວິໂນເທຕພ຺ໂພ.

“‘ຕສ຺ສ ເຕ, ອາວຸໂສ ຈຸນ຺ທ, ລາຠາ, ຕສ຺ສ ເຕ ສຸລທ຺ຘໍ ຍສ຺ສ ເຕ ຕຖາຄໂຕ ປຈ຺ຉິມໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ. ສມ຺ມຸຂາ ເມຕໍ, ອາວຸໂສ ຈຸນ຺ທ, ຠຄວໂຕ ສຸຕໍ, ສມ຺ມຸຂາ ປຏິຄ຺ຄຫິຕໍ ເທ຺ວເມ ປິຓ຺ຑປາຕາ

---

໑. ສາໂຕທກໍ (ສພ຺ພຕ຺ຖ)
໒. ນ຺ຫຕ຺ວາ ຈ ອຸຕ຺ຕຣິ (ກ)
໓. ປຕ຺ຖຣ (ສີ, ອິ)
໔. ປຕ຺ຖຣິ (ສີ, ອິ)

ສມສມຜລາ ສມສມວິປາກາ ອຕິວິຍ ອລຸເລຫິ ປິຕຸຫປາເຕຫິ ມຫປຸຜລຕຣາ ຈ ມຫານິສໍສຕຣາ ຈ. ກຕເມ ເທຸວ? ຍລຸຈ ປິຕຸຫປາຕໍ ປຣິກຸລຸຊິຕຸວາ ຕຖາຄໂຕ ອນຸຕຸຕຣໍ ສມຸມາສມຸໂພທິໍ ອກິສມຸພຸຊຸຊຕິ, ຍລຸຈ ປິຕຸຫປາຕໍ ປຣິກຸລຸຊິຕຸວາ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພຸພານທາຕຸຍາ ປຣິນິພຸພາຍຕິ. ອິເມ ເທຸວ ປິຕຸຫປາຕາ ສມສມຜລາ ສມສມວິປາກາ ອຕິວິຍ ອລຸເລຫິ ປິຕຸຫປາເຕຫິ ມຫປຸຜລຕຣາ ຈ ມຫານິສໍສຕຣາ ຈ.

'ອາຍຸສໍວຕຸຕນິກໍ ອາຍສຸມຕາ ຈຸນຸເທນ ກມຸມາຣປຸຕຸເຕນ ກມຸມໍ ອຸປຈິຕໍ, ວຕຸຕສໍວຕຸຕນິກໍ ອາຍສຸມຕາ ຈຸນຸເທນ ກມຸມາຣປຸຕຸເຕນ ກມຸມໍ ອຸປຈິຕໍ, ສຸຂສໍວຕຸຕນິກໍ ອາຍສຸມຕາ ຈຸນຸເທນ ກມຸມາຣປຸຕຸເຕນ ກມຸມໍ ອຸປຈິຕໍ, ສຄຸຄສໍວຕຸຕນິກໍ ອາຍສຸມຕາ ຈຸນຸເທນ ກມຸມາຣປຸຕຸເຕນ ກມຸມໍ ອຸປຈິຕໍ, ຍສສໍວຕຸຕນິກໍ ອາຍສຸມຕາ ຈຸນຸເທນ ກມຸມາຣປຸຕຸເຕນ ກມຸມໍ ອຸປຈິຕໍ, ອາທິປເຕຍຸຍສໍວຕຸຕນິກໍ ອາຍສຸມຕາ ຈຸນຸເທນ ກມຸມາຣປຸຕຸເຕນ ກມຸມໍ ອຸປຈິຕ'ນຸຕິ. ຈຸນຸທສຸສານນຸທ, ກມຸມາຣປຸຕຸຕສຸສ ເອວໍ ວິປຸປຕິສາໂຣ ປຕິວິໂນເທຕພຸໂພຕິ.

ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕມຕຸຖໍ ວິທິຕຸວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

\+ "ທທໂຕ ປຸລຸລໍ ປວຫຸຕຸຕິ,
ສໍຍມໂຕ ເວຣໍ ນ ຈີຍຕິ;
ກຸສໂລ ຈ ຊຫາຕິ ປາປກໍ,
ຣາຄໂທສໂມຫກຸຂຍາ ສນິພຸພຸໂຕຕິ.[1] ປລຸຈມໍ.

໖. ປາຜລິຄາມິຍສຸຕຸຕໍ

ກ໖. * ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ກຄວາ ມຄເທສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ມຫຕາ ກິກຸຂຸສງເຄນ ສທຸທິ ເຍນ ປາຜລິຄາໂມ ຕທວສຣິ. ອສຸໂສສຸໍ ໂຂ ປາຜລິຄາມິຍາ[4] ອຸປາສກາ "ກຄວາ ກິຣ ມຄເທສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ມຫຕາ ກິກຸຂຸສງເຄນ ສທຸທິ ປາຜລິຄາມໍ ອນຸປຸປຕຸໂຕຕິ. ອຖ ໂຂ ປາຜລິຄາມິຍາ ອຸປາສກາ ເຍນ ກຄວາ ເຕນຸປສງກມິສຸ; ອຸປສງກມິຕຸວາ ກຄວນຸຕໍ ອກິວາເທຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທິສຸ. ເອກມນຸຕໍ ນິສິນຸນາ ໂຂ ປາຜລິຄາມິຍາ ອຸປາສກາ ກຄວນຸຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ "ອທິວາເສຕຸ ໂນ, ກນຸເຕ, ກຄວາ ອາວສຖາຄາຣນຸຕິ. ອທິວາເສສິ ກຄວາ ຕຸຕຸຫີກາເວນ.

---

໑. ປຣິນິພຸພຸໂຕຕິ (ສີ, ສຸຍາ, ອີ)　໔. ປາຜລິຄາມິກາ (ທີ ໔-ກ໑)

\+ ທີ ໔-໑໑໓, * ເປຍໂກປເທເສປີ (໑໖-ປພຸພ) ວິ ໓-໓໔໑, ມ ໔-໑໖, ສໍ ໔-໑໕໔, ປິຍຸເກຸສຸປີ.

ອຖ ໂຂ ປາຏລິຄາມິຍາ ອຸປາສກາ ຠຄວໂຕ ອຘິວາສນໍ ວິທິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ເຍນາວສຖາຄາຣໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສພ຺ພສນ຺ຖຣິໍ ອາວສຖາຄາຣໍ ສນ຺ຖຣິຕ຺ວາ ອາສນານິ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ອຸທກມຓິກໍ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ເຕລປ຺ປທີປໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ຐິຕາ ໂຂ ປາຏລິຄາມິຍາ ອຸປາສກາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ "ສພ຺ພສນ຺ຖຣິສນ຺ຖຕໍ,[໑] ຠນ຺ເຕ, ອາວສຖາຄາຣໍ; ອາສນານິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕານິ; ອຸທກມຓິໂກ ປຕິຏ຺ຐາປິໂຕ[໔] ເຕລປ຺ປທີໂປ ອາໂຣປິໂຕ. ຍສ຺ສທານິ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ກາລໍ ມຎ຺ຎຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສທ຺ຘິໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ເຍນ ອາວສຖາຄາຣໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປາເທ ປກ຺ຂາເລຕ຺ວາ ອາວສຖາຄາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມຊ຺ຌິມໍ ຖມ຺ຠໍ ນິສ຺ສາຍ ປຸຣຕ຺ຖາຠິມຸໂຂ ນິສີທິ. ຠິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆປິ ໂຂ ປາເທ ປກ຺ຂາເລຕ຺ວາ ອາວສຖາຄາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິມໍ ຠິຕ຺ຕິໍ ນິສ຺ສາຍ ປຸຣຕ຺ຖາຠິມຸໂຂ ນິສີທິ ຠຄວນ຺ຕໍເຍວ ປຸຣກ຺ຂຕ຺ວາ. ປາຏລິຄາມິຍາປິ ໂຂ ອຸປາສກາ ປາເທ ປກ຺ຂາເລຕ຺ວາ ອາວສຖາຄາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປຸຣຕ຺ຖິມໍ ຠິຕ຺ຕິໍ ນິສ຺ສາຍ ປຈ຺ຉິມາຠິມຸຂາ ນິສີທິໍສຸ ຠຄວນ຺ຕໍ ເຍວ ປຸຣກ຺ຂຕ຺ວາ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ປາຏລິຄາມິເຍ ອຸປາສເກ ອາມນ຺ເຕສິ.

* "ປຎ຺ຈິເມ, ຄຫປຕໂຍ, ອາທີນວາ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ສີລວິປຕ຺ຕິຍາ. ກຕເມ ປຎ຺ຈ? ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ທຸສ຺ສີໂລ ສີລວິປນ຺ໂນ ປມາທາຘິກຣຓໍ ມຫຕິໍ ໂຠຄຊານິໍ ນິຄຈ຺ຉຕິ. ອຍໍ ປຐໂມ ອາທີນໂວ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ສີລວິປຕ຺ຕິຍາ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ຄຫປຕໂຍ, ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ສີລວິປນ຺ນສ຺ສ ປາປໂກ ກິຕ຺ຕິສທ຺ໂທ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄຈ຺ຉຕິ. ອຍໍ ທຸຕິໂຍ ອາທີນໂວ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ສີລວິປຕ຺ຕິຍາ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ຄຫປຕໂຍ, ທຸສ຺ສີໂລ ສີລວິປນ຺ໂນ ຍຎ຺ຎເທວ ປຣິສໍ ອຸປສງ຺ກມຕິ ຍທິ ຂຕ຺ຕິຍປຣິສໍ, ຍທິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓປຣິສໍ, ຍທິ ຄຫປຕິປຣິສໍ, ຍທິ ສມຓປຣິສໍ ອວິສາຣໂທ ອຸປສງ຺ກມຕິ ມງ຺ກຸຠູໂຕ. ອຍໍ ຕຕິໂຍ ອາທີນໂວ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ສີລວິປຕ຺ຕິຍາ.

---

໑. ສພ຺ພສນ຺ຖຣິໍ ສນ຺ຖຕໍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ) * ອໍ ໓-໔໔໑, ທີ ໓-໑໘໙ ປິຏເກສຸປິ.

໔. ອຸທກມຓິກໍ ປຕິຏ຺ຐາປິຕໍ (ສ຺ຍາ)

ປຸນ ຈປຣໍ, ຄຫປຕໂຍ, ທຸສ຺ສີໂລ ສີລວິປນ຺ໂນ ສມ຺ມູຬ຺ໂຫ ກາລໍ ກໂຣຕິ. ອຍໍ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ອາທີນໂວ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ສີລວິປຕ຺ຕິຍາ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ຄຫປຕໂຍ, ທຸສ຺ສີໂລ ສີລວິປນ຺ໂນ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ອປາຍໍ ທຸຄ຺ຄຕິໍ ວິນິປາຕໍ ນິຣຍໍ ອຸປປຊ຺ຊຕິ. ອຍໍ ປຎ຺ຈໂມ ອາທີນໂວ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ສີລວິປຕ຺ຕິຍາ. ອິເມ ໂຂ, ຄຫປຕໂຍ, ປຎ຺ຈ ອາທີນວາ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ສີລວິປຕ຺ຕິຍາ.

“ປຎ຺ຈິເມ, ຄຫປຕໂຍ, ອານິສໍສາ ສີລວໂຕ ສີລສມ຺ປທາຍ. ກຕເມ ປຎ຺ຈ? ອິຘ, ຄຫປຕໂຍ, ສີລວາ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ ອປ຺ປມາທາຘິກຣຓໍ ມຫນ຺ຕໍ ໂຠຄກ຺ຂນ຺ຘໍ ອຘິຄຈ຺ຉຕິ. ອຍໍ ປຐໂມ ອານິສໍໂສ ສີລວໂຕ ສີລສມ຺ປທາຍ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ຄຫປຕໂຍ, ສີລວໂຕ ສີລສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ກລ຺ຍາໂຓ ກິຕ຺ຕິສທ຺ໂທ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄຈ຺ຉຕິ. ອຍໍ ທຸຕິໂຍ ອານິສໍໂສ ສີລວໂຕ ສີລສມ຺ປທາຍ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ຄຫປຕໂຍ, ສີລວາ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ ຍຎ຺ຎເທວ ປຣິສໍ ອຸປສງ຺ກມຕິ ຍທິ ຂຕ຺ຕິຍປຣິສໍ, ຍທິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓປຣິສໍ, ຍທິ ຄຫປຕິປຣິສໍ, ຍທິ ສມຓປຣິສໍ ວິສາຣໂທ ອຸປສງ຺ກມຕິ ອມງ຺ກຸຠູໂຕ. ອຍໍ ຕຕິໂຍ ອານິສໍໂສ ສີລວໂຕ ສີລສມ຺ປທາຍ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ຄຫປຕໂຍ, ສີລວາ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ ອສມ຺ມູຬ຺ໂຫ ກາລງ຺ກໂຣຕິ. ອຍໍ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ອານິສໍໂສ ສີລວໂຕ ສີລສມ຺ປທາຍ.

ປຸນ ຈປຣໍ, ຄຫປຕໂຍ, ສີລວາ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ສຸຄຕິໍ ສຄ຺ຄໍ ໂລກໍ ອຸປປຊ຺ຊຕິ. ອຍໍ ປຎ຺ຈໂມ ອານິສໍໂສ ສີລວໂຕ ສີລສມ຺ປທາຍ. ອິເມ ໂຂ, ຄຫປຕໂຍ, ປຎ຺ຈ ອານິສໍສາ ສີລວໂຕ ສີລສມ຺ປທາຍາຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ປາຏລິຄາມິເຍ ອຸປາສເກ ພຫຸເທວ ຣຕ຺ຕິໍ ຘມ຺ມິຍາ ກຖາຍ ສນ຺ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສມາທເປຕ຺ວາ ສມຸເຕເຊຕ຺ວາ ສມ຺ປຫໍເສຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ “ອຠິກ຺ກນ຺ຕາ ໂຂ, ຄຫປຕໂຍ, ຣຕ຺ຕິ; ຍສ຺ສທານິ ຕຸມ຺ເຫ ກາລໍ ມຎ຺ຎຖາຕິ.[1] ອຖ ໂຂ ປາຏລິຄາມິຍາ ອຸປາສກາ ຠຄວໂຕ ຠາສິຕໍ ອຠິນນ຺ທິຕ຺ວາ ອນຸໂມທິຕ຺ວາ[1] ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກມິໍສຸ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອຈິຣປກ຺ກນ຺ເຕສຸ ປາຏລິຄາມິເຍສຸ ອຸປາສເກສຸ ສຸຎ຺ຎາຄາຣໍ ປາວິສິ.

---

໑. ໑. “ເອວໍ ຠນ຺ເຕຕິ ໂຂ ປາຏລິຄາມິຍາ ອຸປາສກາ ຠຄວໂຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ (ວິ ໓-໓໒໓, ທີ ໒-໗໓)

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສຸນິຘວສ຺ສກາຣາ[1] ມຄຘມຫາມຕ຺ຕາ ປາຏລິຄາເມ ນຄຣໍ ມາເປນ຺ຕິ ວຊ຺ຊີນໍ ປຏິພາຫາຍ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສມ຺ພຫຸລາ ເທວຕາໂຍ ສຫສ຺ສສຫສ຺ເສວ[2] ປາຏລິຄາເມ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ. ຍສ຺ມິໍ ປເທເສ ມເຫສກ຺ຂາ ເທວຕາ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ມເຫສກ຺ຂານໍ ຕຕ຺ຖ ຣຎ຺ຎໍ ຣາຊມຫາມຕ຺ຕານໍ ຈິຕ຺ຕານິ ນມນ຺ຕິ ນິເວສນານິ ມາເປຕຸໍ. ຍສ຺ມິໍ ປເທເສ ມຊ຺ຌິມາ ເທວຕາ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ມຊ຺ຌິມານໍ ຕຕ຺ຖ ຣຎ຺ຎໍ ຣາຊມຫາມຕ຺ຕານໍ ຈິຕ຺ຕານິ ນມນ຺ຕິ ນິເວສນານິ ມາເປຕຸໍ. ຍສ຺ມິໍ ປເທເສ ນີຈາ ເທວຕາ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ນີຈານໍ ຕຕ຺ຖ ຣຎ຺ຎໍ ຣາຊມຫາມຕ຺ຕານໍ ຈິຕ຺ຕານິ ນມນ຺ຕິ ນິເວສນານິ ມາເປຕຸໍ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ພຄວາ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ວິສຸທ຺ເຘນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສເກນ ຕາ ເທວຕາໂຍ ສຫສ຺ສສຫສ຺ເສວ ປາຏລິຄາເມ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິໂຍ. ຍສ຺ມິໍ ປເທເສ ມເຫສກ຺ຂາ ເທວຕາ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ມເຫສກ຺ຂານໍ ຕຕ຺ຖ ຣຎ຺ຎໍ ຣາຊມຫາມຕ຺ຕານໍ ຈິຕ຺ຕານິ ນມນ຺ຕິ ນິເວສນານິ ມາເປຕຸໍ. ຍສ຺ມິໍ ປເທເສ ມຊ຺ຌິມາ ເທວຕາ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ມຊ຺ຌິມານໍ ຕຕ຺ຖ ຣຎ຺ຎໍ ຣາຊມຫາມຕ຺ຕານໍ ຈິຕ຺ຕານິ ນມນ຺ຕິ ນິເວສນານິ ມາເປຕຸໍ. ຍສ຺ມິໍ ປເທເສ ນີຈາ ເທວຕາ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ນີຈານໍ ຕຕ຺ຖ ຣຎ຺ຎໍ ຣາຊມຫາມຕ຺ຕານໍ ຈິຕ຺ຕານິ ນມນ຺ຕິ ນິເວສນານິ ມາເປຕຸໍ. ອຖ ໂຂ ພຄວາ ຕສ຺ສາ ຣຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ປຈ຺ຈຸຏ຺ຐາຍ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອາມນ຺ເຕສິ.

“ເກ ນຸ ໂຂ[3] ອານນ຺ທ ປາຏລິຄາເມ ນຄຣໍ ມາເປນ຺ຕີຕິ.[4] “ສຸນິຘວສ຺ສກາຣາ, ພນ຺ເຕ, ມຄຘມຫາມຕ຺ຕາ ປາຏລິຄາເມ ນຄຣໍ ມາເປນ຺ຕິ ວຊ຺ຊີນໍ ປຏິພາຫາຍາຕິ. ເສຍ຺ຍຖາປິ, ອານນ຺ທ, ເທເວຫິ ຕາວຕິໍເສຫິ ສທ຺ຘິໍ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ; ເອວເມວ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ສຸນິຘວສ຺ສກາຣາ ມຄຘມຫາມຕ຺ຕາ ປາຏລິຄາເມ ນຄຣໍ ມາເປນ຺ຕິ ວຊ຺ຊີນໍ ປຏິພາຫາຍ. ອິທາຫໍ, ອານນ຺ທ, ອທ຺ທສໍ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ວິສຸທ຺ເຘນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສເກນ ສມ຺ພຫຸລາ ເທວຕາໂຍ ສຫສ຺ສສຫສ຺ເສວ ປາຏລິຄາເມ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິໂຍ. ຍສ຺ມິໍ ປເທເສ ມເຫສກ຺ຂາ ເທວຕາ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ ມເຫສກ຺ຂານໍ ຕຕ຺ຖ ຣຎ຺ຎໍ ຣາຊມຫາມຕ຺ຕານໍ ຈິຕ຺ຕານິ ນມນ຺ຕິ ນິເວສນານິ ມາເປຕຸໍ. ຍສ຺ມິໍ ປເທເສ ມຊ຺ຌິມາ ເທວຕາ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ ມຊ຺ຌິມານໍ

---

໑. ສຸນີຘວສ຺ສກາຣາ (ສີ, ສ຺ຍາ, ອິ)
໒. ສຫສ຺ເສວ (ສ຺ຍາ, ກ), ສຫສ຺ສສ຺ເສວ (ອິ)
໓. ໂກ ນຸ ໂຂ (ສພ຺ພຕ຺ຖ)
໔. ມາເປຕີຕິ (ສພ຺ພຕ຺ຖ)

ຕຕ຺ຖ ຣຎ຺ຎໍ ຣາຊມຫາມຕ຺ຕານໍ ຈິຕ຺ຕານິ ນມນ຺ຕິ ນິເວສນານິ ມາເປຕຸໍ. ຍສ຺ມິໍ ປເທເສ ນີຈາ ເທວຕາ ວຕ຺ຖູນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ນີຈານໍ ຕຕ຺ຖ ຣຎ຺ຎໍ ຣາຊມຫາມຕ຺ຕານໍ ຈິຕ຺ຕານິ ນມນ຺ຕິ ນິເວສນານິ ມາເປຕຸໍ. ຍາວຕາ, ອານນ຺ທ, ອຣິຍໍ ອາຍຕນໍ ຍາວຕາ ວຓິປ຺ປໂຖ ອິທໍ ອຄ຺ຄນຄຣໍ ຠວິສ຺ສຕິ ປາຏລິປຸຕ຺ຕໍ ປຸຏເຠທນໍ. ປາຏລິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂຂ, ອານນ຺ທ, ຕໂຍ ອນ຺ຕຣາຍາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ ອຄ຺ຄິໂຕ ວາ ອຸທກໂຕ ວາ ມິຖຸເຠທໂຕ ວາຕິ.

ອຖ ໂຂ ສຸນິຘວສ຺ສກາຣາ ມຄຘມຫາມຕ຺ຕາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວຕາ ສທ຺ຘິໍ ສມ຺ໂມທິໍສຸ. ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ສາຣຓີຍໍ[1] ວີຕິສາເຣຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ຐິຕາ ໂຂ ສຸນິຘວສ຺ສກາຣາ ມຄຘມຫາມຕ຺ຕາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈຸໍ “ອຘິວາເສຕຸ ໂນ ຠວໍ ໂຄຕໂມ ອຊ຺ຊຕນາຍ ຠຕ຺ຕໍ ສທ຺ຘິໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຄນາ”ຕິ. ອຘິວາເສສິ ຠຄວາ ຕຸຓ຺ຫີຠາເວນ.

ອຖ ໂຂ ສຸນິຘວສ຺ສກາຣາ ມຄຘມຫາມຕ຺ຕາ ຠຄວໂຕ ອຘິວາສນໍ ວິທິຕ຺ວາ ເຍນ ສໂກ ອາວສໂຖ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສເກ ອາວສເຖ ປຓີຕໍ ຂາທນີຍໍ ໂຠຊນີຍໍ ປຏິຍາທາເປຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ກາລໍ ອາໂຣເຈສຸໍ “ກາໂລ, ໂຠ ໂຄຕມ, ນິຏ຺ຐິຕໍ ຠຕ຺ຕນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສທ຺ຘິໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຄນ ເຍນ ສຸນິຘວສ຺ສກາຣານໍ ມຄຘມຫາມຕ຺ຕານໍ ອາວສໂຖ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອາສເນ ນິສີທິ. ອຖ ໂຂ ສຸນິຘວສ຺ສກາຣາ ມຄຘມຫາມຕ຺ຕາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຄໍ ປຓີເຕນ ຂາທນີເຍນ ໂຠຊນີເຍນ ສຫຕ຺ຖາ ສນ຺ຕປ຺ເປສຸໍ ສມ຺ປວາເຣສຸໍ.

ອຖ ໂຂ ສຸນິຘວສ຺ສກາຣາ ມຄຘມຫາມຕ຺ຕາ ຠຄວນ຺ຕໍ ຠຸຕ຺ຕາວິໍ ໂອນີຕປຕ຺ຕປາຓິໍ ອຎ຺ຎຕຣໍ ນີຈໍ ອາສນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ເນ ໂຂ ສຸນິຘວສ຺ສກາເຣ ມຄຘມຫາມຕ຺ເຕ ຠຄວາ ອິມາຫິ ຄາຖາຫິ ອນຸໂມທິ.

“ຍສ຺ມິໍ ປເທເສ ກປ຺ເປຕິ, ວາສໍ ປຓ຺ຑິຕຊາຕິໂຍ;
ສີລວນ຺ເຕຕ຺ຖ ໂຠເຊຕ຺ວາ, ສຎ຺ຎເຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣໂຍ.[4]

---

໑. ສາຣາຓີຍໍ (ສີ, ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)

໔. ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິໂນ (ສ຺ຍາ), ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິເຍ (ອິ, ກ)

“ຍາ ຕຕ຺ຖ ເທວຕາ ອາສຸໍ, ຕາສໍ ທກ຺ຂິຓມາທິເສ;
ຕາ ປູຊິຕາ ປູຊຍນ຺ຕິ, ມານິຕາ ມານຍນ຺ຕິ ນໍ.
“ຕໂຕ ນໍ ອນຸກມ຺ປນ຺ຕິ, ມາຕາ ປຸຕ຺ຕໍວ ໂອຣສໍ;
ເທວຕານຸກມ຺ປິໂຕ ໂປໂສ, ສທາ ຠທ຺ຣານິ ປສ຺ສຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ສຸນິຘວສ຺ສກາຣານໍ ມຄຘມຫາມຕ຺ຕານໍ ອິມາຫິ ຄາຖາຫິ ອນຸໂມທິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກາມິ.

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສຸນິຘວສ຺ສກາຣາ ມຄຘມຫາມຕ຺ຕາ ຠຄວນ຺ຕໍ ປິຏ຺ຐິໂຕ ປິຏ຺ຐິໂຕ ອນຸພນ຺ຘາ ໂຫນ຺ຕິ “ເຍນຊ຺ຊ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ທ຺ວາເຣນ ນິກ຺ຂມິສ຺ສຕິ ຕໍ ‘ໂຄຕມທ຺ວາຣໍ’ ນາມ ຠວິສ຺ສຕິ. ເຍນ ຕິຕ຺ເຖນ ຄງ຺ຄໍ ນທີໍ ຕຣິສ຺ສຕິ ຕໍ ‘ໂຄຕມຕິຕ຺ຖໍ’ ນາມ ຠວິສ຺ສຕີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເຍນ ທ຺ວາເຣນ ນິກ຺ຂມິ ຕໍ ‘ໂຄຕມທ຺ວາຣໍ’ ນາມ ອໂຫສິ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເຍນ ຄງ຺ຄາ ນທີ ເຕນຸປສງ຺ກມິ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຄງ຺ຄາ ນທີ ປູຣາ ໂຫຕິ ສມຕິຕ຺ຕິກາ ກາກເປຍ຺ຍາ. ອປ຺ເປກຈ຺ເຈ ມນຸສ຺ສາ ນາວໍ ປຣິເຍສນ຺ຕິ, ອປ຺ເປກຈ຺ເຈ ອຸຬຸມ຺ປໍ ປຣິເຍສນ຺ຕິ, ອປ຺ເປກຈ຺ເຈ ກຸລ຺ລໍ ພນ຺ຘນ຺ຕິ ອປາຣາ ປາຣໍ ຄນ຺ຕຸກາມາ. ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ພລວາ ປຸຣິໂສ ສມິຎ຺ຊິຕໍ ວາ ພາຫໍ ປສາເຣຍ຺ຍ, ປສາຣິຕໍ ວາ ພາຫໍ ສມິຎ຺ເຊຍ຺ຍ, ເອວເມວ ຄງ຺ຄາຍ ນທິຍາ ໂອຣິມຕີເຣ[໑] ອນ຺ຕຣຫິໂຕ ປາຣິມຕີເຣ ປຈ຺ຈຸຏ຺ຐາສິ ສທ຺ຘິໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ.

ອທ຺ທສາ ໂຂ ຠຄວາ ເຕ ມນຸສ຺ເສ ອປ຺ເປກຈ຺ເຈ ນາວໍ ປຣິເຍສນ຺ເຕ, ອປ຺ເປກຈ຺ເຈ ອຸຬຸມ຺ປໍ ປຣິເຍສນ຺ເຕ, ອປ຺ເປກຈ຺ເຈ ກຸລ຺ລໍ ພນ຺ຘນ຺ເຕ ອປາຣາ ປາຣໍ ຄນ຺ຕຸກາເມ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

“ເຍ ຕຣນ຺ຕິ ອຓ຺ຓວໍ ສຣໍ,
ເສຕຸໍ ກຕ຺ວານ ວິສຊ຺ຊ ປລ຺ລລານິ;
ກຸລ຺ລໍຫິ ຊໂນ ປພນ຺ຘຕິ,[໒]
ຕິຓ຺ຓາ[໓] ເມຘາວິໂນ ຊນາຕິ. ຉຏ຺ຐໍ.

---

໑. ໂອຣິມຕີຣາ (ພຫູສຸ) ວິ ໓-໓໒໕, ທີ ໒-໗໕ ປິຏ຺ເກສຸ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ.

໒. ພນ຺ຘຕິ (ສ຺ຍາ, ອິ) ໓. ນິຕິຓ຺ຓາ (ກ)

໗. ທុວិឆាປតាសុត្តំ

໗໗. ເອວំ ເມ ສុតំ: ເອកំ ສមយំ ភគវា កោសលេសុ ອທុជានមគ្គ-
បដិបន្នោ ហោតិ អាយស្មតា នាគសមាលេន បច្ឆាសមណេន. ອທុທសា ខោ
អាយស្មា នាគសមាលោ ອន្តរាមគ្គេ ທុវិឆាបតំ[1] ທិស្វាន ភគវន្តំ ເອតទវោច
“ອយំ, ភន្តេ, ភគវា បន្ថោ; ອិមិនា គច្ឆាមាតិ. ເອវំ វុត្តេ, ភគវា
អាយស្មន្តំ នាគសមាលំ ເອតទវោច “ອយំ, នាគសមាល, បន្ថោ; ອិមិនា
គច្ឆាមាតិ.

ທុតិយម្បិ ។បេ។ តតិយម្បិ ខោ អាយស្មា នាគសមាលោ ភគវន្តំ
ເອតទវោច “ອយំ, ភន្តេ, ភគវា បន្ថោ; ອិមិនា គច្ឆាមាតិ. តតិយម្បិ ខោ
ភគវា អាយស្មន្តំ នាគសមាលំ ເອតទវោច “ອយំ, នាគសមាល, បន្ថោ; ອិមិនា
គច្ឆាមាតិ. ອថ ខោ អាយស្មា នាគសមាលោ ភគវតោ បត្តចីវរំ តត្ថេវ
ឆមាយំ និក្ខិបិត្វា បក្កាមិ “ອិទំ, ភន្តេ, ភគវតោ បត្តចីវរន្តិ.

ອថ ខោ អាយស្មតោ នាគសមាលស្ស តេន បន្ថេន គច្ឆន្តស្ស
ອន្តរាមគ្គេ ចោរា និក្ខមិត្វា ហត្ថេហិ ច បាទេហិ ច អាកោដេសុំ បត្តញ្ច
ភិន្ទិំសុ សង្ឃាដិញ្ច វិប្ផាលេសុំ. ອថ ខោ អាយស្មា នាគសមាលោ ភិន្នេន
បត្តេន វិប្ផាលិតាយ សង្ឃាដិយា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ອុបសង្កមិត្វា
ភគវន្តំ ອភិវាទេត្វា ເອកមន្តំ និសីទិ. ເອកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា
នាគសមាលោ ភគវន្តំ ເອតទវោច “ອិធ មយ្ហំ, ភន្តេ, តេន បន្ថេន គច្ឆន្តស្ស
ອន្តរាមគ្គេ ចោរា និក្ខមិត្វា ហត្ថេហិ ច បាទេហិ ច អាកោដេសុំ, បត្តញ្ច
ភិន្ទិំសុ, សង្ឃាដិញ្ច វិប្ផាលេសុន្តិ.

ອថ ខោ ភគវា ເອតមត្ថំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ອិមំ ອុទានំ
ອុទានេសិ.

> “សទ្ធិំ ចរមេកតោ វសំ,
> មិស្សោ អញ្ញជនេន វេទគូ;
> វិទ្វា បជហាតិ បាបកំ,
> កោញ្ចោ ខីរបកោវ និន្នគន្តិ. សត្តមំ;

[1] ເທុວឆាបតំ (សី)

໘. ວິສາຂາສຸຕ຺ຕໍ

໗໘. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ປຸພ຺ພາຣາເມ ມິຄາຣມາຕຸປາສາເທ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ວິສາຂາຍ ມິຄາຣມາຕຸຍາ ນຕ຺ຕາ ກາລງ຺ກຕາ ໂຫຕິ ປິຍາ ມນາປາ. ອຖ ໂຂ ວິສາຂາ ມິຄາຣມາຕາ ອລ຺ລວຕ຺ຖາ ອລ຺ລເກສາ ທິວາ ທິວສ຺ສ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິ; ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ. ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ໂຂ ວິສາຂໍ ມິຄາຣມາຕຣໍ ຠຄວາ ເອຕທໂວຈ.

"ຫນ຺ທ ກຸໂຕ ນຸ ຕ຺ວໍ, ວິສາເຂ, ອາຄຈ຺ຉສິ ອລ຺ລວຕ຺ຖາ ອລ຺ລເກສາ ອິຘູປສງ຺ກນ຺ຕາ ທິວາ ທິວສ຺ສາຕິ? "ນຕ຺ຕາ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ປິຍາ ມນາປາ ກາລງ຺ກຕາ. ເຕນາຫໍ ອລ຺ລວຕ຺ຖາ ອລ຺ລເກສາ ອິຘູປສງ຺ກນ຺ຕາ ທິວາ ທິວສ຺ສາຕິ. "ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍາສິ ຕ຺ວໍ, ວິສາເຂ, ຍາວຕິກາ[໑] ສາວຕ຺ຖິຍາ ມນຸສ຺ສາ ຕາວຕິເກ[໒] ປຸຕ຺ເຕ ຈ ນຕ຺ຕາໂຣ ຈາຕິ? "ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍາຫໍ, ຠຄວາ[໓] ຍາວຕິກາ ສາວຕ຺ຖິຍາ ມນຸສ຺ສາ ຕາວຕິເກ ປຸຕ຺ເຕ ຈ ນຕ຺ຕາໂຣ ຈາຕິ.

"ກີວພຫຸກາ ປນ, ວິສາເຂ, ສາວຕ຺ຖິຍາ ມນຸສ຺ສາ ເທວສິກໍ ກາລໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ? "ທສປິ, ຠນ຺ເຕ, ສາວຕ຺ຖິຍາ ມນຸສ຺ສາ ເທວສິກໍ ກາລໍ ກໂຣນ຺ຕິ; ນວປິ, ຠນ຺ເຕ... ອຏ຺ຐປິ, ຠນ຺ເຕ... ສຕ຺ຕປິ, ຠນ຺ເຕ... ຉປິ, ຠນ຺ເຕ... ປຎ຺ຈປິ, ຠນ຺ເຕ... ຈຕ຺ຕາໂຣປິ, ຠນ຺ເຕ... ຕີຓິປິ, ຠນ຺ເຕ...ເທ຺ວປິ, ຠນ຺ເຕ, ສາວຕ຺ຖິຍາ ມນຸສ຺ສາ ເທວສິກໍ ກາລໍ ກໂຣນ຺ຕິ. ເອໂກປິ, ຠນ຺ເຕ, ສາວຕ຺ຖິຍາ ມນຸສ຺ໂສ ເທວສິກໍ ກາລໍ ກໂຣຕິ. ອວິວິຕ຺ຕາ, ຠນ຺ເຕ, ສາວຕ຺ຖິ ມນຸສ຺ເສຫິ ກາລໍ ກໂຣນ຺ເຕຫີຕິ.

"ຕໍ ກຶ ມຎ຺ຎສິ, ວິສາເຂ, ອປິ ນຸ ຕ຺ວໍ ກຫາຈິ ກຣຫຈິ ອນລ຺ລວຕ຺ຖາ ວາ ຠເວຍ຺ຍາສິ ອນລ຺ລເກສາ ວາຕິ? "ໂນ ເຫຕໍ, ຠນ຺ເຕ. ອລໍ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຕາວ ພຫຸເກຫິ ປຸຕ຺ເຕຫິ ຈ ນຕ຺ຕາເຣຫິ ຈາຕິ.

"ເຍສໍ ໂຂ, ວິສາເຂ, ສຕໍ ປິຍານິ, ສຕໍ ເຕສໍ ທຸກ຺ຂານິ; ເຍສໍ ນວຸຕິ ປິຍານິ, ນວຸຕິ ເຕສໍ ທຸກ຺ຂານິ; ເຍສໍ ອສີຕິ ປິຍານິ, ອສີຕິ ເຕສໍ ທຸກ຺ຂານິ; ເຍສໍ

---

໑. ຍາວຕກາ (?)

໒. ຕາວຕເກ (?)

໓. ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍາຫໍ ຠນ຺ເຕ ຠຄວາ (ສ຺ຍາ)

ສຕ្តຕិ ປិយានិ, ສຕ្តຕិ ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ສដ្ឋិ ປិយានិ, ສដ្ឋិ ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ປញ្ញាសំ ປិយានិ, ປញ្ញាសំ ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ຈຕ្តារីសំ ປិយានិ, ຈຕ្តារីសំ ເຕສំ ທុក្ខានិ, ເຢສំ ຕឹសំ ປិយានិ, ຕឹសំ ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ວີສតិ ປិយានិ, ວີສតិ ເຕສំ ທុក្ខានិ, ເຢສំ ທស ປិយានិ, ທស ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ នវ ປិយានិ, នវ ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ອដ្ឋ ປិយានិ, ອដ្ឋ ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ສຕ្ត ປិយានិ, ສຕ្ត ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ឆ ປិយានិ, ឆ ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ປញ្ច ປិយានិ, ປញ្ច ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ຈຕ្តារិ ປិយានិ, ຈຕ្តារិ ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ຕីណិ ປិយានិ, ຕីណិ ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ເທ្វ ປិយានិ, ເທ្វ ເຕສំ ທុក្ខានិ; ເຢສំ ເອກំ ປិយំ, ເອກំ ເຕສំ ທុក្ខំ; ເຢສំ នត្ថិ ປិយំ, នត្ថិ ເຕສំ ທុក្ខំ, អសោកា ເຕ វិរជា អនុបាយាសាតិ វទាមីតិ.

ອຖ ខោ ភគវា ເອຕមត្ថំ វិទិត្វា ຕាយំ វេលាយំ ឥមំ ອុទានំ ອុទាເនសិ.

> * "ເຢ ເກຈិ ໂສກា ປរិເທវិຕា វា,
> ທុក្ខា ຈ[១] ໂລກស្មិមເນករូបា.
> ປិយំ ປដិច្ចប្បភវន្តិ ເອເຕ,
> ປិເຢ អសន្តេ ន ភវន្តិ ເອເຕ.
>
> "ຕស្មា ហិ ເຕ សុខិโน វីតໂສກា,
> ເຢສំ ປិយំ នត្ថិ ກុហិញ្ចិ ໂລເກ;
> ຕស្មា អໂສកំ វិរជំ ປត្ថយាໂນ,
> ປិយំ ន ກយិរាថ ກុហិញ្ចិ ໂລເກតិ. អដ្ឋមំ;

ຣ. ປກຼມທພ្ពសុត្តំ

៩ຣ. ເອវំ ເມ សុតំ: ເອກំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវເນ កលន្ទកនិវាເປ. ອຖ ខោ ອាយស្មា ທព្ពោ មល្លបុត្តោ ເຢນ ភគវា ເຕនុបសង្កមិ; ອុបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ອភិវាເທត្វា ເອកមន្តំ និសីទិ. ເອកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ອាយស្មា ທព្ពោ មល្លបុត្តោ ភគវន្តំ ເອតທវោច

---

១. ທុក្ខា ៩ (ອដ្ឋ)　　* ເນត្តិយម្បិ (៨៨-ປຼພ) ເປដកោປເທເສបិ (១០-ປຼພ)

"ປຣິນິພ຺ພານກາໂລ ເມ ທານິ, ສຸຄຕາ"ຕິ. "ຍສ຺ສທານິ ຕ຺ວໍ, ທພ຺ພ, ກາລໍ ມຎ຺ຎສີ"ຕິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ທພ຺ໂພ ມລ຺ລປຸຕ຺ໂຕ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຠິວາເທຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິຕ຺ວາ ເຕໂຊຘາຕຸໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພາຍິ.

ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ທພ຺ພສ຺ສ ມລ຺ລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິຕ຺ວາ ເຕໂຊຘາຕຸໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພຸຕສ຺ສ ສຣີຣສ຺ສ ຌາຍມານສ຺ສ ຑຍ຺ຫມານສ຺ສ ເນວ ຆາຣິກາ ປຎ຺ຎາຍິຕ຺ຖ ນ ມສີ. ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ສປ຺ປິສ຺ສ ວາ ເຕລສ຺ສ ວາ ຌາຍມານສ຺ສ ຑຍ຺ຫມານສ຺ສ ເນວ ຆາຣິກາ ປຎ຺ຎາຍຕິ ນ ມສີ; ເອວເມວ ອາຍສ຺ມໂຕ ທພ຺ພສ຺ສ ມລ຺ລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິຕ຺ວາ ເຕໂຊຘາຕຸໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພຸຕສ຺ສ ສຣີຣສ຺ສ ຌາຍມານສ຺ສ ຑຍ຺ຫມານສ຺ສ ເນວ ຆາຣິກາ ປຎ຺ຎາຍິຕ຺ຖ ນ ມສີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ.

"ອເຠທິ ກາໂຍ ນິໂຣຘິ ສຎ຺ຎາ,
ເວທນາ ສີຕິຠວິໍສຸ[1] ສພ຺ພາ.
ວູປສມິໍສຸ ສງ຺ຂາຣາ,
ວິຎ຺ຎາຓໍ ອຕ຺ຖມາຄມາ"ຕິ. ນວມໍ;

໑໐. ທຸຕິຍທພ຺ພສຸຕ຺ຕໍ

໘໐. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ: ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຣາເມ. ຕຕ຺ຣ ໂຂ ຠຄວາ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ "ຠິກ຺ຂໂວ"ຕິ. "ຠທນ຺ເຕ"ຕິ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວໂຕ ປຈ຺ຈສ຺ໂສສຸໍ. ຠຄວາ ເອຕທໂວຈ.

"ທພ຺ພສ຺ສ, ຠິກ຺ຂເວ, ມລ຺ລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິຕ຺ວາ ເຕໂຊຘາຕຸໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ

---

໑. ປີຕິທຫໍສຸ (ສ຺ຍາ, ອິ), ສີຕິທຫິໍສຸ (ກ)

ປຣິນິພ຺ພຸຕສ຺ສ ສຣີຣສ຺ສ ຌາຍມານສ຺ສ ຑຍ຺ຫມານສ຺ສ ເນວ ຉາຣິກາ ປຎ຺ຎາຍິຕ຺ຖ ນ ມສິ. ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ສປ຺ປິສ຺ສ ວາ ເຕລສ຺ສ ວາ ຌາຍມານສ຺ສ ຑຍ຺ຫມານສ຺ສ ເນວ ຉາຣິກາ ປຎ຺ຎາຍຕິ ນ ມສິ; ເອວເມວ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ທພ຺ພສ຺ສ ມລ຺ລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິຕ຺ວາ ເຕໂຊຘາຕຸໍ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພຸຕສ຺ສ ສຣີຣສ຺ສ ຌາຍມານສ຺ສ ຑຍ຺ຫມານສ຺ສ ເນວ ຉາຣິກາ ປຎ຺ຎາຍິຕ຺ຖ ນ ມສີຕິ.

ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕາຍໍ ເວລາຍໍ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ

"ອໂຍຆນຫຕສ຺ເສວ, ຊລໂຕ ຊາຕເວທໂສ.[໑]
ອນຸປຸພ຺ພູປສນ຺ຕສ຺ສ, ຍຖາ ນ ຎາຍເຕ ຄຕິ.
ເອວໍ ສມ຺ມາວິມຸຕ຺ຕານໍ, ກາມພນ຺ໂຘຆຕາຣິນໍ;
ປຎ຺ຎາເປຕຸໍ ຄຕິ ນຕ຺ຖິ, ປຕ຺ຕານໍ ອຈລໍ ສຸຂນ຺ຕິ. ທສມໍ;

ປາຏລິຄາມິຍວຄ຺ໂຄ[໔] ອຏ຺ຐໂມ.

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ

ນິພ຺ພານາ ຈຕຸໂຣ ວຸຕ຺ຕາ, ຈຸນ຺ໂທ ປາຏລິຄາມິຍາ;
ທ຺ວິຘາປໂຖ ວິສາຂາ ຈ, ທພ຺ເພນ ສຫ ເຕ ທສາຕິ.

ອຸທາເນ ວຄ຺ຄານມຸທ຺ທານໍ

ວຄ຺ຄມິທໍ ປຐມໍ ວຣໂພທິ, ວຄ຺ຄມິທໍ ທຸຕິຍໍ ມຸຈລິນ຺ໂທ;
ນນ຺ທກວຄ຺ຄວໂຣ ຕຕິໂຍ ຕຸ, ເມຆິຍວຄ຺ຄວໂຣ ຈ ຈຕຸຕ຺ໂຖ.
ປຎ຺ຈມວຄ຺ຄວຣນ຺ຕິທ ໂສໂຓ, ຉຏ຺ຐມວຄ຺ຄວຣນ຺ຕິ ຊຈ຺ຈນ຺ໂຘ.[໕]

---

໑. ຊາຕເວທສ຺ສ (ສ຺ຍາ)

໔. ປາຏລິຄາມວຄ຺ໂຄ (ກ)

໕. ອຏ຺ຐມວຄ຺ຄວຣໍ ຕຸ ຕມນ຺ໂຘ (ສີ, ກ)

ສຕ຺ຕມວຄ຺ຄວຣນ຺ຕິ ຈ ຈູໂຊ, ປາຜລິຄາມິຍມຜ຺ຖມວຄ຺ໂຄ.[1]
ອສີຕິມນູນກສຸຕ຺ຕວຣໍ, ວຄ຺ຄມິທຜ຺ກໍ ສຸວິກຕ຺ຕໍ;
ທສ຺ສິຕໍ ຈກ຺ຂຸມຕາ ວິມເລນ, ອທ຺ຊາ ຫິ ຕໍ ອຸທານມິຕິທມາຫຸ.[2]

ອຸທານປາລິ ນິຜ຺ກິຕາ.

---

໑. ປາຜລິຄາມິຍວຣຜ຺ຖມວຄ຺ໂຄ (ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ), ປາຜລິຄາມວຣຜ຺ຖມວຄ຺ໂຄ (ສີ, ກ)
໒. ອຕ຺ຖາເຍຕໍ ອຸທານມິຕິມາຫຸ (ກ), ສທ຺ຊາ ຫິ ຕໍ ອຸທານນ຺ຕິທມາຫຸ (ສ຺ຍາ, ກໍ, ອິ)